

Lei 5,75

Miron Scorobete • MEDUZA

976

Editura Dacia

MIRON SCOROBETE

Meduza

MIRON
SCOROBETE

MEDUZA

Roman

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA, 1976

„Hotarele ce despart viața de moarte sînt în tot cazul întunecoase și nestatornice. Cine oare ar putea spune unde sfîrșește una și începe cealaltă?“

EDGAR ALAN POE

Coperta de NICOLAE COSTACHE

1

Vineri, 2 august, rapidul de 17,03 opri în gară cu o întîrziere atît de neînsemnată încît nimeni n-o băgă în seamă. Călătorii nu sînt niciodată absolut siguri de ceasurile lor, rar se nimeresc cîte două ale căror arătătoare să aibă exact aceeaşi poziţie şi, chiar dacă asta s-ar întîmpla, nu poţi garanta că ora indicată de ele e cea reală. Orologiile gărilor, cele care umblă, obişnuiesc să sară cîte două-trei minute deodată şi fac şi mai imposibilă urmărirea prea atentă a scurgerii timpului. Dealtfel, acum, la intrarea în gara Constanţa, problema nu preocupa pe nimeni. Aici n-aveai de schimbat nici un tren ca să fii îngrijorat dacă mai prinzi legătura sau nu, lumea venea să se destindă, peste tot, în compartimente şi pe culoare, domnea o agitaţie jovială, unii erau chiar emoţionaţi şi cîteva secunde nu contau. Cei ce coborau, şi care erau şi cei mai numeroşi, erau preocupaţi de deplasarea geamantanelor, multe, de toate mărimile şi culorile imaginabile; cei cu destinaţia Eforie Nord, Sud sau Mangalia le făceau loc celorlalţi cu delicateţe, îi ajutau, se gîndeau că în foarte scurt timp vor face şi ei acelaşi lucru, îşi mai inventariau o dată din ochi propriile bagaje şi concepeau planuri ingenioase pentru ridicarea şi deplasarea lor.

În mijlocul vacarmului general, Grigore Alexandrescu aştepta, cu o uşoară nerăbdare pe care încerca să nu şi-o trădeze, să poată şi el coborî. Avea

numai o valiză verde, cam roasă, de carton presat, nu prea mare, şi bucuros ar fi ajutat cuiva din cei mai bine utilaţi, dar nu ştia cum să facă oferta. Bărbaţii, frînţi sub rucsacuri, tîrînd geamantane atît de grele că păreau bucşite cu armament, arborau atitudini eroice, propunerea de a fi ajutaţi i-ar fi putut jigni şi nu era exclus să te refuze în termeni nu prea binevoitori. Nici nu se cădea să se adreseze vreunuia din ei, cînd şi femeile cărau greutăţi aproape la fel de mari, firesc ar fi trebuit să se alăture uneia dintre ele, să-i zîmbească şi să-i ia o parte din încărcătură, asta însă putea da loc unor interpretări nedorite şi, în fond, neîntemeiate. Îi rămînea să se deplaseze odată cu întreg şuvoiul, păşind mai mult pe loc, ducîndu-şi propria valijoară, cam jenat că transportă atît de puţin, cum s-ar sustrage de la lucru, şi să se uite pe geamul deschis la peronul înţesat de lume.

Acolo, figuri tinere ori mai puţin tinere, îmbrăcate sumar, trepidau încoace şi încolo, relaxate, fără nici o preocupare, într-o învălmăşeală gratuită. Unii erau bronzaţi nefiresc, cu braţe şi picioare lungi, armonioase, de înotători, cu părul decolorat, cu pielea, chiar văzută de la distanţă, părînd sărată. Alţii, dimpotrivă, arătau albi, aproape străvezii — cei abia sosiţi, ori pe care soarele nu-i prinde, ori care pur şi simplu n-au venit aici cu intenţia de a sta la soare. Erau destui, scandinavi sau şi autohtoni, care nu reuşiseră decît să-şi înmulţească, pe umerii obrajilor şi pe umerii propriu-zişi, coloniile de pistrui.

Grigore Alexandrescu îşi trecu valiza în dreapta ca să-şi poată privi ceasul de mînă. Nu reţinu ora şi nici nu intenţionase. Făcuse gestul în lipsă de altceva. Cum deplasarea pe culoarul vagonului con-

tinua să se desfăşoare foarte încet, se mai uită o dată pe geam, apoi citi o parte din inscripţia de pe marginea ferestrei, pe care o ştia pe de rost. De data aceasta se întîmplă să parcurgă versiunea italiană: *E pericoloso sporgersi.*

Se apropiase, în sfîrşit, de coborîre. Fiind singur între atîtea grupuri gălăgioase, nu se putea manifesta cine ştie cît de vesel, deşi sosirea îl bucura. Tăcut şi reţinut, avea mai mult aerul că se gîndeşte la întîmplarea că foarte multe romane încep exact aşa, cu intrarea unui tren într-o gară, unele bune, altele proaste, cele mai multe parcă făcînd parte din ultima categorie. Dar el nu se gîndea la asta, întîmplător nu-şi adusese aminte tocmai acest amănunt şi nici nu-i de mirare, pentru că nu avea cum să ştie că, şi acum, tocmai sosirea lui va prilejui începutul unui roman. Mai degrabă ar fi putut constata că e încă devreme şi că pînă la şapte, dacă se grăbeşte şi se instalează undeva, ar mai prinde măcar o oră de plajă. Nici gîndul acesta însă nu-l bătea, nu reţinuse cît arăta ceasul, între timp îşi mutase din nou valiza în stînga, nu că ar fi fost grea, mai mult din lipsă de ocupaţie; înaintarea mergea încet, şi cum, asemenea tuturor oamenilor, purta ceasul pe stînga, îi era greu acum să şi-l mai poată privi; iar ora de plajă nu-l obliga din cale afară de mult. S-ar putea formula alte ipoteze în legătură cu lucrul la care se gîndea el atunci, fără nici un rezultat însă, pentru că nu se poate şti ce-l preocupa pe Grigore Alexandrescu în timp ce cobora scara vagonului, asta nici n-ar prezenta un prea mare interes şi, chiar dacă am afla-o, nu ne-ar salva de la nimic.

Intră în clădirea gării și se îndreptă spre unul din tabelele de sticlă care indică mersul trenurilor. Abia după ce îl studie în întregime, își dete seama că acolo erau trecute sosirile. Își luă valiza, se duse în partea opusă, și-o așeză jos, în fața celuilalt tabel și citi pînă dete de perechea trenului cu care venise și cu care se vede că ținea să se înapoieze: Rapid Constanța-București. O steluță trimitea la explicația: „Circulă cu aviz special".

— Nu doriți o cameră? auzi o întrebare de alături care bănui că i se adresează lui.

— Ba da, recunoscu el.

Scoase din buzunarul de la spate al pantalonilor un carnețel cu pătrățele și coperte verzi și, cu un pix care abia mai scria, notă ora plecării rapidului. Își zise că nu mai tîrziu decît astăzi, pînă diseară, va trebui să-și cumpere un tub de pastă.

— Doriți sau nu? fu întrebat din nou.

Tocmai își ridica valiza cînd observă lîngă el un ceferist care-l fixa cu niște ochi roșii.

— Nu, zise Grigore Alexandrescu, vă rog să mă scuzați, nu doresc.

— Sau pleci? Îți dau o cameră foarte bună...

— Plec. Chiar mi-am notat trenul. N-am de gînd să stau aici. Peste două săptămîni plec.

— Îți dau o cameră chiar aici în stația de autobus, am apă în curte, mai auzi în timp ce se îndepărta și se amesteca în lumea ce se scurgea din direcția peronului.

Afară, avu intenția să se strecoare cît mai neobservat printre grupurile masate pe întreg trotuarul și cu care intui că e bine să n-aibă de-aface. Din loc în loc, la distanțe de doi-trei pași, oameni, după toate aparențele coborîți din tren, opriți cu bagajale în-

grămădite pe jos ca pentru un control vamal, discutau precipitat cu cîte şase-şapte persoane ce făceau zid în jurul lor. Copiii stăteau resemnaţi pe geamantane sau îşi pierdeau răbdarea şi îşi trăgeau părinţii de mîini, să plece de acolo neîntîrziat. Soţiile se răsteau la copii, apoi apucau nervos bagajele şi porneau. Bărbaţii le urmau, dar nu reuşeau să se mişte cîţiva metri că erau obligaţi din nou să-şi deşarte pachetele în drum şi să se certe cu alte opt-nouă persoane.

Alexandrescu tocmai o văzu pe duduia din compartimentul lui, cea care îi convingea pe toţi că ei nu-i prieşte decît la Mamaia, într-o astfel de situaţie critică şi se îndreptă spre ea să o scoată cumva, să spună că o cunoaşte, că a venit cu ea în tren şi să fie lăsată în pace, cînd fu el însuşi înconjurat de o echipă foarte activă.

— Am o cameră cu două paturi, îi declară deschis o gospodină masivă cu bluză transparentă de nailon. Spre Mamaia...

— Eşti singur? Hai la mine, în centru, lîngă Gara veche. Aceasta venea de la dentist.

— Unde să mai umbli! fu alta, în doliu, înţelegătoare. Am în bloc, aici, a doua staţie.

— Ce te bagi, coană, n-a spus că vrea la mine? interveni prima, cea cu bluza transparentă pe sub care se vedea o bretea ruptă ce atîrna.

Cu o rapiditate ameţitoare îi fu desfăşurat înainte întreg planul Constanţei, de la kilometrul 8 la Pescărie, şi se află în posesia celor mai complete informaţii asupra oraşului: unde există băi, intrări separate, chiuvete în camere şi care holuri sînt despărţite în două prin cîte o draperie. Nu-i rămînea decît să opteze.

— La mine au stat italieni. Numai azi-dimineaţă au plecat. Ar mai fi stat ei dacă . . .

— Da' la mine nu vine în fiecare vară inginerul de la Ploieşti?

Urma clasificarea sezoniştilor, după naţionalităţi, oraşe şi profesiuni.

În mijlocul grupului apăru de undeva o femeie în vîrstă, plină de riduri pe faţă şi de iniţiativă: apucă valiza şi i se adresă proprietarului:

— Hai să-ţi spun ceva. Cum îţi zice?

Omul se recomandă corect şi o urmă.

— Hai, domnu Alexandrescu, nu vezi că astea-ţi scot sufletul?

— Ce faci, coană Aristiţo, săriră celelalte, de ce ni-l iei? Vezi cum eşti, coană Aristiţo? Aşa ai fost de cînd te ştiu . . .

— N-ai maşină? îl întrebă aceasta pe tînărul care izbutise să-şi recupereze bagajul, în timp ce se îndepărtau. Nu, că de aia ai venit cu trenul. Nu-i nimic. Hai la troleibuz!

2

Casa coanei Aristiţa era situată la numărul 8, pe strada Cibela, una din ulicioarele ce coboară spre ţărm, nu departe de plaja *Modern*. Era o construcţie de o vechime şi arhitectură nedefinite, ca toate cele din jur, vopsită într-un gri care între timp se înnegrise, cu gard de scînduri, negru şi el, dat cu gudron, acoperită cu ţiglele acelea semicilindrice care fac farmecul Dobrogei vechi. Iniţial avusese o singură cameră, cea care pentru două

săptămîni intra în posesia domnului Alexandrescu. Alături, mai în fund, exista încă o odăiță, de mărimea unei încăperi obișnuite de baie, care la edificare trebuie să fi fost destinată depozitării feluritelor nimicuri din gospodărie, dar care, de cînd cu dezvoltarea turismului, devenise o a doua cameră de închiriat. În curte, sub un corcoduș, singurul arbore din perimetru, desprinsă de corpul principal, stătea pitită o bucătărie din lemn și chirpici, în care se retrăsese proprietăreasa pe timpul sezonului balnear.

Camera principală, în ciuda tuturor așteptărilor, arăta curată și primenită. Avea în mijloc un pat de două persoane cu noptieră și veioză, la picioarele lui o măsuță cu un scaun, un alt scaun în colțul de după ușă cu un lighean pe el, acesta cu smalțul nu tocmai alb. Un dulap cu două uși fusese golit pe jumătate, dar Alexandrescu spusese că nu-l va folosi, întrucît își va întinde garderoba pe jumătatea neocupată a patului. Pe pereții zugrăviți bej și stropiți cu punctișoare argintii, cîteva cadre o expuneau pe coana Aristița la diferite vîrste pînă la patruzeci de ani, singură sau cu cîte cineva, rude ori prietene, totdeauna femei. Un goblen evoca o aproximativă scenă de vînătoare. Pe jos, preșuri din resturi de stambă, divers colorate. Sobă de teracotă. Pe masă, un pahar și o canistră de sticlă cu toartă, cu depuneri de săruri, plină pe jumătate cu apă rămasă, probabil, de la foștii chiriași. Era singurul indiciu că abia cu o noapte în urmă acolo dormise cineva. Încolo, totul fusese dereticat, scuturat, șters de praf.

Costa cincizeci de lei pe noapte, urmînd ca Alexandrescu să plătească jumătate, iar coana Aristița să se ducă la gară, să aștepte alte trenuri, spre

a-i procura un colocatar. Alexandrescu spusese că ar prefera să locuiască singur și se înțeleseseră asupra prețului de patruzeci de lei. Dăduse un avans de două sute, echivalentul a cinci nopți.

Pe fereastra liberă ce dădea spre curte și pe cea de la stradă acoperită cu pînză subțire pătrundea o lumină slabă. Se însera.

Stătea întins pe pat și studia cele patru ilustrate pe care intenționa să le expedieze chiar azi. Își reproșă că a uitat să-și cumpere pastă, dar își zise că va ieși, aproape de Muzeul etnografic e o librărie, își va lua pastă, le va scrie acolo și le va da drumul.

Coana Aristița intră fără să bată și-i înapoie buletinul.

În semiobscuritate o putu privi mai atent. Trebuia să-i rețină figura, s-ar putea s-o întîlnească prin oraș și va trebui s-o salute. Fața ei era atît de neagră și mobilă și, cu toată vîrsta, păstra ceva șăgalnic, răzbătător prin multe, încît Alexandrescu trase concluzia că aceasta trebuie să fie sinteza atîtor seminții cîte s-au perindat pe țărmul acesta de mare.

— Nu te superi că ți l-am cerut. Așa e dispoziția. Trebuie să te trec în cartea de imobil. Dacă vine un control...

Vocea trăda pe fumătoarea a două pachete de *Naționale* pe zi.

Alexandrescu îi citi vîrsta pe față, apoi, pentru că îi oferise o cameră atît de confortabilă, îi făcu un rabat de cinci ani. Își zise că ea ar fi încîntată dacă el i-ar da cincizeci și doi.

— Se mai întîmplă și din astea?

— Control? Nu prea, dar poți să știi? Să fim în regulă. Și pe băiatul meu îl trec în cartea de imobil.

Îl cunosc de patru ani, de patru veri stă la mine, dar de fiecare dată îl scriu.

— Vai de mine, cum să mă supăr!

Își puse buletinul în buzunar.

— Și zi, tînăr, tînăr, douăzeci și opt de ani... Șmecherule!

Îl amenință ștrengărește cu degetul, ca și cum aceasta ar fi fost vîrsta pe care și-a ales-o el, dintr-un capriciu.

Observă vasul cu apă de pe masă și, ca prinsă într-o mare culpă, îl luă și o zbughi afară, lăsînd ușa deschisă.

Ce înfumurat o mai fi și băiatul coanei? se întrebă Alexandrescu. Cînd veniseră de la gară, parcurseseră întreagă strada Cibela pe lîngă mașini de toate tipurile parcate în fața porților, două franceze, una din Ungaria, alta poloneză, un *Cadillac* mare negru cu inițialele MC, care puteau semnifica Maroc, multe cu însemnele județelor țării. În dreptul numărului 8 staționa un *Fiat 610* de București, albastru deschis. Dintre toate, aceasta părea a monopoliza toată admirația coanei Aristița, o mîngîiase cu două degete și spusese mîndră: „E a băiatului meu. E *scluptor!* Bogdan, din București. Cel mai drăguț băiat, așa ca dumneata".

Simți dintr-odată, față de acela, o aversiune cumplită. Pentru că, o dată, el n-avea mașină, ceea ce în ochii coanei Aristița conta enorm, apoi, după lectura buletinului, prestigiul trebuie să i se fi destrămat definitiv, nefiind din București și nici măcar dintr-un oraș de rezonanță. Se întrebă dacă, știind toate astea, în prealabil, coana l-ar mai fi adus aici, sau, mai degrabă, l-ar fi lăsat pe mîna atacantelor de la gară, să-l devore.

Aristiţa pesemne uitase de apă. Pe fereastra dinspre curte se vedea bucătăria, aprinsese lumina şi umbra ei zvîcnea într-o parte şi în alta.

Se duse şi închise uşa, apoi se lungi la loc pe pat. Cine o mai fi şi nesuferitul ăsta de Bogdan? Bine că măcar nu stau împreună, aşa o să-l poată evita. Tipicul, după cum apucase să-şi dea seama, era acesta: chiriaşii mai de soi ori cu familii mai numeroase erau instalaţi în camera mare, iar dacă aceştia plecau, cel din cămăruţă urma să le ia locul, cedînd debaraua celui mai proaspăt sosit. Acum ar fi fost rîndul lui Bogdan să se fi mutat aici şi Alexndrescu să fi fost plasat în locul lui. Dar *scluptorul*, fie că se obişnuise în carcera lui, fie că-i convenea preţul ei, incontestabil mult mai scăzut, continua s-o ocupe. Bine că n-are de a face cu el. Suporta societatea afară, pe stradă, în localuri, dar intimităţile cu indivizi străini în locuinţă de-a dreptul îl exasperau. Ar putea totuşi, la fel de bine şi cu tot atîta cheltuială, să fie un ins agreabil.

Coana Aristiţa sosi cu apa. Mai dispăruseră ceva din urmele de săruri de pe vas. Avea faţa dură, se putea ghici uşor că urmează o comunicare deosebit de importantă.

— Să ne înţelegem de la început, spuse după o pauză, că mai tîrziu e mai rău: femei să nu-mi aduci aici. Ziua nu zic, îi fi avînd şi dumneata o prietenă-două, cunoşti pe una la plajă, pe la bar, de aia vine lumea la mare. Dar noaptea, ioc! Poţi veni cînd vrei, la trei-patru, poţi să nu vii deloc, mie noaptea mi-o plăteşti, nu mă priveşte că dormi sau nu, dar din alea să nu prind noaptea prin bătătura mea. Are şi domnul Bogdan o domnişoară şi încă una

drăguță, curată, nu așa, și acuma-i cu el. Cum se înserează, o ia, o duce unde știe, dar aici nu stă cu ea.

— Vai, coană Aristița, cum vă închipuiți! Dar nici nu mă gîndesc.

Se vede că asigurarea sunase destul de convingător, că fața neagră și zbîrcită a femeii se destinse într-un zîmbet larg.

— De ce stai pe întuneric? Să-ți aprind lampa? Făcu un pas spre comutator.

— Nu, mulțumesc, zise tînărul. Vreau să ies. Stau să mă odihnesc puțin după drum, apoi ies.

— Distracție plăcută!

— Mulțumesc!

Se înnoptase. Se auziră niște voci scăzute. Curtea era luminată de becul de la poartă. Un bărbat și o fată în rochiță scurtă, cu un jerseu alb pe umeri se duseră pînă în ușa bucătăriei și-i spuseră ceva proprietăresei, probabil o anunțau că pleacă. Apoi se apropiară prin umbra corcodușului. Trecură pe lîngă fereastra întunecată a lui Alexandrescu. Fata bătu ușor cu degetele în geam. Dispărură spre poartă. Bărbatul zise ceva și fata chicoti.

Prevedeam că de ăștia nu scap, se amărî Alexandrescu. Totuși, bătaia răsunase frumos, ca un pîlpîit de aripi, în odaie. Cum o pasăre mică de noapte, ori un fluture, ar fi încercat să intre și s-ar fi lovit de geam.

Se sculă și, pe întuneric, își schimbă pantalonii și își îmbrăcă o cămașă albă. Se gîndi că e prea tîrziu să mai găsească pastă și nu mai luă ilustratele.

Se duse și el spre bucătărie, dacă așa e regulamentul, să o salute pe gazdă. Aceasta, surprinsă, sări

de lîngă plită, unde stătea în picioare, cu spatele la ușă, și ascunse ceva, un cartonaș lucios, în sertarul mesei.

— Mă duc și eu, coană Aristițo, poate vin mai tîrziu.

— Cînd vrei, puiule, stai cît te simți bine. Cheia de la poartă ți-am arătat unde e, camera rămîne descuiată, nu intră nimeni. Distracție plăcută! Dar nu ți-e frig așa? Vezi că aici răcești ușor, briza e cam rece.

— Nu, cred că nu. Noapte bună!

Era, într-adevăr, cam rece, dar nu se mai întoarse să-și ia haina.

Multe din mașinile de pe stradă lipseau. Dispăruse și *Fiat*-ul albastru.

3

Se trezi înainte de șase. Se simțea toropit ca după chef. Fusese la Mamaia și bătuse toată stațiunea pe jos, pînă spre ultimul camping și îndărăt, după aprecierea lui către douăzeci de kilometri. Nu întîlnise nici un cunoscut și nu găsise nici o masă liberă la vreo terasă. Înăuntru, în restaurante, unde probabil mai erau locuri, nu intrase. Nu legase nici o cunoștință din cele de care se temea coana Aristița. Nu băuse nimic, nici un pahar de bere. Luase troleibuzul 21 și se întorsese.

Se întrerupsese curentul și a stat vreo douăzeci de minute cu troleibuzul înțepenit în dreptul *Casei d'Italia*.

Cheia de la poartă era la locul ei. Camera lui nu era încuiată.

Înainte de a intra, aruncase o privire spre ferestruica lui Bogdan. Se întorsese oare? Adică, sigur, se întorsese, pentru că *Fiat*-ul era în fața casei. Dar se întorsese singur? Sau încălcase dispozițiile și își găzduia muza în cămăruță? Unde va fi fiind ea? Dormea undeva, sau, după despărțirea de Bogdan, se va fi întors la vreun local și-și continua dansul cu alții? Dar, în definitiv, de ce l-ar interesa toate astea?

Acum se simțea toropit și ce-l nemulțumea și mai mult era gîndul că toată oboseala provine de la o seară searbădă, pierdută fără nici un sens.

Luă hotărîrea ca azi să stea toată ziua la plajă, să se umple de nisip, să înoate și să se vîre de douăzeci de ori sub dușurile reci.

Sări din pat, își luă doar balonzaidul peste pijama și ieși. Voia să o întrebe pe coana Aristița dacă ligheanul de după ușă înseamnă că trebuie să se spele acolo, sau e voie să execute treaba asta afară, la fîntînă.

În curte era încă umbră și o răcoare fragedă, dar soarele bătea puternic peste acoperișuri. Dincolo de gardul gudronat se auzeau pașii tîrșiți ai celor ce, în costume ușoare și numai în papuci, coborau spre plajă.

Bătu în ușa bucătăriei, așteptă, bătu din nou. Nu-i răspunse nimeni. Deschise. Coana Aristița lipsea, era plecată probabil la piață sau la prăvălie pentru că patul pliant era adunat și rezemat de perete, iar pe plită se găsea o oală cu ceva fiertură, dar focul încă nu era aprins.

Se apropie și trase sertarul mesei. Fotografia, mărime carte poștală, era încă acolo. O privi cîteva clipe. O fată, probabil blondă, îl privi și ea, fără să se sinchisească, tot atîtea clipe.

Era un portret, capul și gîtul pînă sub clavicule, după toate semnele, opera unui amator. Fusese fotografiată prea de aproape și din pricina aceasta imaginea ieșise neclară. Contururile nu se închegau, chipul se dispersa cum l-ai vedea prin apă, parcă juca. Rîdea, dar cu adevărat, nu mima, numai că și rîsul era difuz. Ochii, fie că-i avea de culoare foarte închisă și pupila se confunda cu irisul, ori, tot din pricina fotografierii defectuoase, arătau ca aceia din portretele lui Tonitza. Totul apărea ciudat, fantomatic, o vietate surprinsă în momentul cînd s-ar întruchipa, o ființă care ține cu toată tăria să existe, să devină reală și s-ar plăsmui din văzduh. Numai ochii erau vii, pătrunzători, privirea reușise cea dintîi să se creeze, trăgea după ea valuri de neant să capete chip și, izvorînd dintr-o față încă nedesăvîrșită, te tulbura.

Și atitudinea fetei spunea că fusese surprinsă undeva afară, în soare, într-o stare firească. Sub lumina unui reflector n-ar fi rîs atît de sincer. Ochii priveau deschis, direct, nu ca în obiectivul unui aparat, ci cum ar fi privit în ochii unui ied. Rîdeau și ei cu buzele, cu dinții neclari revărsîndu-și albul unul în altul, cu toată fața. Nu se pieptănase înainte. Avea părul scurt, cu șuvițele încurcate într-un joc neregulat, cum și-ar fi trecut doar degetele prin ele.

O puse în sertar, așa cum o găsise, cu fața în jos, peste cuțite și furculițe care o amenințau cu ascuțișurile lor.

Ieşi. Îşi atîrnă balonzaidul şi bluza prijamalei în corcoduş, întoarse rotiţa robinetului şi începu să se spele.

Din cămăruţă îşi făcu apariţia un tînăr şi se îndreptă şi el spre fîntînă. Era gol, numai în dresul de baie, cu săpunul într-o mînă şi cu un prosop chinezesc, pufos, cu ceva model verde cu galben, pe umăr. De statură mai puţin decît mijlocie, subţiratic fără a fi osos, cu păr castaniu închis, putea avea cu vreo doi ani mai puţin decît Alexandrescu, deşi părea şi mai tînăr. Se răsese probabil cu o zi înainte, dar în timpul nopţii barba îi crescuse. Venea desculţ, aproape zîmbind, cum s-ar cunoaşte cu celălalt. Arăta odihnit şi fără angarale metafizice.

— A, noul nostru vecin! zise în timp ce se apropia. Bună dimineaţa! Să ne cunoaştem.

Îşi deteră mîna.

— Mi-a spus coana Aristiţa despre dumneavoastră, se sili Alexandrescu să nu fie ostil.

— Şi mie despre dumneavoastră. Mi-a dat asigurări, şi aproape m-a convins, că o să ne înţelegem de minune.

— Nu văd de ce am proceda altfel, spuse Alexandrescu aplecat, frecîndu-şi umerii.

— De unde, de unde?

— Timişoara.

— A, frumos! Chiar vreau, după ce plec de aici, să dau o fugă pînă la Timişoara.

— Puteţi, aveţi şi maşină.

Bogdan nu luă fraza drept o ironie, cum nici nu era, rîse şi continuă:

— V-a spus-o coana Aristiţa şi pe asta... Timişoara, oraşul-grădină... Verdeaţă peste tot, parcă

ești la munte, nu simți pusta. Foarte frumos oraș!

— Orașul e splendid, numai că eu nu stau în el. Pe lîngă. Profesor de țară.

Alexandrescu luă apă în gură și o improșcă spre gard. Apoi vru să-și ia hainele și să se ducă în casă să se șteargă. Bogdan se prinsese cu mîinile de o cracă a corcodușului și se balansa. Avea energie, arăta fericit și trebuia să facă ceva. Toată constituția lui era aceea a omului pe care complicațiile l-au uitat pentru un timp, care-și petrecuse noaptea exact așa cum și-o dorise și, chiar după puține ore de somn, se scoală refăcut. Venindu-i rîndul la spălat, mai execută un balans și plonjă la o distanță de trei metri.

— Unde faceți plajă, domnu Alexandrescu?

— Aici, lîngă noi, la *Modern*. Încep aici, pe urmă mai văd.

— Eu mă duc la Mamaia, dar la amiază mă întorc. Luăm masa împreună? Sau aveți un alt program?

— Putem. N-am absolut nici un program. Să zicem la terasa *Farul?* indică Alexandrescu un loc.

Prea îi făcea băiatul ăsta, din prima zi, planul de activitate. Trebuia să vină și el cu o propunere.

— Indiferent, acolo, sau, mai bine, la *Valurile Mării*. E mai în drum. Vin și vă găsesc. Pe la cît?

— Douăsprezece, douăsprezece și jumătate...

— Perfect. Bine că nu plouă. Sper să avem cîteva zile frumoase. Eu am prins două zile o furtună...

— Da, a plouat? se trezi Alexandrescu că găsește ceva de ce să se mire.

— Luni și marți, a fost un dezastru! Foarte mulți

şi-au pierdut orice speranţă şi au plecat. Şi uite acum ce splendoare de timp!

— Cînd aţi sosit, domnu Bogdan?

— Duminică. Şi duminică noaptea s-a şi declanşat potopul. Abia ieri am început şi eu să fac plajă. Cîteva zile le-am pierdut aşa ... Dumneavoastră aţi nimerit mai bine.

Alexandrescu vru să-l întrebe ce a făcut în cele două zile cît a plouat; în general, ce se poate face aici pe o asemenea vreme, şi dacă atunci a cunoscut fata. Renunţă, mulţumindu-se cu conversaţia, atîta cît a fost. L-ar fi întrebat altceva, dar nu reuşi să găsească un subiect la repezeală. Auzise că la mare oricine vorbeşte cu toată lumea, că se cunosc, că nu, că trebuie să fii comunicativ şi că unul mai ursuz pică aici cum nu se poate mai nepotrivit. Mai fusese o singură dată, în urmă cu doi ani, dar atunci într-o tabără şcolară care-i omorîse tot timpul. Abia reuşise, împreună cu un alt coleg, de două ori să străbată în lung litoralul, să se poată descurca cît de cît. Acum va trebui să-şi ia în serios rolul de vilegiaturist, să se mai înveţe cu lumea. Şi apoi, acest Bogdan, dincolo de faptul că e cam zvăpăiat, nici nu e prea greu de suportat, vorbeşte mai rar decît media bucureştenilor şi o amiciţie ocazională cu el n-are la ce strica. Poate mai ies seara împreună; aşa, de unul singur, unde s-o apuci?

Îi veni din nou în minte maratonul solitar de astă noapte prin Mamaia şi îl înconjură pe Bogdan cu o neaşteaptată gratitudine.

— Deci, pe la douăsprezece jumătate, domnu Bogdan ...

— Neapărat. La *Valurile*.

4

Stătea singur la o masă, fusese bucuros cînd cineva îi ceruse voie să ia două scaune, iar pe celălalt rămas liber îl apăra cum putea. Chelnerul se învîrtea pe lîngă el şi zdrăngănea din farfurii, nemulţumit că ţine masa ocupată şi nu comandă nimic. În cele din urmă se decise şi ceru o şliboviţă.

Privea marea. Era aşa cum se zice: albastră. De aici, de pe terasă, orizontul se desfăşura mult mai larg faţă de cum îl vezi de jos, de pe plajă. Valuri mici, fără spumă, clipeau fericite de vremea frumoasă, împăcate, pînă departe. Abia spre ţărm se desfăşurau în brîie lungi, clocotind mărunt, aruncîndu-se dăruite asupra nisipului, pierind şi născîndu-se iar. Un vas alb, de forma unei corăbii cu trei catarge, se deplasa încet, exact pe dunga orizontului, parcă stilizat. Ieri, la sosire, abia de o zărise de sus, înainte de a intra pe strada Cibela, dar era albicioasă, ca-ntr-o ceaţă uşoară, şi n-o recunoscuse. Noaptea, la Mamaia, o căutase de mai multe ori, se dusese şi pe tobogan, dar nu deslușise decît un hău negru, fără sfîrşit, mare şi cer — rupte într-o disperată îmbrăţişare. Abia azi se întîlnea, într-adevăr, cu ea şi o privea pierdut.

— Ce să vă mai aducem lîngă şliboviţă?

Tot ce doreşti dumneata, cu mujdei și salată de castraveţi, fu cît p-aci să răspundă.

Îşi privi ceasul: era douăspreze. Abia acum ar fi trebuit să urce. Se înroşise însă cumplit, pielea începea să-l usture şi se gîndise că mai bine va sta aici la umbră. Nu ştiuse că din cinci în cinci minute va fi invitat să ticluiască un meniu.

Ascensorul scîrţîia mereu, coborînd alimentele de la nivelul străzii.

Bogdan apăru deasupra, în stradă, coborî scările, sărindu-le cîte trei şi, aproape alergînd, veni spre terasă. Purta pantaloni scurţi, bej, o cămaşă cu dungi verticale şi sandalele încălţate fără ciorapi. În mînă balansa o traistă mică din păr de capră.

— Stai, nu te depărta, strigă Alexandrescu chelnerului, sigur pe situaţie. Vino-napoi!

— Am întîrziat? întrebă Bogdan aşezîndu-se pe scaunul împletit din fire de plastic din care aproape jumătate erau rupte.

— Nu. Eşti de-o punctualitate . . .

Comandară ceea ce se mînca aici în fiecare zi: sarmale.

— Ei, cum a fost? Văd că te-ai bronzat.

— Pe dracu! M-am înroşit, arde pielea pe mine de nu-mi pot ţine cămaşa.

— „Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus . . .“. Ce-ai băut? Şliboviţă. Pfui! Las' că-i bună. Maestre, mai adu două!

— Ce-ai făcut, domnu Bogdan? Ce-i nou la Mamaia?

— M-am răzgîndit, am fost la Eforie. Soare, soare soare . . . Apă, stînci . . . Uite ce răspuns frumos ţi-am dat! Dacă-l căutam, nu-mi venea. „Ce-i nou?“ „Soare, apă“. Interesant, nu?

— Şi cînd vii la Timişoara?

— Va trebui să vin foarte curînd.

Deveni gînditor. Mişcă din cap cum ar vrea să alunge un gînd nedorit şi să-şi dea curaj, apoi continuă:

— Am ceva pe lîngă Caransebeş. Nişte . . . Strînse buzele şi dete rar din cap. Cum să le zic . . . nişte . . .

necazuri. Dacă iese bine, aş vrea să ajung pînă la Timişoara.

Alexandrescu ciocni paharul cu el şi îl privi.

Nu mai era cel de acum cîteva clipe. Ceva ca o umbră îl cuprinsese, parcă se înnorase subit. Faţa îi devenise fixă. Privea în pahar, dar cu ochi goi care nu văd în afară, ci scrutează cugetul.

— Eh, în sfîrşit...

— Dacă mă gîndesc bine, zise Alexandrescu, privind pe mare spre vaporul alb ce dispărea, cred că ţi-am văzut numele într-un ziar, în *Informaţia* sau în *Contemporanul*. Nicolae, nu?

— Da, a fost o expoziţie a tineretului. S-a scris despre ea. Eram daţi cu numele mai mulţi.

— Vezi, ce ciudat! Am citit întîmplător, ţi-am spus că-s profesor de ţară, n-am nici o legătură cu artele. Nu reţin alt nume de acolo şi al dumitale, probabil, numai pentru că te-am cunoscut îmi vine acum în minte şi fac legătura.

— A citat pe mai mulţi, a dat şi reproduceri. De-ale mele nu. De fapt e prima expoziţie la care am participat. Atunci poate aş fi vrut să-mi fi reprodus şi o lucrare, dar pe urmă am devenit *original!* Intonă cuvîntul cu o emfază ironică. Voi fi un sculptor care nu-şi va fotografia nici o lucrare şi nu voi da voie nici fotoreporterilor s-o facă. Vezi, sculptura trăieşte numai în spaţiu, e volum, o desfiinţezi dacă o transpui în suprafaţă plană. Fără a treia dimensiune sculptura nu poate trăi, ea are nevoie de aer, respiră, creşte...

Se însufleţise din nou, uitase complet de necazurile lui cu Caransebeşul, arăta ca dimineaţa, cînd se legăna în corcoduş.

— Nu cred că tocmai creşte, îl întrerupse Ale-

xandrescu mai mult ca să-l incite. Îi plăcea verva lui pătimașă. Am văzut și eu statui care arătau uriașe, impunătoare, aveau, ca să zic așa, un prestigiu zeesc, pentru ca peste cîțiva ani să-mi apară scăzute, arborînd o semeție prea mare pentru ele și prea goală. Îți dai seama că vorbesc ca un profan, te-am prevenit ce profesie am, dar cred că voi nu cioplíți sculpturi pentru voi, ci pentru noi, ăștia, amărîții ...

— Spune, spune, e foarte interesant ce spui.

Sculptorul Nicolae Bogdan nu o făcea din politețe. Îl pasiona într-adevăr dezbaterea.

În sfîrșit, le sosiră sarmalele. Erau aproape reci, începeau să se sleiască. Închinară și băură amîndoi paharele pînă la fund.

— Se vede că asta, și Alexandrescu arătă spre paharul gol, mă face să vorbesc atîta. Uite ce vreau să spun. S-a făcut un cartier nou. Au instalat niște statui, o sportivă, nu știu ce mai era pe acolo. Au plantat pe lîngă ele și niște copaci. Ce să zic, era destul de frumos. Cam dezolant, dar mergea. Acum, dacă te duci, arborii sînt mari și gipsurile alea au rămas atît de meschine de te apucă jalea.

— Ei, n-or fi chiar gipsuri. Ori bronz, ori piatră.

— Bronz, piatră, ce-or fi. Mi se pare bronz. Dar nu-ți vine să te uiți la ele.

— Da, e și asta ceva. Natura și omul nu prea se sufăr. Așa e. La noi, plantele te copleșesc, parcă sîntem la tropice. Îți poți imagina o Atenă sau o Romă în miezul Africii? Ai auzit de templele acelea de prin Indonezia, devorate de plante. Grecia, da, goală, cu țărmii în soare ... Elada e ea însăși un nud, o statuie și vegetația n-o îneacă, n-o asfixiază.

— Ai fost în Grecia? Așa vorbești de mă faci să cred că ai fost.

— Nu, şi nici nu vreau să mă duc. Vezi că iar sînt original! Nu vreau să văd un Partenon sărac, măcinat, fără zei ... Eu vorbesc de o Grecie pe care mi-o imaginez, o Eladă a mea, care trăieşte în mine.

— Să te întreb, cred că n-o să te superi, fata e o zeiţă greacă, din Grecia asta a ta?

— Cine, Dia?

— Da, puştanca cu jerseuaş alb.

— De ce, o ştii?

— Nu, n-o cunosc, dar cred că ştiu cum arată.

— Ei, aici am intrat pe alt tărîm. Sculptura o amînăm pentru o dată care se va anunţa. Dia, da ... e o zeiţă, nu ştiu dacă greacă, poate pe jumătate, pe sfert. Da, să ştii, cred că are ceva sînge grecesc.

Privea iarba rară, aproape ofilită, ce cobora pe costişă spre plajă. Mai jos, abia ţinîndu-se pe pantă, lăsat într-un genunche, un om o uda cu furtunul. Ploaia arcuită reuşea parcă puţin să înviorеze aerul, dar iarba, ajunsă aproape de culoarea nisipului, era atît de resemnată că n-o mai impresiona nimic. Nicolae Bogdan nu vedea însă acolo uscăciunea, lui i se arăta ceva atît de viu, de proaspăt, că ar fi putut întinde mîna să-i facă semn să se apropie.

— Să ştii că e verosimil să fie întrucîtva grecoaică. Adică, îmi bat capul de pomană, în legătură cu ea orice e verosimil. Dar că e zeiţă nu mai încape vorbă. O zeiţă angajată la *Meduza* ... Acum lăsase iarba, se uita la Alexandrescu şi se amuza. O zeiţă care adună farfuriile, goleşte scrumierele ... Îşi lasă, delicat, degetele în frapieră să vadă dacă apa e destul de rece. Mai aduce o bucată de gheaţă ... Scoate de pe undeva, de sub *stola* ei roşie,

lungă, ușoară, căzîndu-i pînă la sandale, un chibrit și oferă foc cîte unui distrat care și-a luat *Chesterfild* sau *Philips Moris,* dar a uitat să-și cumpere chibrite... O zeiță în lege, nu găsești?

— Da, după toate indiciile... Dar *Meduza* cine ar fi?

— Un bar. Deschis anul ăsta. Un local oribil, dar merită să-l vezi. Te invit eu într-o seară.

— Îmi propusesem să merg la *Western,* zise Alexandrescu.

— La Wily Nonea. Nu-i nimic, mergem și acolo. Vrei să auzi împușcături și să vezi calul pe ringul de dans. Ne ducem, dar o seară o facem la *Meduza.*

Era ora unu și plaja se golea vertiginos. Căldura devenise înăbușitoare. Departe, spre linia balizelor, se mai vedeau doar cîțiva înotători singuratici. Unii treceau dincolo, fluierați mereu de oamenii din bărcile de salvare. Pe dig, niște pescari picoteau lîngă undițele nemișcate. Pe cele patru scări ale coastei, mulțimea urca în șuvoaie, o masă tinzînd numai în sus, revărsîndu-se înafară. Golful era un vas în fierbere care dă în foc.

Lui Bogdan îi convenea subiectul. Alexandrescu intui aceasta și-l menținu.

— Ei, cum a rămas, e grecoaică sau nu?

— Poate fi, dar la fel de bine poate fi persană, englezoaică, portugheză și de orice nație care îți vine acum în minte.

Lui Alexandrescu i se păru că celălalt fantazează. Bogdan îi observă neîncrederea și continuă.

— Așa e, nu glumesc. Ea n-are părinți.

— I-au murit?

— Nu. N-a avut niciodată.

— Asta cum aş putea-o lua?

— La propriu. N-are nici tată, nici mamă. S-a născut din mare, ca Venus.

— Aşa, da. Neglijasem posibilitatea asta.

— Sau, dacă preferi o explicaţie mai prozaică, mamă-sa a abandonat-o. A vrut s-o omoare cînd Dia avea vreo trei ani, n-a reuşit şi a aruncat-o pe undeva.

— Ea ştie?

— C-a vrut s-o omoare? Ştie, îşi aminteşte foarte bine. Nu ştie cine e mamă-sa, nici dacă mai trăieşte şi pe unde e. Iar tată-său, cu el e şi mai complicat, a fost unul din mulţii marinari care bat Marea Neagră şi cîţi or fi tras pe la acea inimă primitoare acum optsprezece ani. Cu siguranţă, nici „doamna" nu l-ar fi ştiut indica dintre atîţia.

Alexandrescu nu ştiu ce ar trebui spus în situaţia aceasta, să se uimească, să consoleze, sau să revină la o temă mai degajată, cum ar fi sculptura, ori persistenţa caniculei. Ceru să li se facă plata.

— Coana Aristiţa n-o poate suferi, spuse Bogdan. Aci îmi spune să mă însor cu ea, aci că s-o las în pace, să nu-i sucesc capul şi, invariabil, să n-o mai vadă pe strada Cibela şi în general pe nicăieri.

— De cînd o cunoşti?

— De anul trecut. Tot aşa, stăteam la coana Aristiţa, e a patra vară de cînd stau la ea, şi o aduceam din cînd în cînd pe la mine. Anul trecut lucra la Eforie, în vara asta a intrat la *Meduza.* Lucrează noaptea, de la zece pînă după închiderea localului. O conduc uneori, după nouă, cu maşina. Autobuzele spre sud sînt foarte aglomerate. Vreau, după ce se încheie sezonul, s-o duc la Bucureşti să-mi pozeze. Aici nu pot lucra.

— Dar pe coana Aristiţa, de cînd o cunoşti?
— De patru ani, nu ţi-am spus?
— Ştii că are o fotografie a Diei?
— A Diei? Nu cred să fie a ei. Mi-a cerut o fotografie, dar mi-a restituit-o a doua zi. Zicea să nu ştie fata.
— A mărit-o. Carte poştală. O ţine în sertarul mesei de bucătărie.
Bogdan rămase un moment nedumerit sau gîndindu-se la altceva.
Mulţi plecau de la mesele învecinate. Alţii, urcaţi de la plajă, le luau locul. O sirenă vibră deasupra portului Tomis. Un vaporaş de cursă intra în radă.
Alexandrescu îl văzu pe cel din faţa lui pălind. Rămăsese nemişcat, cu buzele tresărindu-i abia perceptibil, apoi îşi scoase portmoneul şi scotoci în el, cu faţa foarte plecată, ca spre a nu fi remarcat de cineva din cei ce se perindau pe lîngă ei.
— A, ce surpriză! Uite-l pe maestrul Nicolae Bogdan...
O pereche se apropie de masa lor. Bărbatul, ca de treizeci şi opt de ani, spătos, purta o cămaşă rară, fără rever, pantaloni de balon, lungi, cu dungă, şi încălţăminte de piele bună, ceva între pantofi şi sandale. Pe capul bine proporţionat cu trupul atletic avea o pălăriuţă albă de pînză, din cele destinate copiilor şi angajaţilor de la Salvamar. Era blond şi sub pălăriuţa cocoţată pe creştet i se vedea părul tuns scurt, des, mătăsos, pe care, dacă alţii l-ar avea, l-ar cultiva cu mai multă pasiune. Faţa şi braţele îi erau bronzate frumos. Alexandrescu îi conferi pe loc o diplomă de inginer agronom. Doamna era tot blondă, cu o rochie lejeră, verzuie, pînă deasupra genunchilor. Avea părul bogat, foarte deschis, înăl-

țat în mai multe terase după sistemul culturilor de orez. În mînă ducea o sacoșă de pai.

— Surpriza sezonului! Ce faci, domnu Bogdan? Și aici ne întîlnim...

Îi întinse mîna.

Bogdan îi invită să facă cunoștință. Noul venit dete mîna cu Alexandrescu fără să-l privească și nu-și spuse numele. Părea fascinat de întîlnirea cu sculptorul. Pe parteneră o uitase, o lăsase la spatele lui, și ea, stingherită, căuta din ochi o masă liberă.

— Ce faci? Ai mai fost pe *acolo?*

— Nu, zise Bogdan.

— Să știi că și eu am ceva neplăceri pentru neghiobia aia. Dar le rezolv cumva. Are băiatul niște proptele... Cred că aranjăm și soarta dumitale. De tot nu scapi, să nu-ți faci iluzii, dar prescriem o doză mai mică, s-o poți înghiți.

— N-o să fie nevoie... Unde stați?

— Ba, eu cred că o să fie. A ieșit destul de a dracului.

— O să vedem, spuse vag Bogdan.

— Bine, bine... Ați mîncat? Să vă fie de bine! Mai au ăștia ceva? La revedere, domnu Bogdan, la revedere domnu!... Ne mai vedem, nu?

— Sigur, sigur. Ne mai vedem...

Se duse la femeia care găsise loc și citea pagina ultimă a ziarului local.

— Ăsta la ce fermă își desfășoară activitatea? întrebă Alexandrescu.

Bogdan nu răspunse imediat. Urmărea nava albă, cu trei catarge, care se întorcea dinspre Capul Midia. Tresări, ca și cum abia atunci ar fi auzit întrebarea.

— Șef la gura de exploatare Bolovăniș. La o ca-

rieră de marmură, spuse în timp ce-şi aprindea o ţigară *Snagov*.

— Cu ăsta ziceai că ai necazuri pe la Caransebeş?

— Cu ăsta, cu alţii...

Se ridicară şi urcară scările. Lumea, mai rară, încă mai ieşea de pe plajă. Omul cu „cîntarul de persoane, verificaţi-vă greutatea, temperatura şi temperamentul" trecu pe lîngă ei. Striga mereu, din obişnuinţă sau pentru a-i depista pe cei scăpaţi necîntăriţi.

— Luăm o bragă? zise Alexandrescu, aşezîndu-se la rînd în faţa gheretei.

— Da, fac eu cinste.

5

Seara era din nou la Mamaia şi-şi blestema, nu lipsa de fantezie, care-i prisosea, ci totala incapacitate practică. Nu era în stare să lege o vorbă cu un necunoscut şi îi era imposibil să înţeleagă, ziua, de pildă, ascultînd zumzetul continuu şi egal al plajei, ce pot discuta, fără întrerupere, nişte oameni care se văd pentru prima dată şi care, în marea majoritate a cazurilor, nu se vor mai întîlni toată viaţa? Ce subiecte de interes comun reuşesc să găsească, în afară de fotbal, care în perioada aceasta e întrerupt, şi de situaţia internaţională, care se ştie cum evoluează? Dacă se nimerea într-un compartiment de tren şi ceilalţi angajau o discuţie, contribuia şi el cu paranteze restrînse sau, în caz de controversă, îşi dădea adeziunea uneia din părţi, ba

mima, pe cît putea, şi o suficientă pasiune pentru a-şi arăta interesul şi că nu participă formal; cum plecau însă ceilalţi, coborau sau ieşeau pe culoar să fumeze, şi rămînea numai cu unul, simţea cum golul se cască în jurul lui cu intenţia vădită de a-l anihila. Ataca repede un subiect şi, cum de regulă acţiunea eşua, izbea imediat un altul, desfăşura scurte operaţii de hărţuire, dar simţea şi el cît de forţat sună totul şi, sau renunţa, sau, ca s-o dreagă, venea cu noi încercări, pînă-l scotea şi pe celălalt la fumat ori îl obliga să adoarmă. Dacă adversarul era o femeie, jocul se complica înzecit, îşi dăduse seama de asta mai ales aici, pe litoral, unde toţi capătă o uşurătate care-i face de nerecunoscut. Şi dimineaţa, şi în ora de după-masă cînd stătuse la plajă, după despărţirea de Bogdan, văzuse destule femei tinere, singure, lungite pe cîte un prosop, cu picioarele strălucind de nisip ca vîrîte în ciorapi de paiete minuscule. Unele erau absorbite de soare, stăteau cu ochii închişi, cu faţa străluminată cum ar fi fredonat ceva încă neajuns sunet, mai abstract şi mai tulburător decît muzica; nu zîmbeau, dar întreg corpul le era surîs şi lumina le decupa din lume cu un nimb; briza le ridica la umeri, de-a lungul braţelor şi picioarelor, dune şerpuite, ele simţeau atacul continuu, gîdilitor, al nisipului dar nu se opuneau, de parcă fericirea acelor clipe calme ar fi lipsa desăvîrşită de voinţă. Pe acelea era cu siguranţă păcat să le impacientezi. Dar vedeai destule plictisite de prea multă singurătate ori de aşteptare. De la un timp dădeau semne de nervozitate, cumpărau orice se întîmpla să se vîndă ambulant pe plajă, ziare, bomboane cu susan, piersici şi le-ai fi procurat o bucurie nemăsurată dacă te-ai fi aşezat

lîngă ele şi le-ai fi spus indiferent ce. Totuşi, *ce?* Să începi cu probleme de servici, ai fi săvîrşit lucrul cel mai neinspirat de care eşti în stare. A aduce cumva vorba despre soţi, ar fi o indelicateţe şi ceva total neamuzant. Tot eternele divagaţii sentimentale ar fi singurele în stare să mobilizeze interesul, dar e greu de găsit tonul potrivit: prea voalat aduce a literatură ori a psihologie şcolară, la mare totul freamătă de viaţă şi de francheţe; prea direct, nu e nici una atît de lipsită de tact s-o ia de bună şi să mai întindă vorba.

Cu aceste amare observaţii asupra constituţiei lui, Grigore Alexandrescu se descoperi din nou singur, la *Lotca,* cu o întreagă seară goală înainte. Stătea aproape de bazinul cu peşti, la o masă cu doi bătrînei, bronzaţi şi cărunţi, ce semănau destul de bine unul cu altul şi care făceau eforturi cumplite să-şi ajusteze gîndurile nemţeşte. Părea limba pe care o stăpînesc cel mai puţin, dar singura, probabil, în care reuşeau să comunice. Îşi însoţeau expresiile de gesturi, dădeau din cap şi zîmbeau, apoi se crispau din nou şi mai aduceau la suprafaţă, cu greu, cîte un cuvînt.

Bogdan plecase cu maşina, nu se ştie unde, coana Aristiţa bănuia că la Techirghiol sau la Mangalia. N-avea nici un rost să-l aştepte acasă, ştia că nu se va întoarce decît noaptea, tîrziu.

Cînd să intre la *Lotca,* în stradă îl văzuse pe şeful de la Bolovăniş. Nu mai era însoţit de doamna cu terase blonde, trecea într-un grup de bărbaţi, dintre care, pe unul, Alexandrescu parcă-l mai văzuse prin Timişoara. Şeful renunţase la pălăriuţa de pînză, era în ţinută de seară, într-un costum gri, perfect croit, cu cravată. Alexandrescu îl salutase

vag, nu ştia dacă acela îl mai reţine, dar îi răspunsese cu multă afecţiune. Îi păru rău că nu l-a oprit, pretextînd ceva, şi să-l fi invitat la un vin. N-ar fi rămas cu totul singur.

Coincidenţa făcu ca tocmai atunci cel la care se gîndea să apară în local. Îşi roti privirea pe deasupra meselor, nu cu aerul că ar căuta pe cineva anume, ci cum ar vrea să vadă care-i situaţia. Apoi se duse lîngă bazin şi se amestecă printre cei ce priveau crapii. Un chelner scotea cîte un peşte, la comandă, şi-l ducea în bucătărie. Omul stătea acolo din pură distracţie, aşa cum, nu se ştie de ce, celor mai mulţi le place să se uite vreme îndelungată la peşti, sau chiar avea de gînd să mănînce unul şi şi-l alegea. Intră imediat în vorbă cu ceilalţi privitori.

Masa lui Alexandrescu era aproape şi se auzea că cei de lîngă bazin discută despre braconaj. Careva spuse că la ei se prind peştii cu furculiţa, şeful de la Bolovăniş rîse, iar cel care vorbea deduse că n-a fost înţeles, că informaţia lui ar putea fi luată în glumă, cum ar fi vorba de o absurditate spusă ca să declanşeze hazul. Explică, cu toată seriozitatea, că noaptea, bineînţeles pe un rîu mic, se duce omul cu un felinar sau o lanternă, peştele stă nemişcat sub lumină, doarme sau e ameţit, şi nu-ţi rămîne decît să împlînţi colţii furculiţei în el şi să-l scoţi afară. Procedeul are dezavantajul că, folosindu-se lampa, făptaşii sînt prinşi foarte uşor. Şeful de la carieră spuse că mai rămîn destui nedescoperiţi şi că, oricum, metoda e ingenioasă, lucru pe care celălalt îl confirmă.

Apoi, cel de la carieră se desprinse dintre ceilalţi şi veni direct la Alexandrescu. Se vede că îl zărise de cum intrase, dar n-a vrut să-l deranjeze. Îi exa-

mină în fugă pe cei doi bătrîni, își dădu seama că formează o societate aparte și îi ceru voie lui Alexandrescu să se așeze pentru că vrea să mănînce.

— Cum e vinul? întrebă. Poate fi abordat?

— Acceptabil, zise Alexandrescu. Cam dulce, dar șpriț merge. Mie îmi place mai sec, la noi nu-s așa de dulci.

Turnă puțin în paharul curat și îl îmbie pe celălalt să-l guste.

— La mine ține oricum. Întreb și eu, așa, cum e, ca un colecționar, dar nu-l refuz pe nici unul. De unde ești?

— De lîngă Timișoara.

— Ei, păi sîntem compatrioți. Bănățeni amîndoi. Eu lucrez la Bolovăniș. Mă cheamă Pascu Cernat, nu știu dacă mi-ai reținut numele la amiază.

— Nu, dar mă bucur c-o pot face acum.

— Vezi, eu pe Grigore Alexandrescu l-am reținut, rîse cu un reproș jovial. Ai dreptate, la noi vinurile sînt mai grele. Ce e interesant, în Banat sînt foarte multe soiuri, unele de calitate excelentă, concurează Cotnarul sau Valea Călugărească, numai că nu-s așa de cunoscute. Aici o mai ating și eu, trecu la destăinuiri în timp ce se uita după chelner. În concediu, că-n timpul lucrului știi cum e, trebuie să te mai abții. Dar cum de ești singur, unde ți-e prietenul? Sau, ca să mă exprim mai corect, unde e prietenul nostru comun?

— Bogdan? Nu știu, a mers undeva cu mașina.

— Simpatic băiat. Dumneata cum îl vezi?

— Știu eu!? Îl cunosc abia de azi-dimineață. Ce să zic . . .

— Abia de acuma-l cunoști? . . . Credeam că mai de mult. Nu știu dacă are talent — ți-a spus că-i

sculptor? — dar mie unuia-mi place: întreprinzător, ambițios, se descurcă ... Și-i așa, o fire veselă, te atrage.

Chelnerul sosi cu meniul. Căutară pînă să dea de coloana cu denumirile românești, căzură amîndoi de acord să ia cîte un grătar și întrebară ce alt vin mai are. La kilogram nu se găsea decît un fel, cel din care beau, și mai cerură unul.

— În ce vilă stai? se interesă Cernat.

Lui Alexandrescu îi veni să rîdă.

— Ocup o vilă cu Bogdan. În exclusivitate, la o babă în Constanța.

— Daaa? Cu el stai? Păi el știu unde stă, i-am văzut mașina de mai multe ori pe strădița aia, cum îi zice ...

— Cibela.

— Poate să-i zică și așa. E frumos acolo. Fata vă mai vizitează? Drăguță, pițipoanca ...

— N-am văzut-o decît o singură dată, zise Alexandrescu. Știți, eu abia ieri am venit. Dar cum de cunoașteți mașina lui Bogdan?

— Păi numai așa cum se poate cunoaște un *Fiat 600* albastru dintre alte zeci de *Fiat*-uri *600* albastre: după număr. Ți-am spus că-l știu bine pe Bogdan, că-mi place, și era firesc să-i rețin limuzina.

Cernat se salută cu cineva de la altă masă. Tineri, masați pe ring, într-o înghesuială care nu-i deranja, ci parcă le făcea bine, dansau în disperare. Orchestra, după repertoriu și stil de interpretare, nu se putea deduce dacă e autohtonă sau străină și anume cam din ce regiune a continentului.

Le sosiră grătarele. Arătau îmbietor. Soarele de peste zi, apa sărată, tensiunea agreabilă care nu te obosește, dar nici nu te lasă să te odihnești le fă-

cuseră foame. Chelnerul le umplu din nou paharele și ei le băură dintr-o dată înainte de a începe să mănînce.

— Bine că n-am luat ceva tare, zise Cernat. Vinul, dacă nu-l amesteci, e totuși cea mai sfîntă băutură. Și parcă, din ce-l bei, din ce-i mai bun.

— Da, serios, îl aprobă sincer Alexandrescu care începea să simtă o amețeală plăcută, la început mi se părea prea aromat, nu puteam lua decît cîte o înghițitură, dar acum parcă-i mai acrișor. Și după mîncare va merge și mai strașnic.

Erau amîndoi bine dispuși, oameni fără program, care altfel s-ar fi plictisit și sînt bucuroși că întîmplarea i-a adunat la aceeași masă. Nu se mai simțeau străini, pereții căptușiți cu stuf și imitația de lămpi cu petrol degajau o atmosferă fără conveniențe, de cherhana.

— Dansăm? zise Cernat uitîndu-se iar pe deasupra meselor. Uite acolo o masă mare cu două care cam șomează. Ce zici?

— Pentru, aproape strigă Alexandrescu, deși avu un moment pornirea de a se abține. Își consultă involuntar ținuta și, în comparație cu vestimentația celuilalt, fu cît pe-aci să ezite. Era în pantaloni și în aceeași cămașă de aseară. Se uită însă la dansatori și constată că majoritatea erau îmbrăcați ca el, sau și mai ponosiți.

Fetele, ghicindu-le intenția, se ridicară aproape înainte de a le solicita ei. Cernat, care era primul, o luă pe cea mai înaltă, lui Alexandrescu revenindu-i una slabă și foarte înroșită de soare. Era blondă ca toată societatea din care provenea.

Nu-și spuseră nimic tot timpul dansului, conveniseră tacit că n-ar izbuti să se înțeleagă și tăceau

strîngîndu-se afectuos. Mişcările le executau fără dificultate, din pricina înghesuielii şi a diversităţii de stiluri nu se generalizase un singur fel de dans, cu reguli precise, fiecare era liber să improvizeze. De la un timp, el simţi că fata îl priveşte şi i se uită şi el cum putu mai binevoitor în ochii albaştri-diluaţi. Ea zîmbi şi arătă cu bărbia spre mare, iar el zîmbi la rîndu-i şi făcu semn că da. Interpretă acest scurt dialog mut ca o apreciere a ei la adresa Mării Negre, cît de plăcut e în vecinătatea ei, că azi a înotat sau cam aşa ceva. Oricare din variante merita aprobarea lui, fără rezerve. Cînd muzica încetă, ea ridică din umeri, trase aer adînc, apoi expiră tare ca după gimnastică. Îi zîmbi iar, spuse un cuvînt în limba ei și arătă cu brațul ușor spre apă. El se prefăcu că înțelege ce i-a spus, arătă și el în aceeași direcţie și se trezi luat de mînă spre tobogan.

Fata începu să fugă, balansîndu-se și rîzînd, el se luă după ea, urcară pe tobogan, se uitară amîndoi în larg, prin întuneric, apoi în sus la cer, ascultară valurile ce se izbeau sub picioarele lor, ea îl prinse din nou de mînă și reveniră. Nespus de recunoscător lui Cernat pentru ideea cu dansul și pentru scena suplimentară, o conduse de unde o luase, se înclină în fața ei și a comesenilor și se întoarse la locul lui.

Cernat terminase din farfurie și fuma.

— Așa tinere, îl primi acela, o duci la nisip, muzica valurilor, ei, ei! noua generație, cum o scapi, cum calcă strîmb. I-ai dat întîlnire pe mîine?

— Încă nu, se fuduli Alexandrescu, asta o rezerv pentru ultimul dans.

— Ia un pahar. Eu am mai tras unul între timp. De-o mai ţineai la întuneric, găseai sticla goală.

Alexandrescu privi ca din întîmplare spre masa fetelor. Discutau foarte aprins între ele şi-şi rîdeau cu complicitate.

— Să te întreb ceva în legătură cu domnul Nicolae Bogdan, zise Cernat destul de încet, dar răspicat, accentuînd cuvintele. Îşi aprindea o nouă ţigară.

— Da, răspunse Alexandrescu, trăgînd concluzia că, după toate aparenţele, lăsase fetei cea mai bună impresie, şi că ea, după cît de veselă e, fără îndoială, abia aşteaptă să se termine pauza şi să se reia dansul.

— Dumneata ştii că *prietenul nostru comun e puţin criminal?*

Alexandrescu îl privi, zîmbi vag, aşteptă să vadă zîmbetul apărînd şi pe faţa celuilalt. Cernat rămînea însă serios, reuşise să aprindă ţigara după ce stricase cîteva chibrituri şi acum trăgea din ea. Îl scruta.

— Ei, chiar aşa!? făcu Alexandrescu.

— Chiar aşa cum am spus. Am zis puţin, nu de tot. Un criminal începător, la începutul carierei. Ştii cum e, ca în orice meserie, mai întîi încerci, nu reuşeşti, iar mai probezi, pînă te califici. Dacă ai stofă poţi ajunge un meşter strălucit. Şi mă conving tot mai mult că băiatul ăsta are talent. După cum a început, iese ceva din el.

Alexandrescu nu spuse nimic. Simţi că ameţeala i se răscoleşte în cap. Sorbi din pahar, să şi-o liniştească.

— Are pînă în prezent o încercare la activ, nereuşită, dar după măiestria cu care a gîndit-o îl poţi

considera de pe acum un tînăr de mare viitor. Dacă are intenţia să continue, în curînd nu vai mai da greş.

Vorbea mai rar decît avea ritmul obişnuit, nu puteai şti, din pricina vinului, sau cu intenţia de a i se reţine tot ce spune. Ajunseseră mai jos de jumătatea celei de a doua sticle, dar nu arăta ameţit.

— Vreţi să-mi spuneţi, domnule Cernat, ce e cu Bogdan? N-am înţeles.

Încercă să-şi aducă în minte figura sculptorului. Îi vedea corpul întreg, aşa, dezbrăcat, cum ieşise dimineaţa din cămăruţă, dar nu reuşi să-i desluşească faţa. I se întîmpla uneori, cînd se gîndea concentrat la cîte cineva, să nu-i poată reconstitui trăsăturile. Era ca şi cum după ce ai privit soarele, să nu vezi tocmai punctul la care te uiţi. În jur totul e clar, dar locul acela e ars de lumina ce-ţi persistă pe retină.

— Tocmai asta mă gîndeam, zise Cernat, dacă să-ţi spun sau nu. N-aş vrea să-i fac vreun rău, deşi e cam tîrziu, lucrurile se cunosc. Va trebui, în orice caz, să avem grijă de el.

— Sînt ceva bănuieli împotriva lui?

— Din păcate nu-s bănuieli, sînt nişte fapte. Mă tot mir, stau şi mă gîndesc, cum a luat hotărîrea. Adică pornirea, hai, că i-o poţi explica, o fi avut omul motivele lui, dar cum de nu s-a gîndit că totul se va descoperi? Cînd ziceam că are talent de ucigaş, glumeam, bineînţeles. Adevărul e că a lucrat copilăreşte. Norocul e că n-a mers pînă la capăt, adică el ce şi-a propus a făcut, numai că nu i-a ieşit pe de-a-ntregul. Putea fi şi mai pestriţă.

Alexandrescu făcu semn chelnerului să le umple paharele.

— Pe scurt, cum a fost? reluă Cernat. Ți-am spus că lucrez la Bolovăniș, la marmură. Ca bănățean, trebuie să știi unde vine. Am fost șef acolo, sau mai sînt, nu știu ce-o să se hotărască. Prostia mare e că, într-un fel, îmi vine să-mi dau cu pumnii în cap, l-am ajutat și eu. Mă trezesc într-o zi cu el la mine. Nu ți-a spus nimic?

— Nu, decît că are ceva complicații, n-a zis ce.

— Nici după ce ne-am întîlnit azi?

— Nu, eu nu l-am întrebat și el nu mi-a spus.

— O să-ți spună, de bună seamă, cunoști care-i psihologia, omul ține să se disculpe, să-i convingă pe toți de nevinovăția lui, și pe cei care nu-l pot ajuta cu nimic. Zici că nu l-ai cunoscut mai dinainte?

— Nu, v-am spus, abia de azi.

— Vine la mine că ar avea nevoie de un bloc de marmură, nu prea mare, vreun metru înălțime să sculpteze nu știu ce. El e din București. Zicea că-i trebuie o piatră albă-albăstruie, cu vinișoare albastre. Există așa ceva, are și o denumire specială, n-are importanță. Îmi explică el și pricep cam ce-ar dori. Mi-a arătat un ziar în care scrie despre el, a vrut să-mi dea și buletinul, bineînțeles că nu mi-a trebuit, ce să fac cu buletinul? I-am spus că nu se poate, că-l înțeleg, dar eu nu pot să-i dau, n-am voie. N-avea repartiție, nimic, cum să-i dau? S-a ținut toată ziua de capul meu. Acuma, să știi că marmură iese de acolo și fără repartiție, că nu-i uraniu. Dacă te duci pe valea Bistrei, din Caransebeș în sus, vezi niște case ca vilele, ba cu plăci de marmură la fațadă, ba cu coloane de marmură, chiar cu trepte de marmură. De unde crezi c-au luat-o, de la cooperativă? Pînă

la urmă, ca să scap de el, hai, să stăm de vorbă. Avem o fostă gură de exploatare la care nu se mai lucrează, peste niște rîpi, unde este din aia ce-i trebuia lui. I-am spus că-i dau noaptea un tînăr, un muncitor foarte bun, unul Onescu Petru, să se ducă cu el să i-o scoată. El, nu, că să i-l dau pe Vasile Petre, că a aranjat cu el, ăla-i de acord dacă îi dau aprobarea și să nu se mai încurce și cu alții. Aici am făcut eu prostia că nu m-am gîndit de ce-l preferă el pe Vasile Petre și de altul nici nu vrea să audă. Am zis că tot una-i, și Vasile Petre e muncitor foarte bun, aproape cincizeci de ani, cu protecția muncii la el nu-s probleme, l-am chemat la mine în birou și i-am zis să meargă seara pe la unsprezece cu băiatul, să-i arate ce-ar vrea și să i-o facă. Vasile Petre e de pe lîngă Dunăre, om de la baltă vine să taie bolovani, mai sînt și din ăștia. Lucrează la noi de peste douăzeci de ani, eu acolo l-am găsit. Așa am rămas. Mie Bogdan nu mi-a dat nimic, a vrut să-mi propună ceva, i-am spus că dacă face artă mie să nu-mi umble cu plocoane, cu ce pot ajut și eu. Nu știu dacă lui Vasile Petre i-a promis ceva, asta se poate afla...

— Poate fi întrebat Vasile Petre, dacă asta prezintă vreo importanță.

— Acuma nu mai poate fi întrebat...

Pe Alexandrescu îl străbătu un fior rece. Vru să-și păstreze calmul. Se uită spre masa celor două fete, acum era ocupată de alții, toți finlandezii aceia, sau ce-or fi fost, plecaseră, cercetă cu privirea ringul de dans să vadă dacă fetele n-au mai rămas, nu mai erau, se duseseră pesemne la culcare, și parcă-i păru rău. Se gîndi iar la Nicolae Bogdan, și de data aceasta îi văzu figura atît de clar de parcă ar fi fost

de față. Ceva nu era în regulă în veselia aceea prea copilărească a lui pentru cei douăzeci și cinci-douăzeci și șase de ani cîți trebuie să aibă. Fie că era spontană, fie că și-o impunea, ceva mocnea sub pojghița ei. Alexandrescu îi surprinsese acel ceva tulbure apărînd la suprafață în timpul discuției de la amiază și mai ales cînd venise Cernat. Nu părea o îngrijorare din acelea care vin și trec și a căror consistență e foarte labilă, ci ceva împovărător, care se anunță de durată, nu știi dacă nu de durata întregii vieți. Una din acele răni care, chiar dacă se va vindeca, știi că te va stigmatiza pentru totdeauna cu cicatricea ei desfiguratoare. Bogdan era asemeni unui peisaj frumos prin care hălăduiește o fiară hăituită, nevăzută, dar peste urmele căreia se întîmplă să dai prin viroage umede, căreia, noaptea, te trezești că-i simți răsuflarea, care e nevoită să se ascundă și, din teamă și amărărciune, poate să devină rea.

— Dar stai să vezi mai departe. Mi-a spus că transportul îl privește, i-am atras atenția că o putem păți amîndoi, în primul rînd eu, și a zis că a aranjat cu un camion să i-o ducă pînă la gară și de acolo nu știu, cu trenul. Deci seara la unsprezece s-a întîlnit cu Vasile Petre și s-au dus la locul indicat. Omul și-a luat uneltele, tot ce-i trebuia, o lampă electrică, și s-au dus. Pe la douăsprezece fără un sfert sau fără zece un angajat de-al nostru trecea muchea dealului, locuia în sat, fusese nu știu de ce în comună, la primărie, întîrziase la niște neamuri și se întorcea acasă. Era lună și fluiera. Încă de cînd a început să urce muchea, a auzit ceva bocănituri, dar se grăbea să ajungă acasă, dimineața intra în schimb, și-a zis că nu-l privește. Cînd era pe cărare

la vreo două sute de metri de carieră a auzit un ţipăt, urmat de gemete şi nişte zgomote cum s-ar rostogoli pietrele. A alergat şi, la lumina lămpii, dar era şi lună, se vedea foarte bine, a văzut un om zdrobit sub pietre şi pe un necunoscut deasupra lui răsturnînd cu ranga pietrele peste el. A strigat: „ce s-a-ntîmplat?“ sau „ce faceţi, măi oameni?“, nu-şi aducea aminte ce a zis, atunci necunoscutul a aruncat ranga, s-a speriat şi n-a ştiut ce să facă, s-o ia la fugă sau să rămînă pe loc. Omul a dat pietrele la o parte şi l-a recunoscut pe Vasile Petre. Era în stare gravă, abia mai gemea. De celălalt n-a mai avut grijă, să-l prindă, sau să-l întrebe ce caută acolo. A fugit pînă la exploatare, nu era prea departe, a anunţat echipa de salvare, mi-au dat mie telefon. Cei de la salvare ajunseseră înaintea mea, l-au găsit pe Bogdan tot acolo, stînd pe o piatră, tremurînd, cu faţa în pumni. Şi-a dat seama că n-are rost să fugă, chiar dacă Vasile Petre murea şi nu mai putea declara, iar alţii nu ştiau nimic — el tot nu putea scăpa, doar eram eu care ştiam pe cine trimisesem acolo, şi mai era cel cu camionul, cu care vorbise...

Chelnerul îi întrebă dacă nu doresc o cafea, sau să le mai aducă vin. Cernat ceru alune americane.

— Cînd s-a întîmplat asta? zise Alexandrescu.

— În 24 iulie, acum — Cernat socoti în gînd — nouă sau zece zile. Miercuri, săptămîna cealaltă.

— Cum îl chema pe omul care i-a găsit?

— Lupulescu. E artificier. Pe Vasile Petre l-au dus la spital, e inconştient, spun că are şanse să scape, dar nu vai mai fi apt de lucru. Pe Bogdan l-au ţinut o zi sau două la cercetări, apoi i-au dat drumul, sigur, se întocmeşte dosarul. Vineri seara m-a căutat

şi m-a întrebat ce-i de făcut. Mi-a venit să-i dau cu ceva, cu o măciucă în cap, după tot ce-a isprăvit mă întreabă pe mine să-i dau sfaturi. I-am spus că nu ştiu nici eu ce-i de făcut, să aşteptăm să se lămurească lucrurile şi să mă lase în pace, să se ducă de unde a venit.

— Aveţi impresia că a fost tentativă de omor?

— Dumneata ce impresie ai? Are cine să stabilească ce a fost. Dar pentru mine totul e cît se poate de clar.

Pascu Cernat vorbise precipitat, în fraze dezlănţuite afectiv. Cît timp relatase episodul şi împrejurările în care se produsese nu mai trăda stăpînirea de sine obişnuită, se vedea că subiectul, cum e şi firesc, nu-l putea lăsa rece. Vorbirea i se desfăşurase în construcţii aproximative, care se desfăceau una din alta, cam la voia întîmplării, specifică stilului oral sau aşa cum Alexandrescu mai întîlnise prin unele proze moderne. Cernat era un om simplu, trecut printr-un institut sau numai printr-o şcoală tehnică, poate înscris la nişte cursuri fără frecvenţă, ajuns şef de sector. Oamenii de categoria lui îşi însuşesc prin şedinţe pe care le prezidează sau în cadrul cărora iau obligatoriu cuvîntul, ori în relaţiile cu oficialităţile, un gen de comportare şi de exprimare care le dau un anume lustru, o prestanţă. Cînd însă se tulbură ceva în ei — şi Cernat trecea printr-o încercare dură — revin la expresia jilavă, necontrolată şi firească. Chiar acum, aproape că se căina:

— Îţi dai seama, dragă Alexandrescule, în ce stare mă aflu eu. Cu protecţia muncii e foarte sever. Hai, dacă se întîmpla în orele de lucru, la locul de muncă, era altceva, deşi nici atunci nu-mi era uşor, cînd

te gîndeşti numai cîte anchete îţi pică pe cap. Dar aşa... Cine i-a dat aprobarea să se ducă noaptea acolo? Eu, nu? Acuma o să mă mute, mă retrogradează, bine nu ies. Puteam şi aşa: nu ştiu nimic, n-am nici un amestec. N-am schimbat cu băiatul ăsta nici două vorbe, are martori? Are ceva în scris de la mine? Dacă se înzdrăveneşte Vasile Petre şi spune, neg. Nu i-am dat nici o dispoziţie, ăsta l-a mituit, el e necinstit şi s-a băgat singur să-şi frîngă gîtul. Dar unde-ar fi cinstea mea? Am partea mea de vină, ispăşesc, nu? Unde mai pui că la mijloc nu-i o întîmplare, numai aşa, ci e vorba de o crimă. Să laşi, nepedepsit un tîlhar care zdrobeşte oasele unui om nevinovat? Deşi, n-o să crezi, că altul n-ar fi aşa, atunci m-a revoltat de i-aş fi crăpat capul cu mîna mea, dar pe urmă aproape mi s-a făcut milă de nefericitul ăsta de Bogdan. Om tînăr, cu toată viaţa înaintea lui, să-şi mănînce zilele aşa pentru o prostie de care poate acum şi lui îi pare rău. Mie mare lucru n-are ce să mi se-ntîmple, capul nu mi-l taie, tot ce pot e să-ncerc să fac ceva pentru el, să nu-l înfunde. Cum mă vezi, am o inimă moale, mă crezi?

— Cum de v-aţi luat concediu tocmai acum? Acolo bănuiesc că e nevoie de dumneavoastră, nu?

— La început era să nu-mi dea drumul, dar chestia asta m-a afectat cum nu-ţi poţi închipui. Am reuşit cumva să plec. Mi-am luat un concediu medical. Stau cîteva zile şi mă întorc, îmi întrerup concediul, ce să fac? nu pot lăsa lucrurile aşa, încurcate.

Pascu Cernat redevenise şef. Îşi vărsase năduful şi se liniştise. Acum rupea altfel fraza. Nu-şi dădea

importanţă, pur şi simplu reintrase în cea de a doua natură a lui. Ameţeala lui Alexandrescu se rarefiase considerabil. Ascultase totul cu încordare și suprasolicitarea făcuse aproape cît un duş înviorător.

— Cum explicaţi că Bogdan, care, cred că recunoaşteţi, e un om inteligent, a pus la cale o încercare de omor într-un mod atît de riscant pentru el? Afară doar de cazul că-l includem într-una din formele de alienare psihică... Vine, adică, la dumneavoastră, vă cere să i-l daţi pe Vasile Petre să-l bage într-o grotă și doboară niște bolovani peste el...

— Ei, planul nu era chiar atît de stupid. El mi-a prezentat o cerere nevinovată (lăsînd la o parte aspectul economic). Are omul nevoie de o bucată de marmură, una de o anumită structură și culoare, se duce la carieră să și-o aleagă. Intră cu viitoarea victimă în carieră. Pînă aici nimic suspect. El miza pe reușita planului. N-avea de unde să știe nici că Vasile Petre va scăpa cu viaţă, nici că Lupulescu va trece noaptea pe acolo. Cum se desfăşura toată operaţiunea? Vasile Petre începe să taie stînca. Bogdan doboară niște pietre peste el, dacă nu altfel, îi dă în cap cu una și mai îngrămădeşte cîteva deasupra. După care pleacă. Se duce frumos undeva, își stabilise el un loc, și se culcă. Vasile Petre va fi găsit strivit. Poate chiar înainte de asta, Bogdan va veni și va întreba ce-i cu piatra lui, mă va întreba pe mine unde e Vasile. Va spune că el i-a indicat de unde să taie și l-a lăsat singur, neputîndu-i fi de nici un ajutor. Ar fi urmat, așa ar spune el, ca a doua zi sau noaptea următoare să vină cu camionul și să și-o ia. Va putea dovedi că el n-a stat în

carieră mai mult de zece minute şi că şi-a petrecut noaptea în cutare loc. Un alibi e uşor de fabricat. Deci, el a lăsat omul lucrînd, ce s-a întîmplat după aceea n-are de unde şti. Ce e asta? Un accident de muncă, un accident limpede, clasic. Va fi interogat, mă vor lua şi pe mine la rost, ce mai contează? Nu se va întîmpla absolut nimic grav. Cîţi oameni îşi lasă oasele prin cariere de piatră!... Pătimeşte cineva din pricina unei întîmplări nefericite, de care nu-i vinovat cu nimic? Sînt catastrofe unde pier zeci de oameni. Doar citeşti ziarul...

Alexandrescu vru să mai întrebe ceva, dar Cernat chemă să li se facă plata. Spuse că mai au timp de discuţii pînă la troleibus.

Merseră un timp tăcuţi. Recapitulau în gînd momentele întîmplării sau căutau să-şi lămurească unele întrebări. Era cam răcoare, vîntul se iuţise şi Alexandrescu se înfiora numai în cămaşă.

— Cu el aş zice că n-ai avea de ce să dezbaţi toate astea, spuse într-un tîrziu Cernat. Ce să-l mai amărăşti! Ţi-am spus că n-am nici o intenţie să-i îngreuiez situaţia. A mea nici nu se uşurează, nici nu se agravează prin condamnarea lui, şi eu nici nu-s chiar ameninţat. Dar soarta lui e foarte serios în joc.

— Voiam să vă mai întreb... începu Alexandrescu odată ce intrară pe o alee ce ducea spre şoseaua de pe malul ghiolului. Adică, întreb şi eu aşa, mai mult mă întreb pe mine, numai că gîndesc cu voce tare. Cu ajutorul dumneavoastră voi reuşi să-mi luminez unele nedumeriri. M-aţi făcut curios, şi nu numai atît, mi-aţi procurat nişte emoţii sumbre.

— Cum explică el? Asta voiai să zici?

— Bogdan îl cunoştea pe Vasile Petre?

— Asta m-am întrebat şi eu, numai că, din păcate, prea tîrziu, după consumarea faptului. La început nu mi s-a părut suspect că insistă să i-l dau pe Vasile Petre, am luat-o de bună aşa cum mi-a vîndut-o el, că s-au înţeles, şi atîta tot. N-aveam de ce mă opune. Natural, după atentat, primul lucru pe care am ţinut să-l aflu (o făceau organele de anchetă şi fără mine, dar m-am interesat şi eu) a fost: ce legătură există între cei doi? Ei, aici e aici. Bogdan e născut într-un sat din lunca Dunării, vecin cu satul lui Vasile Petre. Ce i-o fi făcut Vasile Petre, în tinereţe, tatălui lui Bogdan nu ştiu — sper că între timp s-a aflat unde trebuie — din ce nu s-au înţeles, destul că acela a vrut să-l omoare.

— Tatăl lui Nicolae Bogdan pe Vasile Petre?

— Exact. Din pricina asta, Vasile, pe la douăzeci şi cinci de ani, a plecat din sat şi şi-a pierdut urma. A intrat la cariera asta. Cum l-a dibuit băiatul, de asemeni nu ştiu. Trebuie să lucreze o răzbunare cumplită ca după douăzeci de ani fiul să vină să-l sugrume pe cel urmărit.

Trecuseră de staţia troleibuzului şi continuară să meargă pînă la următoarea. Nu-şi mai spuseră nici un cuvînt, Era după douăsprezece, dar, judecînd după mişcarea din jur, ai fi zis că abia se înserase. Aici noţiunea de oră tîrzie nu exista. Orchestrele se îngînau în replici stridente sau înăbuşite. Soliste înregistrate cu litere mari pe panouri uriaşe puneau la încercare melodicitatea limbilor indo-europene. Perechi expansive sau căzute în ele rătăceau ca-n miezul zilei.

Sosi un troleibuz.

6

Mașina gonea pe asfaltul negru. Făcu cîteva tentative de depășire, dar era imposibil. Din față altele veneau în viteză într-un convoi neîntrerupt. Ea însăși era integrată în șirul ce se năpustea spre sud, își pierduse independența, avea în față un *Taunus*, în spate un *Ford* de tip vechi, și se deplasa odată cu toate celelalte. Două paralele, constituite din toate tipurile posibile de autoturisme, alunecau una pe lîngă alta, dreapta înainte, cealaltă în sens invers, într-o mișcare lină, uniformă, într-o asemenea ordine, că accidentele de circulație păreau o absurditate.

Era încă răcoare, deși, în stînga, soarele se înălțase mult deasupra mării. Țărmul apărea din cînd în cînd, cu apele strălucind orbitor, ca să se ascundă apoi după ondulații de teren roase și încremenite. De o parte și de alta a șoselei, roua, înainte de a se pierde în văzduhul sărat, mai făcea o ultimă încercare să înviorele ierburile rare, cu lujeri aspri ca de calcar. Sfîrșitul verii se lăsa presimțit. Piersicii pitici arătau cu frunzele înguste pămîntul.

Bogdan conducea ușor, lăsat pe spate, jucîndu-se cu volanul ca din nevoia de a face ceva cu mîinile. Nu trăda nici o concentrare și, privindu-l, aveai impresia că mișcarea se desfășoară fără efort, imponderabil, cum îți apar dirijările de mașini pe un ecran de cinematograf.

Alexandrescu începea să-și revină. Privea cîmpurile măcinate, cu vegetația pămîntie, cotropite de soarele încă puternic, și simțea cum prinde puteri încet. Iarăși se trezise nemulțumit că nici nu doarme, nici nu e în stare să sară din pat. Ar fi vrut să

poată dormi măcar pînă la zece. Duminica, își zisese morocănos, și în internate deșteptarea se dă mai tîrziu. Apoi îi bătuse Bogdan în geamul ce da spre curte și-l strigase să meargă împreună la Eforie. Văzînd că apelul rămîne fără efect, năvălise în cameră, aruncase de pe el cearșaful cu care se învelea, îl trăsese afară și-l stropise cu apă de la fîntînă, spre hazul coanei Aristița și a sezoniștilor din vecini, ițiți pe la garduri. După care-l vîrîse în *Fiat*.

În scurtele momente cît se căznise în așternut sau să se trezească, sau să adoarmă din nou și să nu vegeteze în starea aceea leșioasă, avusese revelația sigură a ratării acestui concediu și, pe parcursul unui an, puține lucruri pot fi mai triste decît, după lungi așteptări, o vacanță compromisă. De cum călcase în Constanța, o coană zbîrcită îl arestase pur și simplu, profitînd de condiția lui de om nedumerit, îl vîrîse între niște indivizi dubioși, sau măcar nefericiți, care țin să-și deșarte nenorocirile în sufletul lui, de bună seamă tot așa, văzîndu-l înțelegător și dotat cu o răbdare mai îndelungă decît a altora. Plătise două sute de lei, ceea ce acoperea cinci zile, și va trebui să mediteze serios dacă la expirarea acestora nu va fi cazul să se mute în altă parte. Se și bețivănise, ieri la amiază cu șlibovită, pe o căldură năucitoare, aseară cu vin. Doarme puțin și, ziua, într-un tîrziu, parcă se mai pune pe picioare, dar diminețile sînt un adevărat calvar. Acum, după abia cîteva minute de cursă, cînd intrau în Eforie, fu întrucîtva fericit că se drege mai curînd decît se așteptase: după simptomele de la sculare, crezuse că pînă la unsprezece nu va fi bun de nimic. Sportivitatea lui Bogdan și dinamica ușoară a șoselei îl înrîuriseră binefăcător.

Parcară maşina în piaţeta de lîngă agenţia de voiaj, cumpărară piersici de la o gheretă şi, pe lîngă femeile ce vindeau şiraguri de scoici, o luară spre plajă. Coborînd treptele falezei, văzură marea în-gustîndu-se, cu fiecare pas, cum ar apune înaintea lor. Se instalară lîngă un dig, îşi atîrnară îmbrăcămintea în cuiele bătute în zidul falezei şi salutară un vaporaş care, de la extremitatea cealaltă a digului, pornea spre Mangalia. Alexandrescu se aruncă în apă.

Înotă vreo douăzeci de minute. Apa era incredibil de limpede, se vedeau stîncile roşcate pe fund, de cîteva ori se lăsă pînă la ele încercînd să scoată vreo piatră. Erau foarte bine înfipte în nisip. Se lovi uşor la o gleznă. Trecu mult de balize, pe unde o jună plutea întinsă pe spate, cu ochii închişi, pe o saltea pneumatică, nu-i păsă de avertismentele omului de la Salvamar şi, abia cînd barca vîsli spre el, se întoarse.

Bogdan juca fotbal cu o minge roşie de copii în-tr-un grup de compoziţie naţională foarte amestecată. Mingea zbura mereu în apă, cîte zece atacanţi plonjau după ea şi meciul se relua. Îl văzu pe Alexandrescu ud, întinzîndu-se cu o plăcută lene la soare, mai şută o dată şi veni lîngă el.

— Nu e rece deloc, zise, am intrat şi eu de cîteva ori după minge, e tocmai potrivită.

— Da, e cum nu se poate mai potrivită, spuse Alexandrescu care stătea cu faţa în jos, cu capul pe mîini.

— Ei, cum te simţi? Ţi-a trecut somnul? După cum înotai, erai de nerecunoscut, cel de dimineaţă parcă nu erai tot tu . . .

— Superb. Mi-a trecut. Cine zice că eram tot eu? Mi-ai pus trei întrebări, ţi-am dat tot atîtea răspunsuri. Nu-i pedagogic, dar ce să-i faci!

— Domnu Alexandrescu, ce te-a adus pe litoral? Ce urmăreşti? Să-ţi iau un interviu...

— Drept să-ţi spun, urmăresc un pescăruş. L-am auzit ţipînd, dar încă n-am dat de el. Sper să-l întîlnesc aici, pe plaja asta. I-am văzut urma, uite colo, lîngă tabla aia pe care scrie cu roşu: „NU DEPĂŞIŢI LINIA BALIZELOR. PERICOL DE ÎNEC".

— Nu aşa te-am întrebat, Grigore. Ce faci pe ironicul? Crezi că-ţi stă mai bine caraghios? Nu ce urmăreşti vînătoreşte, ce te-a atras? Ce te-a chemat aici? Îţi iau un interviu serios. Despre mare. Am chestionat pînă acum peste treizeci de inşi. Ştii ce crestomaţie a ieşit? Păcat că nu e cine s-o publice. Acum te întreb pe tine. Vezi ce importanţă îţi dau. Idee n-ai cîte îi pot aduce pe oameni la mare. Şi cîte îi alungă, îi împiedică să vină. Pe tine ce te-a adus?

— Răspunde-mi tu. Nu mă eschivez, o să-ţi spun şi eu, dar mă atrag foarte multe. Vreau să ştiu în ce sferă să mă înscriu, cam la ce categorie de elemente să mă refer.

— Pe mine, Dobrogea...

— Cam general. Dacă aşa îţi arată toată ancheta, parcă mă cam părăseşte entuziasmul.

— Stai puţin. Nu ţi-am dat o denumire geografică, pentru mine cuvîntul semnifică altceva, sau nu numai atît. Ţi-am vorbit ieri ceva despre Grecia, mai reţii ce ţi-am spus?

— Da, cred că destul de exact.

Alexandrescu nu-i lua în nume de rău eseistica

orală și pretenția de a fi memorată. Tînărul sculptor își crease o lume a lui, și asta tot era ceva. Față de cei care n-au nici una... Bogdan intui primejdia de a nu fi luat în serios și spuse:

— Dar, văd că te supun unui ciclu de conferințe...

— Nu, te rog să continui.

— Vezi, Dobrogea e o Eladă, o Eladă a Nordului. Cea mai nordică. O lume scufundată în aer. În timp. Albă, abia întrezărită, ca printr-un voal. Atît de depărtată, chiar atunci cînd ne așterne sub pași țăndările gloriei ei. Dormind. O lume a morților frumoși. Știai că există morți frumoși? Măreți și nepieritori...

Expunerea era cam patetică, dar sinceră, și sinceritatea poate înnobila orice cuvînt, pînă și interjecția.

— Te pasionează morții? Te întîlnești cu ei? Întîlnirea cu ei e, în general, imposibilă, dar se zice că unii reușesc performanța.

Bogdan răspunse cu toată naturalețea:

— Da. Am unele întîlniri cu ei. Cu cei frumoși.

— Noaptea? Așa se zice...

— Da, noaptea. Mă vizitează. Nu-mi dau pace să trăiesc. Sînt unii nemaipomenit de frumoși.

Mingea trecu peste ei, săltînd. Bogdan sări și o trimise cu piciorul spre cei ce jucau.

— Tu, Grigore, ai văzut prin muzee statui, cele mai multe de zei...

— Asta am remarcat și eu. Mi-am explicat așa, că ei aveau posibilități mai mari decît noi, muritorii, își mai permiteau cîte un lux în plus.

— Aproape toate sînt fără capete. Asta cum o interpretezi?

— Într-un singur fel: gîtul e mai fragil, fie şi de piatră. Ca la oameni, se frînge mai uşor.

— Fizic, da, zise Bogdan. Dar explicaţia e insuficientă. Unde sînt capetele acelea, de ce n-au fost găsite acolo, lîngă trunchiuri? Au dispărut. Erau de prisos. O reprezentare prea concretă, care strica, şi natura a venit cu un corectiv: decapitarea. Natura a realizat arta cea mai abstractă şi mai pură — absenţa. În locul acelui cap, pe care artistul l-a dichisit cum a putut mai bine, dar care, oricît de frumos, nu putea semăna decît cu al unui funcţionar, al unui sportiv imbecil, ori al unei femeiuşti oarecare, a pus golul, absenţa. Ţi-a dat posibilitatea, nelimitata posibilitate de a-ţi închipui acolo orice expresie, de a-ţi imagina duhul. Ce poate fi mai frumos?

— Ieri parcă spuneai că natura şi omul nu-s în cele mai cordiale relaţii, nu prea colaborează...

— Dar asta spun şi acum. Natura a distrus ceea ce omul făcuse rău, sărac, limitat, şi a deschis o perspectivă pe care artistul n-o ştiuse gîndi. În loc de un cap banal, un întreg necuprins...

— Iartă-mă, spuse Alexandrescu, te-am avertizat că ai în faţa ta un profan veritabil, şi cu ăştia nu poţi jongla. Teoria ta despre absenţa capetelor îmi ridică o sută şi ceva de întrebări. Te scutesc, nu-ţi pun decît una. Dia are un cap frumos, nu?

— Eu îl văd frumos. Şi cred că nu numai eu.

— Ţi-o poţi imagina fără el?

Bogdan păru încurcat. Nu răspunse.

— Spuneai că vrei să-ţi pozeze. O vei face fără cap?

— În mod sigur. N-o să scot o fotografie în relief. Eu nu execut măşti, mulaje faciale.

— Atunci de ce ai nevoie de model?

— Bine, capul ei va exista, dar invizibil, absent ca al zeilor vechi.

— O decapitare, așa... Ușor, artistic...

— Cam așa, cam așa. Văd că prinzi.

— Ce urmărești tu, Nicolae Bogdan, cu arta ta? *Unde vrei s-ajungi?*

Nici de data aceasta sculptorul nu răspunse imediat. Fraza ce i se adresa avea cel puțin două sensuri. Păru a le sesiza. Poate cumpănea căruia dintre ele să-i răspundă, sau cum să le cuprindă pe amîndouă.

— Tu ai privit vreodată o marmură? zise. Atent, așa, vreo oră?

— Recunosc că nu, spuse Alexandrescu schimbîndu-și poziția, expunîndu-se altfel la soare.

— Vezi, totul curge prea repede, e prea fluid atît de alunecător că-și pierde consistența. Eu trebuie să realizez staticul, să opresc trecerea. E ceva îngrozitor de greu și de frumos, dătător de coșmaruri, dar și de voluptate.

Alexandrescu își fixă privirea pe fața lui și și-o ținu așa, ca și cum s-ar gîndi, dar de fapt îl studia, prima dată cu toată atenția. Se gîndise mult astă-noapte la cele ce i le povestise Cernat, și nu le credea. *Nu putea* să le creadă, refuza. Bogdan — un ucigaș? Făcea eforturi să înlăture posibilitatea aceasta, să și-o scoată din cap, s-o uite. Dar ceva se schimbase în atitudinea lui față de provizoriul său vecin. Nu mai reușea să și-l apropie ca înainte. I se expusese o eventualitate absurdă, pe care încă nu și-o confirmase, dar nici nu putea face abstracție de ea. Cernat vedea lucrurile brut, poate că prea schematic, asta pentru că numai atîta izbutea, sau din pricină că fusese în miezul faptelor, el însuși

implicat tangențial în rețeaua lor, și așa i se dezvăluiau cu toată concretețea, mai oribil și, în același timp, mai simplu. Dar tînărul acesta fotogenic, dacă în el se ascunde un făptuitor de rele, apoi e unul de o complexitate pe care Cernat n-o poate pricepe și nici bănui. Ăsta nu ucide din vendetă, nici că i s-au aprins nervii, ca apoi să regrete, ăsta are teoria lui, motivări de alt ordin: estetic. Dacă e așa, ceva nu-i în regulă pe undeva, prin constituția lui. Într-o singură zonă. Încolo e absolut normal, inteligent, nu-i exclus că și foarte talentat. O mică dereglare, aceea însă fatală, a desființat hotarul dintre artă și viață, confundă oamenii cu pietrele sau măcar îi privește cu exact același simțămînt. Și e în stare, după ce acționează, nu de pocăință, fie și formală, ci să se justifice elevat. A încercat cu Vasile Petre — și încă nu se știe dacă e la prima încercare. În fantasmagoria lui, un asasinat într-o carieră de marmură, printre pietre cu carnea albă, rece, de o paloare lunară, cu vinișoare albastre, trebuie să arate fascinant.

Hotărît, ceva, o umbră vîscoasă se lăsase între ei. Conștiința că stă întins lîngă un criminal, real sau virtual, amîndoi goi, aproape ca primii strămoși, îl umplea pe Alexandrescu de o repulsie insuportabilă. Îl și incita.

— Dar începuseși să vorbești despre marmură. Tu, firește, ai privit-o mult, nu ca mine. Îți place?

— Enorm. Cel mai mult. Sînt îndrăgostit de ea.

— Ea semnifică staticul, durata, nu?

— În cel mai înalt grad. Dacă n-ar fi materie, aș zice că o face la modul absolut. Văd că prinzi lecția.

— Poate mă convertești. Și marmura asta, în stare naturală să zicem într-o carieră, acolo, la sursă,

încă nedesfigurată de forme, așa, în blocuri mari, țăndărită la întîmplare, trebuie să arate teribil...

Era rîndul lui Bogdan să-și privească interlocutorul, parcă bănuitor, dar nu respinse jocul propus.

— Superb!

— Ucigătoare...

— Ucigător de frumoasă!

— Bună să oprească curgerea, să facă viața să încremenească, și nu respingător, orbil. Fastuos, sublim...

— Ce vrei să spui?

— Încercam să-mi închipui. Poate nu e așa. N-am fost niciodată într-o carieră de marmură. Aș vrea să văd una.

— Ce vrei să spui? Fii mai exact.

Înțelesese. Merseseră prea departe, jocul devenea periculos.

Bogdan se posomorî din nou, luă expresia chinuită pe care Alexandrescu i-o cunoștea. Cu aceea se închidea în el, se zăvora.

Nu, nu acesta e momentul. Acum nu va mărturisi nimic. Nu trebuie să insiste, e de prisos și l-ar face să devină precaut, să-l evite. Îl lasă să se gîndească, să se întrebe dacă Alexandrescu știe și cam cît. Teama, ca totdeauna, va fi că ăstalalt știe mai mult decît cunoaște în realitate. Explicația va avea loc, cu siguranță. Cu condiția ca acum să se oprească aici. I s-a strecurat bănuiala că Alexandrescu știe și va ține singur, cu tot dinadinsul, să se destăinuie, să se justifice. Acum trebuie să-l lase.

— Bogdan, azi de ce nu ești cu Dia?

— Ea doarme. Sîmbătă noaptea stă pînă foarte tîrziu. Azi-dimineață sigur a terminat după cinci. Dar după-masă ne întîlnim.

— Uf, dar s-a făcut tîrziu, se miră Alexandrescu luîndu-şi ceasul din buzunarul pantalonilor atîrnaţi în cuiul înfipt în zid. Mîncăm ceva? Totul curge prea repede, ca să te citez.

Lui Bogdan nu-i făcu nici o plăcere să-şi amintească discuţia de adineauri. Spuse:

— Hai, să plecăm!

— Mai intrăm o dată în apă şi ne ducem. Rămînem în Eforie pentru prînz? Poate găsim morun la grătar.

7

Din şoseaua ce duce spre sud, într-un loc deschis şi uşor bombat, ca un scut, se desprinde în stînga un drumeag neasfaltat, prăfos, ce se pierde repede printre tufele mici, albicioase, un neam de salcie sau de răchită. Aici autobuzul nu opreşte decît dacă se anunţă amatori să coboare sau dacă, jos, se nimereşte să aştepte cineva. Ai zice că drumeagul duce la vreo măruntă aşezare de pescari, pe ţărmul ce se ghiceşte în apropiere, dacă tocmai la bifurcaţie nu te-ar întîmpina un panou cu litere mari, albe, pe fond albastru:

O SEARĂ
DE NEUITAT O PUTEŢI
PETRECE NUMAI LA

MEDUZA

AMBIANŢĂ ANTICĂ
MUZICĂ EXCELENTĂ
BĂUTURI INDIGENE
ŞI STRĂINE
SURPRIZE

În colţul stîng de sus, o figură decorativă, executată în nuanţe de roşu, înfăţişează, înfipt într-un trident neptunian, monstrul mitologic care a dat numele localului. În acel început de august, vopseaua reclamei arăta încă proaspăt, nedecolorată şi nescorojită de soare.

Drumul coboară lin, apoi, flancat de păpuriş şi stuf înalt, urmează un grind printre două viroage mlăştinoase mirosind a putred şi a nămol. După vreo cinci sute de metri se înfundă într-o vărsătură de nisip mare, din scoici sfărmate. Aci, pe ţărm, te întîmpină o fortăreaţă strîmtă, întărită din trei părţi cu zid înalt şi deschisă spre mare. Singura discontinuitate a zidului e un portic înalt, încadrat de două coloane deasupra cărora arde cîte o faclă în cupe asemănătoare celor ce se văd la deschiderea olimpiadelor. În stînga, o mică fereastră pătrată indică ghişeul de bilete.

Pe nisipul din faţa intrării, noaptea, pot fi văzute cîteva maşini abandonate la întîmplare, ca aruncate de valuri după un naufragiu. Locul, departe de marile staţiuni, e foarte puţin frecventat. Împrejurimea e pustie, cu excepţia celor două facle şi a unei zarişti palide ce se ridică difuz de dincolo de ziduri nu se mai vede nici o lumină, şi invitaţia din marginea şoselei reuşeşte să ispitească destul de puţini trecători. *Meduza* „n-are încă vad", susţine responsabilul, Pericle Stoenescu, e deschisă abia din iunie, dar pînă la sfîrşitul acestui sezon va concura cu punctele de cea mai mare atracţie de pe întreg litoralul. În anii următori va fi invidiată de mulţi.

Ideea de pornire în edificarea acestui bar ciudat fusese una la îndemînă, deşi cam costisitoare: imi-

tarea unei ruini de cetate grecească. Rezultatul, neintuit pe de-a-ntregul de proiectant, ieşise de o stranie originalitate. Zidul împrejmuitor, pe dinafară solid şi intact, înăuntru prezintă spărturi de parcă de-abia ar fi scos de sub pămînt cu tîrnăcopul şi lopata. Din loc în loc, pe margini, zac pietroaie şi cărămizi, ca nişte relicve pe care arheologii nu s-au îndurat să le arunce. Peste tot, într-o neorînduială calculată, se ivesc risipite fragmente de coloane, capiteluri, socluri, copiate întocmai după originale de muzeu, între motivele decorative predominînd viţa de vie cu frunze şi struguri sau scene dionisiace. Din nişe ascunse, tuburi de neon îşi culcă paloarea pe cadavrele pietrelor. Altfel, iluminatul se face cu torţe adevărate, înfipte unde şi unde, în aşa chip ca întunericul să fie hărţuit de flăcările unduite de briză, aruncate încolo şi încoace, dar nu alungat de tot. Nota stranie a acestui ansamblu e că ruina arată atît de nouă, n-a prins încă patină. Marmura masacrată respiră proaspăt, răcoros, cioburile nu expun porţiuni roase de licheni, scabia aceea vegetală care îmbătrîneşte piatra lipseşte. Dărîmătura degajă un aer nefiresc, nici de cetate vie, nici de muzeu, — de loc al unui dezastru inexplicabil, nedesfăşurat în timp, întîmplat abia cu o clipă înainte şi dintr-o dată. Parcă constructorii s-ar fi apucat să distrugă clădirea pe măsură ce o zidesc. Ceea ce şochează însă mai violent e nepotrivirea dintre ambianţa clasicistă şi petrecerea modernă, de ultimă oră, ce se consumă în ea. Orchestra adusă din capitală pe perioada sezonului atacă într-o vervă drăcească ultimele partituri ivite undeva pe glob, instrumentele de suflat, în primul rînd trompeta, concurată de baterie, fiind cele mai îndîrjite. Se

dansează dezlănțuit, aproape deșănțat, printre statui cu membrele rupte, cu nasul sărit, cu cîte o arcadă spartă, printre amfore ciobite în care sticlele aburesc la gheață. Separeurile, singurele porțiuni acoperite, au fost realizate în formă de sarcofag, niște cutii grele de marmură cu prisma triunghiulară înălțată pe bare metalice deasupra capetelor. Înăuntrul acestora se consumă în tăcere și se aplaudă hieratic. Toată atmosfera, cu orchestra gemînd ritmic deasupra ruinelor, cu rarele umbre, conturate vag de lumina roșietică a faclelor, bînd în raclele de piatră, întăresc impresia de coșmar pe tema reîncarnării.

— Ăștia am fi noi, zise Alexandrescu arătînd spre chipurile inexpresive săpate în basorelief pe frontonul sarcofagului la care fuseseră conduși.

Bogdan privi expert și surîse.

— Așa se obișnuia, nu? continuă Alexandrescu. Celor ce se odihnesc înăuntru li se ciopleau figurile pe acoperiș, să-i poată vedea pe vizitatorii ce vin să le admire lăcașul de veci.

Nu stătuseră la prînz în Eforie. Hotărîseră să se întoarcă la Constanța, să intre undeva, ca apoi să se poată odihni vreo oră. Nu găsiseră loc și mîncaseră în picioare la un *Expres*. Alexandrescu tocmai era pe punctul de a adormi în camera lui, cînd Bogdan intrase să-l anunțe că merge s-o întîlnească pe Dia. Așa deci, interpretase Alexandrescu motivul informării, de acum îmi va raporta tot ce face, pe unde umblă, cu cine se întîlnește. Vrea să mă convingă că duce o viață normală, să-mi spulbere suspiciunile. Cînd mă duci la *Meduza?* îl întrebase. Mi-ai promis că mergem o dată. Bogdan se arătase foarte încîntat și se înțeleseseră să se ducă atunci,

duminică seara după unsprezece. La douăsprezece începe programul. Va veni să-l ia cu mașina.

În fața *Meduzei* era o singură *Dacia*, gri, din Bacău, alături de care își lăsă și Bogdan *Fiat*-ul lui. Afară de al lor, numai două sarcofage mai erau ocupate. Într-unul se găseau doi bărbați între patruzeci și cincizeci de ani, în celălalt, către mare, doi tineri și o fată. Alexandrescu presupuse că bărbații mai în vîrstă erau băcăuanii, ceilalți, probabil, veniseră cu autobuzul.

Bogdan nu era chiar în apele lui. Nu se decidea să înceapă vreo discuție, și nici Alexandrescu nu se grăbi. Era deocamdată o tăcere deplină, pe care flăcările torțelor despletite de vînt o făceau și mai sesizabilă. Parcă era obositor, ți-ar fi trebuit un efort special s-o întrerupi. Băcăunii discutau ceva în șoaptă, aplecați peste masă, tinerii priveau în lături tăcuți. Se auzea numai marea aruncîndu-se pe nisip. Spuma valurilor abia apărea din întuneric. Instrumentele muzicale stăteau pe un podium, rezemate de resturile unor coloane.

— Ei, cum ți se pare? spuse în sfîrșit Bogdan.

Alexandrescu își plimbă privirea în jur, dar nu vru să mai facă aprecieri asupra marmurei ca să nu mai revină la discuția de dimineață. Spuse că nu e chiar îngrozitor, așa cum se așteptase. Era acum în costum, prevăzuse că noaptea va fi din nou rece și, în secret, admisese și eventualitatea unui dans. Bogdan avea un jerseu bordo, ridicat pe gît.

Se auziră cauciucurile unor mașini foșnind pe nisipul de afară și motoarele duduind, apoi oprindu-se. Se mai ocupară patru sarcofage.

Un chelner în tunică albă pînă la o palmă deasupra genunchilor, sandale și un cerc auriu pe cap, sosi și-i întrebă ce să le aducă. Româneasca lui, cu puternic accent moldovenesc, îl derută în primul moment pe Alexandrescu. I s-ar fi potrivit niște hexametri scandați într-una din limbile moarte. Îi văzu picioarele goale, parcă i se făcu frig și comandă o sută de gin pentru el și o pepsi-cola pentru Bogdan.

Un răpăit de tobe prevesti ceva ca începutul unui război și alte instrumente i se alăturară. Alexandrescu își privi ceasul: era exact douăsprezece.

Zgomotul făcu dintr-o dată viața mai suportabilă. Lîncezeala de pînă atunci dispăru. Ginul, băut pe jumătate, contribui și el la îmbunătățirea climatului.

Chelneri în uniforma primului și chelnerițe cu veșminte lungi, albe, cu părul strîns în cerculețe aurii, începură să mișune alert între mese și bucătărie.

Cei doi comentară, la început indiferent, apoi tot mai aprins, un spectacol pe care se nimerise să-l vadă amîndoi, Bogdan la București, iar Alexandrescu într-un turneu la Timișoara.

La început o pereche, apoi altele intrară în dans. Spațiul nu era prea încăpător, dar dansatori erau puțini și Alexandrescu făcu pentru sine observația că aici e mai dificil să te aventurezi. Urmări un timp mișcările celor de pe ring și se întrebă dacă, într-un caz de nevoie, i-ar reuși și lui.

Printre dansatori îl văzu pe Cernat cu o blondă, alta decît cea de ieri. Avea acum un costum bej foarte deschis și Alexandrescu încercă să aprecieze cam cîte valize va fi adus pe litoral. Fu extrem de mulțumit că de data aceasta s-a îmbrăcat și el

corect. Inevitabil, Cernat îl va vedea și ar fi penibil să apară tot în ținuta sumară de aseară. Ar fi vrut să știe dacă Bogdan observase că Cernat e acolo. Acesta remarcă faptul că Alexandrescu nu mai e atent la considerațiile lui asupra spectacolului, se uită și el spre dansatori și spuse:

— La cine te uiți, la Cernat?

— Da, acum e cu alta.

— Au intrat de vreo zece minute.

— Unde stă? zise Alexandrescu.

— Nu știu, i-am văzut intrînd, dar de atunci nu m-am mai uitat după ei. Nu știu la ce masă s-au așezat.

Chelnerul reveni. De astă dată comandă Bogdan încă un gin și morun la grătar pentru amîndoi.

Alexandrescu renunță pentru moment la ideea dansului și găsi că scena împăcării dintre soți fusese jucată forțat, actorii își aruncau replicile indiferent, cum nu i-ar fi privit, ca să se scape de ele.

O fată din personalul barului, îmbrăcată la fel cu celelalte, cu deosebirea că avea mantia roșie, apăru lîngă masa lor. Bogdan se ridică cu o expresie veselă, atent să nu se lovească de acoperișul de marmură, pînă la care totuși nu ajungea, și, peste marginea sarcofagului, își trecu mîna pe brațul ei gol.

— Nu ți-e frig? o întrebă.

— Nu. Încă nu. Cum vă simțiți? surîse ea.

— O.K. Uite, să-l cunoști pe domnul Alexandrescu. Grigore, vecinul meu. Ți-am vorbit despre el.

— Dia? întrebă Alexandrescu ridicîndu-se.

— Ionescu, se prezentă ea.

— Și mie mi-a spus Nicolae despre dumneavoastră. Nu mi-a spus, în schimb, că la *Meduza* sînt fete atît de frumoase.

— Le-ați văzut? se grozăvi Dia în glumă. Cînd o să ne-apară și solista . . .

Le luă paharele goale și vru să se retragă.

Alexandrescu se gîndi că n-a complimentat-o cum s-ar fi cuvenit și fata, după ce lui i s-a vorbit despre ea, ar putea crede că el o găsește sub așteptări și s-ar putea simți prost.

— Iar toga dumneavoastră e cea mai frumoasă, se grăbi să adauge, nici prea direct, dar cît să se sugereze că ea face de la început o impresie foarte plăcută.

— Nu e togă, îl corectă ea rîzînd. Nici eu nu rețin niciodată ce e, dar întrebați-l pe Nicki. Mai vin eu pe la voi, i se adresă lui Bogdan. Trecu la alte mese.

— Nu, chiar îi vine foarte bine, întări Alexandrescu. E un roșu aprins, incitant, și o prinde. Cum îi spune la aia cu care-i îmbrăcată? Am făcut vreo gafă?

— Asta am întrebat-o și eu, spuse Bogdan vesel. Nu știam cum să-i spun, doar nu-i rochie, dar nu știa nici ea. M-am dus la bibliotecă și am căutat în cîteva cărți, pînă am găsit. Iată ce scria — îți reproduc pasajul fără ghilimele: La început *toga* era purtată și de bărbați și de femei, apoi a devenit o haină exclusiv bărbătească. Numai femeile adultere și cele de moravuri ușoare mai umblau cu *togă.* În epoca clasică femeile purtau *stola* . . . Mi-am scos citatul într-un carnet, i l-am arătat și ei, îl am în valiză. De asta a rîs că i-ai spus „togă“.

Bogdan aproape rîdea și el. Se bucura copilărește, era chiar mîndru că are o prietenă care-și face slujba într-o îmbrăcăminte altfel decît a tuturor femeilor, într-o *stola.* Era, cu siguranță, încîntat că Alexan-

drescu o cunoscuse aici și nu pe stradă, unde arată ca oricare alta și nici nu prea are cu ce se îmbrăca nu știu cît de elegant.

Dia Ionescu, obiectiv vorbind, avea o față destul de comună. Fotografia, chiar așa, nereușită, îi dădea ceva aparte, nelumesc. În realitate, cu părul ei șaten de cea mai largă circulație, cu trăsăturile cam șterse, cu ochii — care acolo erau imenși și întunecați, luciferici — căprui și fără expresie, nu-i decît o Ionescu și probabil Lidia. Pe stradă nici n-ai băga-o în seamă. Aici, de la distanță — tocmai acum trecea pe lîngă ringul de dans, ferindu-se să nu-și răstoarne tava cu pahare — în *stola* roșie, mai arată cumva. Ce-i drept, îi vine să rîdă tot timpul, de cum deschide gura, cu Bogdan pare a se înțelege destul de bine și, cînd sînt împreună, cu siguranță, rîd amîndoi.

— Dar Ionescu de unde i se trage? se interesă Alexandrescu.

— Așa au botezat-o la cămin. Dacă și așa era pe ales, puteau să-i găsească ceva mai ca lumea, dar se vede că nu i-a ajutat capul. Înțeleg să porți numele ăsta dacă-l moștenești și n-ai încotro, dar așa... Numai că pe ea n-o deranjează, zice că se va mărita și scapă de el, ba atunci i-ar părea rău să renunțe la un nume frumos.

Dansul continua, dar Cernat se oprise și discuta ceva cu blonda. Aceasta avea părul lins și dat peste urechi, așa cum și-l aranjau starurile de la Keystone, în epoca cinematografului mut. El nu arăta deloc bine, părea cam abătut. Femeia îl ținea de mînă și căuta să-l determine să mai danseze. El nu acceptă și o conduse spre un sarcofag unde intrară.

Se executară cîteva puncte acrobatice şi un număr de jonglerie, dar Bogdan şi Alexandrescu nu le urmăriră. Li se adusese morunul.

Dansul se reluă, dar de data aceasta ilustraţia muzicală beneficie de concursul solistei în rochie neagră, de tragediană antică. Nu era înaltă, ci îndesată, cu gîtul scurt şi puternic. Suspina ceva în englezeşte, părînd a se adresa exclusiv capului de şarpe, desprins din grupul Laocoon, pe care-l ţinea strîns în mînă şi care constituia microfonul.

— Pe asta de unde au importat-o? întrebă Alexandrescu.

— Greu de ştiut, spuse Bogdan uitîndu-se după Dia. O cheamă Lilly Casvan.

Dia era la masă lui Cernat. Acesta îi spunea ceva ţinînd-o de o mînă pe care ea o lăsă să-i fie mîngîiată.

Solista cînta rău, părea chiar puţin afonă, dar nu puteai şti cum vor fi sunînd cîntecele ei în ţara lor de baştină. N-o ţinu însă mult. Ajutată de orchestră realiză un final grandios.

Se lăsă o linişte absolută. Obişnuiţii localului ştiau că acum urmează senzaţia serii şi o aşteptau cu încordare. Noii veniţi, care nu deţineau iniţiativa ci pîndeau să vadă ce fac ceilalţi, tăceau şi ei şi aşteptau fără să ştie ce. Nu se auzea decît marea vuind surd. Cei ce fac pe cunoscătorii ar fi spus că se strică timpul. Se repezea îndîrjită asupra ţărmului, cu reluări repetate, umplînd de stropi genunchii goi ai unei Diane ce ţinea de ceafă un ogar gata să se arunce în apă.

Lilly Casvan, după statornicirea liniştii şi cînd toate privirile fură aţintite asupra ei, se îndreptă cu paşi întinşi, măsuraţi spre un individ de piatră,

probabil Neptun, îi smulse cu un gest hotărît tridentul nichelat din mînă şi reveni pe podium. Fixă cîteva secunde cu privirea un snop de stuf aflat în faţa ei, pe diagonală, fixat pe zid, lîngă ieşire, pe care stătea la pîndă un monstru plin de ramificaţii oribile. Solista îşi încordă braţul şi cu o mişcare sigură, deosebit de viguroasă, aruncă furca peste capetele consumatorilor drept în ghemul de şerpi. Cei trei colţi se înfipseră adînc, coada tridentului vibră, iar braţele dihaniei se zbătură spasmodic, ca apoi să cadă inerte.

Cei peste care furca subţire de oţel trecuse, între ei şi Cernat şi doamna de la Keystone, se aplecaseră involuntar, nimeni nu garanta că traiectoria aruncării e totdeauna perfect calculată, şi abia acum îşi întorceau feţele să admire reuşita. Cîteva momente tăcerea persistă, parcă se condensă, ca să explodeze apoi într-o furtună de aplauze.

Lilly se retrase copleşită de glorie.

— De fapt ce animal e acela pe care-l vînează cîntăreaţa cu atîta precizie? se interesă Alexandrescu.

— Cel ce l-a proiectat a vrut să fie o meduză, explică Bogdan.

— Pare mai degrabă o caracatiţă.

— E meduză, îţi spun eu. Altfel ce haz avea să numească localul aşa?

Urmă o pauză de un sfert de oră, cînd Bogdan care, tacit, trecea drept un fel de gazdă, o chemă pe Dia să deschidă sticla de vin. Alexandrescu îl gustă, la început gol, era rece, dar din cale afară de aromat, şi-i spuse să toarne mult sifon. Dia promise că va reveni cu o surpriză pentru domnul Alexandrescu.

— Grigore, tu eşti chiar profesor? întrebă Bogdan după ce rămaseră din nou singuri.

— De română, răspunse. Promoţia şaizeci şi cinci.

Dia se întoarse aducînd-o de mînă pe Lilly Casvan. Cîntăreaţa, schimbîndu-şi costumaţia, se reintegrase secolului douăzeci. Era acum într-o rochie tot neagră, dar scurtă, pînă deasupra genunchilor, adînc decoltată. Trăda o vigoare neobişnuită pentru statura ei. Braţele, numai muşchi, contrastau cu faţa uşor prelungă pe care doi ochi mari, oblici, ca două aripi de fluture negru, desenaţi violent, indicau dizeuza de profesie. Capul şi restul corpului păreau operele a doi creatori care lucraseră fără să știe unul de altul, pentru ca apoi cineva să le combine lucrările, realizate în maniere total diferite.

— Acum pot să stau, zise ea intrînd în sarcofag. Mi-am obţinut independenţa. De-acum sînt consumator.

Se aşeză cu familiaritate, trăgîndu-și rochia strîmtă în sus ca să poată sta.

— Care aveţi ţigări?

Avea două voci: una cînd cînta, și alta, mult mai joasă, masculină, pentru proză. Îi oferiră amîndoi pachetele cu ţigări. Luă de la Bogdan, care avea *Snagov*.

Dia i-l prezentă pe Alexandrescu.

— Grigore Alexandrescu . . . repetă Lilly fără nuanţă, gîndindu-se la ceva.

— Da, zise el, dar nu-s vinovat pentru asta. N-am scris o fabulă în viaţa mea și nu răspund de umbra lui Mircea la Cozia.

Lilly rîse ca de o glumă, deși ea nu făcuse nici o aluzie la nimic. Alexandrescu îi propuse un pahar

de vin, dar ea o rugă pe Dia să-i ceară chelnerului, pentru ea, un coniac.

Îl bău în cîteva reprize repezi, întrebîndu-l pe Alexandrescu de ce vine atît de rar la *Meduza*. El preciză că e pentru prima dată aici, dar în viitor va ține seama de dojana ei și-și va corecta acest neajuns. Ea îi dete în glumă o palmă lui Bogdan, întrebîndu-l de ce-i bosumflat, apoi zise că se duce să mănînce, altfel simte că „pică".

Se instală într-un sarcofag gol din apropierea bucătăriei și ceru de mîncare.

Cei doi reveniră la comentarea spectacolului de teatru în legătură cu care nu lămuriseră toate aspectele. Bogdan tocmai făcea observația că decorul fusese prea încărcat, aproape te așteptai să se prăbușească scena sub greutatea lui, iar textul, mai mult aluziv, ar fi solicitat să se meargă și în scenografie pe sugestie, cînd Cernat veni și se așeză cu coatele pe marginea de marmură.

Nu-i salută, îi privi un timp în tăcere, apoi spuse:

— Vasile Petre a decedat.

Se uitară toți trei unul la altul fără să spună nimic.

Cernat reluă:

— Mi-au spus la telefon. Mîine nu pot pleca, dar marți mă duc. M-au chemat de urgență.

Plecă.

Era vizibil mișcat. Știrea îl tulburase profund. Alexandrescu se întrebă cum de totuși dansase, dar își zise că, desigur, doamna Keystone insistase, pentru asta venise, probabil omul avea obligații față de ea și n-o putuse refuza. Totuși, se oprise, nenorocirea îl obseda.

Se uită la partenera lui Cernat. Era nemulțumită de cum decurge distracția, se dansa iar, și ea se mișca agitată pe scaun, probabil voia să plece. Cernat bea singur și nu vorbea cu ea.

Bogdan se uita țintă la țesătura feței de masă. Nu vedea nimic și, după expresia feței, nici nu se gîndea. Rămăsese împietrit, nu-și dădea seama și nici nu făcea efortul de a ieși din nemișcare. Un resort se frînsese în el, parcă se împuținase și fizic.

Lilly Casvan încheiase masa, bea ceva de o culoare nedefinită și fuma. Își cumpărase țigări sau îi ceruse chelnerului s-o servească dintr-ale lui.

— De ce nu se duce acasă? întrebă Alexandrescu.

Bogdan rămase în aceeași stare. Tîrziu întrebă:

— Ce ai spus?

— De ce nu pleacă Lilly la culcare? Nu și-a lichidat programul?

— Așa stă în fiecare noapte pînă se închide. Stă acolo singură și bea.

Vinul era abia început, dar nici unul nu mai aveau chef să-l continue.

— Eu mă gîndesc să mă duc, zise Alexandrescu.

Bogdan fixa acum alt punct pe fața de masă.

Dia se apropie de el și zise:

— Ce ți-a spus?

— Nimic, o asigură Bogdan, forțîndu-se abia acum să-și compună o față normală. O mîngîie pe brațul ce ieșea de sub un fald roșu. Ți-e frig, o să răcești. M-a întrebat dacă nu cunosc pe cineva la Tarom. E chemat la servici și trebuie să plece poimîine.

Dia se duse. Era chemată la o altă masă.

— Eu o să plec, repetă Alexandrescu.

— Dacă vrei, mai rămîi și te duc cu mașina. Dar va fi de așteptat. Dia stă pînă la sfîrșit, are mult de lucru după ora de închidere. De cele mai multe ori pleacă ultima. Eu va trebui s-o aștept. E cam neliniștită în ultimul timp și n-o pot lăsa singură. Cum vrei.

— Plec, parcă mi-e somn. Ies în șosea la autobuz.

— Atunci vin și te duc pînă la șosea.

— Nu, mulțumesc. Vreau să mă mișc puțin.

— Te duc eu, insistă Bogdan. E întuneric, și sînt mlaștinile alea . . .

Se ridicară. Sticla de vin rămînea aproape întreagă și, după toate probabilitățile, Bogdan nu se va atinge de ea.

Dia le ieși înainte și Alexandrescu își luă rămas bun de la ea. Iarăși i se păru ciudat că el, în costumul său gri-verzui, stă de vorbă cu o fată în *stola* roșie. Două milenii îi despărțeau, zăceau între ei, și el îi strînse mîna prin negura lor. Îl salută pe Cernat. Fu sigur că în clipa aceea Cernat, Bogdan și el se gîndiră la același lucru. Un om murise undeva, în Poiana Rusca și dispariția lui, la sute de kilometri, îi apăsa. Prezența cuiva, la o așa distanță, e foarte greu s-o resimți, și iată, undeva, departe, cineva lasă în locul lui un gol, și golul acesta te cutremură pînă la marginea mării.

Îi făcu un semn cu mîna lui Lilly.

La ieșire, trecură pe lîngă snopul de stuf cu meduza străpunsă. Bogdan smulse tridentul, îl prinse de mijloc și-l cîntări în mînă. Era ca o suliță de oțel, subțire, cu trei vîrfuri. Își trecu degetul pe ascuțișul lor. Apoi, feroce, cu ură, îl împlîntă din nou, adînc, în animalul fals.

Afară observară norii negri ce amenințau dinspre larg. Abia acolo, Alexandrescu avu reprezentarea luminii lugubre cu care înăuntru se obișnuise și n-o mai băgase în seamă, paloarea neonului peste care torțele își vărsau sîngele lor imaterial.

Nisipul scrîșni înfundat sub cauciucuri.

8

Dimineața de luni, 5 august, se deschidea posomorîtă. Nori suri se lăsau tîrîți de vînt la întîmplare. Încă nu ploua, dar primii stropi puteau cădea dintr-o clipă în alta. Constanța gemea de lume. Mulți din cei ce se stabiliseră aici, cum nu puteau merge la plajă, plecaseră să viziteze stațiunile, mulțimi și mai copleșitoare, însă, de pe întreg litoralul, își dăduseră întîlnire în orașul portuar. Acvariul, turla moscheii, Muzeul de artă și cel arheologic, cheiul, edificiul cu mozaic, prăvăliile erau luate cu asalt. Mase pestrițe rătăceau fără țintă pe străzi. Parcă stoluri migratoare, derutate de nori, își pierduseră simțul de orientare și se lăsaseră pe acest promontoriu în așteptarea soarelui, cînd să-și reia peregrinarea. În răstimpuri, cîte o sirenă se tînguia în port, sporind melancolia. Toate limbile pămîntului se învălmășeau într-un amestec de neînțeles. Babilonul nu se putea înfățișa cu mult diferit.

Pe plaja dezolantă, cu nisipul umed, cîțiva temerari, înzestrați cu o doză sporită de optimism, umblau dezbrăcați în speranța unei înseninări

apropiate. Pescăruşi agitaţi se lamentau în zboruri joase pe deasupra lor.

Majoritatea vilegiaturiştilor ce împînzeau oraşul erau îmbrăcaţi de stradă. Puteau fi văzuţi, totuşi, destui echipaţi sumar, cu costumele de baie pe ei, gata să coboare treptele pantei la prima destrămare a norilor.

Bogdan şi Alexandrescu băteau magazinele. Se înghesuiau printre ceilalţi, se trudeau să ajungă la tejghele, inventariau cu atenţie vitrinele.

— Am nimerit prost, spuse dezamăgit Bogdan. Tocmai azi a trebuit să se înnoreze! Dacă era timp frumos, la ora asta prăvăliile ar fi pustii.

Căutau insistent un cadou pentru Dia.

— De unde ştie că s-a născut în şase august? întrebă Alexandrescu ieşind dintr-un magazin de pînzeturi.

— Şi-a fixat ea data cu aproximaţie, explică Bogdan, cînd a înţeles că fiecare om are o zi de naştere. Ţi-am spus că tot ce-i în legătură cu ea poate fi oricum. Chiar şi elementele care obişnuit sînt cele mai fixe: numele, data naşterii. Şi-a zis că i-ar plăcea să se fi născut într-o sărbătoare şi şi-a ales Schimbarea la faţă. Mîine îşi serbează ziua. Cred că te invită.

— Ei, are ea oameni mai apropiaţi, spuse Alexandrescu, pe mine de-abia mă cunoaşte. Lămureşte-o să nu umble cu amabilităţi şi numai împrejurarea că stau cu tine într-o curte să-i creeze obligaţii. Dar ceva trebuie să-i luăm, ce găsim mai frumos.

— A invitat-o şi pe coana Aristiţa.

— Da? Sigur, asta e cît se poate de bine. Pe mine înţelegi că n-are de ce. Dar protestez degea-

ba, poate nici n-are de gînd să mă cheme, și ar fi și normal să fie așa.

Se mai strecurară cu greutate în două magazine de artizanat, unul de încălțăminte, altul cu bijuterii și în toate librăriile pe care le întîlniră.

O luară să mai încerce pe Ștefan cel Mare.

— Știi că n-ai prea greșit cu *toga*, spuse Bogdan fără nici o legătură în momentul în care traversau strada.

Alexandrescu făcu efortul să se dumirească ce-ar însemna asta și își aminti explicația lui Bogdan referitoare la strămoașele adultere și cu o reputație mai deocheată

— Da? întrebă fără să se mire prea mult.

— N-o bîrfesc, ți-o spun așa, ca-ntre bărbați, e voie, nu? De asta a rîs cînd i-ai lăudat toga. La o fată cu o creștere ca a ei, nici n-ai ce să te aștepți la altceva. Dar ce importanță are? Li se mai întîmplă și altora, cu părinți, supravegheate, cu altă educație. Și să știi că are un fond sufletesc foarte bun. Ție ce impresie ți-a făcut?

— Cine a crescut-o? se interesă Alexandrescu.

— O familie dintr-un sat de pe aici. Au luat-o de la Casa copilului, sau cum se cheamă instituția aia. Dar n-a stat la ei decît pînă pe la zece sau unsprezece ani. N-au mai ținut-o, sau n-a vrut ea să mai rămînă la ei. Mi se pare că a fugit. I-a întîlnit acum cîteva zile aici. Ei n-ar fi știut-o, dar ea i-a recunoscut de cum i-a zărit.

Intrară într-o prăvălie cu ciorapi, apoi în alta cu articole de plajă.

— Și au stat de vorbă? întrebă Alexandrescu.

— Foarte mult. Femeia a plîns. Dia zice că i-au

spus ceva extrem de important. Două zile a fost de o veselie anormală. Parcă se ţicnise.

— Ce i-au spus?

— Încă nu ştiu, n-a vrut să-mi spună, a zis că aceasta va fi surpriza cu care se prezintă la masa festivă şi ţine să n-o aflu nici eu decît atunci. Ceva, cum a fost găsită, nu-mi pot da seama, dar precis în legătură cu primii ani ai ei. Ea, cum o vezi, are un mic trecut care-i este cu totul necunoscut. Orice amănunt scos la lumină din acel timp scufundat are pentru ea o valoare mai mare decît cea mai senzaţională descoperire arheologică.

Ajunseseră aproape de piaţa Griviţa. Mai cercetară nişte piese fine de lenjerie.

— Stau şi cam prost cu banii, zise Bogdan.

— Eu te pot împrumuta cu ceva, se oferi Alexandrescu. Nici la mine capitolul nu-i prea învăţat, dar mai am o mică rezervă. N-ai de ce te jena.

— Nu, spuse hotărît Bogdan. Nu ţi-am făcut nici o aluzie. Atîta mai am şi eu. Nu-i iau cine ştie ce, s-ar şi supăra să umblu cu lucruri costisitoare. Ştii cum se zice: simbolul.

Dinspre mare cerul începea să se lumineze printre norii subţiri. Vîntul sufla încă vertiginos şi îngăduia să se spere că pînă după-masă se va însenina.

Se întoarseră şi în cele din urmă luară, Bogdan o brăţară ieftină, sub cincizeci de lei, iar Alexandrescu un breloc cu un cal de mare. I-l încredinţă lui Bogdan să i-l ofere Diei marţi seara.

— Spune-i că e din partea mea şi o să-i poarte noroc.

9

La douăsprezece, Alexandrescu își puse costumul și ieși în curte. Se uită la cer. Era și mai întunecat decît fusese dimineața. S-ar putea să înceapă ploaia și-i va prăpădi hainele. Acasă se gîndise să-și ia și jerseul, acum ar fi tocmai bun, dar nu-i mai încăpuse în valiză, și așa îngrămădise totul ca vai de lume.

Ușa bucătăriei era deschisă. Intră.

— Ștrengar! îl întîmpină coana Aristița. Nu-l mai vezi cu zilele. Ei, ei, ce-am să pun eu japa pe voi! ... Nu-i vezi cînd vin, cînd pleacă. Sunt ca fără ei, cu casa pustie.

— Coană Aristițo ...

— Lasă, lasă! ... Ai jumulit ceva? O podoabă de flăcău ca dumneata ... Că nu-s eu mai tînără ...

Femeia pregătea mîncarea. Avea pe masă o bucată de carne pe care o spinteca. În timp ce vorbea, nu-și întrerupse lucrul, opera de zor. Avea mînecile suflecate, în față un șorț, iar în mînă strîngea un cuțit de vînătoare, cu vîrful foarte ascuțit și mînerul de corn. Mișcările nu-i aveau firescul casnic, obișnuit, același în toate bucătăriile din lume, ci o doză de ferocitate. Lovea crud și lacom. Cel puțin așa i se păru lui Alexandrescu.

— Vreau să vă spun, coană Aristițo, că noaptea asta și următoarea le am achitate. Pe urmă nu știu dacă mai rămîn.

— Asta-i bună! exclamă ea trăgînd cuțitul din carne și întorcîndu-se spre bărbat. Vii la mare să stai două zile? Nu-ți place la mine, n-ai liniște, ce n-ai?

— Nu, sînt mai mult decît mulțumit, dar vedeți cum e timpul, dacă ține așa . . .

Minţea. Nu se decisese încă dacă mai rămîne aici sau se mută în altă parte. Voia s-o pregătească, să-i dea răgazul să-şi găsească pe altcineva. Aici o noapte neînchiriată e considerată o pierdere irecuperabilă, o nenorocire în familie.

— Asta-i toată buba . . . se lumină bătrîna şi despică halca de carne cu o satisfacţie crescută. Aici ploile nu ţin, să vezi mîine ce potop de căldură vine. Dacă asta te doare, poţi sta încă o lună liniştit.

El spuse că va mai vedea, dar deocamdată se duce la masă.

Se opri în staţia de autobus şi avu norocul să nu aştepte prea mult.

Mai făcu o bună porţiune de drum pe jos, descifrînd tăbliţele cu numele străzilor. Ocoli, se învîrti roată, ceru informaţii, dar curţile erau aproape toate pustii, nimeri de cîteva ori sezonişti care nu-i putură da nici un ajutor, umblă destul pînă dete de ceea ce căuta. Era o fundătură nepavată, plină de duzi. Bătu la o poartă dar nu-l auzi nimeni, sonerie nu găsi, și aşteptă pînă ieşi o gospodină slabă, îmbătrînită înainte de vreme.

— La dumneavoastră stă domnişoara Dia Ionescu?

— De ce-o căutaţi?

— Sînt o cunoştinţă. E cumva acasă?

Femeia deschise poarta fără alt răspuns.

— Pofteşte.

O luă înaintea lui.

Casa se prezenta cam așa ca a coanei Aristița, numai că mai scundă. O ușă era deschisă și acoperită cu o perdea de tifon. Mai încolo era o alta de pe care ploile și căldura duseseră aproape toată vopseaua. Aceea se deschise și în ea apăru Dia.

Proprietăreasa îl privi din cap pînă în picioare și dispăru în prima încăpere.

— Grigore! exclamă Dia, ce bine că vii... Chiar te așteptam.

Era numai cu o rochiță veche pe ea, subțire și scurtă, aproape ca un furou. Nu i se mai ghicea culoarea.

Îl invită înăuntru și lăsă ușa deschisă.

— Să nu te mire că te-am luat așa, spuse în șoaptă, întinzîndu-i un scaun. Mă suspectează, arătă cu tîmpla spre peretele ce o despărțea de camera vecină. Dacă vine cineva cu care vede că de-abia mă cunosc e bătător la ochi și mă interoghează o săptămînă.

Alexandrescu se uită discret prin încăpere. Era mai largă decît părea de afară, dar întunecoasă, cu o singură fereastră, și aproape goală: o măsuță, sobă de tuci, un dulap vechi, o canapea roasă, acoperită cu un pled vărgat, pe care se așeză Dia, un fel de taburet folosit drept noptieră, scaunul pe care stătea Alexandrescu. Fata reușise totuși s-o facă familiară. Era ținută în ordine, pe un perete atîrnau niște flori de munte cu frunze de ferigă într-o reproducere pe care locatara o cumpărase fără să știe, bineînțeles, că e după Ghiață, sau, poate, la recomandarea sculptorului; pe noptiera improvizată așezase simetric ilustrate din țară, primite desigur de la cunoștințele întîmplătoare cărora, în mantia ei

roşie, le golise scrumierele, le desfundase sticlele, le turnase în pahare, şi poate nu numai atît.

Se vedea că abia se sculase, şuviţele scurte îi cădeau în dezordine, pe faţă îi mai stăruia inocenţa somnului. Avea picioarele goale, numai în papuci.

— Nu te superi că ţi-am spus pe nume, reluă vorbind tot încet.

— Chiar mă flatează, spuse Alexandrescu. Poţi continua tot aşa.

— Nicki de ce n-a venit? întrebă ea, bănuind că vizita aceasta nu poate avea alt scop decît să-i aducă un mesaj din partea lui Bogdan.

— Nu ştiu, cred că e plecat, maşina nu era în stradă.

— Nu el te-a trimis?

— Nu.

— Cine ţi-a spus, atunci, unde stau? Ea?

— Da, coana Aristiţa.

— *Cibela* . . .

— De ce-i spui aşa?

— După numele străzii. Nicki zice: „Cînd mai vii pe la Cibela?“, eu: „Ce mai face coana Cibela, tot mă mai urăşte?“

— Crezi că te urăşte?

— Cumplit. Dar nu numai ea. Şi asta. Arătă iar spre perete. De Casvan nu mai vorbesc, aia m-ar sfîşia, m-ar rupe cu ghearele . . . Şi Nicki. Toţi mă urăsc. Dumneata sper că nu.

— Încă n-am reuşit, rîse Alexandrescu, prea tare probabil, căci Dia îi făcu semn spre proprietăreasă. Apoi se duse şi închise uşa, după care îşi lăsă papucii şi se urcă de tot pe canapea, cu picioarele sub ea.

— Doar nu complotăm, spuse cu intensitatea normală a vocii.

— Sînt sigur că exagerezi, o contrazise Alexandrescu, ţi-ai făcut o impresie la care nu mai vrei să renunţi. De ce te-ar urî toţi?

— Nu ştiu. M-am întrebat şi eu. Şi eu am zis că-s atinsă, că aşa-mi închipui. Ce-ar avea cu mine? Dar nu, e adevărat, nimeni nu mă poate suferi. De ce? Uite, habar n-am. Nu fac la nimeni nimic. M-am uitat în oglindă, am ceva ce înfurie pe toată lumea? M-am cîntărit... Destul că aşa e cum îţi spun.

— Pe Nicki de ce-l amesteci între ei? De el eşti sigură că nu te urăşte.

— Pfui, mai mult ca toţi! Îşi aprinse o ţigară şi puse scrumiera spre capătul canapelei, să ajungă şi Alexandrescu. E un ticălos. Mincinos şi afurisit. A zis că mă omoară.

— Îm! Cum aşa?

— Mă minte în toate felurile. Zice că mă iubeşte, dar că asta nu mi-o poate dovedi decît dacă mă strînge de gît. Şi eu, proasta, ţin la el. Ai observat... Adevărul e că de multe ori mi-e teamă să înnoptez cu el. Mi-e frică.

— Ţi se întîmplă să înnoptezi numai cu el?

— Nu aşa cum îţi închipui. Dar mi se întîmplă, cum să nu. În maşină, mă aduce pînă aici, intră la mine. Mă duc şi eu la el. De multe ori Cibela e plecată.

Alexandrescu tăcu un timp. Recapitulă teoriile lui Bogdan despre decapitări, despre absenţa care poate da voluptăţi şi despre celelalte năzbîtii. Se grozăveşte. Toate astea intră la capitolul: originalităţile lui de artist. Pare a avea ceva aptitudini de criminal, dar nu aşa cum îl judecase ieri, pe plaja

din Eforie. Acolo îi apăruse drept un cinic de o nuanță specială, în stare să comită atrocități cu sînge rece din rațiuni estetice și fără urmă de regret. Nu e. E o constituție slabă, sentimentală. Vestea că Vasile Petre murise l-a doborît. Poate îi pare și rău, dacă a făcut-o, acum regretă, dar cu siguranță i-e frică. Altul e el cînd acționează și altul teoreticianul. Aceștia doi nu seamănă unul cu altul, și nu cooperează. Și ce-i spune Diei, cu ce-o sperie, sînt tot aiureli. Nu în sectorul acesta e periculos. Va trebui să-l intuiască pe alte unde, să-l priceapă sub altă înfățișare.

— Nu știu cu ce să te servesc, zise Dia uitîndu-se prin cameră ca și cînd nu și-ar cunoaște-o și ar putea descoperi acolo ceva de care nu avea știre. Am niște dulceață de căpșuni. Cafea n-am.

— Nu, mulțumesc foarte mult, se feri Alexandrescu. Dealtfel vreau să plec la masă. Și zi așa, se amuză din nou, *coana Cibela* ...

— Biata coana Cibela, zîmbi aducîndu-și-o aminte, parcă înduioșindu-se.

— Știi cine era ...

— Da, mi-a spus Nicki. Mama zeilor.

— Și dumneata, Dia, ești o mică zeitate. Zeii știu tot. Spune-mi ce nu știu eu despre Nicki.

— E un băiat bun, zise ea cu ochii într-o parte, în gol, cum ar descifra un destin, un băiat bun și necăjit. Cîteodată mi-e ciudă pe el și de aceea-l înjur. Dar nu-i așa.

— Asta știam. Spune-mi ce nu știu eu.

— Ce vrei să știi? sări aproape speriată. Ce aveți cu el? Ce veniți toți la mine și mă descoaseți?

— A mai fost cineva?

Dia dădu din cap cam deznădăjduită.

— Cernat.
— Astăzi?
— De dimineață. Mi-a stricat tot somnul și tot cheful pe ziua de azi.
— De ce-a venit?
— Știu eu?! Vru să-i spună lui Alexandrescu că nu pricepe nici de ce-a venit el, dar renunță. L-am invitat...
Se opri brusc, vorbise fără voia ei.
— Exact, se lumină Alexandrescu, venisem să-ți urez la mulți ani și o sumedenie de lucruri pe care nu ți le pot formula acum, dar pe care să știi că ți le doresc din tot sufletul.
— Mersi, zise ea ca sătulă de felicitări.
Lui Alexandrescu îi păru rău că adusese vorba despre aniversare și se temu ca ea să nu interpreteze că așteaptă să fie invitat, dar observă că ea n-are intenția.
— Pe Cernat cum de l-ai invitat? întrebă și se căi încă o dată. Asta chiar putea lăsa impresia că insistă.
— Nicki va avea nevoie de el, explică ea cu toată sinceritatea, m-am gîndit că așa ni l-am apropia. El e foarte binevoitor, ne-a dat asigurări. Îmi pare rău că nu poate veni.
— Nu vine?
— Pleacă mîine dimineață cu avionul. Are biletul. Mi l-a arătat ca să fiu convinsă că numai din cauza asta nu vine. Dacă știa dinainte, și-ar fi amînat plecarea cu o zi. Îmi pare foarte rău, pentru Nicki era bine dacă mai rămînea.
— Unde-ți serbezi ziua?
— La *Meduza*.
— Nu te-ai săturat de varnița aia?

— N-aş fi vrut să mi-o ţin acolo, dar Stoenescu a insistat. A zis să invit oricîţi, dă el o masă pentru mine. Acasă n-aveam unde; la alt restaurant, mă cam usca . . . Voi avea aproape douăzeci de persoane.

— Spune-mi mai bine despre Nicki . . .

— Dar mai lasă-mă, domnule, în pace! se înverşună ea iar. Şi după o tăcere în care fierbea: Nu el l-a omorît! dacă asta vrei să afli.

— Ţi-a spus?

Fata aprobă din cap acoperindu-şi ochii cu palma.

— Da. Îşi înghiţi plînsul. Aseară în maşină. Mi-a spus de la început, de cînd a venit pe litoral. Aseară, adică azi-dimineaţă, cînd mă întorceam la Constanţa, tot aseară îmi vine să zic, mi-a spus că a murit.

Alexandrescu îşi apropie scaunul de ea şi îi ridică o şuviţă de păr.

— Ce ţi-a mai spus?

Dia îşi mişcă puternic capul într-o parte şi în alta, abia stăpînindu-se să nu izbucnească în plîns.

— Nimic. Dar nu pentru că n-ar fi vrut. N-avea ce să-mi spună. N-a făcut nimic rău. Îl suspectaţi pe nedrept . . . E nevinovat!

Stătea cu picioarele sub ea şi privea în jos. Părea şi mai mică. Ochii nu mai aveau nevoie de lacrimi, spuneau mai mult decît ar fi făcut-o ele.

Alexandrescu nu ştiu cum s-o încurajeze. Prin cîte o fi trecut şi fiinţa asta pînă să ajungă să slujească într-un local cu pretenţii, dar în realitate abject, să cureţe mesele, să se uite prin criptele acelea oribile să vadă dacă doamnele nu şi-au uitat vreo bijuterie, să rămînă pînă după ce au plecat toţi, apoi, cînd nici Bogdan şi nici altul nu e s-o urce în maşină, tîrziu, cînd dincolo de linia mării

se vestește de ziuă, singură printre mlaștini, s-o apuce spre marginea șoselei ca să aștepte autobuzul... Și mai încăpînd în ea și nefericirea unui ins care-și petrece zece zile la mare.

Intră proprietăreasa. Era și de așteptat, cei doi își prea prelungeau șederea împreună, cuminte ar fi fost să fi efectuat controlul mai de mult.

Fu dezamăgită să-l găsească pe necunoscut îmbrăcat, în picioare, lîngă ușă.

Alexandrescu iar făcu comparația între ființa din fața lui și fata din fotografie. Aproape se îndoia că e vorba de una și aceeași persoană. Aceasta nu era urîtă din pornire, se putea alege chiar cu ceva farmec, dar rezolvarea nu era dusă pînă la capăt, ca un tablou cu desenul bun, dar abandonat pe parcurs pentru că autorul s-a plictisit de el sau a suferit un accident. Nu ajungea la pragul de spiritualizare, dincolo de care corpurile capătă o frumusețe aparte, deosebitoare, ca iradiind dinăuntrul lor. Nu era nici animalul superb, provocator prin alura lui primară, neconvertită de conveniențe. Corpul, în totalitatea lui, nu era saturat de calități, ba pretenția lui de civilitate, pe care nu izbutea, cu tot efortul, s-o atingă, îl plasa prin vecinătatea vulgarului. Poziția prea familiară, aproape conjugală, cu genunchii goi ieșind mult de sub cămășuță, nu reușea să sugereze candoarea copilărească, ci, mai degrabă, trăda semiprofesionista lipsită de rafinament, dînd cam de-a dreptul. Cam în modul acesta trebuie că-și primește ea diverșii musafiri, numai că, atunci, discuțiile nu apucă panta celor de acum, care, după toate probabilitățile, o plictisesc sau pe care le disprețuiește, ci iau niște serpentine repezi cu ținta știută dinainte,

pentru ea, ca și pentru vizitatorii ei, pline de savoare.

El își reproșa că se sentimentalizase atît de mult, apucase să se înduioșeze peste limitele permise de psihologia omului modern. Se decise să plece neîntîrziat.

Din prag se întoarse și o mai privi o dată pe Dia. Continua să stea în aceeași poziție. Zîmbi și îi făcu un semn vag cu mîna.

— Mă doare capul, doamnă, zise ea. Nu știu ce am.

Se uită și ea lung după Alexandrescu și surîse, mai mult ca să nu i se ghicească starea în care se găsea.

10

Noaptea, Alexandrescu se întoarse tîrziu, aproape de unu. Se înfundase într-o crîșmă mărginașă și băuse cu marinari. Pe unul de-abia îl deplasase pînă în port, de unde urca acum fluierînd încet *Guarda che luna* ... Își evocă într-o clipă epoca de glorie a acestui cîntec frumos și, ca un pensionar, deplînse faptul că azi nu-l mai auzi, la radio nu-l mai dă, de parcă toate benzile cu el s-au șters sau au ars. Chiar și el, căruia cîndva îi plăcuse la nebunie, și-l amintea tot mai rar și, dacă nu dădea peste marinari, putea să treacă și noaptea asta fără să-l fredoneze. Prin asociație de idei, se întrebă dacă Margareta Pîslaru, care în prima ei perioadă interpretase melodia, nu cîntă acum pe litoral. Încă nu fusese la nici unul din barurile cu adevărat celebre,

dar reclamele le citise și nu-i întîlnise numele pe nici una.

O liotă de pisici se hîrjoneau în mijlocul drumului. Cînd el se apropie, o tuliră pe stradela Vîntului în sus. Nu reținu cîte fuseseră negre. Tot prin înlănțuire de idei — îi umbla mintea — se întrebă dacă în Constanța nu există coșari, pentru că nu întîlnise nici unul și i-ar fi plăcut să vadă unul, dacă s-ar putea, chiar acum.

Privind retrospectiv, dădu serii petrecute cu marinarii o apreciere pozitivă. Era prima care-l mulțumea pe deplin. Fusese și agreabilă, oamenii în uniforme albe îi dăduseră sentimentul real că viețuiește într-un port, și mai avea și un motiv suplimentar să se bucure: luase, în sfîrșit, hotărîrea să se mute, își propusese ca sub jurămînt să-l evite cu totul pe Bogdan și să nu mai aibă de a face cu nimic din ce-l privește pe acesta chiar și tangențial. Se simțea scăpat de niște încurcături în care era cît p-aci să fie vîrît și care amenințau să-i împotmolească tot restul zilelor. Se simțea eliberat dintr-o colivie de sîrmă ghimpată, își întinse brațele să zboare peste o grămadă de lemne descărcate în fața unei porți.

Trecu prin fața bisericii grecești care avea hramul *Metamorfozis* și-și spuse că mîine va veni aici foarte multă lume. Își aminti de ziua de naștere a Diei și se mustră că s-a dus la ea. Totuși, de acum se va orienta spre cu totul alte cercuri, poate aceea fusese ultima oară cînd o mai vedea. Îi formulă în gînd alte noi urări și le transmise spre căsuța din fundătura aceea cu duzi, dar observă că la ora aceasta ea încă nu e sosită acasă și el schimbă direcția spre *Meduza*. Și, ca să-și respecte decizia, își repetă că de acum nu se va mai gîndi la nici unul din ei.

De cum se apropie pe strada Cibela, văzu mămăruţa albastră în faţa casei cu numărul 8.

Dibui după cheie, vîrîndu-şi mîna pe lîngă stîlpul porţii, nu dete de ea şi se sperie că l-au închis în stradă. În cele din urmă o găsi şi, fără să-şi facă reproşuri, deduse doar că e ameţit de-a binelea. Abia aştepta să intre, să-şi arunce hainele de pe el cum s-o nimeri şi să se întindă în pat. Gîndul acesta plin de promisiuni parcă-l adormi de pe acum.

Bogdan şedea pe patul lui Alexandrescu, îmbrăcat, cum se întorsese din oraş, cu coatele pe genunchi şi bărbia în mîini. Îl aştepta. Părea a nu fi observat că intrase cineva. Alexandrescu ezită între a-l izgoni imediat afară şi între a se retrage el tiptil, închizînd uşor uşa, să se ducă în cămăruţa celuilalt să se culce şi să-l lase să aştepte pînă dimineaţa. S-ar fi lungit pe jumătatea cealaltă a patului foarte larg, dar asta presupunea că trebuie să-şi adune toate lucrurile care-i erau înşirate acolo. Îşi scoase haina şi o trînti indispus peste ele.

Bogdan îşi ridicase capul, dar stătea tot nemişcat, uitîndu-se în colţul de după uşă, cum ar fi singur în cameră. Nu spunea nimic şi Alexandrescu socoti că bine face, nici el nu va scoate un cuvînt şi va găsi cumva o posibilitate să se culce.

— Va trebui să mă întorc şi eu la Bucureşti, spuse Bogdan, nerecunoscîndu-şi nici el vocea. Alexandrescu se apleca să vadă dacă nu i-a pătruns în domiciliu un necunoscut. Se duse spre comutator.

— Las-o aşa, îi zise Bogdan. O mai trezim şi pe bătrînă. Stăm mai bine pe întuneric... Trebuie să mă duc urgent la Bucureşti. Sigur mă caută.

— Ar fi lucrul cel mai cuminte, spuse Alexandrescu. Cernat o întinde în dimineaţa asta.

— Știu. Are bilet la avion.

Alexandrescu se vîrî pe după celălalt în pat.

— Te-am așteptat, Grigore...

— Văd. Cu ce ți-aș putea fi de folos?

— Spune-mi, și tu mă suspectezi?

— În primul rînd de o vină care pare a se adeveri: ții să nu mă lași să dorm. Nu m-ai putea grația pînă se face ziuă? Nu mai e mult, trei-patru ore.

— Crezi că au motive să mă condamne?

— Acuma, tu crezi că eu pot ști asta, sau mă întrebi așa... Și dă-te mai încolo, sau ia scaunul ăla și așează-te pe el... *De ce l-ai ucis pe Vasile Petre?* întrebă cu voce rece, ridicîndu-se într-un cot, după un moment de tăcere.

Bogdan se așezase pe scaun în fața lui. Prin lumina slabă ce pătrundea din stradă se distingea vag. Parcă se relaxase dintr-o dată. Aștepta să fie întrebat. Simțea nevoia acută de a fi luat la rost, și de a fi pus să dea lămuriri. Presau asupra lui blocuri enorme de beznă, care-l striveau treptat. Cu cît se întîrzia și nu intervenea nimeni să scormonească prin ele, să-l caute, să dea de el, cu atît observa că-l părăsesc puterile. Acum ceva din povară cedase.

— Întreabă-mă, Grigore.

— Cînd l-ai cunoscut pe Vasile Petre?

— Acum două săptămîni.

— Înainte de asta, știai de existența lui?

— Nu.

— Cum l-ai căutat, atunci?

— Nu l-am căutat, am dat de el.

— De ce te-ai dus în locul unde lucra el?

— Mă poți asculta? Nu ți-e prea somn?

— Spune. Cînd observi că am adormit, mai spui două fraze de încheiere și te oprești.

— Aveam nevoie de marmură. Vreau să pregătesc o expoziție pentru anul viitor. Am mai făcut niște gipsuri și ceva în lemn. Dar n-ar fi fost imaginea mea adevărată...

— Înțeleg, zise Alexandrescu și adăugă pentru el în gînd: să vedem care ar fi, după tine, imaginea ta adevărată.

— Mie îmi place marmura, trebuie să cioplesc piatră. Cînd lipesc lut, parcă aș cîrpi ceva, aș repara un obiect stricat. Prin Fondul plastic nu puteam obține marmură, nici nu sînt membru. Și apoi aveam nevoie de o piatră cu granule mari și cu vine albăstrii. E greu să înțelegi asta. Eu lucrez abstract, o formă naturalistă o poți scoate din orice și vorbește de la sine, dar limbajul meu e... totul e foarte complicat... e ca un miros care există, dar nimeni nu știe ce e. Ca o idee, care trăiește înainte de a se întrupa în cuvînt. În momentul în care o exprimi, îi dai glas, ceva s-a dus dracului, o ciopîrțești, nu mai e ea, ceilalți recepteazä altceva, simulacrul ideii tale...

— Bine, bine, să trecem peste astea. Nu te contrazic, așa o fi, dar noi vorbeam despre altceva.

— M-ai întrebat ce am căutat acolo...

— Cum i-ai fi zis lucrării?

— *Venus de după aceea.* Pentru asta îmi trebuia un material deosebit. N-aș fi făcut, bineînțeles, un corp de femeie...

— Știu, urma să fie ceva fără cap.

— Fără cap, fără picioare, fără sîni, fără abdomen. Ceva ce să nu se poată îmbolnăvi de apendicită, de sifilis, și să nu fie în permanență amenin-

țată de gripe asiatice și spaniole. O zeiță, înțelegi? Și anume, o zeiță așa cum o vedem noi. Grecii au făcut zeii așa pentru că atunci zeii trăiau, se amestecau printre oameni, preacurveau și se băteau. Dar pentru noi, zeii au dispărut, nu am comite falsuri închipuindu-i așa cum nu-i vedem? Eu aș fi făcut o Veneră dispărută, ceea ce a mai rămas din ea pînă azi, o noțiune frumoasă, care vezi că nu poate muri, mai frumoasă decît și-au închipuit-o grecii care o mai vedeau din cînd în cînd, o fantasmă fără chip, cu vinele albastre, abia bănuite prin ceara pietrei, pierdute, mai păstrînd amintirea sîngelui ce a fost...

Alexandrescu se gîndi că băiatul acesta ar putea ține foarte bine conferințe prin societățile de popularizare a cunoștințelor, deși poate n-ar fi prea potrivit, pentru că, cu toată dezlănțuirea și convingerea cu care vorbește, nu s-ar găsi mai nimeni să-l priceapă.

— Cineva mi-a dat ideea să mă duc direct la Bolovăniș. Mi-a explicat pe unde vine asta și cum se poate rezolva.

— Cine a fost cu ideea?

— Un coleg, n-are importanță, nu-i amestecat. Dacă vrei, îți spun numele lui, n-ai auzit de el.

— Nu mi-l spune. Așa, deci, te-ai dus...

— M-am dat jos în Caransebeș. Eram flămînd și am intrat în restaurant să mănînc. Nu aveau aproape nimic de mîncare, am luat totuși ceva. Era plin de muncitori de la cariere, unii chiar cu căștile de miner pe cap. Nu și le dădeau jos. Vorbeau tare, luaseră ceva primă sau nu știu ce, că erau plini de bani. M-am mutat la o masă unde erau doi și i-am spus chelnerului să-mi aducă acolo. Le-am spus ce caut și au zis că se găsește. Unul mi-a spus că mă

duce el pînă la Bolovăniș, că locuiește chiar acolo. Avem cursă la șase. Dacă vreau, pot rămîne să dorm la el, iar dimineața mai mergem vreo trei kilometri pînă la carieră. E o exploatare mai mică, dar cu piatră foarte bună. Crede că voi găsi ce-mi trebuie. Mi-a spus că-l cheamă Vasile Petre.

— Numele ți-era cunoscut?

— Nu, sau poate-mi era, e atît de comun că s-ar fi putut să-l mai fi auzit, nu-mi dau seama.

— L-ai întrebat de unde e?

— Mi-a spus el. M-a întrebat de unde vin eu, i-am răspuns că de la București și a zis că și el e din sud, de lîngă Dunăre, din comuna Oțetești. I-am spus că părinții mei sînt din Mîndrilești, care e aproape de satul lui. S-a bucurat că ne-am descoperit un fel de vecini. M-a întrebat ce mai e pe acolo, dacă am fost de curînd. I-am spus că nu, nu cunosc prea bine satele acela, că părinții mei nu mai locuiesc de mult în Mîndrilești.

— Nu s-a interesat de familia ta?

— Ba da, m-a întrebat al cui sînt și a încercat să-și aducă aminte. Nici el nu mai fusese de foarte mulți ani în Oțetești.

– A reacționat în vreun fel cînd a aflat cine sînt părinții tăi?

— A încercat să-și aducă aminte, numai atît. Trecuseră foarte mulți ani și nici nu eram din același sat.

— Ce sentimente părea să aibă față de familia ta?

— De nici un fel . . . Rele, nu.

— Despre o ceartă între el și tatăl tău nu ți-a vorbit?

Bogdan nu se grăbea să răspundă, dar nici nu întîrzia prea mult. Urmărea cu atenție întrebarea și

era vizibil efortul pe care-l făcea ca răspunsul să fie formulat sigur, fără ezitări. Ţinea să nu se încurce la nici un amănunt. După clipele de încordare de dinainte de a vorbi, se putea deduce că aceste întrebări sau altele înrudite îi mai fuseseră puse şi căuta să existe o concordanţă între cele declarate altădată şi cele spuse acum.

— Nu.

— Nici ţie nu ţi-a făcut impresia că ar avea ceva amintiri, că nu rămîne indiferent cînd i-ai pomenit de tatăl tău?

— Pe tata l-a cunoscut foarte vag, aproape nu-l ştia. A avut ceva neînţelegeri cu un unchi, cu fratele lui tata.

— Ţi-a vorbit despre acestea?

— Da, au fost în litigiu pentru nişte pămînt, o moştenire la care el susţinea că, prin soţia lui, avea dreptul, iar unchiul meu a pus mîna pe un lot, n-aş putea să-ţi explic prea exact. Şi el vorbea destul de încurcat şi nici nu m-am chinuit să înţeleg, nu mă privea. S-au bătut, au avut şi un proces...

— Acesta a fost motivul plecării lui din Oţeteşti?

— Zicea că acesta. Şi-a lăsat soţia şi s-a stabilit în Banat. S-a căsătorit cu alta în Bolovăniş, are cu ea două fete.

— Spuneai că nu purta nici un fel de sentimente faţă de familia ta.

— Am zis că nu avea resentimente. Se bucura că a plecat de acolo. Pămîntul şi aşa nu-i mai rămînea lui, iar aici zicea că cîştigă foarte bine.

— Tu îţi aminteşti de scandalurile acelea?

— Sigur. Cînd eram copil se vorbea foarte mult în casă despre bătaie şi proces. Nu înţelegeam despre ce e vorba, dar agitaţia aceea, ura şi îngrijorările,

înjurăturile continui la adresa cuiva pe care nu-l cunoşteam, dar mi-l imaginam ca pe un tîlhar, mi s-au imprimat puternic în memorie.

— Atunci, copil, aveai și tu o atitudine faţă de Vasile Petre, nu?

— Se înţelege. Nu-ţi spun că îl vedeam ca pe un căpcăun? Mi-a înnegurat cîţiva ani de copilărie, m-a umplut de spaimă.

— La întîlnirea cu el în restaurantul din Caransebeş ţi-ai amintit toate astea?

— Evident. Îmi pui întrebări de prisos.

— Ai spus că numele îţi era necunoscut.

— Pentru că e un nume comun şi n-am stabilit imediat legătura dintre el şi duşmanul familiei de acum douăzeci şi ceva de ani. Decît după ce a evocat el divergenţele cu unchiul meu.

— Mai departe . . .

— Ne-am dus cu cursa şi am rămas noaptea la el. Nu era supărat pe noi şi a zis că vrea să mă ajute. Dimineaţa, pe la cinci şi jumătate, am plecat la carieră. M-am prezentat la Cernat.

— Cu Vasile Petre?

— Singur. El mi-a spus numai că va trebui să obţin aprobarea şefului, altfel nu se va putea.

— Cernat ce a spus?

— La început a spus că nu se poate, că asta-i delapidare, pînă la urmă însă a căzut de acord şi a promis că o să-mi dea un om cu care să merg la o gură de exploatare unde nu se mai lucrează.

— Tu?

— L-am cerut pe Vasile Petre. Am zis că m-am înţeles cu el.

— Te înţelesesei înainte?

— Nu, urma să-i propun după discuţia cu Cernat, dar eram convins că va accepta.

— Mai era altcineva la Cernat cît aţi perfectat operaţia?

— Numai noi, eu şi el. A intrat la un moment dat unul, dar Cernat i-a spus să revină mai tîrziu. Mi-a atras atenţia că în afară de noi și de Vasile Petre nu trebuie să afle nimeni.

— Vasile Petre a fost de acord cînd i-ai propus?

— N-a prea fost. N-a vrut să audă.

— De ce?

— Nu voia să se complice, l-am asigurat că am aprobarea lui Cernat, s-a dus şi el să-l întrebe pe şef, pe urmă am stabilit să ne întîlnim seara, la unsprezece . . .

Tăcură amîndoi, Bogdan se oprise și nici Alexandrescu nu-l mai întrebă deocamdată nimic. Își lăsase capul pe pernă.

— Ai adormit? întrebă Bogdan.

— Nu, continuă!

— Ne-am dus, cariera veche e după muchea dealului, la vreun kilometru. Vasile Petre avea lampă și mi-a arătat porţiunile de unde s-ar putea tăia. Am găsit o marmură foarte frumoasă, se putea obţine un bloc mai mare decît îmi propusesem eu. Trebuia să-l scoată, iar în noaptea următoare să caut un camion şi să mă duc să-l iau. Am convenit să vină şi el să-mi ajute la încărcat. A lucrat, cred că aproape o oră.

— Tu ce făceai în acest timp?

— Stăteam de o parte. Fumam . . .

Își aprinse şi acum o ţigară. Se întrerupse din nou.

— Şi ... zise Alexandrescu ridicîndu-se iar într-un cot şi aprinzîndu-şi şi el una.

— A lucrat aşa aproape o oră ... Pe urmă ştii ce s-a întîmplat.

— Nu atît de exact ca tine. Spune-mi mai bine tu.

Bogdan îşi frecă fruntea cu palma. Trase adînc din ţigară.

— Cariera era părăsită. Nu era armată. După lege, era interzis să se lucreze acolo. Deodată, partea de sus s-a prăbuşit şi pietrele au căzut peste el. A strigat o dată îngrozitor. În prima clipă n-am ştiut ce să fac, m-am speriat. Apoi am luat o rangă şi am încercat să înlătur pietrele de pe el. El tot gemea ... Asta e tot ...

— Iar atunci a sosit Lupulescu.

Alexandrescu se ridicase, stătea pe marginea patului, cu picioarele goale pe preş, şi îl scruta.

— Mă anchetezi? întrebă Bogdan privindu-l fix prin întuneric.

— Nu. Te ascult. Dacă vrei să-mi povesteşti. Dacă nu, ne putem opri aici.

— Promoţia şaizeci şi cinci ... zise Bogdan pe gînduri.

Continua să-l privească; măsurîndu-l, rămăsese nemişcat, dar parcă se îndepărtase dintr-o dată, parcă avea în faţa lui un altul, pe care abia acum îl descoperă, nu pe cel cu care începuse convorbirea.

— Din fericire, spuse Alexandrescu. Era cît p-aci să fiu promoţia şaizeci şi şase. Prin anul trei era gata s-o încurc ...

— Drept sau litere? întrebă celălalt.

— Una din ele. După cît mă ajută pe mine memoria, filologie.

Îl văzu pe Bogdan cum îl privește, ca pe o specie nouă de animal, ale cărui apucături nu le cunoști, dar te poți aștepta să nu fie cele mai agreabile. De bună seamă, acum își zice că Alexandrescu nu s-a stabilit întîmplător în aceeași casă cu el, că nici nu e profesor și, într-un cuvînt, că toți îl urmăresc. Regretă, probabil, că și l-a apropiat și s-a apucat să-i facă confesii.

— Pe Dia ai întîlnit-o azi? întrebă Alexandrescu.

— Nu, și nici n-ai avea de ce să-mi ții evidența întîlnirilor.

— Deci n-a apucat să-ți spună că i-am făcut o vizită.

— Da? Și ce-ai aflat? întrebă Bogdan cu o ostilitate pe care nici nu încercă să și-o mascheze.

— Că n-are cafea în casă. Puteam să-i cumpărăm un nes.

— Nu te cheltui! spuse Bogdan cu toată ironia pe care reuși să și-o adune. O să-ți restitui și calul de mare, ei nu-i va trebui. Poate găsești persoana care să-ți accepte cadourile.

— Dar, Nicki, schimbă Alexandrescu tonul, să rămînem la relațiile civilizate. De ce ne chinuim de cîteva mii de ani să ni le creăm, ca să le abandonăm așa, brusc? Să revenim mai bine la Lupulescu.

— Da... A sosit ăsta, spuse Bogdan după un timp. S-a dus, a anunțat, au venit de l-au scos...

— Mai știi ceva despre Vasile Petre, după aceea?

— L-au băgat în spital. A fost tot timpul inconștient. Nici nu știi cum e mai bine, și dacă scăpa, ar fi fost nenorocit pe toată viața, nu mai putea lucra, rămînea infirm. M-ar fi blestemat cît trăia,

trebuia să-i plătesc pensie, ştiu eu ce mă mai puneau să fac . . .

— Ai fost să-l vezi în spital?

— Nu. N-aş fi rezistat să-l văd. M-am dus, dar n-am avut curajul, n-am intrat. Am discutat cu doctorul de salon, mi-a spus că ei fac tot posibilul să-l salveze. Pe urmă, am tot dat telefone. Îi mergea rău.

— Pe tine te-au anchetat?

Întrebarea căzu ca un balsam. Bogdan păru a fi cum nu se poate mai recunoscător că i se pusese. Putea spera că Alexandrescu n-are nici o legătură cu anchetatorii săi din moment ce nu ştie lucrul acesta. Ar putea fi un om oarecare, fără altă intenţie decît să afle, din curiozitate, cum s-au petrecut lucrurile, poate chiar dispus să-l ajute, să-i dea un sfat.

— Da, zise mult mai la largul său. La Caransebeş, apoi la Reşiţa. Nu m-au ţinut decît o zi. Am dat declaraţia, m-au ascultat cu atenţie, nu m-au învinuit. Păreau chiar că au intenţia să mă facă să scap. Mi-au întocmit dosarul, era să aibă loc procesul, pe urmă s-a mai amînat pentru alte cercetări. Acum, după . . . după ce a murit, sigur, o să se grăbească. Situaţia mea se agravează.

— Pe Lupulescu l-ai mai văzut?

— L-am căutat de mai multe ori înainte de a mă întoarce. L-am chemat şi pe el în calitate de martor. Voiam să ştiu ce a declarat şi ce va susţine la proces. Mă cam evita. Nu puteam scoate nimic de la el.

— Ce spunea?

— Să-l las în pace, să nu mă ţin de capul lui. Că el va declara exact ce a văzut.

Alexandrescu se lăsă din nou pe pat, cu ochii în tavan. Nu-şi mai spuneau nimic, de parcă epuizaseră

toate combinațiile pe care le suportă componentele dicționarului. Bogdan rămăsese pe scaun, se simțea în aer că mai așteaptă o frază, o concluzie din partea celuilalt, ceva de încurajare sau condamnare. Alexandrescu ar fi vrut să spună și el ceva, să anihileze tăcerea încordată, suspendată parcă de tavanul la care se uita, dar era în unul din acele momente cînd, cu cît se forțează mai mult, îi e mai imposibil să articuleze un cuvînt.

Bogdan se ridică.

— Asta e tot ce pot să spun, zise și cu pași nesiguri ieși.

Alexandrescu mai rămase un timp așa, apoi se ridică, deschise fereasta și aprinse lumina.

Întunericul din odaie pieri, nu și nedumeririle încîlcite din mintea sa. Lumina măturase parcă într-o clipită, odată cu bezna, și vocile ce se încrucișaseră adineauri acolo. Parcă era în cu totul alt loc, mai larg și curat, într-un spațiu nechinuit de obsesii și de întrebări care întind brațele în disperare și nu pot prinde, de nicăieri, nici un răspuns. Era bine și liniște. Scaunul era alături, gol, ca și cum n-ar fi stat niciodată cineva pe el. Și totuși, ecouri neliniștitoare se insinuau din unghere.

Încercă să compare, punct cu punct, declarațiile lui Bogdan cu cele relatate de Cernat. Reținea ambele variante cu destulă exactitate, totuși, unele amănunte — și într-un astfel de caz amănuntele au un rol covîrșitor — unele nuanțe nu-i mai apăreau cu toată claritatea. Vru să ia o hîrtie și, pe două coloane, să rezume spusele celor doi, să poată observa coincidențele și, îndeosebi, contradicțiile. Își aminti cu ciudă că tot nu și-a cumpărat tubul de pastă, văzu cele patru ilustrate pe noptieră și se acuză de ceva

înrudit cu ticăloşia că de atîtea zile nu s-a învrednicit să expedieze două cuvinte care să ducă undeva o şuviţă de briză marină.

11

Marţi dimineaţa, în şase august, urca grăbit pe bulevard. Dejunase la un lacto-vegetarian şi voia să ajungă acasă, să se echipeze în fugă şi să plece. Era o căldură toropitoare, soarele ardea grozav pentru ora aceea matinală, parcă pus să recupereze timpul noros din ajun, şi ţinea neapărat să nu piardă ziua de plajă. Lumea înseninată ieşea gălăgioasă din cofetării şi se revărsa pe toate străduţele spre ţărm. Ieşind din părculeţul central, îl văzu pe Cernat discutînd cu cîţiva cunoscuţi, dar grăbi pasul să nu mai întîrzie. Acela, însă, îl zări, îşi părăsi însoţitorii şi veni la el. Era puţin agitat, în costum şi cravată, în mîini cu cîteva cumpărături împachetate în hîrtie.

— Prietene, bine că te văd, spuse, plec la avion. Îmi pare rău că s-a făcut timp frumos şi nu mai pot rămîne. Mai stai, nu?

— Vreo opt-nouă zile.

— Ei, îţi urez timp frumos, vînt bun, cum ar spune marinarii şi distracţie cît mai plăcută.

Îşi deteră mîna şi se despărţiră.

— Ne mai vedem prin Timişoara, îi strigase din urmă.

— O să ne mai vedem!

Era atît de cald că stătu mai mult în apă.

După-masă, apărură nori groşi, ameninţători. Vîntul bătea, îi împrăştia şi-i învălmăşea iar. Soarele

se ivea cîteva minute, apoi se întuneca din nou. Plaja era într-o continuă frămîntare, oamenii aci se îmbrăcau, gata să plece, aci își desfășurau iar lucrurile și se întindeau din nou pe cearșafuri ori pe pleduri moi. Nisipul era vînturat dinspre uscat și acoperea totul.

Pe Bogdan nu-l întîlni toată ziua. Abia seara, pe la opt, îl văzu trecînd prin fața geamului spre poartă. Era tot netuns, dar bărbierit proaspăt și avea cămașă curată. Ținea în mînă un colet ambalat cu grijă și cîteva flori. Nu intră pe la el. Auzi motorul, apoi mașina pornind.

Citea *Arcașul verde* de Edgar Wallace. Îl începuse acasă, îl luase mai mult pentru timpul cît va călători în tren, dar nu-l redeschisese decît acum. Încă nu-i era foame, deși socoti că mai bine ar ieși la cină înainte de a începe ploaia. S-ar putea să se dezlănțuie o furtună care să țină și să nu-i mai îngăduie să iasă din casă.

Adormi.

Se trezi cîndva, nu-și putea da seama pe ce lume e, încercă să adoarmă din nou, dar nu reuși. Își zise că și-a deranjat cu totul programul de somn, în toate nopțile trecute se culcase tîrziu și acum, pentru că făcuse nesocotința de a se lăsa moleșit de pe la nouă, are toate șansele să nu mai ațipească pînă dimineața, ca mîine să tremure slăbit ca un convalescent.

Geamul bucătăriei era luminat și deduse că, din moment ce proprietăreasa nu doarme, e încă devreme. Aprinse lampa și se apucă din nou de citit, fără să se uite la ceas. Ajunse la capitolul XVII intitulat *La lady's Manor*, cînd luă hotărîrea să nu

mai meargă la masă și să se culce. Își trase ceasul, era douăsprezece fără douăzeci, și stinse lumina.

Un ropot cotropitor se dezlănțui asupra țiglelor vechi și două fulgere se descărcară foarte aproape, iluminînd încăperea ca două scăpărări de magneziu.

Era gata să adoarmă cînd, prin răpăitul ploii, auzi pași pe lîngă peretele camerei lui. Se duse la fereastră și o văzu pe coana Aristița aproape alergînd pe sub streașină, ținînd deasupra capului o pelerină de nailon de patrusprezece lei. Auzi portița scîrțîind, cheia învîrtindu-se din nou în broască și pașii depărtîndu-se spre centru. Se uită la ceas, în lumina ce se strecura din stradă: era unu.

Cînd se trezi, se făcuse ziuă, ploaia cădea încă neistovită și mai tuna îndepărtat. Așteptă vreo jumătate de oră pînă încetă. Se duse la bucătărie. Era încuiată. Ieși în oraș.

Norii se împrăștiau cu repeziciune și se prevedea o zi foarte frumoasă.

Se întoarse pe la douăsprezece și jumătate. Poarta era deschisă larg. În curte forfotea o mulțime de lume. Discutau precipitat, dar nu se putea înțelege nimic. Nu-l băgă nimeni în seamă, alții soseau sau ieșeau. Peste garduri, fețe îngrijorate și compătimitoare priveau în curte și conversau repezit.

Alexandrescu deschise ușa camerei lui. Era așa cum o lăsase. Se duse în cămăruța lui Bogdan. Nu era nimeni. O vedea pentru întîia oară. Toate erau la locul lor, se putea pricepe că Bogdan nu dormise noaptea acolo.

Ieși și se amestecă în grupurile ce discutau eliptic. Doamna Avanusian, armeanca de la numărul șase,

îi spuse că coana Aristița a făcut o criză de nervi și a fost transportată aproape în nesimțire la spital.

Cei din curte comentau, încercau ușa bucătăriei, care era încuiată, de parcă pătrunderea înăuntru ar fi putut avea vreun rost, se uitau pe gemuleț. Fraze românești începeau, pentru a fi continuate în grecește, armenește sau turcește.

Alexandrescu află că Dia a fost asasinată.

12

Așteptă pînă la două. Străinii plecaseră, continuîndu-și comentariile pe străzi, prin celelalte curți. De prin vecini se mai aruncau priviri spre casa coanei Aristița. Cîte cineva venea pînă la portiță, o deschidea — rămăsese descuiată — se uita în curtea goală și se retrăgea. Bogdan nu sosise. Era singur și nu știa ce să facă.

Se duse la spital, fu îndrumat de la o secție la alta, de pe o stradă pe alta. După vreo două ore de alergătură, doctorul Arghiropol îi spuse că e la ei, dar nu-l poate lăsa înăuntru.

— Ar fi de prisos, nu v-ați putea înțelege cu ea.

— Ce spune?

— Vorbește incoerent. Are accese de furie, apoi decade într-o stare depresivă, cînd orice ai întreba-o, n-o mai poți face să vorbească.

— Dumneavoastră ați consultat-o?

— Mai mulți. Și eu. E în secția mea. Sînteți din familie?

Vorbea calm, cu acea deferență proprie medicilor.

— Nu, locuiesc la dînsa. Sînt pe litoral abia de cinci zile.

— Era liniștită înainte?

— Da. N-am observat nimic ce ar fi putut da de bănuit. Era o fire vioaie. N-am cunoscut-o mai de mult.

— Mai are pe cineva?

— Acasă nu. Nu știu dacă are rude în oraș. Îmi face impresia că nu. Ce credeți că i s-a întîmplat?

— E urmarea unui șoc puternic. Păcatul e că a contractat și o dublă pneumonie, asta agravează și starea psihică. Va avea nevoie de un tratament și se va remonta. Cum și-a petrecut noaptea? Erați acasă?

— Da. A stat în bucătărie — doarme acolo, camerele le închiriază pe timpul verii. Am văzut lumină pînă la unu, apoi, am văzut-o plecînd.

— La unu noaptea?

— Da. Ploua foarte tare.

— V-a spus ceva la plecare?

— Nu. Aveam lumina stinsă. Sigur, credea că dorm.

— Sînteți singurul chiriaș?

— Mai e un tînăr din București.

— Cu el se înțelegea bine?

— Cred că da. Îl apreciază. Stă la ea în fiecare vară, de patru ani.

— N-ați observat să aibă conflicte cu el?

— Nu, deloc.

— O mai vizita cineva? Vorbesc în zilele de cînd locuiți la ea. Iertați-mă, pentru noi e important să stabilim cauzele îmbolnăvirii, premisele.

— Vine o fată, Dia Ionescu. Lucrează la un bar, spre Mangalia. Adică venea pînă acum.

— E fata de care am auzit că . . .

Alexandrescu privi în pămînt.
— Da.
— Vă mulțumesc pentru ce mi-ați spus și pentru că ați venit să vă interesați. N-are nevoie de nimic, e în siguranță.
Zîmbi și îl strînse încurajator de braț.
— Sper că va avea toate îngrijirile necesare...
— Fiți convins! E în afară de orice pericol. În scurt timp își va reveni. Peste cîteva zile treceți din nou, atunci sper s-o puteți vedea. Nu peste mult îi dăm drumul acasă. Vă va invita pentru la anul să locuiți tot la dînsa...

Pînă seara umblă negăsindu-și stare. Își dădea seama că se zdrobește fără rost, dar nu putea rămîne niciunde pe loc. Se așeză pe o bancă, în spatele bustului lui Vasile Pîrvan, se duse de două ori acasă și se trînti în pat. Nu reușea să stea cîteva minute. Trebuia să umble într-una, chiar dacă umblatul acesta nu va avea alt rezultat decît oboseala lui pînă la epuizare. Nu-i era foame, în schimb îl lucra o sete devastatoare pe care nu și-o putea stîmpăra cu nimic.
Se întoarse încă o dată și trecu pe lîngă clădirea spitalului în care se găsea internată coana Aristița.
Se înseninase, după-amiaza plutea caldă, foarte pe jos, că aproape o puteai prinde cu mîna, urmele hulei din timpul nopții dispăruseră. El trecea pe sub arborii cu umbră rară, ce-și lasă noianul de aripioare palide pe străzi, umplînd trotuarele, și care trebuie că sînt planta cea mai blestemată de către măturători. La prima părere de vînt, așternutul acela se pune în mișcare, transformînd pavajul cel mai anost în foșnet mătăsos, iar picioarele femeilor trec prin

murmurul stins ca printr-un trecut. Niciodată nu știuse dacă arborii aceștia se numesc platani sau altcumva.

Privea geamurile instituției care nu e chiar un ospiciu, ci un fel de uvertură a acestuia. Dincolo de o fereastră, de una din ele, tronează într-un pat, furibundă sau abătută, coana Aristița. Ea știe totul, sau măcar o fărîmă din tot, un crîmpei atît de prețios cît e cheia minusculă pentru un palat imens, zăvorît. O frază a ei ar putea sparge bezna care deocamdată domină impenetrabilă. Doar cîțiva pași despart strada cu gardul de fier forjat de salonul ei. În ce s-ar putea măsura distanța dintre realitatea aceasta guvernată totuși de legi, și mintea bătrînei, răvășită de furtună, în care elementele au fost răsturnate, îngrămădite unele peste altele?

Toate ferestrele erau închise. Dincolo de una din ele se afla un cifru care are un sens, dar rămîne la fel de abscons ca misterioasele *quipus*, documentele din sfori înnodate ale precolumbienilor.

O luă pe jos, străbătînd orașul aproape de-a curmezișul. Intră în fundătura cu duzi prăfuiți. Lîngă tulpinile acestora, vîrîte în ele, zăcînd ca după accident, mașini din județe îndepărtate, una după alta. Revăzu curtea îngustă, ușa cu draperia de tifon, cealaltă cu vopseaua cojită. Pe prag, o pisică albă dormea lungită. Nu mișca nimic. Alexandrescu simți dorința acută de a vedea ceva tresărind, zbătîndu-se. Dacă ar ieși femeia slabă, să scuture, să facă ceva, să arunce o covată cu apă murdară... Ea o privise mult, o pîndise, se certase cu ea, îi încasase chiria, în ochii ei trebuia să fi rămas ceva din ființa fetei moarte, amănunte lipsite de importanță, dar păstrate numai de ea, din care ai reuși o

reconstituire, te-ar şoca nişte indicii. Nu e acasă, a primit o citaţie, au căutat-o organele de anchetă, poate chiar acum sînt cu ea înăuntru şi notează ceva într-un carnet. Nu mişcă nimic, nici perdeaua îngălbenită din uşă nu se umflă de vînt. Avu tentaţia să ia o piatră s-o arunce în pisică, să se convingă dacă nu e moartă.

Se întoarse iar în strada Cibela, dar nu văzu *Fiat*-ul albastru şi nici nu mai intră în curte.

Luă autobusul de Malu Rău.

13

Curtea era curată, pămîntul bătătorit măturat de curînd. Pe margini, troscot mărunt şi romaniţă. Casa, scundă, acoperită cu stuf, avea pereţii neregulaţi, din pămînt sau cărămidă nearsă, văruiţi în urmă cu doi ani, cu dîre lăsate de ploaie. La stradă, o alta în roşu, cu acoperişul pe jumătate de ţiglă, restul din carton gudronat. Nu se mai vedeau alte materiale de construcţie, totul fusese întrebuinţat. Noua locuinţă nu părea a putea fi terminată pînă în iarnă. Lîngă gard, o groapă în care se stinsese var.

Stăteau afară sub un dud, pe o bancă de scîndură veche, lustruită, cu nodurile rămase în relief.

Se aşteptase să întîlnească nişte moşnegi şi nu se putea nicidecum acomoda cu figurile lor. Bărbatul avea în jur de cincizeci de ani, dar arăta mai tînăr, femeia lui cu ceva peste. Dacă asta nu era vreo a doua nevastă, cu ei se petrecuse o ciudăţenie. În timp ce ea îşi urma vîrsta, pe el invaliditatea

îl fixase cumva, îl scosese în afara vieții obișnuite, și puteai prevedea ca la șaizeci și cinci de ani să-l revezi tot ca acum: nebărbierit, cu părul negru, înalt, cu mișcări încete dar îndesate, aducînd mult cu Raf Valone.

— Turda... spuse el observînd că Alexandrescu îi privește proteza piciorului. Feleacul n-am mai apucat să-l urc. Dumneata de unde ești?

— Bănățean.

— Ei, tot de pe-acolo. Cunoști împrejurimile Turzii...

Pentru el, tot ce cădea peste munți se învecina, după cum ardelenilor Caracalul și Alexandria le par despărțite de o nimica toată. Nară împrejurările în care și-a pierdut piciorul, dar Alexandrescu urmări cu destulă dificultate firul acțiunii, denumirea unităților militare și tipurile de armament. Îl surprinse, în schimb, precizia cu care erau reținute tot felul de amănunte: esența lemnului din care era făcut un gard (de carpen cu crengi de frasin), coloritul unei vaci (roșie cu pete albe), spărtura căscată în fațada unei case, cicatricea de pe obrazul unui muribund. Încordarea extremă făcuse să fie înregistrat totul, în detalii, și păstrat neverosimil de viu. Oameni extenuați și îngroziți, concentrați asupra cătării puștii, cu atenția arcuită la maximum să nu fie secerați de tirul inamic, nu lăsau să le scape nimic din alcătuirea ambianței. Fie că mediul era cel ce-i putea ocroti și apelau cu deznădejde la oricare din elementele lui, fie că trăiau sub amenințarea continuă a morții, și orice lucru întîlnit putea să fie văzut pentru ultima oară — ei își însușeau totul în memorie cu aviditate.

Nu pricepea ce caută oaspetele la el, satul era departe de țărm, necălcat de turiști, dar nici nu-și punea această întrebare. Înserarea se prevestea caldă, țînțarii încă nu năvăliseră, femeia plecase la cooperativă și toate acestea creau condiții nebănuite pentru a se discuta despre război.

În răstimpuri, omul dispărea, șchiopătînd, într-un fel de cămară, atașată casei, de unde revenea cu două cești de porțelan pe care le punea lîngă ei pe un butuc de salcîm. Vinul era cald, dar gazda îl găsea minunat și îl determina și pe musafir să aibă aceeași atitudine.

Acolo o trimitea pe ea să-i aducă vin, își spunea Alexandrescu cît omul lipsea, și încerca să-i vadă pașii mărunți, desculți, la opt ani. Pe buruienile acelea cornoase se juca. Oare ce jocuri își inventa ea? Unora dintre fetițe nu le plac păpușile. Aici, de craca aceasta, chiar deasupra lor, trebuie să fi atîrnat o funie sau un lanț cu o scîndurică dedesubt, în care ea se legăna. Se uită să depisteze juliturile cojii.

— Aici i-ați instalat... în sfîrșit, un lanț, ceva...

Omul nu înțelese, dar nu se arătă nedumerit. Îl privi cu un amuzament binevoitor. Era firesc ca tînărul să se amețească înaintea lui. Fraza complet lipsită de sens părea a fi primul semnal.

— Un scrînciob din acelea în care se zbenguiesc toți copiii. Aici i l-ați pus, în dudul ăsta?

— Cui? Noi n-am avut copii.

Deci nu vinul lucra aici. Totuși, discuția nu trebuia să alunece în zone care n-au de ce privi pe cineva.

— Fetiței. Cînd era mică, acum zece-doisprezece ani, cred că i-ați făcut un scrînciob.

— Nu, nu aici, spuse omul. În nuc, uite colo, în grădină.

Din coroana groasă, lucioasă-întunecat a pomului spînzura funia cu scîndurica, exact așa cum și-o închipuise Alexandrescu.

— E dintr-un odgon. De unde știți că am avut o fetiță?

— De la ea.

Omul se duse din nou în cămară și, la întoarcere, îl studie pe necunoscut de la distanță. Ce-ar putea căuta? L-a trimis fata, i-a întîlnit acum cîteva zile în Constanța și i s-au năzărit cine știe ce pretenții, ori are să le facă reproșuri? Ăsta e vreun cavaler de-al ei, sau s-a măritat cu el? Poate pretinde zestre. Ori, mai rău, tînărul nu umblă decît uneori civil și culege informații...

— A făcut ceva? Am mai auzit că se ține de tot felul de isprăvi...

Puse ceștile pe butuc, dar nu-l mai îmbie.

— Nu, în ultimul timp s-a făcut foarte cuminte. Povestiți-mi despre ea.

— Ce să vă povestesc?...

Se gîndea. Se lovea ușor cu un băț peste proteză. Lemnul suna sec. Nu știa de unde s-o apuce, ce anume ar putea prezenta interes sau care părți ar fi mai bine să fie trecute sub tăcere.

— Cum vi s-a părut săptămîna trecută cînd ați revăzut-o? Semăna cu cea mică?

— Frumoasă... Era ca o domnișoară. N-ai fi crezut să iasă așa om din ea.

— Cît a stat la dumneavoastră?

— Vreo nouă ani. Dacă avea trei cînd am luat-o, am ţinut-o pînă pe la doisprezece.

— Cum v-aţi hotărît să creşteţi un copil străin?

— N-aveam copii. Cucoana asta nu-mi face. Ea ziua era la cîmp, eu m-am băgat paznic la depozitul fermei. De noapte. Noaptea stăteam acolo, ziua rămîneam liber, stam acasă, dar parcă puteam dormi... Eram singur. Eu am zis să luăm un copil, nevasta la început n-a fost dispusă, pe urmă s-a legat de ea mai mult decît de mine. Şi acum o pomeneşte de cîteva ori pe zi. Am luat-o de la copiii găsiţi.

— Ce v-au spus despre ea?

— Ne-au spus cum o cheamă, adică ce nume i-au dat ei. Mamă-sa a ţinut-o cam doi ani şi jumătate, aşa au găsit doctorii, cam atîta trebuie să fi avut, pe urmă a vrut să se scape de ea. A vrut s-o omoare, ori a crezut că i-a făcut seama şi a lăsat-o lîngă mare, pe o furtună, a crezut că o iau valurile şi nu se mai află nimic. Cineva a găsit-o şi a dus-o la casa aceea a copiilor. Şi de acolo am luat-o noi.

— Nu s-a aflat cine îi sînt părinţii?

— Nu. Scutură energic din cap. Asta nu se ştie.

— Vecinii n-au observat, nu li s-a părut nimic suspect? Dispare, aşa un copil de aproape trei ani şi nu se întreabă nimeni ce-i cu el? Mamă-sa ce a putut spune? Poate fi făcut aşa, dintr-o dată, un copil nevăzut?

— Se vede că se poate.

— Dumneata aşa crezi?

— Uite că s-a putut. Dacă nu se putea, s-ar fi aflat, nu?

— Eu nu văd cum ...

— Încă nici nu prea greu. Să zicem că e în Constanța o femeie. De acord?

— Să zicem.

— Poate fi frumoasă, dar e de-ajuns să fie și numai rea de muscă. Toți cîți se perindă prin port, marinari sau de-ai noștri, ce-or fi, au unde găsi un pat cu somieră. Pînă aici se poate.

— Cît de bine...

— Așa. Femeia, într-o asemenea situație, rămîne gravidă în serie, dar țînc nu iese. Se poate și asta.

— Cu siguranță.

— Și, uite că vine o zi cînd dumneaei nu mai poate trăi în oraș, o apucă așa că n-are încotro, trebuie să plece. La Petroșani, sau la Craiova, undeva, cum că să facă bani. Își bagă chiriași în casă și se duce. Stă trei ani, nu știe nimeni pe unde umblă, ce face, după care se întoarce. Își scoate chiriașii, și din nou poate trăi în orașul ei. Totul în regulă, este?

— Pînă în punctul acesta, da.

— Numai că, pe atunci, cam în zilele cînd se întoarce ea, este găsită o fetiță pe țărm, într-un loc pustiu, printre stînci. Copilul are cam doi ani jumate. Femeia a lipsit trei. Scade din ăștia trei cîteva luni, cît a mai purtat-o în burtă. Ce legătură faci?

Alexandrescu mai auzise de un caz cînd una se dusese să nască în Oradea. Nu se aflase nimic, se șoptise în niște cercuri, și atît.

— Femeia trăiește?

— Să zicem că trăiește, să zicem că a murit. Putem zice oricum.

— Cine e? Alexandrescu puse întrebarea de parcă l-ar fi luat de piept, nedîndu-i voie să miște.

— Asta n-o știu nici eu, și nici nimeni altcineva pe lumea asta. Dacă se știa... era altcum.

Alexandrescu avu pornirea să-i spună: „Dia a fost găsită azi-dimineață, la zece și patruzeci și două de minute, ucisă pe drumul dintre *Meduza* și șosea, la două sute de metri de bar. Avea tîmpla străpunsă în două locuri de ceva ascuțit. Nu s-a stabilit dacă loviturile au fost date pe rînd sau simultan. Era udă de ploaie, cu rochia și jerseul alb îmbibate, aruncată în marginea drumului, în mlaștină. Încă nu se știe dacă a fost omorîtă acolo sau în altă parte și azvîrlită ulterior în acel loc. Furtuna a spălat orice urmă. S-au luat probe din nămol să se constate dacă are urme de sînge". Nu articulă însă nimic din toate astea. S-ar putea ca omul cu picior de lemn să le cunoască la fel de bine, dacă nu cumva știe chiar mai multe. Evident, nu va divulga nimic. Se mărgini, așadar, la următoarele:

— E foarte important să aflăm măcar acum, după cinsprezece ani, cine e femeia care a încercat s-o ucidă. Orice amănunt din viața Diei devine extrem de important. Trebuie să aflăm cît se poate mai multe despre ea.

— De ce să fie important? Ea e mare, a ajuns om. Pe cine l-ar mai interesa ce s-a petrecut cu ea acum cincisprezece ani?

Alexandrescu vru să sară la el: „Dar nu înțelegi că a fost ucisă? De cîte ori să-ți spun?" Își dădu însă seama la timp că asta încă nu o spusese.

— Bine, să revenim la femeia din Constanța...

— Eu am spus: „să zicem că ar fi o femeie", nu că există. Am vrut numai să-ți arăt cum poate dispărea un copil.

— Femeia asta, dacă s-ar întîlni cu Dia și ar afla că e fiica ei, dumneata ce crezi, s-ar bucura?

— Prea tare nu. Copila era mărișoară, pricepea, s-a speriat nu glumă. Mai ține minte ceva. Femeia s-ar teme de ea și s-ar teme să nu se descopere ce-a făcut. Și apoi, după atîția ani, ea și-a scos-o din suflet, i-ar fi mai depărtată decît o străină, nu mai e progenitura ei.

— I-ar conveni ca fata să dispară?

— Mă tem că da. Și încă urgent. Numai să aibă cum și cu ce. Nu orice femeie ar face-o, dar sînt și din acelea care nu s-ar da înapoi. A mai făcut-o o dată, acum ar avea un motiv în plus. S-ar gîndi că-i strică liniștea. Omul, cînd are ceva de ascuns, e în stare de ce prin cap nu-ți trece.

— Deci, așa . . .

Alexandrescu își sorbi vinul și abia atunci făcu și gazda același lucru. Se ridică să umple din nou ceștile.

Alexandrescu trecu în grădină. Privi leagănul. Îl balansă de cîteva ori. Atunci, cu Dia cea de patru sau de cinci ani, era doar cu ceva mai greu. Infinit mai greu, totuși, decît acum cînd era cu desăvîrșire gol. Prinse odgonul vechi, copt de soarele și gerul anilor, cu amîndouă mîinile și se lăsă cu toată greutatea în el. Avu parcă pentru prima dată conștiința clară, brutal de reală, că Dia nu mai există.

Omul se întorsese și stătea iar pe bancă, cu spatele spre grădină. Își mîngîia cu palma piciorul de lemn, cum l-ar fi durut. Auzind pași lîngă el, tresări, de parcă nu se aștepta să mai fie cineva în apropiere.

Femeia se întorsese. Se auzeau vase ciocnite în bucătărie. Dăduseră buzna și țînțarii.

— Cum era fata? zise Alexandrescu. Cuminte?
— Drac! o caracteriză omul. Goală mă-sa...
— De unde știți cum era mamă-sa, că fata semăna cu ea?
Privirea omului spunea: „Cam prea multe vrei să afli! Nu ți-ar fi mai bine să bei vin și să pui întrebări cît mai puține?“ Și-o tălmăci însă incorect:
— De unde să știu? Nu știu chiar nimic și nici nu m-ar putea interesa. Zic așa... Tată-său, dacă a fost marinar, trebuie să fi știut de disciplină. Asteia nu-i puteai face nici un program. Și apoi, mă-sa, putem bănui cam ce poamă a fost. Dacă a vrut s-o omoare...
— Nu asculta, era rea?
— Fugea. De vreo trei ori a fugit de la noi. Odată am căutat-o două săptămîni. Am dat-o la școală, vreo trei ani. Fugea și de acolo, nu-i plăcea, au tot lăsat-o repetentă. Ar fi putut învăța... Era ageră ca spirtul, brici... Pe urmă a întins-o, n-am mai dat de ea. După cîțiva ani, m-a strigat unul din stradă: „Mă, fata voastră e în casa de corecție...“.
Se înnopta. Era un amurg brusc, roșietic, ca ieșind din pămîntul încins. Prin grădini, fasolea și porumbul își foșneau frunzele uscate, ca de spuză. N-ai fi zis că mai există undeva o mare. Aici *uscatul* își merita cu prisosință numele, în fața apelor se silea, și reușea, să constituie replica decisivă, să realizeze, halucinant, contrastul. Agresiunea țînțarilor exaspera.
— Iertați-mă, spuse Alexandrescu ridicîndu-se. Voiam să aflu cît mai multe despre Dia. Am cunoscut-o. Ea azi a murit.

Omul nu spuse nici un cuvînt, ştirea nu-l uimi şi nu-l indignă. Îl privi lung, cum ar fi ştiut, sau cum n-ar înţelege. Luă ceştile şi intră cu ele în bucătărie. De acolo, în clipa următoare, se auzi un vaiet surd care se îneca într-un hohot de plîns. Apoi tăcerea.

Alexandrescu ieşi, încet, uitîndu-se de mai multe ori în urmă, spre poartă. Poate vor veni, vor alerga după el să-l întrebe. Nu se văzură. Îl vor căuta, dar tîrziu, cînd autobuzul va fi bătut cinci sau zece kilometri.

14

Poarta era încuiată. Curtea arăta pustie, stăpînită de întuneric. Alexandrescu se întoarse iar pînă la poartă să vadă dacă becul din stradă nu se arsese. Casa, scufundată în întuneric, fără vreo fereastră luminată, nici la bucătărie, nici la cele două camere, nu părea că doarme, ci că priveghează, ca şi cum undeva, sub acoperişul ei, ar exista un mort.

Intră la el în cameră, dar ieşi imediat. Se duse la Bogdan. Acesta zăcea pe pat, perfect întins, cu faţa în jos. Îţi dădeai imediat seama că nu doarme. Părea uitat aşa de cîteva zile, de parcă mişcările, voinţa, totul i-ar fi fost confiscat.

Alexandrescu aprinse lumina. Se duse la el şi-l scutură de umăr. Abia atunci se răsuci cu greu şi îl privi lung, cum s-ar forţa să-şi aducă aminte cine e străinul din faţa lui, dacă l-a mai întîlnit undeva. Era în costum, cu cămaşa de aseară mototolită, cu hainele umezite de apă, încălzite pe el. Faţa de

spectru nu lăsa să se creadă că-şi dă seama unde e şi pe cine are înainte. Era istovit, stors de vlagă.

Se ridică, făcînd un efort chinuitor, şi se aşeză pe marginea patului îngust. Tăceau amîndoi, ca și cum ar jeli acelaşi mort şi nu şi-ar găsi cuvintele cu care să se consoleze sau să se condamne.

— Cînd ai aflat? întrebă, tîrziu, Alexandrescu.

— Pe la unu. La unsprezece fără un sfert, sau fără douăzeci, Stoenescu se ducea la bar cu un furgonet, cu marfă...

Tăcu și se concentră pînă peste limita puterilor. Cuvintele pe care le căuta parcă n-ar mai fi fost rostite de nimeni niciodată, şi el era acum pus să le creeze.

— Au găsit-o aruncată în mlaştină, pe jumătate îngropată... A trimis paznicul după mine, m-a căutat, nu prea ştia unde stau, s-a dus la ea şi a întrebat-o pe proprietăreasă. Norocul că m-a găsit acasă... Sau mai bine aş fi fost plecat, să fiu la Bucureşti sau oriunde. Nu ştiu cum era mai bine... Ne-am dus cu autobuzul, nu mă simţeam în stare să conduc...

Totuși, maşina nu era în stradă, observă Alexandrescu, dar nu-l întrerupse. Trebuia lăsat să vorbească ce doreşte.

— Am ajuns abia după două ore. Făcuseră expertiza și o duseseră la autopsie.

— Stoenescu ce ţi-a zis?

— Că... eu... aş fi... Că n-o să scap, i-am distrus localul, cine mai calcă acolo... Asta-l durea.

— Povestește. Începe de aseară.

— Am plecat cu ea. I-a dat seară liberă şi i-a promis că suportă el masa. Eu n-am vrut, n-aveam

atîția bani, dar mă puteam împrumuta, îi dădeam eu. M-am dus cu mașina la ea, am așteptat pînă s-a îmbrăcat și am luat-o.

— Cum era îmbrăcată?

— Rochiță albă cu buline galbene și jerseu tot alb. Și-a pus brățara de la mine. Brelocul tău l-a luat în poșetă. Îți mulțumește foarte mult. Își ridică ochii și aproape încercă să surîdă.

— Cînd ați ajuns?

— Ne-am oprit puțin în Eforie-Sud. La *Meduza* am fost la douăsprezece.

— La cine v-ați oprit în Eforie-Sud?

— Am intrat la teatrul de vară. Era un spectacol de estradă, nu știu ce, n-am fost atenți. Am vorbit tot timpul. Ceilalți sîsîiau să încetăm. Eram veseli amîndoi.

Întîrzia, voia să ajungă cît mai tîrziu cu relatarea la *Meduza*, sau dădea detalii ca să lase impresia că spune tot, că n-are nimic de ascuns.

— Te-au chemat? devie Alexandrescu brusc. Te-au pus să dai declarații?

— M-am prezentat eu. De acolo, după ce am vorbit cu Stoenescu, m-am dus eu singur. Am semnat declarația, m-au tot întrebat, acum, ție îți povestesc a nu știu cîta oară, apoi mi-au zis că-s liber, să rămîn încă aici, vor mai avea nevoie de mine. M-au întrebat iar și de Vasile Petre ...

— Seara, cînd ați ajuns la *Meduza*, ploua?

— Nu. După aceea a început, la vreo oră. Ne-am instalat într-o boxă de aceea, pe urmă, după ce a început ploaia, ne-am mutat sub un șopron de stuf, unde țin ambalajele. Ploua tare, nu m-am uitat ce oră era cînd a început.

— Ați încăput toți în cavou?

— Nu eram decît noi. Vorbesc de invitați, de cei veniți pentru ... ea.

— N-a mai fost nimeni altcineva?

— La masa noastră nu.

— Cine mai trebuia să vină?

— Coana Aristița, Cernat ... din cei pe care-i cunoști. Ăla plecase dimineața, știi. Bătrîna n-a venit. Apoi, erau invitați mai mulți cunoscuți de-ai ei, majoritatea tot din alimentație, chelneri, din ăștia. Pe unii îi cunoșteam, de ceilalți mi-a spus. Urmau să vină după ce-și încheie lucrul. Dar n-a fost nici unul, cred că din cauza ploii.

— Cine mai era în local?

— Consumatori, puțini. Vreo trei mese. Unii au plecat înainte, patru sau cinci după ce a început ploaia.

— Cunoșteai pe careva din ei?

— Eu pe nici unul. Ea știa pe cîțiva. Mai fuseseră pe acolo.

— Erau cu mașini?

— Nu știu. Nu eram deloc atent în jur. Mă și cam amețisem. Mă simțeam bine ... Pe urmă, era tot personalul. Responsabilul, chelnerii ... Bucătarul, bineînțeles.

— Paznicul?

— A fost. A dormit aproape tot timpul. Nu l-am prea văzut. Cît e lume înăuntru n-are ce face.

— Lilly Casvan a cîntat?

— Puțin. Niște romanțe. Orchestra a plecat, i-a dat Stoenescu drumul. Era o seară, cumva, în familie. Nici nu dansa nimeni.

— Dia a băut?

Iar tăcu. Îi venea greu să vorbească despre ea. Cadrul era altceva, despre acela se putea discuta.

Evocarea lui parcă-l îndepărta de subiect, îl făcea să uite.

— Da. S-a ameţit. A cîntat şi ea. Eram ameţiţi amîndoi.

— V-aţi certat?

Se uită la Alexandrescu, cumva între implorare şi reproş.

— Iar mă suspectezi? Adică... da... Mai ales acum. De data asta ai motive în plus.

— Am afirmat eu asta? Vreau să știu cum v-ați petrecut.

— Nu. Nu ne-am certat. Ne-am înţeles foarte bine. Ţi-am spus, ne simţeam amîndoi bine.

— Care, cum au plecat? Relatează-mi cum s-a desfăşurat noaptea. Cine a plecat întîi.

— Nu știu... Consumatorii aceia. Mi-am dat numai seama că nu mai sînt acolo. Doi au rămas sub şopron, la un moment dat eram numai noi cu ei, pe urmă am văzut că plecaseră.

— I-ai recunoaşte?

— Nu ştiu. Poate, nu-i sigur. Nu m-am uitat atent. Îţi dai seama că nu bănuiam nimic, cum era să reţin toate amănuntele? Aşa m-au întrebat și *acolo,* cînd mi-au luat declaraţiile. E stupid, absurd. De parcă aş fi ştiut ce se întîmplă şi datoria mea era să înregistrez tot, să mă transform în detectiv. Pentru mine, şi pentru toţi, cu excepţia *aceluia,* nu era decît o seară obişnuită. Tu reţii mutrele cu care ai prînzit alaltăieri? Cine era?... Cum era îmbrăcat?... Avea un pistol în buzunar?... Nu i-ai citit în ochi că are intenţia?... De unde să-i iau?... Ea ştia pe unul din ei, a discutat ceva cu el.

— Ai auzit ce au vorbit?

— Da, dar nu-mi pot aminti ce. Fără importanță, nu mi-a atras atenția, ceva de genul: „Azi nu servești? Te-au dat afară? Ești în concediu?“ Nu pot reproduce ce a întrebat-o.

— Şi ați rămas numai amîndoi...

— Da, chelnerii ne-au lăsat niște sticle și ceva de mîncare, apoi au plecat și ei și bucătarul. *Eram chiar numai noi doi.* Paznicul ți-am spus că dormea, nu l-am mai văzut pînă la plecare.

— Dar Lilly?

— Exact. Ea a rămas pînă la urmă, dar n-a stat cu noi. Ca de obicei, era singură la o masă și bea.

— Altcineva nu mai era?

— Nu, nimeni. Stoenescu plecase și el.

— De unde știi că paznicul dormea, dacă nu l-ai mai văzut pînă la plecare?

— Așa deduc. Așa face în fiecare noapte. Cît e localul deschis, n-are nici o atribuție și se culcă. Pe urmă zice că stă treaz, dar cred că abia după ce pleacă toți îi tihnește somnul.

— Deci, exceptîndu-l pe el, erați trei: voi și Lilly Casvan.

— Da.

— Cînd ați plecat?

— La trei fără ceva.

— Mai ploua?

— Da, rău de tot.

— Afară nu mai era nici o mașină?

— Numai a mea. Alta nu. Nici pe drum, pînă în șosea n-am întîlnit nici una. Şi pe șosea circulația era rară.

— Lily a ieșit înaintea voastră? Cum a plecat pe ploaie?

— Nu, ea a rămas. Am insistat foarte mult să vină cu noi cu maşina, dar n-a vrut. A zis că stă pînă se opreşte ploaia şi iese la autobus. Mai avea coniac. Nu ştiu dacă pentru asta a rămas, să şi-l termine, sau de ce. N-a vrut deloc să meargă cu noi. A chemat-o şi Dia.

— Era beată?

— Casvan? Nu părea. Poate că era ameţită. A băut destul de mult. De ea nu-ţi dai niciodată seama dacă e beată sau nu. Propriu-zis, n-am văzut-o niciodată beată. E mai rezistentă decît un bărbat. A cerut cheile de la Dia şi a zis că încuie ea la plecare.

— Ai mai dus-o cu maşina?

— Nu. Am chemat-o de mai multe ori, dar n-a vrut niciodată. Nu mă simpatizează deloc, nu ştiu, din cauza Diei, sau aşa... Am interpretat că din cauza asta nu vine cu noi. Nu mi s-a părut nimic suspect, mă mai refuzase.

— Deci Lilly a rămas singură, tu ai plecat cu Dia. V-a udat pînă la maşină?

— Nu, poate cîţiva stropi. Era parcată chiar lîngă intrare.

Alexandrescu privi îmbrăcămintea îmbibată de apă a celuilalt.

— Pe urmă?

— Pe urmă am plecat... Dia s-a aşezat în spate, nu ştiu de ce. A început să cînte şi bătea cu pumnii în speteaza banchetei din faţă. I-am spus să se astîmpere că mă deranjează şi intrăm în mlaştină, atunci m-a prins cu palmele şi mi-a acoperit ochii. Am oprit maşina.

— Pe unde eraţi?

— Abia porniserăm. Adică n-apucasem să ne îndepărtăm. E acolo, în dreapta, un plop foarte bătrîn. Cam în zona aia.

— Și?

— Ea a spus că se întoarce, dar să nu-i pun nici o întrebare. I-am zis că e nebună. Mi-a răspuns că s-ar putea, dar vrea să se întoarcă. Am întrebat-o dacă și-a uitat ceva. Mi-a repetat să n-o întreb nimic, o să-mi spună peste cîteva zile, poate chiar azi. Atunci i-am zis că o duc înapoi cu mașina, e imposibil să plece prin ploaie, dar nu pot întoarce acolo, ies pînă în șosea, și o aduc înapoi. Mi-a spus că se supără pentru totdeauna pe mine dacă n-o las singură. Tot n-am vrut și am pornit. Ea a sărit jos. Eu am băgat viteză pînă în șosea cu gîndul să întorc și să revin după ea, dar mă cam înfuriase. Mi-am zis: Ce-s capriciile astea? Cine-i ea? O privește ce face, n-o să mă transform în guvernanta ei. Și am venit la Constanța. Mi-a părut numai rău că nu venise cu mine. Voiam să mă duc la ea și să rămîn pînă dimineața. Nu știu dacă aveam ceva de gînd...

Ezită. Parcă-i era rușine.

— Știi ce-ți trece prin cap cînd ești cu o femeie... Dar, să nu pomenim de astea... Mi-ar fi plăcut să stau cîteva ore numai cu ea, pe întuneric.

— La ce oră ați ieșit de la *Meduza?*

— Era aproape trei, ți-am mai spus.

— De ce s-ar fi putut întoarce?

— Nu pot să-mi dau seama. Mi-am sfărmat creierii, întrebarea asta mi-am pus-o de o mie de ori.

— Pentru Casvan?

— Nu știu, n-aș crede. Nu erau prietene deloc. Și n-avea de ce. La plecare a zis: „Mai bine se

ducea asta de aici! Mă deranjează". La început n-a vrut să-i lase cheile, a zis să plece că ea încuie. Dacă a văzut că aia nu vrea în ruptul capului, i le-a dat.

— Casvan mai era acolo cînd s-a întors Dia?

— De unde să știu?! Azi, pe Casvan n-am întîlnit-o s-o întreb. Iar Dia . . .

— Tu ce-ai făcut în continuare?

— Am venit țintă acasă. M-am culcat. Azi n-am vrut s-o caut. Dacă vine ea, bine, dacă nu . . . Mă supărasem pe ea.

— Că s-a întors?

— Numai pentru asta. Nu ne-am certat . . . Apoi, ai văzut că a plouat pînă dimineața. Nu m-am dus la plajă. N-am mai știut nimic ce s-a întîmplat pînă a venit paznicul după mine.

Bogdan, totuși, nu fusese azi acasă . . . Nici mașina nu era parcată în stradă. A umblat pe undeva toată noaptea, l-a udat zdravăn. Dacă venea țintă acasă, așa cum susține, n-ar arăta în halul acesta. Dar Alexandrescu îl întrebă:

— Și „surpriza serii" a avut loc? Știi că îți promisese. Ce ți-a spus?

— Asta nu-ți pot spune. N-am trecut-o nici în declarație. Nu știe nimeni înafară de mine și de tine că urma să-mi spună ceva. N-ai decît să mă denunți. Ea n-a mai spus nimănui. Ești singurul care mă poți pîrî, dar jur că de la mine n-o vor afla-o. Te pot numai asigura că n-are nici o legătură cu cele întîmplate. N-ar aduce nici o lumină, deci nu-s obligat, nici moral, să mărturisesc.

— Bine, nu insist. Așadar, tu te-ai întors acasă . . .

— Bineînțeles. Unde era să mă duc?

Alexandrescu nu auzise mașina sosind, n-o văzuse nici dimineață, nici în cursul zilei.

— Coana Aristița te-a văzut cînd ai intrat?

— Nu știu, poate că dormea.

Se uită la Bogdan vrînd să ghicească dacă știe de plecarea bătrînei. Acesta privea în dușumea.

— Ea ce-a pățit? De ce e în spital?

— Încă nu știu, răspunse Alexandrescu. A plecat la ora unu, pe ploaie. A răcit strașnic. Nu știu pe unde a umblat.

Bogdan își ridică fața spre el, mirat. Nu știa.

— Bogdan, zise Alexandrescu, cînd a aflat Dia că Cibela e mama ei?

Uimirea celuilalt plesni. Aproape se sperie.

— Tu de unde știi?

— Știu...

— I-au spus-o părinții aceia adoptivi. Cînd i-a întîlnit. Cu condiția să nu afle nimeni și ea să n-o urască pe bătrînă, nici să nu-i spună. Se temeau să nu pățească ceva coana Aristița. Nu știu, le era milă de ea, sau de frică să n-o pățească ei că n-au anunțat. Cred că n-ar fi vrut să știe nici Dia. Ea le-a spus că împlinește optsprezece ani, atunci au anunțat-o, au ezitat întîi, pe urmă i-au spus. Aceasta era surpriza...

— Coana Cibela știa?

— Cred că nu. De la Dia sigur nu. Dia a invitat-o în calitate de gazdă a mea, dar ți-am precizat că acolo bătrîna n-a venit. O dușmănea, adică nu-i plăcea. Nu cred să fi știut.

— Asta cu optsprezece ani, ca tocmai atunci să afle, e cam romantică, nu ți se pare? Aduce a literatură.

— Aşa mi s-a părut şi mie. Cred că citesc şi aceia cărţi de un anumit nivel.

— Dacă vrei, vino să dormi la mine.

— Nu, mă culc aici. Cred că n-am să dorm. Dacă mi se întîmplă ceva, te trezesc, urlu pînă auzi.

Bogdan îşi schimbă expresia, cît vorbiseră parcă se mai destinsese, dar acum începea să se îngrozească la gîndul nopţii care-l aştepta.

Alexandrescu se duse în camera lui. Se văzu dintr-o dată cumplit de singur, lipsit de un suflet de om cu care să se poată înţelege. Nu era sigur că Bogdan e făptaşul, dar nici nu-l putea absolvi. Rămînea suspect, în orice caz. Nici vorbă să poată construi o ipoteză apelînd la confesiile benevole ale lui Bogdan. Va trebui să revină la cazul lui Vasile Petre, să-l judece din nou, să găsească asemănări, ceva comun, o cît de depărtată legătură între moartea unui om, despre care nu ştie mai nimic, într-o carieră, şi cea a unei fete dintr-un bar, despre care deţine tot atît de puţine date, cu deosebirea că pe aceasta o văzuse. Regreta plecarea lui Cernat. Ar fi fost singurul căruia abia acum ar găsi o droaie de întrebări să i le pună, care i-ar putea înlesni căutările. Există, cert, o largă reţea de oameni care gîndesc aceste cazuri, care chiar în clipa asta le caută dezlegarea. Se simţi într-un fel în siguranţă avînd conştiinţa că este cine să dezlege nişte tenebre de sînge. Dar avea nevoia acută de a se dumiri el, de a culege fragmente şi a le pune cap la cap, căutînd, ca la cioburi, spărturile care se potrivesc, care admit alăturarea a două ţăndări găsite la mari distanţe una de alta. Se ocupa cineva de atrocităţile acestea,

dar la aceia nu s-ar duce încă, în ultimă instanță nici el nu e scutit de a fi suspicionat, poate și pe deasupra lui se plimbă o lupă invizibilă.

Se duse din nou la Bogdan. Se dezbrăcase, dar se plimba prin cameră, n-avea de gînd să se culce.

— Eu numai pînă azi am plătit, spuse Alexandrescu. Oare ce să fac? Pe coana Cibela nu știu cît o s-o țină internată.

— Rămîi, nu? N-o să pleci acum... O să-i plătești mai încolo.

Perspectiva rămînerii singur în casa pustie îl înspăimîntă și mai mult pe Bogdan. Alexandrescu își aduse aminte de morții frumoși care-l vizitează noaptea pe sculptor, dar ca să-i pomenești acum de ei ar însemna să fii înzestrat cu o cantitate intolerabilă de cruzime.

15

Erau numai ei doi, și se însera.

Plaja rămăsese cu desăvîrșire pustie. Fusese grăpată, algele adunate într-un lung parapet negru, iar pescărușii, neverosimil de mari, umpleau nisipul cu amprentele lor ciudate. Palmierii de scîndură ai fotografilor ambulanți străjuiau inutili, ca decorurile după încheierea unui mare spectacol. De sus, de pe țărmul ce se înnopta, vila Șuțu lansa o părere de mister oriental. Nici pe dig nu mai era nimeni. Departe, dincolo de portul Tomis, se mai deslușeau vag fantomele navelor grele înnoptate în larg. Iar și mai departe, acolo unde Poetul privește

seară de seară, se aprinsese și ardea depărtărilor o stea.

El își simțea corpul fierbinte. Ea, cum stătea întinsă lîngă el, se întîmpla în răstimpuri să-l atingă. Uneori era caldă și ea, alteori străbătută de un fior rece. Stătură mult timp așa, fără să-și spună nimic. Era atîta tăcere că lui îi era teamă să-și audă glasul. Auzea briza cum îi atinge, pe ea și pe el, și o auzea din cînd în cînd pe ea parcă oftînd ușor, nu cum i-ar fi somn, ci cum s-ar gîndi la ceva îndepărtat și frumos.

— Te rog să mă ierți, spuse el în șoaptă și o mîngîie încet. De degete i se prinseră cîteva fire de alge. Le apropie de buze. Îi plăcuse totdeauna mirosul lor lasciv, ațîtător și melancolic. Acum miroseau a vara care se sfîrșea.

— Am venit șapte sute de kilometri, atîtea mile, cum îți place ție să numești distanțele, ca să te văd, să stau cu tine, să fim două săptămîni amîndoi. Și iată, vacanța mea aproape a trecut și deabia te-am zărit de cîteva ori în fugă. Și dacă ai ști cît m-am gîndit la tine și cît te-am dorit. Cădeau serile, de-abia în prezența lor descopeream că sînt singur, și mă gîndeam la tine. În amieze încinse mă duceam la rîu, mă scăldam și, ca ultimul romantic, pe undele lui îți trimiteam vești. Ieșeam noaptea în grădină și priveam stelele Sudului și îmi erau cele mai dragi pentru că știam că se oglindesc în irișii tăi. Mi-am împodobit pereții odăii cu fotografiile tale, înainte de culcare ultima privire ți-o ofeream ție, dimineața deschideam ochii pe chipul tău. Un portret al tău l-am atîrnat pe peretele clasei și, în timp ce elevii rezolvă exerciții de gramatică, eu te privesc.

Cuvintele sînt tocite, știu. De-atîta schimb de la unul la altul, zimții li s-au șters ca ai monedelor. Ce să facem însă dacă de atîtea mii și mii de ani simțirea noastră nu s-a tocit și ea, dacă renaște în fiecare din noi proaspătă, virginală, ca la începuturi! Nu putem să ne slujim, pentru a o exprima, decît de aceleași cuvinte uzate. Poeții da, ei singuri reușesc să scoată din adînc vigoarea uitată a limbii și să încarce cuvintele cu aceeași forță pe care o au sentimentele. Dar cei mai mulți dintre noi nu sîntem poeți. Și cînd cuvintele ni se par prea pale, prea inexpresive, recurgem la aceleași gesturi de dinaintea ivirii limbajului: ne atingem cu mîinile, așa cum fac eu acum culegîndu-ți aceste alge amare.

Mi-e dor de tine și acum cînd sîntem aproape, cînd îți simt bătăile vieții tale atît de enigmatice, și nu-mi pot ierta păcatul de a fi stat cu tine atît de puțin. Dar am nimerit în niște năvoade încurcate, nu, nu e vorba de ce-ți închipui! A intrat suflul morții în mijlocul unor oameni necăjiți și nu m-am răbdat să nu-i ajut cu ceva, cu cît pot. Dar îți promit că din clipa în care lucrurile acelea urîte și înfiorătoare se vor limpezi, rămîn cu tine mult, mult. Vor fi zile frumoase, mai e încă vară și voi fi cu tine...

Ea continua să tacă. Din respirația aceea profundă a ei, ce o scutura ușor de parcă ar ofta, se înțelegea că nu se pregătește de somn, că nu va dormi toată noaptea.

Se întunecase de tot și el n-o mai vedea, o simțea doar alături, tăcută și neagră. Întinse iar mîna spre ea. Nu se răcise încă prea tare. Te-ai fi putut scălda fără să-ți fie frig. De departe, mai întîi

numai auzit, apoi distingîndu-se alb prin noapte, ea îi trimise un val care îi acoperi fața și i-o umplu de alge. Era poate gestul ei de tandrețe.

Cînd el deschise ochii, luna răsărea. Abia acum o văzu pînă la orizont, întinsă sub lună, mișcînd leneșe forme de aramă, puternică, tăcută și imensă.

Și se cutremură.

Și se simți inundat de o dragoste mare, puternică, tăcută și imensă, asemenea ei.

16

Avu un noroc nesperat: la agenție, biletele erau vîndute pentru încă o săptămînă și numai miracol putea fi numită întîmplarea care-l instală în aceeași seară în tren. Unul din Lugoj, prevăzător, se asigurase de bilet de cum sosise, cu zece zile în urmă, pentru ca azi, cînd era cu bagajele aproape gata, să primească o telegramă prin care soția îl anunța că sosește și ea și să-și mai prelungească șederea cu trei sau patru zile. Omul stătea ca năuc, nu se dezmeticise după receptarea mesajului și nu se decidea să scoată din buzunar cartonașul dreptunghiular pentru care patruzeci de amatori s-ar fi încins la bătaie. Se vede că numai figura, cam la fel de disperată, a lui Alexandrescu, îl făcuse să intre în vorbă cu acesta, bănuindu-l într-o dilemă asemănătoare. Așa, tranzacția se efectuă, iar Grigore Alexandrescu ajunse subit omul cel mai fericit din toată înghesuiala. Incidentul părea de bun augur și îl făcu să nu se mai îndoiască o clipă că acțiunea în care pornea nu se poate solda

decît cu o reușită certă. La plecarea trenului, încercă să devină sentimental, se uită galeș în direcția farului și asupra portului, dar nu izbuti să fie trist; dimpotrivă, bucuria că forurile obscure ale întîmplării îi sînt favorabile nu-l mai părăsea. Se despărțea de mare pentru scurt timp, va reveni mai senin, mai despovărat, și atunci chiar că va avea răgazul și dispoziția să se ocupe cu mai multă afecțiune de ea. Lui Bogdan îi spusese că e chemat la școală pentru vreo trei zile, după care se reîntoarce. Nu-l privea că sculptorul îl credea sau nu; știa dinainte că n-o să-l creadă.

Părăsirea podului de la Cernavodă de asemeni nu reuși să-i submineze entuziasmul. Jubila la gîndul că foarte curînd îl va ataca în sens invers, zburdînd să-și împlinească cu adevărat vacanța marină.

Nu trecură prin Gara de Nord, ci prin Băneasa. Acolo așteptară aproape două ore, nimeni nu știa ce anume. Călătorii se impacientară, își manifestau nervozitatea în nuanțe temperamentale nelimitate, se dădeau jos și priveau trenul ca pe un bolnav căruia nu-i găsești leacul. Singuratici sau cîte doi, pasagerii începură să se plimbe pe sub teii din dosul gării.

Alexandrescu rămase singur în compartiment și continuă lectura *Arcașului verde* de la capitolul XVII. Ajunsese pînă la capitolul XX *(Cîinii nouaduși)* pentru ca tocmai cînd încheia fraza: *„În trenul cu care Julius se înapoia în Berkshire se aflau și doi cîini cu aspect fioros, însoțiți de un paznic"*, trenul să se pună în mișcare. Închise cartea și o aruncă în plasă. Studenta din fața lui, pentru că între timp vecinii de compartiment își reluaseră locurile, rămase cu ochii ațintiți asupra romanului.

Jindul pe care literatura îl provoacă cititorului pătimaș era evident, dar Alexandrescu găsi că n-are sens să-i ofere volumul pentru că nu știe pînă unde merge ea și, indiferent unde s-ar da jos, tot n-ar reuși să-l parcurgă pînă la sfîrșit și i-ar face numai rău punînd-o să-și întrerupă lectura tocmai cînd a devenit mai curioasă, dar e departe încă de a putea bănui cine e criminalul. Totuși, dacă-i va cere cartea, nici vorbă s-o refuze.

Studenta, la rîndul ei, se sfii să-l roage. Continua să privească *Arcașul verde* care căzuse cu titlul în jos și prin plasă coperta se vedea foarte bine. Se uită apoi la ceilalți din compartiment, toți dormeau, iar posesorul cărții se pregătea să-i imite. Atunci se ridică și stinse lumina, lăsînd numai becul slab, albăstrui. Nu se așeză însă pe locul ei, ci, cu mișcări foarte încete, luă cartea și o strînse lîngă piept. Alexandrescu fu convins că aici se săvîrșește un furt și se sili să rămînă nemișcat, să nu se trădeze că e treaz, pentru a putea urmări ce se întîmplă mai departe. Ea, cum, ca și el, ocupa locul de lîngă ușă, se întoarse cu spatele spre ceilalți, nu atît de mult însă ca să nu poată fi văzută de Alexandrescu, și, cu grijă să nu se audă foșnetul hîrtiei, rupse fila cu paginile 75—76, al cărei text, reconstituit mai tîrziu, e acesta:

„bit, cu pardesiul încheiat pînă la gît. În curînd ajunse pînă la casa cu numărul 94.

O vilă înaltă, strîmtă, cu fața la mare, asemănătoare cu celelalte. Veranda și intrarea erau ascunse de un gard cenușiu, în care se afla o ușă. Bătu. Nu-i răspunse nimeni, așa că bătu din nou, mai tare.

Bătu și a treia oară, fără succes. Atunci se hotărî să încerce la ușa din spate.

La prima ciocănitură, ușa se deschise. O bătrînică scundă, cu o umbră de mustață, îl privi nesigură.

— Cum vă numiți? Domnul nu primește — spuse ea în franceză.

— Mă așteaptă, mătușico — îi atrase atenția Spike. I-am telegrafiat.

Ochii posomorîți ai femeii se luminară.

— Da, îmi aduc aminte. Vreți să intrați?

Îl conduse pe cîteva trepte ale unei scări fără covor și bătu la o ușă de pe palier. O voce îi invită să intre, și ea păși înaintea vizitatorului.

Spike se trezi într-o cameră lungă, care și din această cauză, dar mai ales datorită înălțimii ei, părea strîmtă. Un perete era acoperit în întregime cu tapiserii, iar celălalt era plin pînă la tavan cu rafturi de cărți. Lumina venea de la două lămpi electrice ce ardeau orbitor, căci singura masă de lumină naturală o oferea o fereastră cu vitralii, din capătul încăperii.

John Wood stătea la un birou mare, cu încrustații de bronz. La intrarea lui Spike, se ridică și lăsă tocul din mînă.

— Ați venit în ciuda vremii? Sînteți un temerar... Luați loc, domnule Holland. Înainte de a-mi pune întrebări, vreau să vă comunic că sînt fericit să scriu articolele despre care ați menționat în telegramă. Am nevoie de toată publicitatea posibilă pentru planul meu, iar eu îmi fac reclamă cu nerușinare.

Discutară amănunțit articolele, iar Spike îi transmise fidel limitele și cerințele în privința subiectu-

lui și a lungimii articolului comandat de Syme.

Doamna scundă, cu mustăți, aduse vin, cafea și un fel de biscuiți ca niște napolitane.

— Ce liniște și calm e aici! îi invidie Spike. Am socotit puțin excentric din partea dumneavoastră să vă petreceți iarna la Wendyne. Dar ce loc minunat pentru scris!

John Wood zîmbi.

— N-am să vă duc să-i vedeți pe cei ce tulbură liniștea. Își fac siesta acum.

— Aveți copii aici? întrebă Spike uimit.

John Wood dădu din cap.

— Treizeci — spuse el. Trei etaje pline cu ei. Făcu un semn cu mîna spre scara ce ducea sus. Nu țin aici decît pe cei sănătoși și liniștiți. Sanatoriul e în afara orașului.

Discutară o oră despre copii. Domnul Wood părea dispus să nu vorbească decît despre asta.

— Domnule Wood, am impresia că știți mai multe despre Abe Bellamy decît mărturisiți. Nu vă place, nu-i așa?

Domnul Wood se juca cu o figurină de aur de pe birou, reprezentîndu-l pe zeul Tan.

— Știu destule pe seama lui ca să fie spînzurat — spuse el fără să-și ridice privirea.

Spike îl ascultă stupefiat.

— Știți destule ca să fie spînzurat? repetă el. Asta-i ceva foarte serios.

Wood ridică privirea spre el.“

Era exclus ca Alexandrescu să mai poată adormi. Stătea la pîndă, cu pleoapele apropiate, uitîndu-se încordat printre gene.

Studenta încercui cu rujul de buze penultimul cuvînt, împături hîrtia în opt și o strecură sub linia decolteului. Întinse apoi mîna cu cartea cum ar avea intenția s-o pună la loc în plasă, dar, pe neașteptate, cu o mișcare energică, îl izbi cu ea pe Alexandrescu în creștet. Acesta, pentru moment, își pierdu cunoștința, nu atît din cauza durerii, cît din pricina insolenței gestului. Auzi confuz cum se trezesc și ceilalți.

Își reveni repede, de data aceasta deschise ochii, mari, nu mai avea nici o noimă să mimeze somnul, împrejurarea ieșea din limitele comunului; pe cele ale bunei-cuviințe le rupsese de mult. Vecinii adormiseră din nou, probabil auziseră lovitura, dar li se păruse că numai au visat și își reluaseră somnul. Tînăra cotrobăia într-o sacoșă de vinilin vișiniu din care scoase un pahar de voiaj. Căută apoi ceva în poșetă. Alexandrescu deduse că vrea să ia o tabletă, ceva de dormit. Între degetele ei apăru însă un flacon pe care se putea citi distinct un singur cuvînt: OTRAVĂ. Turnă în pahar cam un deget.

Alexandrescu vru să sară de pe banchetă, sau măcar să întindă mîna pentru a o opri, dar constată că nu reușește să facă nici o mișcare. Se gîndi că zilele trecute a cam stat gol pe nisipul ud și cu siguranță a răcit. Nu putu însă înlătura cu totul nici bănuiala că ar putea fi drogat.

Femeia tînără din fața lui bău paharul pînă la fund, îl puse la loc în sacoșa vișinie și se așeză cît mai comod, cuibărindu-se în colțul banchetei. În scurt timp adormi.

Îl lua somnul și pe el, aproape începu să viseze ceva nedeslușit cu niște pontonieri care strigau în gura mare unii la alții, cînd se trezi scuturat de

umăr. Era conductorul. Îi întinse biletul și, după ce acesta fu perforat, și-l recăpătă. Omul în uniformă îi luă pe toți la rînd. Cei mai mulți aveau foi de drum, probabil călătoreau prin O.N.T. sau se deplasau în interes de serviciu. Cînd ajunse la studentă, o zgîlții și pe ea ușor de umăr, dar văzu că rămîne țeapănă, îi căută el biletul în poșetă și i-l perforă. Înțelese că e moartă și îi acoperi fața cu o aripă a balonzaidului atîrnat în cuier.

După funcționarul căilor ferate, ieși și Alexandrescu, ferindu-se să nu atingă picioarele rigide ale cadavrului. Se duse pe culoar și deschise fereastra. Își aminti călătoria spre Constanța, într-un tren mult mai aglomerat și gălăgios. Acesta gonea în noapte, tăcut și sumbru ca un bolid pe care organismele vii și-au pus capăt existenței. Parcă fiecărui călător, odată cu tichetul, i-a fost înmînat și flaconul corespunzător cu indicații precise asupra folosirii lui. Nu mișca nimic, conductorul părăsi ultimul compartiment și trecu în vagonul următor. De data aceasta, privirea lui Alexandrescu căzu pe textul german: *„Nicht Hinauslehnen“*.

Era o lună devastatoare. Se vedeau pînă departe cîmpurile cu mari porțiuni negre, dezmiriștite.

Se auzi în față, spre locomotivă, zgomotul cotropitor al trecerii peste un pod de fier. Apăru un rîu lat, Oltul sau poate Jiul. Gheața străluci întunecat, în reflexe arămii și albastre, sub lună. Avea un strat subțire de zăpadă aspră, cutreierată de urmele paralele ale săniilor. Numai spre mijlocul apei, din loc în loc era întreruptă de goluri negre, prelungi. La o copcă, chiar lîngă pod, încotoșmănat într-un cojoc mare de ceferist, un om pescuia. Braconier, gîndi Alexandrescu, ăsta prinde cu furculița ... To-

tuşi, îi făcu un semn de salut cu mîna. Trenul mergea foarte încet, abia se tîra, probabil podul era în lucru, şi-l văzu foarte bine pe cel de jos. Avea nişte mustăţi mari, încărunţite de promoroacă.

Intrară într-o gară care putea fi Craiova. Vagonul lor era printre ultimele, oprise destul de departe de peron şi nu se vedea inscripţia de pe frontispiciul clădirii. Vaerul specific se auzi de cum încetă zgomotul roţilor. Lume grăbită se îmbulzea căutînd numerele vagoanelor. Din primul compartiment mai ieşi un bărbat, numai în cămaşă, cu pantalonii prinşi în bretele, abia trezit din somn.

— Ce gară e aici? întrebă aplecîndu-se pe geamul deschis. Nu se auzi nici un răspuns; şi Alexandrescu zise:

— Cred că trebuie să fie Craiova.

— Sîntem în întîrziere, constată acela uitîndu-se la ceas. Nu şi-a scos întîrzierea din Băneasa.

În vagonul lor, care se vede că era în întregime ocupat, nu urcă decît un călător. Era un tînăr, îmbrăcat în haine destul de vechi, şifonate, cu un cufăr mare de lemn. Părea a veni din armată. Îşi strecură cu grijă bagajul pe lîngă bărbatul în cămaşă, cerîndu-şi scuze, şi începu să ia compartimentele la rînd, căutînd să găsească prin întuneric un loc liber. Se opri apoi pe culoar, lăsă cufărul jos, intră şi se aşeză pe locul lui Alexandrescu. Dezveli faţa studentei, o mişcă puţin de braţ, apoi se uită în jur să se convingă dacă ceilalţi dorm. Îi lucră ceva la gît, la lănţişorul de aur. Tot mai circulă vagabonzii ăştia care pradă trenurile!? se indignă Alexandrescu, apucînd mînerul uşii şi deschizînd-o brusc.

— V-am ocupat cumva locul? sări celălalt în picioare. Pofitiți, eu și așa cobor.

Ieși pe culoar și se aplecă asupra cufărului, deschizîndu-i lacătul uriaș. Vîrî înăuntru foaia de carte, împăturită, așa cum o luase de sub rochia studentei moarte, încuie lacătul și coborî, lovindu-se cu cufărul peste picioare.

Alexandrescu nu mai înțelese nimic. Se gîndi că, nu mai încape nici o îndoială, cînd trecuseră podul peste Jiu, ațipise la geam, pentru că, orice condiții climaterice ai admite, rîul nu putea fi înghețat în august.

Trenul porni. Studenta, ca deranjată de zgîlțîiturile vagonului, se frecă la ochi, apoi se ridică și ieși la geamul rămas deschis. În aglomerația de pe peron se zări o clipă băiatul cu cufărul. Tînăra îi făcu un semn întrebător, el ridică mîna și strigă:

— În regulă. A decurs perfect. Atenție la . . . escu!

Ea se întoarse în compartiment, îi aruncă lui Alexandrescu o privire furișă, se așeză și își înveli fața cu balonzaidul, căutîndu-și poziția convenabilă în fotoliu.

În rest nu se mai întîmplă nimic. Alexandrescu își propuse să-i dea tinerei *Arcașul verde,* poate ea are nevoie de carte altfel decît pentru a o citi, și apoi el nu dorea să fie cumva implicat în cine știe ce afaceri necurate. Vagabondul cu cufărul va fi curînd arestat, dacă nu a și fost, i se va face percheziție și se va găsi fila asupra lui. N-avea nici un chef să poarte după el o carte din care lipsesc tocmai paginile 75—76. Studenta însă adormise.

Își zise că e timpul să nu se mai gîndească nici el la nimic și să încerce să doarmă. Mîine va avea foarte mult de lucru, va trebui să fie odihnit și

lucid. Zgomotul trenului se auzea însă, altfel decît pe șesurile largi, unde se risipea pînă departe. Acum uruia mai dens și mai surd. Nu mai era lună, afară nu puteai desluși nimic, dar îți dădeai seama că peisajul se strîmtase. Pe ferestrele deschise pătrunse duhul rece și umed al muntelui. Trebuie să fi ajuns pe aproape de Herculane. Răcoarea ridicată de pe stînci din care picură apă, de pe tulpini jilave acoperite cu mușchi reavăn, îi alungă oboseala. După țărmul Dobrogei, uscat ca o amforă veche și ca un minaret, parcă sărise cîteva paralele geografice. Ai fi zis că polul septentrionului veghează rece, nu prea departe, într-o haltă mică, năpădită de ienuperi, și trenul își cheltuiește ultimele puteri pentru a se prăbuși sub zarea lui spectrală.

Atunci o văzu pe ea trecînd repede pe culoar, prin fața compartimentului lor. Nu putea fi ea, de asta își dădu seama, dar asemănarea era prea izbitoare și-l făcu să țîșnească din compartiment. Studenta receptă prin somn saltul lui și își adună picioarele, făcîndu-i loc să iasă.

Ea ajunsese la ultimul compartiment, era pregătită să intre, cînd îl auzi și se întoarse. Îl privi la fel de descumpănită, întîlnirea i se părea și ei tot atît de incredibilă, dar îl recunoscu și alergă spre el. Aproape îi sări de gît.

— Domnul Grigore! ... Aici? ... Nu m-aș fi așteptat, să mă tai ...

— Dia ... Dar tu ...

— Unde, domnul Grigore? Încotro? Ai plecat așa de repede?

— Pentru cîteva zile numai, am ceva de rezolvat la mine, în Banat. Dar mă întorc. Am încă lucrurile acolo

— Hai la mine, sînt singură în compartiment.

Lumina era aprinsă. Nu se vedea alt bagaj decît o plasă cu cîteva pachețele, vreo rochie sau alte nimicuri, in colțul dinspre geam al banchetei, și un pardesiu gri spre albastru atîrnat în cuier.

— Ia spune, Dia, cum de ești aici!

O privea cu ochii dilatați, aproape o pipăia din priviri, să se convingă că n-are halucinații, că ființa firavă care-i zîmbește și se bucură copilărește de întîlnire e reală, întemeiată pe legile materiei vii.

— Mă duc la o mătușă. Îți închipui cam ce fel de mătuși, cît de adevărate, pot avea eu...

Nu se rușina deloc de descendența ei confuză. Își arbora proveniența incertă ca pe un blazon sau ca pe ceva complet lipsit de importanță.

— Eu te credeam... Știi ce crede toată lumea...

— Am auzit. Așa m-am amuzat... Dar îmi convine, măcar n-o să se mai țină ca niște copoi de călcîiele mele. Lasă-i să fie fericiți, să creadă că au scăpat definitiv de mine.

Își întinse picioarele și și le așeză pe bancheta din fața ei ca spre a-și etala călcîiele de care n-o să se mai țină copoii. I se și vedeau, goale, în niște sandale noi care o jenau și-i înroșeau pielea. Avea o rochiță neagră și foarte scurtă. Nu era dintr-un material nou. Era rochița ei albă cu buline galbene, vopsită la repezeală. Vopseaua nu fusese de calitate, sau n-a fost preparată cum trebuie, pentru că se vedeau încă bulinele, ieșite în altă nuanță. Arăta ciudat așa, în rochie neagră și mini.

— Dar, de ce?... întrebă Alexandrescu care stătea în față, lîngă picioarele ei așezate cu gleznele una peste alta. Arătă spre rochia neagră cu expresia că-l nedumerește culoarea.

— După Cibela. N-ai auzit?

Lui Alexandrescu îi păru rău că înainte de plecarea din Constanța nu-și mai făcuse timp să treacă pe la spital.

— Ne-a părăsit, spuse Dia înțelegînd că el încă nu aflase, și aproape se înlăcrimă. Fața i se schimonosi. Nu era obișnuită, nu plînsese de prea multe ori. S-a dus, biata de ea! adăugă. A răcit, nu știu ce a pățit, că n-au mai putut-o salva. Arghiropol e doctor bun, se vede că n-a mai avut ce să-i facă.

— Am vorbit și eu cu el, zise Alexandrescu.

— Ai vizitat-o? Ce bine! ... Eu n-am fost s-o văd și pentru asta mă blestem cît trăiesc.

— Ea n-a fost în noaptea aceea cu voi?

— N-a vrut să vină. Dacă era cu noi, nu pățea nimic. Atunci a răcit. Nu-mi dau seama pe unde a putut umbla.

Alexandrescu se gîndi mult la coana Aristița și știrea îl întristă fără să-l surprindă prea mult. Într-un fel se așteptase, spusele medicului cam lăsau să se înțeleagă. Dia suferea că bătrîna murise. Nu știu ce să-i spună.

— Îți pare rău după ea, așa-i Dia? Știu. Înțeleg ... Înțeleg foarte bine.

— Ce știi? întrebă ea surprinsă.

— Am aflat ...

— El ți-a spus, Nicki? Trădătorul ... M-a asigurat sub jurămînt că nu-și cască gura ...

— Nu de la el știu. El nu mi-ar fi spus sub nici un motiv, nici mie și nici altora. Am fost la zeii tăi protectori.

— Ai fost la Malu Rău? Nu mi-ai spus.

— Nu te-am mai întîlnit de *atunci*. Și nu mă

mai aşteptam să te întîlnesc niciodată. Eu eram convins că tu... Aşa ştiam.

Dia izbucni în rîs.

— Dar ce mă iei cu zeii protectori? Nu-s eu zeiţă? N-am nevoie de protecţia nimănui. Şi cum ţi s-au părut?... Şontîc... şontîc...

Rîse, sări de pe banchetă, şi făcu cîţiva paşi şchiopătînd prin compartiment. Îl imita exact pe tată-său adoptiv. Şchiopii nu au toţi acelaşi pas, fiecare se necăjeşte în felul său. Ea îi prinsese mişcările exact. Se scălîmbăise de multe ori în urma lui pînă să le înveţe, el o alergase cu siguranţă, turbînd, prin toată curtea cu o prăjină, dar rar ajungea s-o atingă.

— Cum de ţi-au pîrît-o pe biata Cibela? reveni aşezîndu-se acum de-a lungul banchetei, ridicată puţin de mijloc, cu omoplaţii rezemaţi de peretele dispre uşă.

— Nici ei n-au demascat-o. Am dedus singur că eşti fiica Cibelei.

— Sînt fiica mamei zeilor, dar nu-s zeiţă, Grigore. Sînt numai Ionescu.

— Să-ţi spun drept unde mă duceam? La Bolovăniş. Vream să mă lămuresc în legătură cu Bogdan. Credeam, eram aproape convins că el te-a omorît.

— El! Dia se strîmbă la adresa bărbăţiei lui Nicki.

— De ce n-ai vrut să mergi cu maşina lui cînd aţi plecat de la chef?

— Cum n-am vrut?!

— Bine. Aşa mi-a spus el. A insistat să mergi cu el, te-ai încăpăţînat şi ai sărit jos din maşină...

— Ia uite la el, caraghiosul!... Să mintă într-un asemenea hal... Dar nu el m-a dus acasă cu maşina? Acolo i s-a stricat nu ştiu ce la motor, nu mai putea porni, eu nu l-am primit să doarmă la mine

Asta-mi mai lipsea! *Aia* mă arunca din casă. Şi-a lăsat maşina în stradă şi s-a dus pe jos. Cred că la Cibela a ajuns plouat ca un burete, dar n-aveam ce-i face.

Avea pe tîmpla dreaptă două mici zgîrieturi la care involuntar, din cînd în cînd, îşi ducea mîna. Îşi dădea sama de ele instinctiv sau cu conştiinţa că o urîţesc.

— Am căzut puţin în noaptea aceea. Vai, ce ploua! Uite cu ce m-am ales . . .

Îşi întinse tîmpla, dîndu-şi la o parte şuviţele de păr, cum îşi arată copiii unul altuia jucăriile.

— Eu pe el îl bănuiam, pe Bogdan.

— Că m-a omorît? Rîse din toată fiinţa de i se scuturau umerii mici.

— Cine, atunci? Ţi-am zis odată că tu ştii totul. Te răsfăţam, dar acum chiar sînt convins că ştii. Tu ai fost acolo, cunoşti împrejurarea, îţi aminteşti cum a fost. Ceilalţi au motive să ascundă fiecare cîte ceva. Tu nu, eşti singura care ştii, şi nici nu ai de ce acoperi adevărul. Cine te putea omorî? Coana Aristiţa?

— Săraca . . . Nici n-am văzut-o în noaptea aceea. Şi nici după. Îmi pare rău că a murit şi nu m-am dus s-o văd.

— Lilly? . . .

— Scrîntita aia? Halterofila?

Dia îşi ridică braţele cu coatele îndoite, opintindu-se cum ar sălta greutăţi apoi cu dreapta aruncă energic un trident nevăzut drept în colţul de sus al geamului şi şuieră: fşiuuu!

— Aia da! I-ar fi plăcut . . . Numai că, decît să te laşi omorîtă de Casvan, mai bine te arunci de pe

dig în mare și îți legi și o piatră de gît. Ori din trenul ăsta, unde-i locul cel mai spurcat...

Alexandrescu fusese atît de convins că Dia a fost ucisă, că puse această întrebare absurdă:

— Atunci cine te-a omorît? Spune!...

Fusese bîntuit de atîtea întrebări în legătură cu ea, cărora nu le găsea un răspuns, iar acum avea prilejul unic și totalmente irațional de a sta de vorbă cu cel ucis. Singuri doi oameni dețin în întregime adevărul: criminalul și victima lui. Primul caută prin toate mijloacele să-l facă pentru totdeauna de nedescoperit, celălalt nu-l mai poate dezvălui. Dacă ar exista o posibilitate să afli totul, în detalii, de la cel asasinat!... Iată că lui i se întîmplă această absurditate. Îl îngrozise în așa măsură vestea că Dia a fost ucisă, faptul era brutal de real, se petrecuse, nu mai putea fi împiedicat, încît nu reușea să-l anuleze cu totul nici acum cînd discuta cu ea, cînd o vedea, cînd ea îl întreabă dacă n-are țigări și el o servește cu una. Amesteca planurile, era treaz, judeca, dar avea momente cînd ele i se interferau, cînd nu mai știa care pe care îl anihilează, care există cu adevărat, cel groaznic, lăsat la Constanța, sau cel de acum, fascinant, despre care abia dacă mai poți crede că e posibil, că are de unde veni cu atîta limpezime și ușurare, pe care îl vezi exclus și totuși infinit mai firesc.

Dia rîdea și asta reuși să-l scoată din sărite. Sînt femei relativ frumoase, cu un farmec al lor, cît stau serioase, dar care cînd rîd strică tot. Dia e una din ele. Și parcă intenționat rîde mereu.

— Cine te-a omorît? spuse ca la un interogatoriu

cînd ai ajuns pe punctul de a-ți pierde răbdările cu unul care-și tot amînă, inutil, mărturisirea.

— Cine să mă omoare? Nimeni. Nu mă vezi? Nu observi că pui întrebări aiurea? Apoi se grozăvi: Nu s-a născut încă omul de mîna căruia să dispară Dia Ionescu! ...

Își schimbă brusc expresia, deveni preocupată.

— Pe Nicki îl bănuiesc, nu-i așa?

— Cam. E primul la care te poți gîndi.

— Spune-le cumva, Grigore, să-l lase în pace. Te rog foarte mult... Ziceai că mergi la Bolovăniș? Nu mai ai de ce, vezi că n-am murit, că toată povestea aia e o tîmpenie fără pereche. Nu mai ai de ce-l bănui. Îți dai acum seama că nici pe Vasile Petre nu l-a ucis el. Iar se concentră. Dar, știi ce? Mai bine vin și eu cu tine la Cernat. Mă iei? Amîndoi l-am putea determina să nu-i facă nimic rău lui Nicki.

— Ideea nu e rea. Dacă ai timp... Adică, bănuiesc că nu ai un program foarte precis. M-aș bucura să vii și tu. Să știi totuși că ai lăsat o mare încurcătură în urma ta, continuă cu tonul părintelui care-și mustră copilul pentru o trăsnaie, fericit totuși că accidentul de care se temuse nu s-a întîmplat. Mai ales lui Bogdan i-ai făcut destul de mult necaz.

— De el chiar mi-ar părea rău să pățească ceva din cauza mea, dar o scoate el într-un fel. Și de Cibela mi-ar fi părut rău, numai că ea acum e departe, nu-i mai poate face nimeni nimic. În afară de orice primejdie. Cît privește restul, de cine să-mi pară rău, de sclifosita de Casvan? Apropo: ai auzit că am fugit de la *Meduza?*

— Nu. Acolo toți te cred moartă.

— Lasă-i să creadă... Ei, nu mai puteam! Bovinul ăla de Stoenescu îmi punea pielea în băţ. Cît despre bomboana de Lilly, caramela aia, cum să-i zic, îngheţată cu frişcă... se îmbolnăvea numai văzîndu-mă. Dacă mai stăteam cîteva săptămîni să se uite la mine, crăpa şi mă învinuiau pe mine de omor... Am tulit-o frumuşel şi i-am lăsat cu sicriele lor de piatră cu tot. Cum dracu, se lovi cu palma peste coapsă, ca să pară localul mai *veridic* — ăsta-i cuvîntul lui Stoenescu — nu le-a trecut prin cap să aşeze în fiecare criptă cîte un cadavru?...

Văzură halatul alb al omului de la barul trenului. Căra o găleată cu gheaţă.

— Ce-ar fi să mă angajez la ăştia? spuse Dia. Măcar aş umbla. Eu nu-s făcută să stau într-un loc.

Alexandrescu luă două sticle de bere neagră. Ciocniră şi băură direct din ele.

— Fii atent cum bea Casvan, zise Dia. Arătă şi asta.

Alexandrescu se duse la geam şi privi afară. Nu se vedea nimic, se ghiceau numai pădurile. Înaintaseră mult pe valea Cernei. Caransebeşul nu mai putea fi departe. Se uită la ceas.

— Domnul Grigore, spuse fata ridicîndu-se puţin şi mişcîndu-şi spatele care parcă-i înţepenise. Care-i prima dumitale amintire, din prima copilărie vorbesc, care e lucrul pe care ţi-l aminteşti mai de demult? Primul.

Alexandrescu făcu un efort, îşi perindă prin minte cîteva scene de cînd era copil, unele pe care le crezuse definitiv uitate. Dete sugestiv din cap.

— Nu ţi-aş putea spune.

— Ei, uite, eu pot. Prima mea amintire, pe care n-o s-o uit cît trăiesc, e că cineva, o femeie, m-a strîns odată de gît...

Grigore și-o aminti pe coana Aristița întîmplător în momentul cînd tăia carnea în bucătărie. Dar ea, acum, era moartă și nu trebuia inclusă în acest context.

— Uite așa! Dia se apucă cu amîndouă mîinile de gît și se strînse pînă aproape se sufocă. Dacă mi-ar face cineva *autobiografia*, cu asta ar trebui să înceapă. Nu cînd m-am născut, cine a fost cu ideea asta să mă facă. Că am fost strînsă de gît, de acolo s-o ia.

— *Autobiografia* nu ți-o poți scrie decît *tu*, o corectă profesorul ca în clasă.

— Eu n-am de ce, nu prinse ea precizarea. Nici nu mi-o știu face și nici nu mă privește... Pe urmă, alte amintiri nu mai prea am, decît că am tot fugit. Toată viața n-am făcut altceva decît să fug. Numai așa mă văd: fugind. Ba desculță, ba cu niște pantofi răi și prea mari din care-mi mai pierdeam cîte unul...

— Cenușăreasa! întrerupse Alexandrescu.

— Da, numai că după mine nu mai umbla nimeni cu pantoful în mînă să vadă dacă mi se potrivește. Și dacă mă găsea, nu mă lua, că nu mi se potrivea pantoful. Erau tot de-ai altora, de căpătat... Și, uite așa, tot fugeam. De la „protectorii“ din Malu Rău, de cîteva ori, de la școală, de la școala de corecție... Și pe acolo am trecut, ce crezi! Îs educată și reeducată pînă peste cap. Iar acuma, am fugit de la *Meduza*. De data aceasta, sper să-mi reușească. Să pot fugi de tot! Cred că n-am să mă mai întorc niciodată în Constanța.

17

Se duse la Bolovăniș cu un camion de ocazie. Era obosit. Numai zdruncinăturile drumului îl mai țineau treaz. Era o vale îngustă, plină de hîrtoape, cu ogașe adîncite de transporturi grele. Calea era plină de sfărmături de marmură — ca iadul de bune intenții, completă Alexandrescu în gînd. În apropierea rîului apăreau clăi de fîn, a căror culoare se cocea, iar în jur otăvise. De sus, de pe coastele înalte, din golurile ascunse de pădure, răzbătea mirosul fînului proaspăt ce se pălea în brazde sub soarele de dimineață. Pe vale, iarba stufoasă, crudă, de după cosit, feriga din gura pîraielor, frunza alunilor mai erau încărcate de rouă și totul se vedea clar ca printr-o lacrimă.

Dinspre obîrșie se auzeau răbufnind explozii. Curînd, ca un șoc, ca o surpriză tristă în spațiul păduros, apăru colonia: barăci în dezordine, șine înguste cu vagonete uitate pe ele, panouri avertizînd împotriva accidentelor. Clădirea birourilor, singura construcție din zid și văruită, aducînd a magazie mică de gară, se găsea în extremitatea de sus, de unde începea iarăși pădurea.

Pascu Cernat fu uimit la apariția vizitatorului și făcu un vizibil efort să-și amintească unde l-a mai văzut. Odată ce se dumiri, se destinse, îi spuse că e bucuros că-l vede și îi oferi un scaun.

— Ți s-a terminat concediul sau te-au chemat și pe dumneata înainte? îl întrebă. Să știi că am întîlnit foarte mulți care au fost rechemați din concediu. Nu știu ce-i anul ăsta! La mine, hai, că aveau motiv, dar, cum îți spun, am întîlnit o grămadă pe care i-au adus înapoi.

— S-a rezolvat cumva? întrebă Alexandrescu, găsind că, din moment ce celălalt amintise despre întoarcerea lui înainte de vreme, nu ține să ocolească subiectul.

— Cu ce, cu chestia aia? Se fac încă cercetări. Așa se întîmplă: omul moare într-o jumătate de oră și cercetările țin un an. O să-i dea femeii ceva ajutor, noi am făcut demersurile.

— Cum mai sînt privite lucrurile? Nu s-a exclus varianta cu omorul?

— Încă nu, spuse Cernat. După cîte sîntem noi informați. Avocatul trustului spune că au fost găsite capete de acuzare în plus. Se pare că nu mai poate fi nici o îndoială. Mă tem că nenorocitul acela n-o să scape. E tot la Constanța?

— Da, acolo l-am lăsat.

Cernat văzu cartea în buzunarul hainei lui Alexandrescu.

— Ți-ai luat de citit?

Alexandrescu i-o întinse. Cernat citi titlul și, fonetic, numele autorului.

— Am citit și eu cîteva din colecția *Aventura*. Asta am scăpat-o. Trebuie să fie bună.

— Nici eu n-am ajuns măcar la jumătate, spuse Alexandrescu. Am luat-o pentru tren, dar n-am putut citi mai nimic. În Băneasa ne-a ținut vreo două ore, acolo am citit. Pe urmă, n-am mai putut, deși nu eram în compartiment decît eu și un bătrînel, pensionar c.f.r. Acela a dormit tot timpul, a lăsat numai becul albastru și s-a culcat. Am încercat să citesc, dar îmi stricam ochii. Nici n-am dormit, nici n-am stat să citesc. Am moțăit așa, și-s obosit de parcă am făcut șapte sute de kilometri pe jos.

— Stai că am eu ceva de citit ce o să te întremeze. Cernat scoase dintr-un dulap o sticlă, mai mult de jumătate cu țuică, și turnă în două borcănașe de iaurt. Era slabă, sub treizeci de grade, dar avea aromă de prună.

— El ce mai spunea? întrebă Cernat. Ai mai vorbit cu el?

— Puțin. E speriat. În legătură cu el am venit la dumneavoastră.

— Te-a trimis el?

— Nu. El nu știe unde am plecat.

— Ți-a spus ceva ce i-ar fi favorabil? Hai, să căutăm împreună, să nu-l lăsăm așa. Ar fi păcat de el. Pe Petre tot nu-l mai poți învia, să mai nenorocești acuma pe unul?

— Să încercăm, bineînțeles, dacă se dovedește nevinovat. Dar dacă a făcut-o într-adevăr...

— Hm! Nu-l prea iubești nici dumneata, Alexandrescule. Acuma, nevinovat nu poate ieși. E prea evident. Teoria mea de la care plec e alta: să-i ușurăm situația.

— A fost ucisă și Dia, spuse Alexandrescu cu o voce pe care nu și-o recunoscu.

— Cum? tresări Cernat și făcu ochii mari. Ceea ce auzise era o enormitate, sau nu înțelesese el bine. Întrebă: Ce? Ce s-a întîmplat?

— Dia a fost ucisă lîngă *Meduza*. Pe drumul care duce de la bar în șosea. A fost găsită în mlaștină.

— Îngrozitor. Nu, e imposibil. Cînd?

— În noaptea de șase spre șapte. Se pare că imediat după ora trei. Și-a serbat ziua acolo, pe urmă...

— M-a invitat și pe mine, spuse Cernat rar, gînditor, rezemîndu-se în cot, acoperindu-și gura cu palma. Am priceput de ce, n-avea alt motiv. Voia

să-l ajut cumva pe Bogdan. M-aş fi dus, să nu creadă că acuma-l evit, că-i port gînd rău. Şi îmi plăcea fata... Nu pot crede, uite, nu-mi poate intra în cap că... Cum se poate? Cine a mai fost cu ei?

— N-a fost decît ea şi Bogdan.

Alexandrescu nară cît ştia despre împrejurările în care murise Dia. Cernat îl ascultă cu atenţie fără să-l întrerupă, cam adus de umeri. Ştirea îi mai retezase din semeţie.

Îşi sprijini fruntea în palmă şi se tot gîndi.

— Acuma, ăsta sau e un dement, spuse ciocnind paharul şi, ştiind că tot o înfundă, nu se mai opreşte, sau... Nici nu ştiu cum să-l mai iau. L-au arestat?

— Nu. Încă nu sînt probe împotriva lui.

— La drept vorbind, zise Cernat, şi în jurul ei foiau cam mulţi. Nu era Bogdan singurul. Din cîţi o fi cunoscînd şi ea, şi nu numai aşa, pe deasupra, el poate că-i cel mai puţin dubios. Acolo pot fi amestecaţi un batalion.

— Bogdan, în orice caz, spuse Alexandrescu rece, nu poate fi exclus. Dacă şi tentativa asupra lui Vasile Petre se dovedeşte întemeiată, motivele suspiciunii la adresa lui sporesc. Eu l-am cunoscut, am stat cu el într-o casă, o ştiu şi pe Dia, într-o bună zi voi fi luat la întrebări. Nu-mi strică să mă edific cît mai bine, să mă lămuresc şi asupra primului caz. Nu vreau să dau informaţii de mîntuială şi, cu atît mai puţin, nefondate. O vorbă aruncată într-o doară, într-o situaţie ca asta, poate fi fatală. De asta am venit.

— Dar e foarte normal, n-ai ce să te scuzi. Aşa ar face oricare. Adică altul n-ar face-o, pentru că-i e indiferentă soarta altuia. Află că şi judecătorii, nu

știu, îs sătui de cazuri, se mai și blazează de la un timp, dar le iau destul de ușor.

— Aș vrea, dacă puteți, să-mi explicați unde e cariera aceea părăsită, sau să trimiteți pe cineva cu mine.

— Dar vin eu. E foarte aproape. Într-o jumătate de oră putem fi înapoi.

Apucară pe o cărare, printr-o pădurice de carpen. Cernat mergea în față. Apuca cu mîna crengile ce traversau poteca și care, încordate, l-ar fi lovit pe Alexandrescu.

— Mă mir că trenul n-a fost aglomerat, spuse. Eu am venit cu avionul că mă grăbeam, dar la tren, chiar dacă aș fi vrut, tot nu mai găseam locuri.

— Asta mă nedumerește și pe mine, îl completă Alexandrescu. Te duci la o agenție și îți spune, sau pune un anunț, că toate biletele sînt vîndute, ca să te trezești într-un compartiment aproape gol. Eu abia am găsit un bilet în plus, ca la cinematograf, și vă spun, tot drumul n-am călătorit decît cu pensionarul. A trecut conductorul și atît.

— Asta mi se întîmplă și mie de destule ori cînd sînt chemat la București. Umblu cu trenul pustiu, dar bilete nu găsești, să dai cu pușca!

Mai jos, pe coastă, se vedea drumul pe care altădată circulau autobasculantele.

— Vasile Petre avea copii, parcă, spuse Alexandrescu.

— Două fetițe. Vai de capul lor!

Marmura se înălța în blocuri piezișe. Deasupra, în stratul subțire de pămînt, un mesteacăn firav creștea cu jumătate din rădăcini afară.

— Aici a lucrat. Aceasta e bucata pe care urma s-o disloce. Vezi acolo, la trei metri înălțime, piep-

tul acela? Acolo s-a urcat Bogdan. Alături sînt pietrele care abia se țin. Și cu mîna goală poți împinge una și toate celelalte se duc. Ți-aș demonstra, dar trebuie să rămînă așa, nu dăm voie nimănui să intre aici, va fi nevoie la reconstituire. Grămada care o vezi aici a căzut atunci. De sub astea l-au scos pe Vasile Petre. Chiar aici, în locul acesta — Cernat bătu cu bocancul într-o piatră — a fost strivit.

Alexandrescu se uită, dar nu văzu urme de sînge. Poate plouase și aici, sau locul fusese curățat. Vru să urnească un bolovan din loc.

— Lasă-l așa, îl opri Cernat. Totul trebuie să rămînă neschimbat... De aici nu poți culege mare lucru, continuă; sigur, pentru specialist, pentru criminalist, e important, dar așa, cum spui, că vrei să aduni date împotriva lui, nu prea ai ce. Ai avut vreun conflict cu el?

— Cu Bogdan? Nu, nici unul.

Vru să spună: „Sigur că am avut, și dumneata ai avut, și soția și fetițele lui Vasile Petre, și Aristița, căreia i-a omorît fiica, ceea ce n-a reușit ea, și toată lumea a intrat în conflict cu el. Nu poți fi întrebat: ai avut vreun conflict cu acest criminal? și tu să răspunzi: nu, nici unul. Sînt în conflict cu un descreierat care în clipa aceasta ia viața unui semen de al meu în Noua Zeelandă, sînt în conflict cu Richard Eugene Hickock și Perry Edward Smith care au exterminat o familie în Kansas ca pe o colonie de șobolani, sînt în conflict cu toți cei din tagma lor și din această pricină mă aflu în clipa asta aici. Din cauză că conflictul dintre Cain și noi va rămîne în vecii vecilor ireductibil. Viața e așa de greu de întreținut. E nevoie de atîtea încălțăminte, de o groază de mîncare, de haine și de un colț ferit unde s-o

adăpostești. De cărți, de medicamente și de cîte și mai cîte. Și toate se obțin atît de greu. Lumea e vlăguită din cauza aceasta și se trudește zi și noapte ca să le procure. Și apoi, există atîția microbi și accidente la fiecare pas. Omenirea și-a depozitat experiența în biblioteci, toate științele, economiile naționale nu au alt scop decît să mențină flăcăruia aceasta fragilă, în permanent pericol. Și nimeni, nici unul dintre muritori nu are voie s-o suprime".

Pledoaria i se păru însă și lui, deși motivată, atît de avîntată încît era de neexprimat.

18

La apariția primelor case simți o ușoară strîngere de inimă. Se știa o fire impresionabilă, se ferea de sentimentalism ca de gripă și prevedea că aici va fi cel mai greu de evitat. O văduvă, niște orfane nevîrstnice, casa lăsată de izbeliște... Toate astea nu erau sortite să-ți creeze o stare prea tonică. Plus, își pierduse, pe parcurs, din speranțe, asemenea cailor potcoavele roase. Sosise aici agățat de o singură idee: aceea că mediul va mărturisi ceva. Trebuie să vezi locul unde s-a petrecut un eveniment, fără aceasta, informațiile cele mai complete rămîn insuficiente. Un drum forestier e altceva decît o sală de bal și altceva decît o pompă de benzină. Într-un fel se acționează într-o parte și într-altfel în alta. Nu ne putem imagina în ce măsură cadrul determină folosirea unei metode sau alteia, perfecționarea procedeelor în funcție de el. Locul e studiat din timp, la fel ca și victima, i se dau tîrcoale, i se de-

pistează punctele slabe, vulnerabile şi i se notează virtuţile. O stîncă, un pod de cale ferată, un garaj — sînt pipăite palmă cu palmă, ciocănite, contemplate la diferite ore ale zilei şi nopţii, psihicul făptaşului se mulează pe ele, ia forma lor, cugetă în funcţie de ele. Sufletul asasinului nu poate fi radiografiat, dar ai posibilitatea să studiezi tiparul în care el a ars la o temperatură de furnal, s-a topit, s-a desfigurat şi a luat forma acestuia, a tiparului. Alte urme lasă într-un suflet un pămînt reavăn, plin de rîme, şi altele un bloc de patrusprezece etaje sau o stivă de cherestea. Acestea se vor perpetua în el, se vor transforma în obsesii şi vor putea fi depistate. Şi apoi, locul păstrează amprentele, nu neapărat digitale, nu neapărat mucul de ţigară sau nasturele pierdut din neglijenţă — amprentele atrocităţii, mai puţin bătătoare la ochi, mai puţin clasice, reale totuşi, neaşteptat de evocatoare. Dacă locul împrumută ceva sufletului celui ce săvîrşeşte o crimă, la rîndul său, el fură în egală măsură scame ale acestuia, fulgi căzuţi la întîmplare în timpul dezlănţuirii. Un scaun răsturnat într-un anume fel, zgîrietura pe lustrul unei mobile, hainele răvăşite în grabă într-un dulap nu rămîn mărturii anonime, au individualitatea lor, poartă ceva din felul de manifestare al unui temperament, agitaţia sau sîngele rece, brutalitatea sau viclenia cuiva. Dacă timpul nu mai poate fi reconstituit decît mental, dacă ora ploioasă ori amurgul sîngeriu, ori dimineaţa crudă nu pot fi decît evocate aproximativ, locul rămîne, acelaşi, pentru multă vreme. Locul e placenta în care o faptă s-a zămislit.

Cam aşa vedea Alexandrescu lucrurile la plecarea din Constanţa şi nimeni n-ar fi avut de ce să-l

contrazică. Numai că, odată ajuns la destinație, locul crimei îi mărturisise prea puțin din ceea ce i se pretindea. Nu prea reușise să-l vadă pe Bogdan acționînd, și nici măcar pe Vasile Petre stîlcit de bolovani, cum într-o peșteră, unde ți se spune că au viețuit niște strămoși de-ai tăi foarte îndepărtați sau ursul de cavernă, nu poți nicidecum să simți prezența acelora. Cariera arăta pașnic, maiestuoasă în sălbăticia ei, bună de multiplicat în reproduceri turistice care să popularizeze frumusețile patriei. Nu te îngrozea prin absolut nimic, putea să-ți placă înfățișarea ei și atîta tot. Dacă cineva îți indică un punct pe o carte poștală ilustrată și îți spune că exact acolo un om a fost spînzurat, nu vei putea, oricît te-ai forța, să realizezi tragedia. Aici, la Bolovăniș, situația nu era cu nimic deosebită.

Avea motive să fie nemulțumit de toată activitatea lui din această călătorie. La Constanța i se iviseră în cap tot felul de întrebări privind precizări absolut necesare și regreta plecarea lui Cernat care-l împiedica să și le lămurească. Acum, îl reîntîlnise, dar nu-l întrebase nimic, practic rămînînd tot la suma cunoștințelor cu care sosise. Nu se clarificase nici dacă nu cumva Bogdan sosise în regiune cu mai multe zile înainte și, fără să se arate, studiase împrejurimile, fixîndu-și punctele de atac. Mărturisirea cuiva care l-ar fi văzut în ziua aceea de iulie în restaurantul din Caransebeș, sau pe cursă spre Bolovăniș, n-ar servi la nimic, pentru că Bogdan ar fi avut grijă să potrivească toate amănuntele spre a crea aparența că tocmai atunci sosește. Ar fi nevoie de alte indicii care să dovedească prezența lui aici cu cîtva timp înainte, dar nu le vedea. Dacă Vasile Petre și Dia au pierit de mîna aceluiași individ, ar

trebui găsită o legătură între cele două cazuri. Ce avea comun un muncitor dintr-o carieră de marmură, om așezat, cu nevastă și copii — cu o fată din barul *Meduza*, lipsită de orice rudenie, inclusiv de părinți, adunată de prin toată lumea? Ce destin îi putea apropia și să le rezerve același sfîrșit înspăimîntător? Ce-i putea lega pe amîndoi de Bogdan, decît că unul îi era un fel de consătean îndepărtat, iar cealaltă o amică sezonieră? Ce relație poate fi stabilită între o carieră din Poiana Rusca și un bar pripășit pe malul mării decît, poate, prezența marmurei, aici în stare nativă, acolo ciopîrțită de niște artizani de duzină? Dacă nu admiți că Bogdan, la revederea marmurei, își pierde inexplicabil mințile și nu se mai poate stăpîni pînă nu topește pe cineva, indiferent pe cine, e foarte dificil să găsești numitorul comun a două ticăloșii atît de disparate.

Alexandrescu își pierdu cu totul speranța de a putea descoperi vreo similitudine între felul de viață al lui Vasile Petre și cel al Diei cînd pătrunse pe ulițele satului. Se și temea că stăpînirea de sine îl va părăsi odată intrat într-o casă unde abia cu cîteva zile în urmă avusese loc o înmormîntare. S-ar fi întors bucuros îndărăt cu hotărîrea fermă de a nu mai călca niciodată acolo, dacă sosirea lui n-ar fi fost imediat înregistrată și difuzată în întregul cătun. Femei bătrîne și copii, ba și bărbați care se nimerea să fie pe acasă, unii dintre ei, de bună seamă, muncitori la carieră, îl spionau de după garduri, de după stîlpii pridvoarelor, de prin șuri. Năprasnicul eveniment îi răscolise, trecuseră pe acolo tot felul de orășeni în anchetă și apariția lui nu putea fi interpretată decît ca întîmplată în același

sens. Retragerea lui ar fi dat de bănuit, poate s-ar lua după el și l-ar interpela ce dorește.

Pe Ana, văduva lui Vasile Petre, o găsi într-o bucătărie de vară, din bîrne, neterminată. Deși afară era o lumină largă, soarele se ridica spre prînz și pripea, lemnul afumat al pereților dădea interiorului o înserare continuă. Femeia punea pe foc, pe jumătate îmbrăcată țărănește, pe jumătate cu stambă de prăvălie, cu bluză albă lucrată în casă și rochie neagră de cumpărat. Tradiție și inovație, fu asociația cea mai stupidă ce-i veni lui Alexandrescu în minte, cum nu se poate mai nepotrivită cu momentul. Pe cap avea batic negru. Era ca la patruzeci și cinci de ani. Nu se lamenta și nu se arăta descumpănită de nenorocire, nu făcea gesturi necontrolate. Căzuse în împietrirea ce urmează unei mari sfîșieri lăuntrice, sau avea tăria să se înțeleagă cu destinul. Părea doar obosită.

Alexandrescu nu era un orășean. Banatul, în plus, e destul de unitar ca specific, și, obișnuit, nu i-ar fi fost greu să se integreze ambianței. Motivul pentru care a venit aici, conștiința faptului că femeia e prădată de o durere imensă îl paralizau însă.

— Ședeți! spuse femeia. Mesteca într-o căldare mare, suspendată deasupra focului. Fierbea la porci.

— Am venit să mă interesez de împrejurările în care a murit soțul dumneavoastră, debită Alexandrescu ca un rol, așezîndu-se pe prag. Ușa era deschisă.

— Ați face bine să vă mai interesați și de altceva. Ana își strînse ochii care îi lăcrimau de fum. Îl înviați?

— Trebuie să știm, spuse el ca și cum ar fi persoană oficială. Cu o zi înainte de a se întîmpla...

a fost la dumneavoastră un tînăr, unul din București. Vă amintiți de el?

— Bogdan. A dormit la noi în puiagul cu fîn.

Se apucă să curețe cartofi. Stătea pe un scaun jos, rotund, cu trei picioare, ținea genunchii îndepărtați și cojile îi cădeau în poală.

— Credeți că din cauza lui a murit... Nu știu cu ce formulă să-l numească pe Vasile Petre, evită să-i mai spună „soțul dumneavoastră".

— Dar dintr-a cui? Dintr-a mea?

— E vinovat, așa credeți și dumneavoastră...

— Eu ce să cred?! Nu-l judec eu. Știu ei, judecătorii, mai bine. I-au dat zece ani muncă silnică.

Alexandrescu se cutremură.

— Cine v-a spus?

— Avocatul.

— L-au condamnat?

— Da, sau că atîta o să-i dea. Cred că l-au închis. N-ar fi trebuit. Are cine să-l judece... Cine ne judecă pe toți...

Ba ar fi trebuit ceva mai repede, gîndi Alexandrescu. Dia, poate, acum ar trăi.

Intră fetița cea mică. Purta rochiță neagră, era blondă, cu părul strălucitor de galben, încîlcit, cam speriată și murdară de prune pe față. Se opri la doi pași în fața lui și îl privi pe sub sprîncene, cu fruntea plecată.

— Avea dușmani? S-a certat cu cineva în sat?

Întrebările acestea tip, reținute de prin cărți, n-aveau nici un sens. În noaptea accidentului nu mai venise nimeni la carieră, în afară de cei doi și de Lupulescu. Nici Bogdan nu susține altceva. Doar nu puteai presupune că un dușman de aici l-a

convocat pe Bogdan din Bucureşti ca să-l lichideze pe Vasile Petre. Dealtfel, femeia nici nu răspunse.

— Cam astea au fost datele care mă interesau, zise Alexandrescu ridicîndu-se şi dînd fetiţei doi lei de metal.

— Cum o cheamă?

— Viorica.

Fetiţa îşi acoperi ochii cu dosul mîinii, parcă numele ar fi cea mai mare ruşine pentru un om.

— Dacă nu v-aş deranja prea mult, aş dormi noaptea asta la dumneavoastră...

— Puteţi veni, dacă n-aveţi unde, îl refuză ea din intonaţie.

Alexandrescu plecă să-l caute pe Lupulescu şi să mai stea de vorbă cu alţii care lucrează la carieră.

19

Se trezi uşor ca un gimnast. Soarele de-abia răsărit părea, ca şi el, refăcut şi încărcat de o energie care se cere cheltuită gratuit, ca descărcarea festivă a douăzeci şi una de salve de artilerie. În asemenea dimineţi îţi vine să cînţi ceva desuet, să alergi pe cărări înguste, printre vreji de dovleci, pînă la rîu, să călăreşti sau să inventezi indiferent ce.

Alexandrescu nu întreprinse nici una din aceste acţiuni, deşi fu ispitit s-o facă, măcar pe prima. Stătea încă întins pe pătura veche, în fîn, şi privea razele viguroase ce străpungeau acoperişul şi incendiau pînzele de păianjen, grele de praf. Aseară fusese obosit din cale-afară şi căzuse în aşternut ca

un bolovan. Nici conştiinţa faptului că se află în culcuşul unui ucigaş, unde Nicolae Bogdan, desigur, nu-şi prea pierduse vremea cu somnul, ci repetase în gînd de zeci de ori, punct cu punct, sarcina oribilă ce şi-o fixase pentru a doua zi, nu reuşise să-l ţină treaz. Dormise dus toată noaptea, nu-şi aminti ce a visat, dar putea deduce că numai subiecte agreabile, pentru că prea s-a trezit odihnit. Constată că, fără dubiu, aceasta a fost prima noapte din tot concediul dormită ca lumea.

Se ridică pe jumătate şi privi curtea. Revărsarea solară putea uimi nu numai pe un orăşean nimerit cumva aici, ci şi pe el, învăţat cu lărgimea pustei. Lumina fragedă parcă nu izvora doar din soare, ieşea din frunze şi din pietre umezite de rouă, din lemnul odihnit peste noapte, din pămînt.

Cu spatele spre şură, aşezat pe o bîrnă, lîngă tăietorul de lemne, cu un lighean alături pus direct pe aşchiile împrăştiate pe jos, un bărbat se bărbierea. Lucra tacticos, fără grabă, ca duminica. O pisică îl privea din cînd în cînd, apoi se spăla şi ea, îşi aranja mustăţile, parcă-l imita. Era albă şi lui Alexandrescu îi aminti de cea care dormea nemişcată pe pragul Diei Ionescu.

Pe poartă intră Ana, aşa deduse el, căci de văzut aproape nu se vedea de sub o sarcină de cînepă udă, adusă de la topit. O trînti într-o parte şi începu s-o înşire pe gard, la soare.

Intrară apoi, ţinîndu-se de mînă, Dia şi Viorica. Erau sculate de mult, se vedea după vioiciunea mişcărilor şi după faptul că se împrieteniseră.

Se opriră, în picioare, în faţa omului care se bărbierea şi împreună cu pisica se uitară la el.

— Păi voi, numai așa, la plimbare... spuse acesta. Eeei, ce mai fată harnică am! Parcă ai zis că te duci cu mamă-ta după cînepă...

— Tu ce vrei să te faci cînd ai să fii mare? o întrebă Dia.

Fetița o măsură admirativ din ochi și declară:

— Domnișoară!

— Ptiu, făcu omul. Pisica se sperie și sări cîțiva pași mai încolo. Auzi frate! Domnișoară Dia, ți-o dau s-o duci la Constanța, ce să facă asta la Bolovăniș?!

— S-o dăm lui Grigore, propuse Dia. Ăla leneș! Pariez că nu s-a sculat nici pînă acum.

Bărbatul le făcu semn cu briciul să tacă, să nu-l trezească. Pe Alexandrescu îl deranjă să se creadă despre el că încă mai doarme și scoase un sunet ca de cucuvea sau de altă specie de răpitoare. Amîndouă fetele o zbughiră spre șură și se cățărară pe scară în sus.

— Somnorosul, somnorosul! strigă Dia. Viorica se prăpădi de rîs, se aruncă asupra lui și-l umplu de fîn pe ochi.

— Bună dimineața, bună dimineața! scandă Dia rar. Cum a dormit copilașul? Facem băiță la copilaș, pe urmă-i dăm papa. I-o fi foame, sărăcuțul...

— Cu asta ai nimerit-o. Viorica, ce ne dai să mîncăm?

Fetița coborî scara ca o veveriță, alergă la mamă-sa și o consultă ceva în șoaptă, apoi reveni și, fără să mai urce, strigă din șură.

— Curechi!

Acum izbucni Dia în rîs.

— Varză, tălmăci Alexandrescu. Ce, n-ai mai auzit?

Dar ea nu se mai oprea. Se trîntise alături în fîn și rîdea cu lacrimi.

— Ei, ce-i? Ce te-a apucat?

— E grozav, grozav! reuși ea să articuleze, abia revenindu-și.

Alexandrescu se ridică, se scutură de fîn, își puse într-o relativă ordine ținuta și coborî.

— Ce ți-e? o mai dojeni pînă să ajungă jos. Oamenii ăștia o să ne creadă pe puțin țîcniți.

— Normal, zise ea din capul de sus al scării. Păi nu-i așa? Sau la profesori nu-i voie?

— Ionescu Dia, se întoarse el cu o figură severă. Astăzi sînt dirigintele tău. Să văd cum o să te porți.

— Cum! Fug. Am avut o droaie de diriginți mai fioroși decît tine și așa m-am descotorosit de ei...

Bărbatul își încheiase lucrul, se spălase și acum își aduna ustensilele.

— Să vă prezint pe domnul Alexandrescu, spuse Dia serioasă. Profesor, accentuă cu emfază.

— Petre! îi întinse celălalt mîna. Stați! le arătă lemnele. Pînă ne face femeia ceva de-ale gurii.

— Lucrați la carieră, nu? întrebă Alexandrescu.

— Da, acuma sînt într-un concediu medical. Își apăsă șalele cu palma, ca aducîndu-și aminte că-l dor. Am avut o... un accident. La noi se întîmplă.

— Atunci, cu Nicolae Bogdan...

Vasile Petre rămase imobil, de parcă numele acesta nu-i spunea nimic.

— Sculptorul acela tînăr din București, continuă Alexandrescu. A venit la dumneavoastră după o piatră.

— Da. Îl cunoașteți?

— Foarte bine, se repezi Dia. Nu-i așa... spuneți

dumneavoastră, Grigore nu crede, nici ceilalţi nu cred, nu-i aşa că nu Bogdan . . .

Tăcu şi se uită la Alexandrescu, aşteptîndu-se ca acesta s-o oprească.

— Ce face? Pe unde-i? N-a mai venit să-şi ia marmura. Pe mine atunci m-au băgat în spital, el a plecat . . .

— Vă amintiţi cum s-a întîmplat? întrebă Alexandrescu.

— Da, sigur că-mi amintesc. Ce, -s două săptămîni de atunci. Viorica, du-te în casă şi adu-mi ţigările.

Alexandrescu îi oferi una.

— Îmi amintesc pînă am simţit o lovitură aici, la ceafă, pe urmă nu mai ştiu nimic.

Dia îl urmărea cu ochii măriţi. Îşi duse şi ea mîna la tîmplă şi vru să-şi arate cele două lovituri, dar renunţă. Îşi mîngîie şuviţele cu puţină cochetărie.

*

Stăteau într-o livadă, în marginea pîrîului şi aşteptau să vină un camion din sus să-i ducă la gară. Mîncau prune şi, fără să se gîndească, simţeau în gustul lor gustul indescriptibil al toamnei.

— Ei, ce impresie ţi-a făcut Vasile Petre, domnule profesor? întrebă Dia.

— Nici una, spuse Alexandrescu. Un om, ca mine, ca tine . . .

— Ar trebui să înţeleg de aici că nici eu nu-ţi fac nici o impresie.

— Ba da, în orice caz una mult mai puţin favorabilă.

Dia îl luă drept țintă și cu a patra prună îl nimeri.

— Și mi-o spui așa... direct. Mincinosule! Hai, Grigore, să vorbim serios. Adică bine ai spus că nu-ți face nici o impresie. O familie obișnuită, nu? Ana spală cînepă, bărbatu-său aproape se bucură că a obținut un concediu medical, mai rezolvă cîte ceva pe acasă, școlărița a reușit la admitere, aia mică se ține de blestemății. Știi ce afurisită-i? Cam sălbăticuță, dar dacă se năștea în Dobrogea semăna leit cu mine. Dracu-i drac peste tot. Dar altceva vreau să spun. Totdeauna încep una și ajung cine știe unde, ai observat? Dacă mi-ai da să fac o compunere, din 2 nu m-ai scoate. Bat cîmpii, ceva de speriat.

— Este si nota 1, nu știu dacă ai aflat.

— Aflaat! La purtare o luam regulat. Cred că nu mi-o trecea în catalog, dar așa mă amenințau. Vream să zic că uite ce familie banală și din cauza ei săracul Nicki să aibă atîta de tras... Ce spui?

— ...

— Nu crezi că-i stupid să-l tot urmărească, să-l învinuiască pentru ce n-a făcut?

— ...

— Heei!... Alo!... Ai amuțit, ai surzit? Ce părere ai, nu-i o tîmpenie fără pereche să-l acuze pe Nicki că l-a omorît pe Vasile Petre?

Alexandrescu se uita la cele cîteva prune pe care le ținea în palmă, parcă le număra. Dar se putea observa că nu vede nimic, că gîndurile îi umblă cine știe pe unde. Dia se duse la el și-l scutură zdravăn de umăr.

— Cucu! Ce-ai rămas așa?

— Parcă m-ai întrebat ceva. Așteaptă să-ți răspund.

— Dar aştept de un ceas. Fii mai politicos şi vorbeşte cînd eşti întrebat.

— Vezi, tu singură spui că Vasile Petre e un om obişnuit . . .

— Banal, am zis. Cu toată familia lui.

— Iar Bogdan e suspectat că l-a omorît. Tu nu eşti o fiinţă banală, cîtuşi de puţin . . .

— Mai afurisită, recunosc.

— Bogdan e pus sub urmărire că te-a ucis şi pe tine. Ce ai tu comun cu Vasile Petre, există un element, unul singur, neesenţial, invizibil, cum o fi, care să vă apropie? De ce împărtăşiţi aceeaşi soartă? Asta vreau să ştiu.

Dia îl privi uşor încruntată, cum ar vrea să înţeleagă cît mai bine întrebarea. Rămase aşa un timp fără să spună ceva.

— Vino aici, zise Alexandrescu. Se aşeză. Stai jos!

Dia se aşeză şi ea lîngă el.

— Ascultă, Dia, dar fii cît poţi tu de atentă.

Fata îşi controlă ţinuta ca în bancă, îşi trase rochiţa vopsită negru, cu bulinele care se vedeau, în jos spre genunchi şi se pregăti să asculte.

— Ce e şi ce nu e din toată povestea asta? începu Alexandrescu. Este un tînăr pe care-l cheamă Nicolae Bogdan. Sculptor. Îl cunoşti? Acela există?

— Dacă-mi pui întrebări de acest gen, mă tem că n-am ce să-ţi răspund. Cum, adică? Dacă există Nicolae Bogdan? Tu nu-l cunoşti? Nu stai cu el în aceeaşi casă în Constanţa? Cu mine cine ţi-a făcut cunoştinţă? Asta-i bună!

Vru să se ridice, dezamăgită de natura discuţiei.

— Stai! O apăsă de umăr să rămînă pe loc.

A venit aici, unde ne aflăm noi acum, l-a luat cu el pe Vasile Petre şi l-a dus în carieră. Aşa a fost?

— Da.

— Muncitorul a suferit un accident. Nu ştiu încă dacă declanşat de Bogdan, sau întîmplător.

— Cum, nu ştim? Ţi-am repetat de o mie cinci sute de ori că Bogdan n-are nici un amestec în chestia asta. N-ai reţinut?

— Bine. Vasile Petre a fost dus în stare de inconştienţă la spital. Bogdan a mers la mare. Acolo l-am cunoscut eu. În seara cînd am mers cu el la *Meduza*, cînd te-am cunoscut — îţi aminteşti? — era şi Pascu Cernat acolo. Ne-a anunţat că Vasile Petre a murit. A decedat, aşa a zis. Asta e adevărat sau nu?

— Că v-a spus Cernat?

— Nu. Că Vasile Petre a murit în spital.

— Dar n-ai vorbit cu el, nu l-ai văzut? Mi se pare ţi l-ai îndatorat cu o ţigară.

— Mergem mai departe. În seara de 6 august ţi-ai sărbătorit ziua de naştere.

— Mi-ai trimis un cal de mare, am şi uitat să-ţi mulţumesc. Să ştii că m-a impresionat gestul. Nu-l am la mine, că ţi l-aş arăta. Nu te superi, nu? dar nu ştiu ce am făcut cu el, trebuie să fi rămas pe acolo. Ştii, am plecat şi eu cam în grabă.

— În noaptea aceea, între orele 3 şi 4, cineva ţi-a dat cu tridentul acela caraghios în cap. Uite aici. Ce semne-s astea?

Vru să-i resfire părul, dar ea se feri, îşi acoperi tîmpla cu palma.

— Ai fost dusă la autopsie, se fac cercetări, trebuie să se afle cine te-a omorît.

— Îhmmm! făcu Dia, apoi rînji şi-şi arătă ghearele. Nu te temi de stafii?

Rîse și sări în picioare.

— Te-am speriat, nu?! Recunoaşte.

— Nu m-ai speriat deloc. Aşează-te. Şi nu te face caraghioasă.

Tăcu.

— Dia, tu trăieşti, da?

Ea îi arse un pumn în piept.

— Asta ca să te convingi. E clar? Mai ai nevoie de o dovadă? N-am obosit, îţi mai pot servi cîteva.

Alexandrescu tăcu din nou și se gîndi mult.

— Vezi, Dia. Uneori visez. Mi se pare că m-aş fi dus la mare.

— Dar chiar te-ai dus, nu visezi deloc!

— Nu mă întrerupe. Am dat acolo de un băiat nu prea înalt, cam netuns, inteligent, cu multă fantezie, te-am cunoscut acolo pe tine, pe coana Aristiţa...

— Cibela.

— Taci! Pe Pascu Cernat...

— Pe cîntăreaţa de renume mondial Lilly Casvan, locul întîi la „Capra de aur", pe celebrul restaurator Stoenescu... Continuă, zi-i pe toţi.

— Da, i-am cunoscut pe toţi. Pe urmă aflu că un om pe care nu l-am cunoscut, Vasile Petre, a murit din pricina lui Bogdan, nu mai protesta, aşa se spune, că Dia Ionescu, iubita lui Bogdan, e asasinată și ea într-o noapte, pe o ploaie cumplită, și aruncată într-o mlaștină. Încerc să aflu adevărul, să descurc iţele acestea sinistre, să identific descreieratul. Plec în Banat în speranţa cam deşartă că mă dumiresc cu ceva. Şi... Bang! Dau de tine, îl văd pe Vasile Petre bărbierindu-se... Înseamnă că am visat toată ticăloșia, că nu-i deloc așa, nu? Că uite, m-am trezit, voi trăiţi cu toţii, am tras o spaimă, de data

asta chiar soră cu moartea, și bucuria aceea de a te trezi după un coșmar și de a constata că n-a fost decît vis acum mi-e sporită enorm, de-abia o suport. Dia, voi n-ați murit, am visat, nu?

— Acuma, să știi că te privește personal ce visezi.

— Sau e invers. Tot ceea ce mi se pare acum real nu e decît vis. Realitatea e aceea, groaznică, pe care o știu, de care sînt convins și eu și toți ceilalți, iar visul e acesta, că am fost la Vasile Petre și el trăiește, că stau acum cu tine aici și vorbesc cu tine, că mîncăm prune, că așteptăm un camion pe care, iată, îl și aud venind dinspre carieră. Visez. Cine știe unde sînt eu acum! Poate dorm în podul cu fîn la Ana, văduva lui Vasile Petre, în același loc în care a dormit Bogdan înainte de a încerca să ucidă. De asta am și venit aici, dacă Vasile Petre n-ar fi murit, n-aș avea ce căuta pe valea asta. Ieri am fost la Cernat, am mers cu el la carieră, aseară m-am dus și m-am culcat în șura lui Vasile Petre, poate acum e încă noapte și eu nu m-am trezit, visez că s-a făcut dimineață și l-am văzut pe el, că acum sînt cu tine aici. Sau am și plecat spre București, dorm în tren și visez. Se petrece ceva îngrozitor, sînt două lumi paralele, din care numai una poate fi reală iar cealaltă iluzia din capul meu. Dar eu trec din una în alta fără să reușesc să știu care e cea adevărată. Cînd sînt cu tine sînt fericit, văd bine că nu s-a întîmplat nimic rău, nici nu se putea întîmpla, era absurd să fie altfel. Sînt fericit că n-a fost așa, că numai am visat. Atunci sînt convins că aceasta e realitatea și cealaltă, urîtă, groaznică, visul. Dar tu nu ești totdeauna cu mine. Atunci trec de partea cealaltă, mă trezesc într-o încîlceală de fapte oribile, îmi dau seama că din nenorocire

așa e și nu-mi rămîne altceva de făcut decît să caut răspunsul la această întrebare cumplită, care n-ar fi trebuit să existe niciodată: *Cine a ucis?* Știi că întîiul *născut* pe această planetă a fost Cain? Adam fusese *creat,* Eva la fel. Primul om născut din femeie, primul individ venit pe cale naturală, dintr-o împreunare între un bărbat și o femeie, dintr-o dragoste teribilă, întîia de pe acest pămînt, născut în chinuri, e Cain. Și în legătură cu el, odată cu el s-a născut și această întrebare absurdă: *Cine a ucis?* Primul născut a fost un asasin, al doilea, victima lui.

Dia îl asculta fără să mai spună nimic. Îl privea ca de altundeva, concentrat, ca dintr-o altă stare, și asculta. Din cînd în cînd, așa cum făcea de obicei în ultimele zile, își ducea degetele la tîmplă și și-o mîngîia, ca și cum și-ar aranja părul.

— Spune-mi, Dia, *care* e lumea reală, *cînd* trăiesc eu cu adevărat, în deplinătatea mea intelectuală, cu toată vigoarea mea de om la douăzeci și opt de ani, cînd tu ești, sau cînd tu încetezi să mai exiști?

Dia Ionescu rămase la fel de serioasă, cum Alexandrescu aproape n-o cunoscuse, și spuse:

— Depinde. Dar alege-ți tu. Eu nu pot să-ți răspund. Alege tu. E o lume plină de grozăvii, în care moartea unui tăietor de piatră și a mea nici nu sînt cele mai mari, dar, în orice caz, sînt cele care într-un fel te-au tulburat pe tine. Și e o altă lume, în care și Vasile Petre și eu trăim, Bogdan n-are de ce să fie condamnat, își duce în cele din urmă piatra la București, o ciopleşte, iar la anul deschide o expoziție. La vernisaj — așa se zice? — o să ne invite pe amîndoi. Acolo ne vom întîlni din nou toți trei, iar seara ne înfundăm într-un bar și petrecem pînă

ne facem praf. Care e lumea reală? te întrebi tu. Care? Poate fi reală o lume în care cineva, sculptorul Nicolae Bogdan, sau oricare altul, ia viața a doi oameni? O ucide pe Dia Ionescu, ca să mă grozăvesc. Pe simpatica și zănatica aia de Dia... Poate exista o asemenea lume? Nu e cu mult mai firesc să fim acum aici, tu și eu, după ce Vasile Petre ne-a servit cu țuică (slabă, ce-i drept, preferam un coniac, ca Lilly), iar nevasta lui ne-a dat de mîncare. Curechi! Care trebuie, după tine, să fie lumea reală? Alege tu.

20

Trenul accelerat, același cu care, cu o săptămînă în urmă, Alexandrescu venise pe litoral, intră în gara Constanța cam cu aceeași neglijabilă întîrziere. Spectacolul se repeta întocmai, cu altă figurație — vilegiaturiști porniți ca-n bejenie cu toată familia își deșertau avutul pe peron, alții le urmăreau, fără nici un interes, coborîrea. Sînt un Hamlet bătrîn, își zise Alexandrescu, care se încăpățînează să-și chinuiască rolul înconjurat de mereu alte generații de actori. La prima reprezentație mai arătam cumva, dar acum... Săptămîna asta chiar m-a îmbătrînit.

În spatele gării, echipele de gospodine în căutare de sezoniști acționau cu fervoare. Pe cîteva le și recunoscu, îl impresuraseră și pe el. De data aceasta, lipsit de bagaj, putu trece printre ele fără nici un pericol.

Coana Cibela nu-i, constată. Înseamnă că odaia lui nu-i pusă la bătaie. Dar ce-o fi cu coana Cibela?

— E încă în spital, îl lămuri turcoaica Ferihal peste gard, de-ndată ce intră în curte. Dar se simte mult mai bine.

— Ați vizitat-o? Ce face?

— Da, în fiecare zi mă duc la ea. Zic că n-o mai țin mult. Pneumonia aproape a cedat.

— Ce spune?

— Îm, știi și dumneata cum e... nu prea poți să te ții de ce spune ea...

Ezită, făcu semne echivoce cu mîinile, își căuta cuvintele.

— E încă... Nu știe ce vorbește... Domnu profesor!...

Îi făcu semn să se apropie și-și scăzu vocea.

— Oare, Bogdan să fie?! Dumneata trebuie că ai auzit.

— Nu știu, încă nu s-a stabilit nimic, rămase el puțin misterios, lăsînd să se înțeleagă, nu că el n-ar fi la curent cu mersul cercetărilor, ci că deocamdată nu se dă nimic public, nu e încă momentul. Bogdan unde e?

— A plecat. A lăsat vorbă că se duce la București, și că se întoarce. Dar nu-i asta... Cred că e altceva.

Alexandrescu așteptă să spună ea ce crede că e.

— Cred că l-au arestat.

— Au mai venit pe aici?

— De vreo două ori. Ne-au întrebat și pe noi, pe vecini. La mine a stat un ofițer mai mult de o oră.

Era mîndră, se trezise personalitatea în ea, căpătase prin împrejurarea asta importanță.

— Cine știe ce se petrece într-o casă mai mult decît vecina?

Clătină din cap și surîse șiret, numai cu un colț de gură.

— Cine intră, cine iese, cît stă... Păi, domnu profesor, duduia Ionescu nu putea pune piciorul aci și să nu știm noi.

— Doamnă Ferihal, adoptă și Alexandrescu șoapta conspirativă lipindu-se de zaplaz, coana Aristița să nu fi știut nimic de... de ce se-ntîmplă?

Turcoaica confirmă aproape imperceptibil din cap.

— Văd că știi tot, profesore, și dumneata. Și ofițerul m-a-ntrebat. Doar dumneata lucrezi cu ei... Știa baba, și nu numai că știa! Șuieră cu buzele strînse: Era în legătură cu Bogdan.

Alexandrescu tăcu, o privi numai.

— N-o putea vedea-n ochi pe duduia Dia. Cu Bogdan se avea la cataramă. Ea zicea că-i plătește, dar uite, îmi fac cruce creștinește dacă a văzut un ban de la el. Îl ținea așa, pe gratis, îi mai făcea și de mîncare. Și cine crezi dumneata că-și dă camera-n sezon pe dai boj? Ai mai văzut una ca asta? Avea ea planurile ei, de aia-l ținea. Și craiul se făcea că-i face curte bibilicii. Amor! Mă doare inima! Pînă... zbang! Gata. Păi unde-a răcit, de era să se curețe, dumneaei? A fost acolo, cu ei. Pelerina ei cea de ploaie e acum pe birou la ofițer. Împăturită frumos lîngă călimară.

— Unde-au găsit-o?

— Unde! Lîngă plop. Cînd au dat cu fata-n baltă, și-a uitat-o acolo. Acuma poate să tot aiureze, n-o mai crede nimeni că n-a luat parte la ospăț.

Alexandrescu intră în camera lui. Toate erau așa cum le lăsase, deși i se păru — asta putea fi numai

bănuiala lui — că cineva îi cotrobăise prin lucruri. Cele patru ilustrate erau pe noptieră.

— Nu sînteţi obligat la nimic. Sînt alţii care pot sta de vorbă cu dumneavoastră oficial. Eu mă interesez din pură curiozitate. V-aş ruga, totuşi, domnule Stoenescu, să-mi povestiţi, chiar şi pe scurt, cum s-au petrecut lucrurile în noaptea de 6 spre 7 august.

— Dar dumneata în ce calitate mă descoşi? Am fost descusut pînă acum de aproape am rămas fără tivituri! Sînt şi ocupat, îţi poţi da seama că prăvălia asta nu merge aşa, nu-i moară nici de vînt, nici de apă, trebuie s-o poarte cineva. Eu am răspundere aici, n-am timp de parlamentări. Eşti de la ziar?

— Sînt profesor într-un sat din Banat.

— Şi în loc să-ţi vezi de şcolarizare... De asta ai venit pînă aici?

— Sînt în vacanţă, domnu Stoenescu, am venit şi eu să mă scald, să mă întind la soare, cum vine toată Europa. Stau în aceeaşi casă cu Nicolae Bogdan. Vă închipuiţi că nu pot rămîne indiferent, după tot ce s-a întîmplat. V-am spus, nu vin în nici o calitate, dar sînt şi eu curios.

— Păi, află că nu eşti numai dumneata curios pentru că eşti profesor din Banat. Toată lumea-i curioasă. Dacă-mi vin toţi, aşa, pe cap... Atunci, hai să-i adunăm, fă dumneata convocator, pune un afiş, adună-i aici şi eu să mă urc colo pe podiumul lui Casvan şi să ţin o conferinţă.

— Iar în calitate de om obosit aş dori ceva rece. Se poate?

— Dar dezleagă-ţi limba, profesore, spune, comandă, că de aia-i făcută *Meduza*. Uite îţi aduc un vin din care dumneata n-ai băut, şi nici un strămoş de-al dumitale. Şi nici n-ai să bei, pe tot litoralul.

Era spre amiază. Stoenescu declara că e ocupat, dar mai mult se învîrtea, singur în tot localul, ca omul pasionat de bătătura casei lui. Pe ţărm, dincolo de lanţurile ce separau barul de mare, paznicul aduna ceva resturi cu grebla.

Nu intrară într-un sarcofag. Responsabilul aduse vinul şi-l puse pe o masă de servici în şopronul acoperit cu stuf de lîngă bucătărie. Prepară două spriţuri şi începu el, fără să mai aştepte solicitări.

— Spune şi dumneata, Alexandrescule, că eşti intelectual, ce mi-a lipsit mie muzeul ăsta pe cap? M-a pus cineva, m-a obligat? Uită-te la el.

Alexandrescu se execută, îşi purtă privirea prin incinta cu cavouri şi statui mutilate, şi acum, la lumina zilei, cînd nu mai erau nici torţe aprinse, nici întuneric care să mai mascheze ceva din gustul îndoielnic al construcţiei, nici cheflii să însufleţească, fie şi sumar, ruina, totul îi apăru de o vulgaritate ţipătoare şi plină de pretenţii.

— Cred şi eu că-ţi place, tălmăci Stoenescu contemplarea lui, dar ştii ce mă costă pe mine luxul ăsta? Ca acum... Nu ştiu dacă-ţi poţi da seama ce reprezintă reputaţia pentru un local. Ştii cum arată reputaţia mea acum? Exact ca meduza aia cînd împlîntă Lilly furcoiul în ea.

Alexandrescu îşi aminti spasmele mecanice ale monstrului, revăzu şi furia cu care Bogdan îl străpunsese la ieşirea lor din local, în prima seară cînd veniseră împreună aici. Tridentul nu era înfipt în meduză, nu-l văzu nici în mîna lui Neptun.

— Tridentul unde e?

— La examinare. A fost găsit în baltă, aruncat la vreo şapte metri dincolo de cadavrul Diei.

— Cu el au lovit-o?

— Aşa se crede. E sigur. Rănile corespund. A fost atinsă cu două vîrfuri ale tridentului.

— Dia cum vi s-a părut, cît trăia? Dumneavoastră aţi lucrat cu ea, i-aţi fost şef. Cum se purta?

— Mie să ştii că mi-a plăcut. Personalul crîcnea, că să n-o angajez, că are o faimă cam... pestriţă. Lilly, după ce-a venit, vorbesc de solista mea, a zis că ea nu mai cîntă dacă n-o dau pe Ionescu afară, că o cunoaşte tot litoralul cîte parale face. Dar ce-aveam eu de pierdut cu asta? Mie-mi făcea slujba, şi află că lucra, rămînea noaptea, pînă nu-mi punea la rînd ultima furculiţă nu pleca de aici. Ce-mi păsa ce face ea după ce iese pe poarta prăvăliei? N-avea decît să se zbenguie, că avea cu ce. Era o fată... Ba încă-mi prindea bine, avea o droaie de cunoştinţe, veneau aici pentru ea. Aducea muşterii. Mie să-mi pice consumatorul. Nu ştiu Casvan cît public mi-a adus, dar Dia mi-i atrăgea ca magnetul. La anul o făceam ospătăriţă.

— I-aţi oferit masa de ziua ei.

— Păi nu făcea? I-am spus să-şi aducă zece invitaţi, suport. Asta, profesore, merita să-i dau cîte o masă de douăzeci de tacîmuri în fiecare lună.

— N-a fost decît Bogdan...

— Numai el a venit. Ăştialalţi comentau că ea nici n-a invitat pe altcineva ca să-şi facă ziua în doi, numai cu el. Eu nu cred, nu ţinea ea la poezie. Mai degrabă sînt convins că n-a vrut să abuzeze de generozitatea mea. Avea puştoaica asta un bun simţ... Singura, din toţi angajaţii mei. Ceilalţi mă

fură care mai de care și mă fraieresc de te-apucă groaza. Pe ea o puteam lăsa singură aici, aveam încredere în ea mai multă decît în mine.

— Era bine dispusă atunci? Petrecea, se distra?

— Cam melancolică, nu știu ce avea. Era și puțină lume, mi-a stricat ploaia deverul. Stătea cu Bogdan, uite, la masa de alături, în șopronul ăsta, și se uitau cum plouă.

— Cînd ați plecat dumneavoastră, cine mai era în local?

— Eu m-am dus pe la două, puțin după ce a început ploaia. M-a dus unul de la secția financiară cu mașina. Eu locuiesc în Constanța. Ce-ai întrebat, cine mai rămăsese? Orchestra plecase, i-am dat drumul că asta-i grădină, obișnuit, cînd plouă și nu prea e lume, închidem. Atunci i-am lăsat, că era ziua ei, să stea cît vor. Deci era ea cu Bogdan la masa asta de aci, Lilly Casvan în partea cealaltă singură, chelnerii au plecat cu ceva înaintea mea. Mai erau doi la masa de lîngă Dia, un șofer din Eforie-Sud și altul pe care nu-l cunosc.

— Cum îl cheamă pe șofer?

— Dijmărescu Arcadie. Stă pe lîngă faleză.

— Pot să-i scriu numele? Aveți o bucățică de hîrtie?

— Poftește.

— La ghișeu mai era cineva?

— Omul care dă bilete de intrare? Nu, plecase. De fapt era închis, adică ușa descuiată, dar la ora aceea nu mai venea nimeni.

— Paznicul?

— Păi ăsta păzește ca pisica, pe cuptor. Stă și toarce. Cred că dormea. Stai să-l întrebăm. Nea Gică!

Paznicul, într-un costum de doc albastru, decolorat, slab, ca la şaizeci de ani, cu mustaţă mică, se apropie cu grebla.

— Ce făceai, nea Gică, în seara aia cînd cu Dia, cînd m-am dus eu acasă, pe unde erai?

— Nu dormeam, dom' Stoenescu, eram în magazie, fumam şi ascultam radio.

Duhnea a multe sorturi amestecate. Aşteptă şi, văzînd că cei doi nu mai au de pus întrebări, se retrase, aplecîndu-se pe sub lanţuri.

— Îţi spun eu că dormea.

— Tridentul s-a stabilit unde era?

— Împlîntat în meduză. Cîţi au fost întrebaţi aşa au declarat că l-au văzut cînd au ieşit. Trec pe lîngă el, meduza e alături de uşă.

— Gazda lui Bogdan, Aristiţa, n-a fost aici?

— Nu, aceea n-a intrat niciodată aici.

— Domnu Stoenescu, vă pun o întrebare cam dificilă, dar inevitabilă. Dumneavoastră pe cine bănuiţi?

După o pauză încordată:

— Pe nimeni. Pe Bogdan, nu. Îl ştiu, nu face de astea, nu e în stare. Crede-mă, aş bănui bucuros pe cineva, dar nu ştiu pe cine. I-am luat de zeci de ori la rînd, dar n-am putut să mă opresc la nici unul. Îmi stă mintea în loc, nu reuşesc să mă fixez la careva.

— Cu cine se avea Dia mai rău din personalul *Meduzei?*

— Cu toţi. Cu unul mai rău decît cu altul. Numai cu mine se înţelegea. Cu nea Gică nu se avea rău, nu prea-l băga-n seamă. N-avea de-a face cu el, nici aşa, nici aşa. Cu ceilalţi se certa fără alegere. Dar acum te rog să mă ierţi. Pot să te las

aici, dacă mai dorești, îți aduc vin. Eu trebuie să plec la Constanța.

— Jumătate, o să vă mai rog. Aveți dreptate, e excelent. Nu v-am întrebat: cum vă merge prăvălia?

— Nu prea. E nouă, izolată, nu-i în drum. Pînă se obișnuiește lumea. Două seri am ținut-o închisă, pînă au trecut cercetările. A treia seară nu mi-a picat nici unul. Mi-am zis: ai rupt-o, nea Pericle, te ocolește lumea de-acum, ca pe Scaraoțchi, nu-ți mai pune unul piciorul în local. Dar de atunci să vezi! Ca la Maglavit! N-am unde-i plasa. S-a răspîndit zvonul. Cum miroase a sînge, lumea dă năvală. Cunoști proverbul: *Morții cu morții și viii cu morții*".

21

Alexandrescu își epuizase întreaga fantezie detectivistă și se convinsese că, și dacă ar mai fi lungit-o cu întrebările încă două ore, n-ar fi aflat nimic esențial. Relatarea responsabilului de la *Meduza* coincidea aproape perfect cu cele spuse de Bogdan, ca două copii fotografice după același clișeu. Un singur element se desprinde de aici mai limpede decît din povestirea sculptorului: se identifica încă un consumator — șoferul Dijmărescu. Dar avea acesta vreo legătură cît de depărtată cu asasinatul? Întrebat, ar putea aduce în lumină un cît de vag indiciu? Încolo, faptul părea a-și crea niște contururi dincolo de care e imposibil să-l urnești. Se dădeau amănunte în legătură cu perioada petrecută de cei doi tineri la *Meduza*, amănunte ce nu-ți pot sugera nimic, în schimb, timpul de după ieșirea lor

din local, singurul demn de interes, rămînea pe mai departe ascuns într-o beznă de nedestrămat. Protagoniştii care pătrundeau în acest con de umbră se împuţinau brusc, dar această împrejurare, în loc să uşureze cercetarea, o împotmolea, se pare, definitiv. În scenă mai rămîneau, adică: Dia, Bogdan şi Lilly. Prima, fatal, era scoasă din rîndul martorilor, al doilea se presupune că mai mult decît a convenit să declare de la început nu va catadixi să mărturisească, dacă nu se ivesc alte probe împotriva lui. Ar mai fi de sperat ceva dintr-o confruntare cu cîntăreaţa. De pe acum, însă, Alexandrescu devenise sceptic şi, dacă nu renunţa cu totul, o făcea în silă, ca dintr-o datorie lipsită de orice perspectivă.

Plecarea lui Stoenescu, aşa cum se petrecuse, cu posibilitatea de a mai rămîne el, neostentativ, ca pentru a mai bea o jumătate de kilogram de vin, îi convenea. Avea, astfel, prilejul să stea de vorbă şi cu nea Gică, pe care-l şi invitase să-i ţină companie.

Stăteau de vreo zece minute faţă în faţă şi tăceau. Paznicul trebuie să-l găsească din cale-afară de posac şi plictisitor. Îl cheamă la masă, îl serveşte şi tace dus pe gînduri ca un luat dintr-ale lui. Alexandrescu se simţea părăsit de orice entuziasm şi cîntărea dacă mai are vreun sens să aducă vorba de moartea Diei Ionescu. Ce i-ar putea spune şi bietul nea Gică, în afara unor evocări sentimentaliste, de tipul: ce înger de fată era duduia Dia, sau, dimpotrivă, ce apucată fără pereche şi că, mai devreme sau mai tîrziu, numai aşa o putea încheia.

Avea sentimentul acut că-şi pierde vremea de pomană. N-are, categoric, nici o aptitudine de detectiv, nu ştie cum să pună întrebări sau nu-i sare în ochi

elementul de care să se lege și de la care să-și deschidă o pistă. Toți, parcă s-au vorbit, parcă-s complici desăvîrșiți, îi repetă aceleași lucruri, nu dă de mărturii contradictorii, în opoziție violentă, pe care să le pună să se bată cap în cap, să vadă care rezistă. S-a trezit, nerugat de nimeni, că s-a pus pe cercetări, cînd toate tentativele n-au reușit decît să-l convingă să renunțe. În toată experiența lui de vreo opt-nouă zile nu i-a sărit în drum un singur amănunt care să-l plaseze pe terenul unei acțiuni polițiste. Din cîte romane de acest gen a citit, n-a reținut nici un subiect care să se lase atît de greu urnit. Acolo ți se oferă niște date de la care să pornești, ucigașul cel mai abil are grijă să lase ceva urme, își pierde o mănușă, un toc de ochelari cu care să-i răstorni alibiul. Nu săvîrșește nimeni o crimă, cel puțin în literatură, fără să aibă grijă dinainte că omorul mai trebuie și descoperit de cineva și pentru asta e absolută nevoie de corpuri delicte, de martori. Bogdan susține că a lăsat-o pe Dia să se întoarcă la *Meduza*, iar el și-a continuat drumul la Constanța. Dacă ar fi așa, el ar fi scos din cauză. Dar e adevărat ce spune el? El nu poate aduce nici un martor care să-i confirme declarația, numai că nu se găsește nici un alt martor care să dovedească contrariul. N-a venit cu mașina în strada Cibela, Alexandrescu nu l-a auzit sosind, mașina nici dimineața, nici toată ziua de 7 august n-a fost parcată acolo. În plus, la plecare, el afirmă că nu-l putea uda, l-au atins doar cîțiva stropi de ploaie, dar hainele lui, seara încă, erau pe de-a-ntregul murate. Pe unde a umblat în continuare, după ce s-a despărțit, cum vrea el să se rețină, pentru totdeauna de Dia? Aristița a plecat de acasă în toiul

nopţii, după ce ploaia se declanşase. Un mobil foarte puternic o chema, nu era o plimbare de plăcere. După ura sau teama pe care fiica i le provoca, şi după cum credeau părinţii adoptivi ai Diei, n-ar fi ezitat să-i vină de petrecanie. Se pare că pelerina, cu care Alexandrescu o văzuse ieşind, i-a fost găsită aproape de locul crimei. Ea însă, deocamdată, voit sau nu, vorbeşte în dodii. Cu siguranţă, e păcat ca asupra unui suferind, internat în spital, să arunci nişte bănuieli nefondate. Dar o poţi scoate din cauză pe baza unor atari considerente sentimentale? Ba chiar internarea ei poate întări bănuielile. Cîte cazuri de răufăcători care în momentul cînd sînt gata să fie descoperiţi mimează tot felul de afecţiuni şi-şi caută refugiul prin spitale nu se cunosc? Important e că a fost în zona *Meduzei* tocmai în intervalul de timp cînd s-a săvîrşit asasinatul. Că avea motive să se descotorosească de Dia nu mai încape îndoială, că posedă sîngele rece s-o facă, a mai dovedit-o. Sigur, cineva trebuie s-o fi dus cu vreo maşină pînă la *Meduza*, cine însă are posibilitatea să ancheteze toţi şoferii profesionişti şi amatori aflaţi pe litoralul Mării Negre? Alţii, poate; Alexandrescu, cu siguranţă, nu. Mai rămîne să încerce cu Casvan, dacă între timp nu va abdica de la rolul total nenorocos pe care şi l-a asumat. Aceea a continuat să stea în bar, unde Dia s-a reîntors. Ştie să ţintească cu tridentul şi era prima căreia să-i dea prin cap să se servească de el, dacă avea de gînd să găurească ţeasta cuiva. Dar nu va fi atît de proastă să mărturisească. Alexandrescu ar putea de pe acum să ticluiască cuvînt cu cuvînt declaraţia ei. Dia a plecat cu Bogdan, i-a lăsat să se îndepărteze, îi era silă să se ducă cu ei în maşină, şi-a băut coniacul şi a luat-o prin ploaie

pînă la şosea. A nimerit un autobuz sau o maşină de ocazie cu care a ajuns în Constanţa. N-a văzut, n-a auzit nimic. Dacă ceva îl îndemna pe Alexandrescu să o mai caute şi pe Casvan, era numai dorinţa de a-şi verifica temeinicia acestei presupuneri, să-şi demonstreze sieşi, cu fapte, eşecul cercetărilor. Şi cu asta, ca o satisfacţie rea, şi-ar dovedi totala neputinţă.

Era, acum, în incinta barului, ca un luptător în arenă, lipsit de ultimul strop de energie, cu soarta pecetluită. Adversarul, nevăzut dar incomparabil mai puternic, nu aşteaptă decît să-şi audă anunţată victoria, altfel ştiută dinainte.

Şi, cu aceste consideraţii demobilizatoare, se mai adăugaseră douăzeci de minute de cînd tăceau, iar antipatia lui nea Gică pentru el trebuie să fi stabilit un record balcanic. Aveau înainte ultimele pahare aproape golite, paznicul îşi pusese pălăria veche pe masă şi se uita absent la marmurile ţăndărite de pe lîngă ziduri, ca un gospodar care, din obişnuinţă, îşi priveşte curtea să fie liniştit că totul e în ordine.

Ba mai fac şi pe nababul, îşi aruncă Alexandrescu ultimul reproş, pe care orice bănăţean chibzuit şi l-ar fi făcut încă mai de cu bună vreme. Dau de băut suspecţilor, martorilor, tuturor, aşa-mi conduc ancheta. Mai rămîne după masă să trag un chef cu şoferul Dijmărescu, care ştiu că nu se joacă, lucrează straşnic, iar diseară, pînă la douăsprezece cînd intră în program, să ofer un dineu privighetoarei Lilly Casvan. Şi cu asta i-am rezolvat pe toţi, să nu rămînă cu impresia că detectivul nu-şi cunoaşte atribuţiile şi că nu-i tratează pe toţi egal. Pînă la urmă, va trebui să caut vreun timişorean

îndatoritor care să-mi împrumute bani de tren pînă acasă. După ce că am cam ajuns la fundul sacului, m-a mai lovit și inspirația de a face o deplasare pînă la Bolovăniș, mai inutilă decît un loz necîștigător.

— O cunoșteai bine pe Dia Ionescu, nea Gică?

Fusese hotărît să se ridice fără un cuvînt, să strîngă mîna paznicului și să plece. A pus întrebarea total absent, din singura dorință ca omul să nu-l considere de-a dreptul idiot.

— Nu prea bine, spuse omul cu o bucurie nesperată că aude voce de om. Slujba mea ar cam fii cînd nui per Sonalu aici, nam deaface cu ei, numai cu domnu stoenescu.

Multele lucrări scrise corectate de profesorul Alexandrescu îi creaseră o deprindere de care nu mai putea scăpa. În timp ce asculta pe cineva vorbind, își imagina greșelile de ortografie pe care acela le-ar comite dacă s-ar exprima în scris. Acum, în timp ce urmărea expunerea lui nea Gică, cu cît se concentra mai mult să nu-i scape nici un amănunt, cu atît „transcria" în gînd mai fidel depoziția.

— Totuși, noaptea ești la *Meduza*.

— Nus obligat. Ar trebuii să intru înainte de închidere, pe la unu-două noaptea, să păzesc pînă dimineața. Ziua, iar să fiu pe aici, să nu rămînă pustiu. Numai că m-ie greu să vin noaptea, de acasă pîn aici, așa că stau cam toată vremea în Local.

— Deci, lucrezi douăzeci și patru de ore.

— Numai atîta, rîse ca de-o glumă bună. Restul sînt Liber... Acasă nam ce face aici am pat masă stau pe aici.

— Cît timp localul e deschis, nu ești obligat să stai treaz?

— Nu atunci nam ce păzi. Am dezlegare să dorm. numai că la Vîrsta asta cîteva ore de somn sînt prea de ajuns. Dorm și ziua nu vine nimeni niciodată numai domnu Stoenescu cu Marfă.

— Cînd și-a serbat Dia ziua de naștere dormeai?

— Nu, ascultam radio. Am m-ai și ațipit. Dar nu știu nimic am dat Declaraţie Scrisă sunt în regulă.

— Unde ai stat?

— În magazie acolo am patul. Am stat Acolo tot timpul. Cînd am auzito pe doamna cas Van Noapte Bună Nea Gică, am făcut rondul am verificat dacă e încuiată ușa de la intrare și abi-a după acea ma-m culcat.

— N-ai auzit nimic? Vreau să spun: ceva ce ar putea fi în legătură cu asasinarea Diei?

— Nu. absolut nimic. Dacă o Împușcau auzeam dar au lovit-o cu Tridentul lui neptun.

— Știi cînd au plecat ei, Dia și Bogdan?

— Da iam auzit plecînd.

— De ce nu te-ai dus atunci să vezi dacă au încuiat?

— Am știut că doamna casvan a rămas. Ia-m tot auzit chemîndo so ducă cu Mașina, dar dumneaei lea spus că mai stă.

— După plecarea lor, ai mai auzit pe cineva intrînd?

— nu.

— N-ai auzit-o pe Dia revenind, discutînd cu doamna Casvan?

— Nu. după plecarea lor na mai intrat Nimeni în restaurant.

În scrumieră se adunaseră o droaie de chibrituri consumate. Alexandrescu făcu o grămăjoară din ele și le dădu foc.

— Cît timp a ţinut banchetul, în sfîrşit, cît a fost Dia şi Bogdan aici, n-ai observat nimic suspect?

— Nu. Eu na-m intrat în grădină, niciodată nu Intru înainte de ora de închidere.

— N-ai venit s-o feliciţi pe Dia?

— Am felicitat-o. A venit ea la mine în magazie şi m-ia adus un sfert de rom.

— Aţi discutat ceva?

— Iam spus la mulţi ani, domnişoară ea mia mulţumit. Atîta tot.

Alexandrescu se juca cu pălăria paznicului. O învîrtea pe masă mişcîndu-i cu degetul borurile căzute.

— Acesta e un bilet de intrare la *Meduza?*

Luă bucata de hîrtie de sub panglica pălăriei şi o desfăcu. Paznicul i-o smulse brusc şi o puse în flacăra beţelor ce mai ardeau în scrumieră.

În cîteva secunde, o pojghiţă de spuză îşi consumă ultimele contururi aprinse printre resturile de ţigări. Lui Alexandrescu îi veni, de furie, să facă orice act necugetat, să ia bătrînul şi să-l azvîrle în mare sau să-i dea cu bustul lui Apollo în cap. În sfîrşit, o probă materială care putea fi un indiciu, arsă sub nasul lui ca sub al ultimului gură-cască!

— Ce-ai făcut, nenorocitule? De ce? urlă pe o voce care nu poate însoţi decît gestul strîngerii cuiva de gît.

Celălalt îl privea atent, ca aşteptîndu-se să fie lovit.

— Ce scria acolo? Dacă nu-mi dictezi cuvînt cu cuvînt, nu ştiu ce-ţi fac. Auzi?

— De geaba te înfurii, îndrăzni paznicul după ce intui că punctul maxim al tensiunii trecuse. Nare nici o legătură cu ce crezi.

— Spune-mi ce scria! repetă Alexandrescu pe un ton mai scăzut, aproape rugător.
— Nu știu, pe cinstea mea dacă am citit.
— Atunci de ce-ai ars biletul? Cine ți l-a dat?
— Dacăm-i promiți că rămîne între noi, îți spun tot. Dar, bagă de seamă, să nu mă vîri în ceva, te văd om de cuvînt.
— Cine ți-a dat biletul?
Bătrînul îl mai privi cîteva secunde, cîntărindu-l dacă trebuie să-i spună, sau, în caz că se încăpățînează, cam ce-ar fi în stare celălalt să-i facă.
— Ești ofițer?
— Nu. Poftim!
Alexandrescu îi puse înainte o legitimație de intrare la biblioteca municipală din Timișoara.
— În noaptea aceea, cînd cu domnișoara Dia, a venit cineva la mine, în magazie.
— Din local?
— Nu, pe ușa cealaltă care dă spre țărm. Pe unde băgăm marfa.
— Cine era?
— Nu știu, un bărbat. Ma rugat să duc bilețelul domnișoarei Dia, să -i-l dau, dar să nu observe nimeni, și să ila duc lui îndărăt.
Amuți.
— Și?
— Atît. Nu lam citit. Nu știu cei scria.
— Mai departe? I l-ai dus? Ce-ai făcut?
Paznicului îi sticliră ochii.
— Mia dat douăzecișicinci de Lei!
— Deci i l-ai dus...
— Sigur.
— Ai spus că n-ai intrat toată noaptea în grădină.

— Așa am spus. Așa am scris și în declarație. Mia-i promis c-ă-ți ții gura... Cînd mam întors, omul mă aștepta, ma întrebat dacă Dia la citit, dar a uitat să mil mai ceară, a plecat foarte grăbit. Eu am vîrît hîrtia aici, la pălărie, nu miam mai adus aminte de ea. Păcat că am arso, măcar so fi Citit acum.

— Secătură! șopti Alexandrescu îndesat, ca pentru sine, dar putea foarte bine să audă și nea Gică.

— Știi cine era bărbatul? L-ai recunoaște?

— Nu, nu prea îmi amintesc cum arăta. Tocmai ațipisem, ma scuturat puțin să mă trezească. Schiță un fel de zîmbet complice, închizînd un ochi. Eram și cam băut... Acuma, și așa am început săți spun. Nenorocita, nu mai are nimic de pierdut, pot spune. Bilețele din astea am dus eu domnișoarei destule, numai atîtea sute să am acum în buzunarul ăsta! Știi, fata, tînără, frumoasă, mai avea și ea... afacerile ei. Cam prin mine și le rezolva, avea încredere în Nea gică! Îmi șoptea numai atît: Nea Gică, nam cu ce pleca-N Constanța, vezi de unul cu vreo mașină liberă, dar așa, mai sprîncenat, ca pentru mine! Nici eu, nui plasam orice: lux... Iar ei, tot la nea Gică veneau: Dă-i fetei pachețelul ăsta, dui Scrisoarea asta, întreabo ce program are. Mai mă alegeam și eu cu cîte ceva. Și ăsta, tot unu din ăia a fost, bag mîna în foc, a vrut săși aranjeze ceva cu ea.

— De ce n-ai trecut toate astea în declarație?

— Ce, S prost? Sămi fac complicații de bună voie? De ce să fiu amestecat? Nea Gică face ureche surdă, geană pe geană... Daca-ș știi ceva, aș fi prins eu vreo mișcare, mă duceam singur, nașteptam să vină ei să mă interogheze. Dar știu eu vreun pont?

Ş-apoi, nici nu era cinstit să ponegresc fata, să scot bîrfe pe socoteala ei.

— Asta cînd a venit? Cine mai era în restaurant cînd ai dus biletul?

— Era Dia, încă vreo masă dacă mai era ocupată, plus doamna Casvan. La masa aialaltă parcă mai erau doi.

— Bogdan era acolo cînd te-ai dus?

— Nu mam dus eu cînd era el acolo. Am pîndit să iasă, şi el... atunci m-am prezentat. Un minut, gata, înapoi în magazie...

— Era tînăr, bătrîn, cu mustaţă, cu cisme, cum era? Adu-ţi aminte!

— Cu coadă, cu coarne... continuă bătrînul. De unde să mai ştiu ce mai avea? Numai în ziua aceea miau venit vreo trei sau patru în probleme de astea. Un furou, un ciorap... Nu iam fotografiat, de unde săi ţin minte pe toţi cum arată? Toţi erau la fel doi ochi, un nas, o gură. Ciungi, Chiori, din ăştia nu-mi veneau, i-aş fi Reţinut.

— Codoş bătrîn şi beţiv, puse Alexandrescu rezoluţia trîntind uşa grea de stejar, înstelată cu piroane, şi ieşind în soarele de afară.

22

— Ce maşină conduci?

— O Skodă. Fac cursa de Constanţa.

— Îţi aminteşi de noaptea de 6 spre 7 august? Ai fost la *Meduza*.

— Acolo mă duc des. Nu ştiu precis la care noapte te referi.

— S-a săvîrșit un asasinat. O fată a fost ucisă lîngă *Meduza*. Tot litoralul știe. Cred că vestea a ajuns și la Suceava, și la Șimleul Silvaniei. Dumneata n-ai auzit nimic?

— Vorbești de Dia? Spune așa. Am fost acolo, am văzut-o. De ce nu spui așa? De unde să țin eu minte în ce zi s-a petrecut?...

— Erai la o masă lîngă ei. Ce-ai observat?

— Nimic. Uite-ți spun sincer. N-am observat absolut nimic.

— Pe paznic îl cunoști?

— Pe cel de la *Meduza*? Cum de nu, nea Gică mi se pare, e din Techirghiol.

— L-ai văzut intrînd, aducîndu-i ceva Diei?

— Parcă. Dar nu sînt sigur. S-ar putea să fi venit la ea, să-i spună ceva, nu știu, nu rețin.

— Dumneata ai vorbit cu ea? Atunci. Mă refer la noaptea aceea cînd era ea acolo cu un tînăr.

— Eu?

— Da, dumneata, Arcadie Dijmărescu.

— Ambrozie Dijmărescu.

— Perfect! A. Dijmărescu. Ai vorbit ceva cu ea?

— Da. Bucureșteanul se pilise. Stătea aplecat, cu coatele pe masă, cu fruntea în mîini. Am crezut că adormise. Am întrebat-o dacă nu vine la masa noastră. M-a refuzat. Nu prea era cu chef.

— Ea?

— Amîndoi. Erau supărați.

— Discutau?

— Se certaseră. Nu știu ce-or fi avut, nu i-am urmărit. El i-o fi propus și ea n-a vrut, habar n-am. Atunci tăceau. Așa i-am și lăsat.

— N-ai reținut de ce se certaseră? Cine era mai furios? El, ea? Țipau, ce făceau?

— Nu, vorbeau încet, dar nu se înţelegeau, aveau ceva.

— Ce-şi spuneau?

— Ţi-am spus că nu ascultam.

— Adu-ţi aminte. Poate ai auzit o frază, un cuvînt. Despre ce era vorba.

— Să mă gîndesc. Cred că ea i-a spus la un moment dat: *Dacă nu te duci tu să anunţi, mă duc eu. Să se ştie odată. Nu mai pot suporta situaţia asta. Înnebunesc"*. Nu pot garanta că aşa a spus, cuvînt de cuvînt, dar cred că ceva în genul ăsta.

— El ce-a răspuns?

— A privit-o cumva, cred că era speriat, aşa, cu o figură de-ţi era milă de el. Un timp n-a zis nimic, numai s-a tot uitat la ea. Cu siguranţă era beat că o privea aşa fix şi se gîndea cine ştie la ce. Apoi au început să se certe, dar încet, nu se mai înţelegea nimic, şi-ţi spun, nici pe mine nu mă interesa. Dacă aş fi bănuit . . . Ascultam şi eu mai cu atenţie, dar dracu să-i ştie pe toţi, care ce are în dovleac.

— Asta, totuşi, e sigur: ea l-a ameninţat că-l denunţă, nu?

— Cam aşa cumva, că el e laş, dar se duce ea şi spune tot.

— Iar el a privit-o cu ură? Ar fi lovit-o, i-ar fi făcut ceva . . . Cum se uita la ea?

— Tîmp, nici nu ştiu cum să zic că se uita. Avea ochii înroşiţi şi se uita aşa la ea.

— Casvan se ocupa de ei? Îi privea?

— De aia, drept să spun, şi uitasem. Era singură, la altă masă, mai departe. N-am fost atent ce face. Bea acolo singură.

— Cum aţi plecat de acolo?

— Amîndoi, eu cu colegul. El era cu maşina, m-a

dus pe mine acasă, apoi s-a cărat. Sînt sigur că a mers să se culce, nu s-a mai întors acolo. Nici nu mai servea nimeni.

— Conducea așa, după ce băuse?

— Se mai întîmplă. Poți să-ți dai seama cînd nu-i pericol.

— Cine rămăsese în local?

— Numai Dia, bucureșteanul și Lilly Casvan.

— Pe paznic l-ai văzut, la plecare?

— Nu, ți-am spus, nu-s sigur dacă l-am văzut toată seara. La plecare, în orice caz, nu. Nu era acolo.

— La ce oră ați plecat?

— Cred că era 3 fără 20 sau fără un sfert.

23

Și totuși, Alexandrescu prinse și o dimineață de plajă. Și încă într-o companie celebră! Micul golf de la *Modern*, în ceea ce-l privea pe el, se metamorfozase pentru acele cîteva ore într-un surîzător Monte Carlo. Cîte priviri nu îi petreceau, încărcate de acel aliaj obținut din admirație, curiozitate și gelozie pe care vedetele îl provoacă în oricine! Cîtă risipă de zîmbete, din toate părțile, întinse pe buze ca un fard fabricat în cinstea lor! Și ei trecînd nepăsători, absenți la vîlva ce-o stîrneau în jur, imuni la interesul fremătător ce-i asalta, indiferenți, cum ar străbate singuri, fără cămile și fără călăuză, un deșert. Nu observau — sau așa lăsau să se înțeleagă — nici fotografii instalați pe nisipul ud, din imediata apropiere a apei, cu pa-

nourile de reclamă, cu bărcile lor oloage și palmierii crestați din scîndură, deși aceștia strigau la ei din răsputeri: „Poftiți, nu stați pe gînduri, hai, care ai curajul, ce, te uiți la cîțiva lei, amintire de la mareee!“ Nu sesizau nici sirenele vapoarelor din portul *Tomis*, devenite acum yahturi elegante ce-i salută prelung. Și nici pescărușii ce se roteau pe deasupra lor aplaudînd din aripi. Gloria se cucerește greu. De o mie de ori mai greu, însă, e să reziști atacurilor de simpatie ce se dezlănțuie asupra ei. Cînd lupți cu adversarii, treacă-meargă! Dar cînd ai de înfruntat admiratori... Se cunosc destule cazuri de idoli sufocați pur și simplu, striviți literalmente sub dragostea excesivă a publicului. Lilly Casvan se dovedea victorioasă și la acest capitol. O favoriza, ce-i drept, și împrejurarea că nu toți vilegiaturiștii o recunoșteau. *Meduza* avea o clientelă restrînsă, iar dintre cei ce o ascultau acolo cîntînd, doar cîțiva se nimeriră în dimineața aceea pe plaja *Modern*.

Aproape goală, numai cu cele două piese vestimentare pe care nisipul le pretinde, era o apariție suficient de încîntătoare. Se arăta așa cum e, cu toată franchețea: trunchi vînjos, membre mușchiuloase, de femeie care practică, dacă nu gimnastica artistică, măcar o ramură nedefinită a atletismului. Picioarele, în partea lor superioară, nu se îngemănau după tiparul ființelor casnice, prea sedentare, ci înscriau acel U răsturnat care ațîță invariabil pe bărbați. Bustul sculptural de-abia sugerea cele două proeminențe specifice, tari, sumare, numai decorative, ale femeii care nu va alăpta niciodată. Dealtfel, obiectul supraelastic destinat lor nici nu avea o lățime considerabilă, se reducea mai mult la o pan-

glică îngustă, aproape formală. Opoziția stilistică dintre cap și rest apărea acum cu toată evidența. Figura prelungă, trasă, cu ochi mari și oblici, de femeie înaltă și blazată, contrasta violent cu nodul acela de mușchi, dinamic, incitant. Alexandrescu fu surprins, nu de constatarea propriu-zisă, ci de perspicacitatea lui în materie de forme feminine. Își întrecea propriile așteptări, se descoperea drept un expert nebănuit. Așa o văzuse și îmbrăcată, la *Meduza,* iar acum observația i se confirma pe deplin. Un asemenea ochi se cădea să aibă Bogdan. El, în calitate de sculptor căruia-i repugnă volumele clasice, trebuia să fie atras nu de Dia Ionescu, o ființă întru totul normală, măcar sub aspect fizic, ci de Lilly Casvan, compoziție stranie, cu acest cap de Nefertiti adăugat arbitrar unui corp scund, viguros, plin de o forță care în clipe decisive te-ar putea intimida într-un grad fatal.

Amestecul acesta, de suavități, de langoare, cu o vitalitate debordantă o caracteriza, dealtfel, și în compartimentele oarecum spirituale. După o jumătate de oră de abandonare pe nisip și după o baie în mare, Alexandrescu ajunse la convingerea că, în urma sumarei cunoștințe de la *Meduza,* o judecase cel puțin greșit. Nu-i plăcuse vocea ei, detestase osîrdia cu care ea se trudea să obțină bunăvoința publicului chinuind lexicul, fonetica și melodicitatea limbii engleze, o văzuse cerșind țigări și apoi bînd de una singură aidoma conducătorilor de birje, ceea ce pe el ca profesor, și ca bănățean, nu-l putea duce decît la o unică apreciere. Vedea acum că se înșelase, persoana pe care în sinea lui o ironizase de la început se dovedea capabilă de oarecare subtilități, nu era cu totul netedă, dacă era construită din pla-

titudini, acestea se răzvrăteau uneori, luînd forme de relief. Greșise profund. Nu avea date suficiente și se grăbise să tragă concluzii. Iată, să revină, pentru comparaţie la Dia. Dia, de cum o cunoscuse, îi devenise familiară. Nu era, categoric, o creatură exemplară. Nu o putea suspecta de o inteligenţă excesivă, în ce privește moralitatea ar fi multe de discutat, nu era nici o frumuseţe tulburătoare. Cu toate acestea, se legase întrucîtva de ea, nu știe dacă chiar o simpatiza, dar îi era în unele privinţe solidar, iar moartea ei năprasnică îl revoltase la culme. În toate căutările lui de acum nu poate fi exclus un procentaj oarecare de răzbunare: fusese jignit în condiţia lui de om că o tinereţe ca a Diei, cu toate neajunsurile ei, a putut fi retezată atît de brutal. De ce, obiectiv vorbind, de ce atîta pasiune faţă de cazul Diei? Pentru simplul motiv că ea fusese omorîtă? Ce e el, un detectiv de profesie? Un poliţist? Și, revenind, de ce atîtea rezerve, atîta superficialitate cînd e să o judece pe Lilly? Pentru binecuvîntatul motiv că ea trăiește, că e vie, că seara cîntă, iar ziua stă la soare întinsă pe nisip? Ne tulbură în așa măsură mai mult morţii decît oamenii care, din întîmplare, din cine știe ce motive obscure, încă trăiesc? Fără să-și dea perfect de bine seama, pe Dia o opusese mereu lui Lilly. Aceea era o constituţie romantică, o „vagaboandă", o nefericită, ba, ca o încununare neagră, căzuse victima unui descreierat. Astalaltă nu-i decît o cabotină, o *ajunsă*, o profitoare. Pentru că trăiește? Toţi morţii ating un sublim, iar banalii care de bine de rău trăiesc nu merită chiar nici o doză de compasiune? Într-un asemenea caz, n-ai decît să rîvnești norocul de a ... Și apoi, nu există absolut nici o zonă de interfe-

rență între felul de a fi al Diei și cel al lui Lilly? Hărțile lor sufletești nu se suprapun pe niciunde, nu există teritorii revendicate de amîndouă? Cît trăiau, între ele se manifesta o adversitate feroce, dar e nedrept să dai cîștig de cauză *numai* uneia din părți. În multe privințe, judecînd după discuția de acum, Lilly o depășește pe Dia ca puritate, da, *ca puritate,* iar Dia avea destule domenii abjecte mai întinse decît cele stăpînite de Lilly. Asta judecînd obiectiv, *chiar dacă Lilly a ucis-o pe Dia.*

În atitudinea lui față de cîntăreață, de la antipatie la dispoziția de a o înțelege cît de cît, Alexandrescu suferea o transformare profundă, sau, cum auzise de multe ori în facultate, și chiar după aceea, mai ales la consfătuiri, o mutație. Procesul începuse chiar de la începutul discuției. Tot drumul, de la întîlnirea în cofetăria *Macul roșu* pînă pe plajă, nu schimbaseră decît cîteva formule de circumstanță. Se dezechipaseră, se întinseseră pe nisip, ascultau pe Tom Jones care din toate tranzistoarele aflate pe plajă o implora pe *Delilah,* iar Alexandrescu, începînd să se toropească de soare, căuta fraza cu care să deschidă interogatoriul. Își dădea perfect de bine seama că nu putea proceda cu Lilly Casvan nici așa cum o făcuse cu Stoenescu, nici cu nea Gică sau cu Dijmărescu, șoferul din Eforie-Sud. Aici trebuiau atinse alte clape și el le pipăia în gînd, cînd Lilly, goală, culcată lîngă el, complet destinsă în soare, îi spuse:

— Știu de ce ai venit cu mine aici. N-o mai lua pe ocolite. Vrei să afli împrejurările în care a murit Ionescu. Atacă-mă direct, nu-ți fă probleme!

— Da, încercă el să fie la fel de întreprinzător. Asta urmăream. O să te plictisesc cu cîteva întrebări.

— Vezi, Grigore! (Lipsa vestimentației de stradă

crea intimitate; nu-și spuseseră încă pe nume, dar acum o făceau fără trepte de tranziție). Mi-ar fi plăcut, aș fi avut și eu vanitatea oricărei femei, cam nici una nu și-o recunoaște, eu am curajul să ți-o spun franc, mi-ar fi plăcut ca tu să mă acostezi *ca femeie,* să-ți placă de mine, să mă inviți la plajă ca un cavaler. Asta visează oricare, nici eu nu sînt scutită. Dar cînd știu motivul real, cînd îmi dau seama că tu ai o misie, trebuie să descoperi ceva și acesta e singurul mobil care te face să umbli după mine, am fi amîndoi niște idioți să o dăm pe partea sentimentală, ca să observăm abia peste cîteva ore că e tîrziu și nu ne-am îndeplinit sarcinile *majore.* Ia-o de-a dreptul, nu te sfii! Ce dracu, nu sîntem copii. Știm și unul și altul ce avem de făcut. Sau, mă rog, cum vrei. Începe cu complimentele, cum îți vine mai comod, cum intră în procedeele tale. Fă mai întîi, dacă așa se cere, aprecieri asupra timpului, constată că ziua e foarte frumoasă, e surprinzător de cald pentru jumătatea lui august, încă sînt destui străini pe litoral, iar programele din baruri se prezintă sub orice critică... Apoi treci și prețuiește-mi corpul, spune-mi că m-am bronzat frumos, am niște coapse înnebunitoare, ai dori să dansezi cu mine și chiar să-ți fac o vizită în vila... chiar, unde stai? Poate nu terminăm acum și vei avea nevoie de un supliment de conversație. Dai și tu o masă, știi că nu-s înțărcată, mă îmbeți, mă duci pe undeva și mă săruți, îți place și ție și mie, ce să ne ascundem! Ca, dintr-o dată: să-ți relatez, dar nu așa, în mare, ci cu lux de amănunte, palpitant, *cum am ucis-o pe Dia Ionescu.* Ce m-a dus pînă acolo, aveam motive, am făcut-o deliberat, sau așa, dintr-o nebunie, și atunci intru la alt paragraf,

de cînd o pîndeam, cum azvîrleam tridentul acela strălucitor în meduză şi de fiecare dată mă răcoream de parcă-l înfigeam în tîmpla ei, cum am ales momentul cel mai potrivit şi, pînă la urmă, mi-am îndeplinit visul... Fă cum vrei, ai învăţat şi tu o lecţie, nu ţi-o dau peste cap, începe pe de departe, sau ia-mă la fix ca să mă pierd, nu-ţi dau eu sugestii. Ca să iasă, să mă obligi să mărturisesc. Cum ştii că e mai la sigur.

Lui Grigore Alexandrescu, tînăr încă netrecut prin multe, ba, pe deasupra, profesor într-o comună din Banat, o asemenea avalanşă de invitaţii nu era chemată să-l facă să se simtă cel mai la largul lui. Se aştepta la refuzuri, la încercări subţiri de a o lua pe alături, nicidecum nu-i trecuse prin minte că va da peste cineva care să-i spună: eu am omorît-o pe Dia, hai, arestează-mă! Nu ştia ce să-i răspundă solistei şi, ca să nu-şi trădeze starea de derută, o privea zîmbind abia perceptibil. Era o mască pe care şi-o construia conştient, cum nu-i era în obicei, o experienţă pe care o încerca abia acum: cînd eşti mai zăpăcit, să nu pari că ţi-ai pierdut stăpînirea de sine, ci să zîmbeşti, ca şi cum canonada rostogolită asupra ta nu te-ar atinge, te-ai amuza găsind-o neputincioasă, ba, culmea, te-ai înduioşa de naivitatea adversarului. Se uita la femeia de lîngă el şi surîdea. O făcea din lipsă de ocupaţie şi de replică, fără un scop anume şi fu surprins să vadă rezultatul cu totul nescontat: femeia, de unde arbora o degajare şi o ironie atotdevastatoare, în stare să paralizeze orice tendinţă de atac advers, se opri descumpănită. Îşi aşeză fruntea pe mîini şi se lăsă mîngîiată de soare, epuizată.

Alexandrescu, încîntat că o redusese la tăcere fără un efort deosebit din partea lui, continua s-o privească. O sumedenie de gînduri îl invadau în legătură cu această persoană pe care nici n-o cunoștea ca lumea, atît de multe că nu reușea să le alunge și să rețină unul de care să se lege. La drept vorbind, nu prea credea în reușita acțiunii lui, că va izbuti în cele din urmă să deslușească cu toată claritatea împrejurările în care Dia fusese ucisă și să-l arate cu degetul pe asasin. I se spusese de atîtea ori că adevărul nu poate fi niciodată cunoscut pe deplin, încît începuse să se convingă de temeinicia acestei teze. În același timp, i se băgase în cap că, în ciuda acestei evidențe, omul e obligat să caute, să scormonească la infinit. Deci, să cauți mereu, în disperare, pe brînci, adevărul, știind dinainte că el nu poate fi aflat. Paradoxul era cum nu se poate mai vizibil, dar, din moment ce era oficializat, și-l însușise și el. Lilly nu făcuse decît să pronunțe adevărul gol-goluț, cînd îi etalase motivele — reale — pentru care ei doi se găseau acum pe plajă. Da, așa se prezentau lucrurile, cum le expusese ea: o adusese aici ca s-o interogheze, să se dumirească dacă ea are vreun amestec în crimă. Dar, din pricină că suspecta îi ieșise în întîmpinare frontal, sau pentru că era prea mult soare și apa se zbătea din cale-afară de albastră, intenția inițială căzuse pe un plan secund, aproape se pierduse. Creșteau acum în el alte nedumeriri, străine de caz. Nu era, probabil, ceva foarte lăudabil din partea lui, dar acum, în soare, îl fascina corpul femeii, presărat încă cu stropi de apă și plin, pe zone întregi, de nisip. În nemișcarea lui, acest corp prezenta latent motive provocatoare. Însuma, acest corp, destule calități fe-

minine, virtuţi de care-i plină lumea dar care, de fiecare dată, îşi strigă prezenţa, nu-l lasă pe privitor indiferent. Lilly nu avea — nici vorbă! — o voce ieşită din comun. Altele, cu totul altele şi de alt ordin, erau meritele acestui organism. De ce, atunci, ea ţinea neapărat să-şi pună în evidenţă tocmai trăsătura cea mai vulnerabilă de care dispunea? Faţa ei prelungă, nelipsită de delicateţe, şi micul trunchi dinamic aveau suficiente capacităţi să năucească pe cineva, în măsură mult mai mare decît vocea cam pauperă şi, cu toate astea, Lilly Casvan recurgea la talentul ei cel mai modest (ca să nu zicem absent), pentru a impresiona pe cei din jur. Zeii greci şi latini şi cei importaţi de aceste culturi din Orient s-o înţeleagă!

Dintr-o dată, ea se săltă într-un cot şi reîncepu, cînd profesorul se aştepta cel mai puţin:

— Dar să ştii, spuse ţintindu-l cu privirea, că îţi sînt cum nu se poate mai recunoscătoare. Da, vrei să mă descoşi, o să mă plictiseşti cu întrebări, pe care le ştiu, le prevăd, şi acesta nu-i lucrul cel mai distractiv. Dar mă îndatorezi nespus, aproape te îndrăgesc — şi-şi trecu palma ei rece peste umărul lui fierbinte — că nu mă porţi prin birouri întunecoase, cu mese vechi, fără culoare, sumbre, pe care stau călimări cu cerneala sleită ca-n marile holuri de poştă, şi tampoane cu sugativa murdară, şi pe pereţi reproduceri proaste după tablouri mai mult sau mai puţin celebre. Eşti grozav de drăguţ, Grigore, ţi-o spun cu toată sinceritatea, nu şarjez, că mă duci la plajă, îmi plăteşti biletul de intrare, 50 de bani! şi stai cu mine la soare, intri cu mine în Marea Neagră, îmi vei cumpăra, sînt sigură, *Sportul* şi revista *Cinema*, de îndată ce vînzătorul de ziare

se va apropia de noi; îmi vei achita și cîntarul ambulant, să văd dacă nu m-am îngrășat pe litoral — e o preocupare a mea, care mă neliniștește — și, în general, îmi vei oferi toate distracțiile posibile pe plajă. Ești neașteptat de gentil. Nici eu nu-s o ingrată, va trebui să răspund la toate atențiile tale, să le răsplătesc în valuta care mi se cere: să mărturisesc. O voi face, fii sigur. Ești și tu un suflet chinuit, de ce să abuzez de neliniștile tale? Îți fac și eu un rabat: te scutesc de întrebări. Ți-am spus că le bănuiesc, chiar și pentru tine nu pot fi decît plictisitoare. Poți să nu le mai formulezi, reține numai răspunsurile, concetrează-te și înregistrează!

Deci, așa... Ai dori, mai întîi, să afli niște premise, să deții amănunte *suspecte* din biografia mea, care să te ajute să înțelegi ce m-a dus *acolo*. Reține, în primul rînd, că nu mă numesc dintotdeauna Casvan. Sînt născută Ionescu. O, nu sări! Nu-s nici soră și nici un soi de rudenie cu Dia. Dealtfel, știi că numele acesta ei i-a fost acordat ulterior. Nu similitudinea de nume m-a deranjat la ea. Sînt atîția Ionești în țara asta că, dacă s-ar apuca să se omoare unii pe alții, ne-am decima populația. Casvan sînt din prima căsătorie. De ce păstrez numele primului meu soț? Pentru că mi-a fost drag, cum se zice uzual, *l-am iubit*. Ceea ce nu m-a împiedicat să-l otrăvesc. Nu știu, dintr-un capriciu, sau îmi devenise într-o zi nesuferit. Rămîne de stabilit. O nouă misiune pentru tine. Îi port totuși, cu dezinvoltură numele, titlul uzurpat, dovadă că posed o doză apreciabilă de cinism. Mai număr la activ cîteva omoruri, toate premeditate, toate nedescoperite. De ce? Tocmai de aia, că m-au dus în niște birouri cenușii, de o stupizenie revoltătoare, care nu te predispun

cîtuşi de puţin la mărturisiri. Atmosfera de acolo, cît ce-ai intrat înăuntru, te face să te strîngi ca ariciul, şi adio sinceritate! Eşti primul care-mi iei interogatoriul pe plajă, dîndu-mi posibilitatea să stau în costum de baie, singurul care nu mă incomodează, care-mi pune în evidenţă feminitatea, care-mi convine. Deci ţie îţi spun tot. Aproape tot. Mai păstrez cîteva rezerve pentru o altă confesie, cînd îmi vei da prilejul să arunc de pe mine şi zdrenţele astea, cînd voi putea fi sinceră de tot, de tot. Sper să nu mă dezamăgeşti, o să-mi creezi cadrul potrivit ca să stau cu tine de vorbă într-o intimitate totală. După felul cum mă priveşti, pot deduce că nu ţi-ar displace o asemenea viitoare conversaţie.

Pe urmă am dat de Dia. Nu era o fată rea. După cîte am făcut eu, ea trebuia să fie o inocentă. Mă cam deranja, la drept vorbind, faptul că era mai tînără decît mine, că atrăgea mai multe priviri, că provoca mai multe ispite. Ştii, la noi, la femei, nimicurile astea contează. Pe mine lumea mă aplauda; pe ea o mîngîia, o prindeau de braţe, de bărbie, îi treceau degetele prin păr. Află, dragă Grigore, că voi, bărbaţii, ne cam fetişizaţi, ne împodobiţi cu o aură pe care n-o avem, ne scrieţi poezii, ne pictaţi, ne faceţi statui. Exemplu, Bogdan. Rămîneţi toată viaţa, pînă la bătrîneţe, mai ales la bătrîneţe, nişte copii care nu vă mai lecuiţi de poveşti, nu încetaţi să ne vedeţi ca pe nişte zîne. Trebuie să te dezamăgesc, sînt nevoită să ţi-o spun cu toată brutalitatea: nu e chiar aşa. Da, sîntem înzestrate cu o suavitate de care voi aveţi nevoie, ştim să vă îngrijim, să vă pansăm, să vă înţelegem, să vă trecem cu vederea tot felul de neghiobii. Dar, la urma urmei, rămînem nişte piraţi, în luptă continuă unele cu altele, pline

de invidii, ne furăm una pe alta cum putem, ne facem rău, ne bîrfim, nu ne putem suferi. Și asta nu numai noi, astea, bietele, mai amărîte. Să le vezi pe cele care se țin mai grozave! Am cunoscut o asesoare — e drept că n-au ținut-o mult, s-au lămurit cu ea. Asta se prefăcea indignată cînd asculta depozițiile, era tot pentru pedepse maxime, dar în sinea ei își rîdea de făptașele acelea în taioruri vărgate ce isprăvi slabe au făcut. Ea era în stare de altele de o mie de ori mai atroce. Ce să mai vorbim de profesoarele geloase pe propriile eleve, cărora le-ar scoate ochii, le-ar reteza degetele, le-ar schimonosi fața. Dacă lucrezi într-adevăr în învățămînt, le cunoști. Vei spune că nu la atîta se reduce neamul femeiesc, mai sînt și altele care... și care... și care... Sigur, nu generalizez. Vreau numai să-ți pun în față un tablou pe care voi, mai ales voi, bărbații, vă faceți că nu-l prea vedeți. Ca să știi că și asemenea culori se mai rătăcesc printre cele luminoase, azurii, roze.

Ar mai trebui să-ți spun că-l iubesc pe fraierul ăsta de Bogdan și ea îmi încurca socotelile. Dar acesta nu e un motiv pentru care eu s-o aranjez. Marele artist plastic e nu numai cam năuc, ci, ceea ce-i mult mai grav, n-are bani deloc. Eu, aici, la mare, am pus mîna pe un responsabil dintr-un oraș din Moldova, Bîrlad, Tecuci, n-are importanță. Sezonul meu trece, *Meduza* se închide. Recunoști că eu mănînc nu numai vara, trebuie să mă îmbrac în toate anotimpurile, să-mi plătesc chiria, coaforul, coniacul. Sînt obligată să mă rostuiesc. Ei, îmi pică acest plocon pe cap, responsabilul. Îmi promite că mă angajează la un restaurant să cînt, cutare, cutare, cutare... Nu mi-a promis chiar că se însoară cu

mine, dar era în stare s-o facă, sînt sigură. Era, ca voi toți, destul de tăntălău ca să nu se dea înapoi nici de la o asemenea imprudență. Totul bine, pînă cind, într-o seară frumoasă de vară, responsabilul meu o așteaptă la ieșire pe madam Ionescu. Amor turbat, pasiune, ca-n prima junețe. Incidentul ține de faptul divers, ar zice toată lumea, dar pentru mine nu-i chiar numai atît, e ceva vital, și asta chiar m-a scos din sărite. Înțelegi, domnule Alexandrescu? Și altele, și altele, și altele... etcetera. Ei, într-o situație ca asta, eu nu pot decît s-o înlătur, rapid și definitiv. Vei zice că-s o patologică, o criminală de rînd, cum dorești, dar ia scormonește prin delicatele psihologii femeiești și spune-mi care n-ar face la fel! N-ar chiar face-o că n-au curajul, dar dorința există în fiecare. Eu prefer să acționez cum mă taie capul. Îmi arde de băut, stau și beau. Singură, pe banii mei. Alta ar dori-o și ea, dar pentru asta trebuie să se complice, să-și caute un partener care s-o ducă în local, s-o danseze, să-i plătească. Dacă nu-și găsește omul, stă acasă, la televizor, nu se compromite. Uite, eu mă compromit, avînd convingerea că sînt mai bună decît toate la un loc, că nu mă mai tot prefac atîta, că acționez după cum îmi cere burta, sînul, piciorul — din ce-s și eu constituită. Apropo, acolo la gheretele acelea, unde se dau mici, nu servește și băuturi? Chiar și rom, ce-o avea. Dacă vrei să plătești tu, te las, nu umblu cu ipocrizii. Hai, invită-mă!

Ei, sper că am reușit să te conving că sînt capabilă de un omor, mai ales de unul așa de simplu ca acesta al nostru. Spun „simplu“ pentru că beneficiază de niște condiții ideale: cadrul — la capătul pămîntului, într-o izolare mai ceva decît a unui

lagăr de exterminare; timpul — noapte, ploaie torențială; victima — o femeiușcă fragilă pe care o poți doborî cu un ac cu gămălie, lipsită de apărare, în plus, element de mare importanță, enervantă din cale afară.

Acum știu că ai dori să afli cum am procedat. Iată cum. Rămăsesem singuri, ei doi și eu. Pe nea Gică nu-l mai socotim, nu are nici un amestec. E drept că așteptam cam de mult prilejul, dar se părea că nici în seara aceea, în noaptea aceea, nu sosise. I-am auzit certîndu-se și speram ca Nicki să se înfurie și s-o întindă, lăsînd-o pe ea singură. Spre marea mea dezamăgire, nu s-a întîmplat așa, ci s-au împăcat, ea a început să-l mîngîie, el s-o privească drăgăstos, ca pe platourile de filmare, ca pînă la urmă să plece împreună. Văzînd că nu mai am nici o șansă, am amînat totul pe altă dată, cînd vremurile vor fi mai favorabile și am ieșit după ei, imediat ce am auzit mașina plecînd. N-aș putea să-ți spun ce m-a făcut, ajungînd la ieșire, să iau tridentul cu mine. Mi-oi fi zis că alunec pe drumeagul acela desfundat de ploaie și am nevoie să mă sprijin în ceva... nu știu. E singurul amănunt pe care nu mi-l amintesc. M-am trezit, așadar, cu el în mînă, am ieșit, am încuiat, mi-am deschis umbrela și am plecat grăbită, să nu mă ude prea tare. Așa, afară, cînd să deschid umbrela, tridentul mă incomoda și l-am rezemat de zidul localului, lîngă fereastra ghișeului de bilete. Am vrut să-l las acolo pînă a doua zi, știam că nu trece nimeni pe acolo și apoi nici nu l-ar lua cineva. Pe urmă, nu știu ce mi-a venit că l-am luat totuși cu mine. Am plecat aproape alergînd. Ploaia cădea în rafale. La vreo sută de metri, am văzut mașina lor oprită. Nu știam ce s-a

întîmplat, vreo pană, sau se ceartă iar. În tot cazul, ca să nu-i întîlnesc, am stat sub plopul din dreapta drumului, adăpostindu-mă de ploaie și așteptînd ca ei să plece. Mașina, într-adevăr, după cîteva clipe numai, a pornit în viteză. Spre mirarea mea însă, imediat ce zgomotul motorului s-a îndepărtat, am auzit pe cineva alergînd prin noroiul drumului, înapoi, spre *Meduza*. Era Dia. Nici să fi aranjat eu, nu se potrivea mai bine! Cînd s-a apropiat de plop, i-am pus umbrela în față. S-a speriat, era gata să cadă, s-a tras un pas înapoi. Atunci am lovit-o. Am aruncat mai întîi tridentul, apoi am luat-o pe ea și am trîntit-o în mlaștină. Mi-am continuat drumul spre șosea ... A! uitam. Abia m-am despărțit de ea, dacă mă pot exprima astfel, și o altă mogîldeață apare în drum. Asta-mi lipsea! mi-am zis. Martorul! Nu văzuse nimic, dar va declara că m-a întîlnit la cutare oră în cutare loc. O clipă am regretat că aruncasem tridentul. Îi puneam și ăsteia de colivă, și nu mai aveam probleme. Cine crezi că era? Aristița. Am întrebat-o unde se duce. Mi-a spus gîfîind, abia își trăgea sufletul, că Dia a invitat-o la *Meduza* de ziua ei, mi-a motivat foarte încîlcit că pînă la acea oră n-a putut veni, dar că acum a găsit o mașină de ocazie și a ținut totuși să fie prezentă la sindrofie. I-am explicat că Dia plecase cu Bogdan, trebuie să le fi întîlnit mașina, chiar adineauri s-au dus, barul e închis, deci să se întoarcă acasă. Părea că s-ar fi lămurit, eu în orice caz n-am mai așteptat-o, am luat-o la goană. Am auzit apoi că ea s-a îmbolnăvit, iar pelerina — o avea într-adevăr, deasupra capului, vîntul încerca mereu să i-o smulgă — i-au găsit-o acolo.

Și asta e tot.

Ea tăcu şi, pe spate, privi cerul liniştită, fericită de timpul frumos care i se impregna în corp. Tăcu şi Alexandrescu. Apoi, ca şi cum s-ar fi înţeles, se ridicară deodată şi, cu paşi mari, fără grabă, se duseră şi intrară în mare. Înotară un timp, alături, foarte aproape unul de altul, atingîndu-se uneori prin apă. Se urcară pe dig. Betonul încins le ardea tălpile goale. Paznicul, care se războia cu un cîrd de copii încercînd să nu-i lase să treacă mai departe pe dig, avea pe el un maiou şi în cap o pălăriuţă albă de pînză. Un picior îi era de lemn. Poate tot de la Turda, gîndi Alexandrescu şi făcu reflecţia stupidă că acesta, de bună seamă, rezistă mai uşor la dogoarea betonului, nesuportînd arsura decît la un picior. Paznicul îşi privi ceasul şi dădu drumul copiilor care, în ţipete de bucurie, o zbughiră spre capătul digului, acolo unde vapoarele intră în rada portului Tomis. O luară şi cei doi în urma lor, tot fără să-şi vorbească.

Se aşezară pe stînci privind apa verde, fremătătoare, departe, pînă la linia orizontului. Acolo se insinua fantoma unui vas; lui Alexandrescu îi făcu plăcere să şi-l închipuie că vine de la Istanbul.

— Concluzia, domnu' Alexandrescu! spuse fata atît de pe neaşteptate că profesorul tresări. Să auzim concluzia. Aţi deliberat? Pronunţaţi cu o voce rece, albă, dar fermă, cu o dicţie perfectă, sentinţa!

— Dacă n-aş fi ipocrit, aş zice că doresc să-mi spui astăzi, acum, imediat ce ieşim de la plajă, şi acele rezerve pe care spuneai că le păstrezi.

— Şi doreşti asta, nu atît din curiozitatea de a le afla, ci că să mă vezi pe mine în starea de totală sinceritate . . . vestimentară. Da?

— Dacă n-aş fi ipocrit, aş zice că da, pentru asta.

— Şi fiind ipocrit?

— Vă mulţumesc pentru cele relatate, sînt de o deosebită importanţă, aruncă o lumină nouă asupra întregii probleme. Aceasta e tot ceea ce aşteptam de la dumneavoastră.

— Asta o spui în calitate de ipocrit.

— Da.

— Deci, în realitate cele spuse de mine nu-s deloc importante, n-aruncă nici o lumină asupra cazului şi nici pe departe nu aceasta e tot ce aşteptaţi de la mine. Este?

— Dacă n-aş fi ipocrit, aş spune că da.

24

Localul cu nume fermecător, *„La corsarul logodit“*, se silea din răsputeri să pară de condiţie, deşi, după toate renovările, chiar şi un ochi distrat putea observa încă lustrul fostei bombe deocheate dintr-o periferie a marelui oraş portuar. Avea angajată şi o orchestră constituită din chitarişti electrificaţi pînă-n dinţi, şi nu una oarecare, ci o „formaţie colaboratoare a Radioteleviziunii române“, titlu de glorie, etalat cu litere de-o şchioapă pe afişul din stradă. Elementul acesta fu suficient ca să-l indispună pe Alexandrescu încă de la intrare. Provincia gemea de afişe cu tot felul de „colaboratori ai Radioteleviziunii“ şi apucase să-şi dea seama că atributul însoţeşte de fiecare dată numele cele mai necunoscute pe care vreo întîmplare oarecare le-a rătăcit vreodată pe vreo lungime de undă sau în vreo secvenţă fugară pe micul ecran.

— N-ai idee, drăcoveniile asta cum funcţionează?

Bogdan nu înţelese din primul moment despre ce e vorba.

— Hidrocentrala asta portativă, care-ţi ia auzul, cum o fi lucrînd?

— Nu m-am întrebat niciodată, recunoscu Bogdan. Şi chiar dacă m-ar fi preocupat problema, sînt convins că n-aş fi ajuns la nici un rezultat. Sînt certat cu tehnica rău de tot şi pentru totdeauna.

— Conduci totuşi o limuzină, şi încă nici nu prea rău.

— Şi eu mă mir cum am ajuns la volan, eu, care nu ştiu înlocui o siguranţă arsă. Apropo de maşină, îmi pare bine că ai avut ideea să luăm autobuzul. Aşa pot bea şi eu ceva. Dar ce-ţi veni cu orchestra? Vrei să te angajezi la ei?

— Mă întrebam dacă penuria de energie nu are repercusiuni şi în sectorul ăsta. Atîtea ramuri ale economiei mondiale au fost paralizate, peste tot se fac raţionalizări şi ăştia, ca în ciudă, ţipă tot mai tare. Cum mă întorc la şcoală, primul lucru ce-l fac e să-l întreb pe colegul meu, profesorul de fizică, pe ce principiu funcţionează chitariştii electrici. Logic, dacă le-ar aproba o cantitate mai mică de curent, ar trebui să urle mai încet, măsură ce, sînt convins, ar fi aplaudată de majoritatea covîrşitoare a omenirii.

— Nici nu-i prea sigur. Unii, probabil, vin tocmai ca să-i asculte. Dar, în definitiv, ce ţi-a venit să te înfunzi aici?

— Întîlnire de amor, făcu Alexandrescu arborînd o faţă de Lache sau Mache.

— Grigore, m-ai topit! Bogdan rîse, un rîs chinuit, schilav, tăiat de sughiţuri, dar primul său rîs

din ultimele zile. Alexandrescu se ilumină ca medicul cînd observă la pacientul aproape pierdut primul semn timid al ameliorării.

— Nu te topi încă, maestre! Stai pînă-ți spun și persoana.

— N-am de unde s-o cunosc. Cunoștințele noastre comune nu acopăr degetele de la o singură mînă.

— Ei, dintre acelea. La cine te-ai aștepta?

Bogdan se concentră ușor amuzat, ca la un joc de societate.

— Nu pot ghici, să mă tai...

Expresia, rostită mecanic, îl întunecă. Alexandrescu observase că orice trimitere, cît de întîmplătoare și nevinovată, la evenimentele nefericite prin care trecuse îi produce o nesfîrșită suferință. Tocmai spre a nu-i lăsa atenția să devieze, îi trînti:

— Am întîlnire cu Lilly Casvan, celebra cîntăreață, deși încă nu e „colaboratoare a Radioteleviziunii".

— Domnule Grigore Alexandrescu! se încruntă Bogdan în glumă, dar vizibil mirat. Domnule Grigore Alexandrescu, repetă, parcă de-abia acum prinzînd sonoritatea acestor vocabule puse alături.

— Da, așa mă cheamă, spuse spășit profesorul și nu-ți poți închipui cîte am de tras din pricina asta. Cu oamenii mari, cu funcționarii, pe unde am de depus acte, nu prea. Lor numele acesta nu le spune nimic. La școală, în schimb... Cît timp predau despre tizul ăla bătrînul, toată clasa se prăpădește de rîs. Dar nu așa, uniform: cu variații. Biografia e însoțită de o doză serioasă de rîsete, dar mai pe înfundate. *Umbra lui Mircea la Cozia*, trece și asta cumva. La *Cîinele soldatului* intensitatea scade mult, rîsul aproape încetează. Ei, cînd ajung însă la *Boul*

şi viţelul, se produce o explozie care nu se mai sfîrşeşte. Vin de la clasele vecine şi ne cer să facem linişte. Profesorii mă privesc cu reproş, ca şi cum eu i-aş antrena pe elevi să producă un asemenea vacarm. Copiii nu mai pot, se ascund pe sub bănci, tropăiesc din picioare, aruncă manualele în aer. Unii simt că leşină şi, ca să scape, îşi acoperă faţa cu batista şi îmi cer prin semne voie să-i las afară, pretextînd că le curge sînge din nas. Ce pot să fac? În fiecare an întocmesc proiecte de reformă a Programei analitice susţinînd suprimarea marelui clasic, dar găseşti pe cineva dispus să renunţe la fabulist? Încerc o altă ofensivă: să-mi schimb numele, dar şi asta merge greu, argumentele mele nu conving. Asta-i situaţia. Dar să revenim la un subiect mai agreabil. Zi-i aşa, nu te aşteptai ca eu şi Lilly ...

— În ruptul capului ... Deşi, dacă stau să mă gîndesc ... Desigur, o chemi pentru ...

— Nu pentru ... Vrei să spui: pentru cercetări. Află că nu. Am cercetat-o. Am fost cu ea şi la plajă ... Ei, ce zici? Ţi-am luat piuitul.

— Grigore, spuse Bogdan cu vocea schimbată, din moment ce pe mine m-ai scos din cauză ...

— Dar cine ţi-a spus asta?

— Tu.

— Eu? Nu-mi amintesc să-ţi fi spus aşa ceva. Şi nici nu puteam să-ţi spun. N-aveam dreptul.

— Şi cu toate acestea, tu mi-ai spus-o.

— Cînd?

— Acum. Mi-o spui cu ochii, cu toată expresia feţei. Văd că te-ai convins în privinţa mea. Altfel mă priveai atunci cînd mă suspectai. Oricît în-

cercai să te maschezi, îți simțeam răceala privirii, parcă te uitai la mine dintr-o peșteră. Altfel te uiți acum! Artiștii, indiferent ce-s, pictori, sculptori, scriitori, sînt întîi și întîi buni psihologi, citesc sufletele. Și eu te citesc perfect. N-ai talent de actor, Grigore. Îi fi, poate, profesor bun, deși, după cele mărturisite adineauri, nu prea ții clasa în mînă. Dar, în fine, poate ai ceva calități pedagogice. Nu-i exclus să ai și ceva aptitudini de detectiv. Vreun vis refulat din tinerețe, de cînd citeai romane de aventuri.

— Citesc și acum. *Arcașul verde* e cartea mea de căpătîi în această vacanță.

— Dar, aici doream să ajung, teatrul nu te prinde absolut deloc. Așa că trădezi ce gîndești...

— Nu știu cît mă trădez. De pildă, acum. Tu ești convins că pe tine te-am scos din combinație, ceea ce, spre regretul general, trebuie să-ți spun că nu e deloc așa. Dar aveai ceva să spui. Te-am tot întrerupt.

— Simt că ai identificat criminalul. Dacă nu ești încă pe de-a-ntregul sigur, ai o seamă de indicii care te duc spre cineva. Mai rămîne să-ți verifici niște bănuieli care deocamdată stau suspendate în aer. Dacă și acelea se confirmă... Cam în faza asta te găsești. Am dreptate?

— Să zicem.

— N-aș vrea să te dezamăgesc, nici să-ți încurc în vreun fel ițele. Mă simt însă dator să-ți ofer niște date, care mă tem că-ți clatină tot edificiul. Dar nici nu te-am întrebat: la ce oră ai „întîlnirea de amor"?

Alexandrescu își consultă ceasul.

— Mai avem trei sferturi de oră bune. Cu cît mai întîrzie *miss* Lilly ... avem timp suficient. Hai, că m-ai făcut curios cu datele tale. Ce-ai aflat?

— Ceva în legătură cu Cibela.

— Să vedem. Dar indiferent ce-mi vei spune, nu văd cum îmi dărîmi edificiul. Mai ales că tu nici nu știi pe ce e construit acesta, pe ce se sprijină.

— Uite cum. Pe mine nu mă mai bănuiești. Nu protesta, știu că așa e, așteaptă să-ți spun în continuare. Pe Casvan, deduc că idem.

— Greșit deduci. Dar zi-i mai departe.

— Eu, ca să-ți spun drept, pe Casvan am suspectat-o mereu. Are ceva, o ferocitate ... ceva de sălbăticiune ... Eu am cunoscut-o mai îndeaproape, nu mai țin minte dacă asta ți-am spus-o sau nu. Ei, cu cît o dibuiam mai bine, simțeam în ea acel ferment ... ceva ce dospește ... ceva ce poate odată și odată să facă urît. Mă temeam de ea. Cînd o vedeam cum împlîntă tridentul în caracatița aia scîrboasă ...

— Știi că atunci, după plecarea voastră, ea, ieșind, a luat și tridentul?

— Nu știam. O bănuiam. Acum nu mai știu ce să cred. Văd că tu ai grațiat-o.

— Mai departe! ...

— A mai rămas pe lista suspecților Cibela.

Alexandrescu îl privi atent în ochi, fără să spună nimic.

— Aici ți se demolează edificiul.

— Anume?

— Simplu. În agenda ta figurau trei suspecți: eu, Casvan și Cibela. Fiecare din noi ar fi putut s-o ucidă pe Dia. Din motive pe care nu le cunosc, pe primii doi i-ai tăiat de pe listă. A rămas Cibela. Elementele se asamblează: antecedentele biografice,

în noaptea respectivă a sosit în perimetrul omorului, ca să zic așa, tocmai cînd Dia se dăduse jos din mașină și pornise înapoi spre bar.

— Tu ai văzut-o pe bătrînă?

— Da, tocmai pornisem mașina cînd am văzut o siluetă neagră, ținînd ceva deasupra capului ca să se apere de ploaie. N-am recunoscut-o, aș fi luat-o în mașină. Abia mai tîrziu, cînd i s-a găsit pelerina mi-am dat seama că ea a fost... Deci, ai toate motivele s-o suspectezi. Nu știu ce ți-a îndrugat Casvan, care, să nu uităm, se găsea și ea pe undeva, prin apropiere. Tot ce se poate să-ți fi spus că Cibela i-a cerut tridentul, că a văzut cum o săgetează pe Dia, sau alte năzbîtii de felul ăsta care ți-ar fi întărit convingerea că bătrîna e asasinul. Află că toate sînt scorneli, nimic nu e adevărat.

— De ce?

— Nu Cibela a strîns-o pe Dia de gît cînd era mică.

Alexandrescu îl privi stupefiat.

— Am făcut și eu cercetări între timp, reluă Bogdan. Te concurez... Vorba vine, cercetări... De astea îmi mai ardea mie!... Dar, cu totul întîmplător, am aflat niște amănunte interesante, care pot avea rostul lor în lămurirea cazului.

— Dar spune odată, băiete!

— Aristița e cu adevărat mama Diei, și a născut-o cam în împrejurările cunoscute de noi. Numai că a abandonat fetița undeva, într-o gară, imediat după naștere. A găsit-o un cetățean oarecare. Acesta nu avea soție, trăia în concubinaj cu una. Omul dorea să crească fetița, concubina ba. S-au hărțuit așa vreo doi ani, pînă cînd femeia s-a înfuriat, a luat copila și a încercat s-o sugrume, lăsînd-o pe malul

mării. Întîmplarea a fost cunoscută la vremea ei, femeia și-a primit pedeapsa, în sfîrșit... Dia a ajuns la Casa copilului, de unde au adoptat-o cei din Malu-Rău. Aceștia au aflat și ei ceva, dar au făcut confuzia, crezînd că Aristița a încercat să-și omoare fiica. Nici pentru Dia perioada aceasta nu s-a clarificat niciodată. Important e că, tîrziu, nu-mi dau seama pe baza căror indicii, Cibela a recunoscut-o. Pot să-ți declar că a suferit enorm pentru fapta ei, iar pe Dia a iubit-o nebunește. Cred că e limpede: Aristița nu putea săvîrși crima.

— Și edificiul? întrebă Alexandrescu.

— Din moment ce învinuirea ta se îndrepta spre Cibela, acum, după ce cunoști și amănuntele acestea...

— Dar n-am susținut nici un moment că i-am exclus pe toți și o mențin numai pe Cibela ca suspectă...

— Nu? Dar cine ar mai putea fi? Stoenescu?...

— Nu e cazul.

— Nea Gică?...

— Vai de capul lui.

— Dijmărescu?...

— Nu intră în discuție. Rolul lui a fost doar acela că ne-a servit un element nou: tu te certasei cu Dia în seara aceea. De ce nu mi-ai spus?

— Eu? Dar nu ne-am certat deloc. Cum poate minți într-un asemenea hal!

— Poate nu-ți amintești. Erai amețit...

— Dar nu băusem nimic. Știi că nu beau niciodată cînd sînt cu mașina.

— Prima dată mi-ai spus că ai băut.

— Grigore... M-am grozăvit. Mi-a fost rușine de tine să-ți spun că nici de ziua Diei n-am băut nimic.

Mă puteai judeca greşit, fie că-s zgîrie-brînză, fie că-s membru fondator al ligii antialcoolicilor. Voiam să mă crezi bărbat. Dar acolo n-am băut nimic. Luasem o *fiolă* în maşină şi abia aşteptam să revenim acasă, s-o pot bea cu ea. Poate şi asta să mă fi înfuriat. După ce mă abţinusem toată seara, tot cu gîndul la butelia aceea, cînd să pornim, ea sare şi-o apucă îndărăt spre bar. Parcă era luată din minţi!

— Unde te-a udat ploaia aşa?

— M-am dus pe strada ei. Am parcat mai la distanţă, după colţ, să nu-mi vadă maşina şi am tot patrulat aşteptînd-o. Îmi ziceam că trebuie să sosească, unde să stea? Abia aşteptam să vină, să intru la ea. Sau, mă gîndeam că avea o întîlnire cu cineva şi soseşte cu acela. Şi într-un caz şi în altul nu mă puteam îndepărta de străduţa ei, o aşteptam, nici nu simţeam ploaia.

— Să revenim. De ce v-aţi certat, totuşi? Înăuntru, în local.

— Dar ţi-am spus că nu ne-am certat! De ce nu vrei să mă crezi?

— Ceva, că se duce ea să te denunţe... Nu-ţi aminteşti?

— A! la asta te refereai? Ea insista să mă duc să clarific odată povestea cu Vasile Petre. Eu i-am replicat că aceea se va clarifica de la sine. Cu cît mă duc eu şi îi bat la cap, cu atît mă vor suspecta mai rău. Cel mai înţelept e să aşteptăm. Cercetările nu se poate să nu ducă la adevăr. Ea m-a făcut laş, susţinea că Cernat ne are în mînă şi ne şantajează, şi a zis că dacă eu mă tem, se duce ea şi explică totul. M-am răstit, bineînţeles, la ea, să se astîmpere, că numai strică toată treaba. Cam asta a fost.

Dar spune tu, nu aveam dreptate? Tu cum ai fi procedat?

Văzînd că Alexandrescu tace, nici nu-l aprobă dar nici nu-l condamnă, continuă:

— Nu văd, în cazul acesta, cine ar putea fi. Poate nu e dintre cei cunoscuţi de noi. Uite, să ne imaginăm că toată povestea asta e un roman poliţist. Noi ne situăm în punctul din care priveşte autorul. Ni se prezintă cîteva personaje şi, obligatoriu, unul dintre ele trebuie să fie criminalul. De ce n-am accepta şi o altă formulă: îi suspectăm, odată cu autorul, odată cu detectivul, pe cei cunoscuţi. În cele din urmă însă, se dovedeşte că făptaşul e cu totul altcineva, pentru noi un necunoscut. Noi nu putem cunoaşte absolut toate relaţiile victimei; privite dintr-un alt punct, acestea apar cu totul altele. E obligatoriu ca noi să ne postăm neapărat în acea zonă în care se află şi ucigaşul, acesta adică să fie neapărat unul dintre cunoscuţii noştri?

— Da, e obligatoriu. Ucigaşul trebuie să fie unul dintre voi. Altfel nu se respectă regulile romanului poliţist.

— De ce e nevoie ca acestea să fie respectate? Nu putem admite şi alte posibilităţi decît cele care intră într-o schemă? Şi aşa, la modă e să se spargă tiparele tradiţionale . . .

— Bine, Bogdan, dar noi nu ne sinchisim de modă. Tu faci sculptură abstractă pentru că aşa cere moda?

— Nicidecum. Ţi-am spus de mai multe ori că, dacă n-ar fi făcut nimeni artă abstractă pînă la mine, o făceam eu. Pentru că aceasta e o necesitate, eu nu pot crea decît aşa. Şi apoi, să ştii că nici nu

mai e la modă. Ultimul strigăt în plastică e naturalismul cel mai fotografic. Noi, abstracţii, sîntem consideraţi tradiţionalişti, depăşiţi, învechiţi.

— Nu, Nicolae, îl readuse Alexandrescu la subiect. Nu putem accepta formula ta: să aducem la sfîrşit un necunoscut, să-l arătăm cu degetul, — iată tîlharul! Iată pe cine-l căutam noi, suspectîndu-ne toate cunoştinţele, altfel oameni foarte de treabă, ca dumnealui să stea în umbră, nici să nu ştim că există, şi să lovească de acolo! ... Nu putem face asta. Mai întîi că, din păcate, sau din fericire, noi nu sîntem eroi de roman ca să putem fi dirijaţi după necesităţile acţiunii, ba autorul să se tîrguiască pe pielea noastră: să-i pun să acţioneze aşa sau altfel? Nu, scumpe, amice, noi nu avem norocul acesta, pentru că nu sîntem eroi, ci doar nişte bieţi oameni. Aici, în lumea noastră nu mai merge ca-n cărţi, să dirijăm acţiunea încoace sau s-o cotim încolo. Noi n-avem încotro. Ne urmăm cursul, indiferent că ne convine sau nu.

— Dar, Grigore, nu m-ai înţeles. Eu tocmai asta şi spun. Nu putem respecta o schemă, care în romane o fi funcţionînd ea, dar care în viaţă se poate dovedi inaplicabilă. Dacă între cei cunoscuţi de noi nu se găseşte asasinul, de ce nu admiţi că acesta poate fi un necunoscut, care mai devreme sau mai tîrziu îşi va dezvălui identitatea, va fi prins, va da socoteală de ce a făcut? ...

— Nu. Trebuie să rămînem la cercul celor cunoscuţi de noi.

— Pentru că aşa cere schema?

— Nu. Pentru un motiv mult mai simplu. *Pentru că ucigaşul este unul foarte bine cunoscut de noi.*

25

Pînă la sosirea cîntăreţei, aproape epuizară şi a doua sticlă de vin. Ea, de cum apăru, în loc de salut, în timp ce-şi punea poşeta în colţul mesei, studie expert, dintr-o privire, frapiera şi paharele şi spuse:

— Aoleu, rău am nimerit! Domnule profesor, dacă ţi-ai imaginat că mă inviţi la vin, ai săvîrşit o gravă eroare.

— Nici nu mă gîndeam ... se scuză Alexandrescu stîngaci. Noi ... luasem aşa ... în deschidere ...

— Deschiderea nu se face cu vin, Alexandrescu Grigore. Pe azi văd că nu ţi-ai învăţat lecţia. Nu-i nimic. Data viitoare te vei pregăti mai bine. Fetiţo, ce vodcă ai?

— Rusească. Fata care servea, în uniforma ei neagră ca a liceenelor de pe timpuri, părea chiar o elevă şi fu extrem de fericită că poate răspunde atît de prompt unei doamne cu ochii prelungi, puternic desenaţi, cu pleoapele albastre, cu unghiile bordo, aproape negre. Din scurta ei experienţă învăţase că, cu acest stas de persoane, nu e bine să tărăgăneze discuţia, că poţi fi pusă la punct cît ai zice peşte. Se vedea cît de colo că e o transilvăneancă. Se şi înroşi înainte ca Lilly să-şi exprime nemulţumirea:

— Rusească! Foarte bine ... Dar din care: *Moskovskaya, Stolichnaya, Extra, Krepkaya?* Asta te-am rugat să-mi spui.

— Nu ştiu. Mă duc să întreb.

— Du-te, dar cînd te întorci, adu-mi una mare, indiferent din care o fi. Apă văd că au colegii, mă abonez la a lor ... Domnul Bogdan văd că mă priveşte cu un nesfîrşit reproş. Cu ce am păcătuit? ...

A! Înţeleg. Nu m-am purtat destul de delicat cu domnişoara. Uitasem că aveţi un adevărat cult pentru fetele care servesc. Şi fiindcă veni vorba, condoleanţele mele! N-am apucat încă să-ţi spun.

— Lilly! o sancţionă Alexandrescu aspru.

— O spun cu toată sinceritatea. Regret foarte mult cele întîmplate.

— Nu pun la îndoială sinceritatea dumneavoastră, interveni Bogdan, dar nu înţeleg de ce aş merita eu condoleanţe. În aceeaşi măsură le poate primi Grigore, că stă şi el la Cibela, sau chiar dumneavoastră. Aţi fost colege, aţi lucrat la aceeaşi firmă.

— Ei, să lăsăm, să lăsăm ... Da' supărăcios te-ai făcut, Nicki! Şi oficial ...

— Sper că nu deschideţi o polemică cu blamări şi etichetări, încercă Alexandrescu un armistiţiu, profitînd şi de sosirea fetei cu paharul perfect transparent aşezat pe o tavă.

— *Raşăn vodka!* exclamă Lilly în englezeasca ei personală, frecîndu-şi cu satisfacţie mîinile.

— Eu cred că o să vă las, îi spuse Bogdan lui Alexandrescu în şoaptă.

— Fii serios, nu fă măgăria! sări Lilly care auzise în mod inexplicabil prin zgomotul teribil al orchestrei. Aş crede că din cauza mea. Mai bine abţine-te! Mustrările mele de conştiinţă, hai, că le-aş mai suporta, m-am obişnuit cu ele şi nu le mai bag în seamă, dar m-ar prelucra domnul profesor, pînă m-ar împinge la cele mai negre gînduri. Şi taman asta ar mai lipsi acum, să mai complicăm lucrurile cu încă un deces. Stai liniştit, Nicki, nu ne stinghereşti cîtuşi de puţin. Cînd ne arde de sărutat, te anunţăm să citeşti orarul de pe peretele ăla.

— Lilly, dacă nu încetezi... o amenință Alexandrescu, află că eu chiar mă ridic și plec.

— Zău! Dar să știi că nici n-ar fi lipsită de interes o seară cu bătrînul meu prieten Nicholas. Gregory dragă, dar ai avut o idee genială. Chiar, nu vrei să pleci, să ne lași măcar o seară...?

— Nu plec, și dacă o mai ții așa, te anunț că trec la ceea ce e mai detestabil în toată pedagogia: la pedeapsa corporală.

Lilly zvîntase al doilea pahar și trimisese fata după al treilea. Subit, debitul său verbal încetă și ea însăși luă înfățișarea cunoscută: nemișcată, cu ochii în gol, absentă la tot ce se petrece în jur, gîndindu-se la ceva îndepărtat, sau realizînd acea performanță despre care se afirmă că e imposibilă: negîndindu-se la nimic. Astfel, masa lor se liniști, băieții își mai spuseră cîte ceva, dar mai mult priviră dansul care evolua frenetic.

Alexandrescu îi arătă lui Bogdan o blondă cu părul lăsat în felul cum pe timpuri, cînd erau ei elevi, Marina Vlady apăruse în *Vrăjitoarea*. Sculptorul îi răspunse că a observat-o încă de cînd intraseră.

— Domină întreaga sală, zise Alexandrescu. Nu știi prin ce. Mai sînt și altele în ring, mai frumoase decît ea, mai elegante, care dansează mai bine decît ea. Cu toate acestea, nici una nu o concurează. O fi avînd ea ceva în suflet, o bucurie mare, un cîntec neauzit de ceilalți, dar pe care-l simt toți iradiind din ea... E regina neproclamată a balului. Și să observi că la orice dans se petrece același lucru. Apare una de pe undeva, nici n-ai observat-o cît a stat la masă, dar cum intră în dans ceva pune stăpînire pe ea, o aureolează, o distanțează dintr-o dată de toate celelalte. Ea bineînțeles că simte trans-

formarea, intră ca într-o beţie curată, de aer de munte, de ape clare, de rouă, de ierburi pure şi îşi trăieşte clipa de glorie, o soarbe cu voluptate, ca apoi să dispară în anonimatul sălii, în mulţimea îmbîcsită şi vulgară, la fel de nebăgată în seamă cum a apărut. Lumina aceea ce o înconjoară s-a stins, iar ea rămîne să se zvîrcolească tot restul nopţii în aşternut şi să trăiască apoi, cîteva zile şi cîteva nopţi, asemenea vedetelor trecute, din amintiri. Şi, ce e mai ciudat, fenomenul nu e aplicabil numai la persoane. Vezi, eu nu sînt dansator, poate tocmai de asta am avut prilejul să observ mai mult decît protagoniştii înşişi. Există şi un dans-rege. Toţi aşteaptă dansul acela. Ştiu din alte seri succesiunea melodiilor şi toate celelalte dansuri nu sînt decît o pregătire, un urcuş pînă la acel pisc voluptuos şi confuz care declanşează în toţi senzaţia crudă şi trecătoare de împlinire. Ce urmează e un deşert treptat, dezolant, de împrăştiere searbădă, dar la asta nu doreşte nimeni să se gîndească. În toţi trăieşte în germene dansul acela unic şi pe el îl aşteaptă cu înfrigurare să se nască. Tu trebuie să fi observat aceasta la *Meduza*. Şi aici trebuie să se petreacă. Nu ştiu care e dansul, pentru că n-am mai fost aici, dar ne vom da seama cînd va izbucni. Poate e chiar acesta . . .

Prin întreaga sală trecu un freamăt, ca şi cum un stol de păsări care au stat pînă atunci nevăzute pe mese, pe spetezele scaunelor, pe umerii oamenilor, şi-ar lua dintr-o dată zborul. Cu feţele iradiind de bucurie, aproape toată lumea se ridică, se duseră de la o masă la alta, se invitară din ochi şi, grăbiţi şi solemni, intrară în ring.

Lilly vru să-l ia pe Alexandrescu la dans, dar acesta îi replică, regretînd cu adevărat, că nu ştie dansa decît tango. Îl cercetă o clipă cu privirea pe Bogdan, dar renunţă, înţelegînd că nici el nu va accepta să danseze. Se ridică şi se duse singură, intră în mulţimea dezlănuţuită şi jucă transpusă, ca un om fericit sau ca unul care o face în ciuda fericirii.

— Ţi-am vorbit extrem de preţios, zise Alexandrescu, ca de la catedră, acum mă ruşinez, nu era cadrul potrivit pentru prelegeri, dar cred că observi că n-am spus neghiobii. Simţi momentul, nu?

— Grigore, spuse Bogdan sec, de ce ne-ai adus aici?

— Nu înţeleg, fu Alexandrescu nedumerit.

— Adică da, ştiu perfect de ce. Te-am judecat greşit cînd ţi-am spus că nu eşti un bun actor. Dimpotrivă, eşti un actor desăvîrşit. Te-ai ascuns atît de abil că m-ai indus în cea mai gravă eroare. M-ai făcut să cred că nu mă mai suspectezi. Cînd colo, aceasta era metoda ta. La început ţi-ai pus o mască. Se vedea de la o poştă ce gîndeşti despre mine, că mă crezi un criminal sadea. Apoi, ai schimbat masca: altă privire, faţă senină, despovărată, alt om. Eu, naivul, cad în cursă: sînt sigur că te-ai lămurit şi ţi-ai schimbat radical părerile despre mine. Acum puteam fi degajat, apropiat, zidul dintre noi căzuse, puteam comunica. Asta şi urmăreai şi, trebuie să recunosc, ai reuşit perfect. Cînd ţi-am spus ce aflasem despre Aristiţa, credeam că-ţi aduc noutăţi. Dar tu cred că le descoperisei de mult. Deci nu ea era ultima ta suspectă, aşa cum eu, fraierul, credeam, ci tocmai pe ea o tăiasei de pe listă. Mai rămăsesem eu şi Casvan. De ce nu recunoşti? De asta ne-ai adus aici. Întîlnire de amor! Mi-e lehamite . . .

Ne-ai analizat pe fiecare în parte, ne-ai scotocit toate măruntaiele, ne-ai pus în dreptul geamului și te-ai uitat prin noi, dar asta nu-ți era deajuns. Ne-ai studiat pe fiecare și-ți rămăseseră niște pete albe, nelămurite. Aveai acum nevoie să ne vezi față în față, să surprinzi niște reacții, să-ți fondezi niște presupuneri. De ce te ascunzi? Uite că și eu pot scotoci, pot scutura omul. Te-am prins, ce mai ai de spus? Nu te așteptai. Ha-ha-ha... Îți trebuia să ne vezi pe amîndoi suspecții împreună, să ne cîntărești, să ne compari, să vezi cum reacționăm. Uite cum...

Bogdan se ridică furios, se repezi în înghesuiala din ring, se strecură pînă la Lilly și ca un apucat, începu să danseze executînd cele mai acrobatice figuri.

— Caraghioșilor! spuse Alexandrescu și ceru și el transilvănencei o „Russian vodka".

26

— Prin urmare, chiar pleci... Cine știe ce nesuferit va veni aici în locul tău. Pînă să te obișnuiești cu alții, străini... De ce nu mai stai o zi-două, Grigore?

Alexandrescu își lichidase o bună parte din garderoba înșirată pe pat și-și așezase lucrurile în geamantan. Lucra meticulos, ca mai toți băieții trecuți prin internate și pe la gazde, necăsătoriți pînă tîrziu. O cămașă o întorcea de zece ori pînă să-i găsească poziția cea mai potrivită. Cît privește pantalonii, asta era o campanie dificilă și de durată... Luă în mînă și cele patru ilustrate și le depuse la

loc pe noptieră, spunîndu-şi, de astă dată cu toată solemnitatea, că pînă diseară le va expedia.

— Trebuie să plec, Nicki. Mîine trebuie neapărat să plec. Nu mai pot întîrzia nici o oră. Mi-am şi luat biletul de tren.

— Cred că o să plec şi eu. Nu mai stau singur aici.

— Ce-ai spune dacă i-am face o vizită Cibelei? Într-un fel trebuie să ne înţelegem cu bătrîna. E încă de dimineaţă, sînt ceva nori, încă nu ştim dacă se face timp de plajă. Pînă se lămureşte vremea, dăm o fugă? Apoi, dacă e cald, coborîm la plajă . . .

Alexandrescu găsi că mămăruţa albastră merge perfect, dar Bogdan spuse că ceva nu-i place cum sună la motor. Azi încă va trebui să umble la ea, s-o pregătească de plecare. În zece minute, cu toate stopurile şi puhoiul de maşini revărsat pe toate străzile, fură la spital. Nu putură nici de data aceasta s-o vadă pe Aristiţa, dar doctorul Arghiropol îi asigură că mîine îi face formele de ieşire. Spuse că s-a restabilit aproape cu totul, are o vitalitate uimitoare, va bate suta.

Întreg caldarîmul era acoperit de aripioarele verzi-alburii căzute din arborii bătrîni şi fu suficientă o boare abia perceptibilă ca aşternutul să se pună în mişcare cu un zumzet stins, dîndu-ţi o ameţeală dulce.

— Poţi ocoli să ieşim în străduţa Diei? întrebă Alexandrescu. Şi pentru că sculptorul întîrzia să răspundă, continuă: Sau n-ai vrea să trecem pe acolo?

— Putem trece . . . făcu Bogdan nehotărît. De *atunci* n-am mai fost. Aveam aşa . . . o reţinere . . .

Parcă nu-mi venea să mă apropii de partea aceea... Cu tine cred că voi avea curajul.

Ocoliră mult, dădeau mereu de sensuri unice. Trecură și prin fața restaurantului *„La corsarul logodit"*, dar amîndoi se prefăcură că nu observă. Bogdan dansase în disperare, apoi îl apucase căința, se condamna că la atît de puțin timp după dispariția Diei s-a apucat de petreceri, plînsese. Alexandrescu și Casvan abia au reușit să-l liniștească și să-l ducă acasă.

Pe străduța Diei parcă nu se schimbase nimic. Ai fi crezut că aceleași mașini, lovite de o molimă tehnică, zac cu boturile vîrîte în tulpinile duzilor. Prin curți, nici o mișcare. Zăriră căsuța în care locuise Dia. Bogdan opri și-i spuse lui Alexandrescu să coboare, dacă vrea, singur. Nu-i e frică nici lui, dar îl cunoaște gazda Diei și nu vrea să-l observe pe aici.

Alexandrescu porni încet pe marginea ulicioarei. La portiță se opri. Tifonul de la prima intrare atîrna nemișcat. Ușa a doua, cu vopseaua cojită, era închisă. Pisica albă dormea pe prag. Afară, pe o sfoară, atîrnau la uscat dresuri de baie și alte piese de lenjerie femeiască.

— Doriți o cameră?

Gazda Diei îl observase și, ștergîndu-și mîinile de șorț, veni spre gard. Era evident că nu-l recunoaște.

— Da! spuse el hotărît, bucuros că a fost scutit de alte explicații.

— Am o cameră excelentă. Asta de aici. Acum e închiriată la două fete, dar pe sîmbătă se eliberează. Poftiți s-o vedeți. Chiriașele sînt plecate.

Alexandrescu intră în curte și, în urma gazdei, se

îndreptă spre camera Diei. Abia aştepta să revadă încăperea.

— Sînteţi singur sau cu soţia?

— Cu soţia, cu soacra şi cu cinci copii, spuse Alexandrescu.

— A, nu, nu nu, atunci nu stăm de vorbă. De ce nu spui de la început? Nu închiriez la familii cu copii.

— Pot totuşi să văd camera?

— Nu, n-are nici un rost. La revedere, domnu...

Cu paşi rari, Alexandrescu reveni la maşină. Din duzi se desprindea, rar, cîte o frunză veştedă. Una căzu pe capota maşinii lui Bogdan.

— Ce-ar fi să ne sălbăticim azi? zise Alexandrescu. Să nu mergem unde-i lume multă. Trebuie să găsim undeva un ţărm pustiu, să ne scăldăm şi să stăm la soare fără Tom Jones, fără covrigi cu susan şi fără cîntarul de persoane.

— Ştiu un loc ferit. Mă duceam uneori acolo cu *ea*. E dincolo de *Meduza*.

— Dă-i bătaie! Timpul văd că se limpezeşte, şi e tîrziu.

Fără să-şi mai spună nimic, ajunşi la intersecţie, Bogdan viră şi intrară pe drumeagul ce duce la *Meduza*. În apropierea plopului, opri şi coborîră amîndoi. Se uitară un timp la mlaştina din dreapta, plină de mătasea broaştei, de lintiţă şi de stuf. Se apropiară apoi de bar şi-l strigară pe nea Gică. Acesta le dădu drumul înăuntru, bucuros că are cu cine sta de vorbă.

— Dar să ştiţi că nu Servim nimic. E închis, preciză el.

— Azi nu bem, nea Gică.

— Ei, am eu pus de o Parte, nişte „superior“.
— Rachiu sau rom? se interesă Alexandrescu.
— Rom! accentuă nea Gică victorios.
— Nu bem azi, nea Gică. Sîntem opriţi de medic.
— Cine vă pune să vă duceţi la medic? Pe mine de ce nu mă opreşte? N-am mai fost pe la el de cînd ma vaccinat. Pe vremea aceea încă nu mapucase-m de băut, că nu mă duceam nici atunci...
Bogdan intră în boxa în care stătuse cu Alexandrescu în seara cînd îl adusese aici. Profesorul, cu aerul că admiră „vestigiile“ de marmură, urcă pe podiumul lui Casvan, ţinti din ochi meduza de pe peretele din faţă, intră în şopronul unde Dia, Bogdan şi Lilly se adăpostiseră atunci de ploaie, umblă de la o boxă la alta, printre mesele grădinii, aşa cum făcea Dia seară de seară. Se îndreptă apoi spre Bogdan.
— Ei, Nicki, plecăm? Hai, că se face dousăprezece şi uite ce arde soarele. Să trăieşti nea Gică! Nu te superi că atunci, cînd cu biletelul acela, am ţipat la mata.
— Al dracului să fie de bileţel. Nu mia-i spus că e aşa important, că nul ardeam. De atunci îmi tot pare rău după el, laşi scoate de undeva, dar... Măcar să-l fi citit...
— Nu-i nimic, nu-ţi face probleme. Bine că l-ai ars. Nu conţinea ceva important, să nu-ţi pară rău după el. M-am înfuriat eu atunci degeaba...
— Poftiţi desearä, băieţi! Doamna Lilly apare întro Rochie noUă.
— O, evenimentul ăsta nu-l putem scăpa. Bine că ne-ai spus. Să trăieşti!

27

— Erai un om de treabă, Pascu Cernat, interesat de întreprinderea și de postul dumitale. Interesat mai ales de postul dumitale, și încă într-o asemenea măsură că erai în stare să ți-l aperi folosind orice armă. Ți-l iubeai. Mai mult decît pe o ființă, decît pe soția dumitale sau pe copii. Stăteai și dumneata la lucru peste orele de program, în zilele de odihnă, dacă era nevoie și noaptea. Ai fost de nenumărate ori evidențiat pentru abnegația dumitale. Numai că n-o făceai, asemenea multor altora, pentru ca lucrul să meargă bine, ci de dragul postului. Dacă printr-o întîmplare ai fi fost schimbat și pus într-o altă muncă, nu te-ai mai fi sinchisit deloc dacă lucrul merge sau nu. Ba avem toate motivele să credem că te-ai fi bucurat să șchiopăteze, ca toată lumea, și mai ales superiorii, să-și dea seama ce șef au pierdut.

Și, într-un fel, e explicabil că-ți iubeai așa de mult postul. Îl obținusei cu greu, muncit, cu multe sacrificii, cu multe renunțări, umiliri. N-ai nici pregătirea, nici calitățile unui șef și fără atîta efort n-ai fi ajuns niciodată să conduci. Un șef trebuie să aibă măcar o calitate în plus față de oricare din subordonați, altfel postul e ocupat de el prin fraudă, abuziv, intrăm în domeniul anomaliilor. Dumneata n-aveai această calitate în plus, aveai în schimb destule în minus față de mulți din cei pe care-i conduceai. Aveai subordonați care lucrau cu mai multă tragere de inimă, mai dezinteresat, care erau mai culți, absolvenți de liceu, de școli tehnice, ba și mai tineri. Și și aceasta te deranja la ei, tinerețea lor. Oricare putea fi virtual un șef, în ochii du-

mitale, un uzurpator, așadar un dușman. Simțeai că nu mai conduci efectiv, tehnica nouă te depășise, te depășiseră cam toate și mari cataclisme pluteau în aer. Prin urmare postul trebuia apărat din greu, nu era de joacă. Instinctul dumitale de om de la plug, încă nefalsificat pe de-a-ntregul, îți spunea că poziția, odată pierdută, nu se mai poate cîștiga toată viața. Și cît de mult te obișnuisei cu situația! Trebuia să fii curier, încărcător sau să bați cu ciocanul. Îți dădeai perfect de bine seama de asta. Dar îți plăcea să dai ordine, să fii ascultat și temut. Încolo, erai un ins ca foarte mulți alții, banal.

Nici vorbă, nu erai un ucigaș.

Dar iată că vine moartea și dă tîrcoale prin preajmă. Se petrece un accident. Nu l-ai dorit, ai fi dat orice să-l poți șterge. *Ai fi făcut orice* ca să-i dispară urma. Era vorba de viața unui om, de o văduvă, de niște orfane. Te impresionau și astea. Dar, mai presus de toate, era în pericol postul. Tot ce aveai mai scump pe lume.

Postul pe care-l cucerisei pas cu pas, ca pe o fortăreață, să-l pierzi dintr-o prostie, ca la un joc de cărți? De ce? Dacă ai luptat atîta pentru el, nu merită de zece ori mai mult să lupți pentru a-l menține?

Aici a intervenit o judecată pe care trebuie s-o reconstituim corect dacă vrem să înțelegem ce s-a petrecut în continuare.

Da, accidentul s-a petrecut din vina dumitale. Să vedem însă care e această vină. Ai vîndut marmură la negru? Te-ai ales cu vreun beneficiu de pe urma tranzacției? Nici vorbă. N-ai primit nici un pachet de țigări. N-ai pretins și n-ai fi acceptat dacă ți s-ar fi oferit. Nu cîștigul era la mijloc. Cumsecădenia. Ai vrut să ajuți — dacă poți face ceva bine, de ce

să nu faci? Ţi s-a prezentat un tînăr artist din Capitală care are nevoie de o piatră. N-a bătut atîta drum de florile mărului, i-o fi trebuind neapărat. Hai să-l ajutăm!

Numai că aici s-a produs o nenorocire. Vasile Petre a fost zdrobit de pietre. Aici se lasă cu proces, poate că omul rămîne invalid pe viaţă. Cum e cu protecţia muncii? E la mijloc şi o infracţiune. Ce se poate face? Să se deplaseze atenţia cu cîţiva paşi mai încolo. Dacă toate astea n-au fost o întîmplare, ci e vorba de o clară tentativă de omor? Pascu Cernat e vinovat, fără discuţie, o să-şi ia pedeapsa, vreo mustrare verbală, ceva, dar să avem în vedere că el e o victimă a credulităţii sale, a generozităţii sale, a pornirii sale de a ajuta pe oricine, mai ales tineretul. Vina lui aproape că nu mai e vină. El nu numai că nu trebuie condamnat, ci, dimpotrivă, compătimit, ba chiar admirat. N-ar fi fost vorba de nici un accident, pietrele acelea nu s-ar fi prăbuşit, dacă nu le scormonea cineva. De unde era să ştie el că băiatul cu faţa blajină, care a intrat la el în birou cu o mină atît de imploratoare, e un descreierat sosit aici nu întîmplător, ci cu o misiune precisă, să lichideze un vechi şi neîmpăcat duşman al tatălui său? Iată deci cum stau lucrurile. Privite în această lumină, nu ştiu dacă un om cît de cît simţitor îşi va mai ridica glasul împotriva lui Pascu Cernat.

Lucrătura pare odioasă. Cum o poate Cernat accepta? El care, am stabilit, are, cel puţin în punctul de pornire, un fond de om cumsecade. Şi iată judecata de care aminteam. Pascu Cernat va avea de suferit, şi încă rău de tot, numai din pricina că, avînd cele mai bune intenţii, a încercat să-i fie de folos lui Nicolae Bogdan. Este drept ca el să păti-

mească, iar tînărul, din cauza căruia s-a întîmplat nenorocirea, deci, într-un fel, autorul accidentului, nu? Şi atunci unde e legea? Nu e drept să fie pedepsit Bogdan, nu Cernat? A-i pune în spate o vină pe care nu o are e un fals, dar aşa e drept să fie. Şi, convins de dreptatea lui, Cernat a făcut-o cu inima uşoară. N-a fost prea greu. Nişte coincidenţe care au opus cîndva pe Vasile Petre familiei lui Bogdan au fost scoase la suprafaţă, îngroşate, re-actualizate şi ele au dat un grad oarecare de verosimil „mobilului" crimei încercate de sculptor.

Altfel, Cernat ştia că Bogdan nici n-a visat vreodată o bătaie, darmite un omor. Lupulescu, martorul, l-a găsit în carieră încercînd să înlăture cu o rangă pietrele căzute peste Vasile Petre. Amănuntul a fost folosit de Cernat invers, ca un gest care dovedeşte intenţii criminale.

Nu ţinea să-l afunde pe tînăr prea tare. Nu-l ura deloc, îl ştia fără vină, îi părea şi puţin rău că e nevoit să-l oropsească. Mai tîrziu, după ce lucrurile se vor linişti şi postul său nu va mai fi ameninţat, îl va chiar ajuta să scape, dacă se va putea. Acum însă . . .

Balansul acesta între un pol şi altul, conştiinţa pervertită, străbătută totuşi de fiori de omenie, au ţinut pînă în 4 august. Atunci Cernat a aflat că Vasile Petre a murit. Situaţia se agrava dintr-o dată cumplit. S-a terminat cu omul de treabă care mai face şi bine pînă nu-i e ameninţat propriul scaun! De aci încolo va trebui să se salveze, necruţînd nici un mijloc. Va trebui definitiv exclusă ideea de *accident* şi înrădăcinată cea de *crimă.*

Cernat ia din nou argumentele, le cîntăreşte, le alege pe cele pro de cele contra, le bate unele de

altele. Nu par destul de convingătoare. Sculptorul Nicolae Bogdan pare el puţin zănatic, dar nu aduce a asasin. Trebuie făcut ceva ca să fie dat de gol, dovedit fără nici un fel de dubii, prins în culpă. Cum? Cum altfel decît omorînd în locul lui.

Şi aşa, şeful de exploatare Pascu Cernat, în plin sezon estival intră în concediu. Îi ia urma lui Nicolae Bogdan, îl găseşte, se învîrteşte în jurul lui, află cu cine-şi petrece pe litoral. Personajul filat, viitoarea victimă, e cum nu se poate mai potrivit. O fată cam fără căpătîi, cu o biografie incertă şi destul de încurcată, cu relaţii suficient de dubioase. N-are nici familie, o poţi curăţa şi peste două luni nu-şi mai aminteşte nimeni de ea. Şi aici se cuvine să deschidem o paranteză. Dia n-a fost nici pe departe o uşă de biserică. Trebuie s-o vedem cu trăsăturile ei adevărate, exact cum era, nu ajută la nimic operaţia atît de frecventă ca pe nişte oameni, cărora cît au trăit le-am găsit tot felul de defecte, odată dispăruţi să-i încărcăm exclusiv de calităţi. Dia a fost o fată cu un mod de viaţă ceva mai liber decît se obişnuieşte. Dar nici referinţa paznicului de la *Meduza* n-o putem accepta. Capitolul cu bileţelele, cu întîlnirile discrete, cu acostările e vizibil exagerat. Bătrînul simţea nevoia să-şi atribuie şi lui un rol în existenţa Diei. Ea devenise „un caz", alături de el se săvîrşise o monstruozitate şi exista pericolul ca evenimentele să se prelingă pe lîngă el fără să-l atingă. Aşa, unui aspect care va fi existat într-o măsură oarecare, mult redusă, el i-a dat proporţiile unui continent. E necesar să stabilim acest lucru pentru a reţine observaţia că Dia, în ciuda unor excentricităţi, era o fată cu nimic ieşită din comun, un exemplar deci care în nici un fel nu putea da

prilejul cuiva s-o omoare. Iată totuși că pentru intențiile lui Cernat exemplarul se potrivește. Singura condiție ce se pune e ca treaba să fie astfel făcută ca bănuiala să cadă asupra lui Bogdan.

Zis și făcut.

Pascu Cernat s-a obișnuit cu noua sa ipostază de Jack Spintecătorul incredibil de repede. Nu toți criminalii se nasc cu cromozomii aceia dispuși într-un anume chip. Poate ajunge criminal omul cel mai blajin, neînstare să facă rău unui șoarece, dacă un interes căruia el nu-i poate rezista i-o cere s-o facă. Pascu Cernat, sînt convins, n-ar fi ucis în viața lui, să-l fi tentat cu orice. Pînă cînd valoarea supremă a vieții sale, șefia, nu i-a fost amenințată. De aci încolo, ca la bulgării de zăpadă, conștiința s-a îngreunat mereu și procesul intrase pe sens unic, nu mai putea da înapoi.

Ca în absolut toate cazurile însă, gafele se țin lanț. Dădeai de bănuit, domnu Cernat, din momentul în care începeai să faci, în fața primului întîlnit, portretul lui Nicolae Bogdan. Îți amintești seara de la Mamaia? Prea insistai pe acest subiect. Un părinte nu vorbește atîta despre fiul său, nici o fată despre iubitul ei. Voiai ca lumea să-și însușească o imagine a sculptorului confecționată de dumneata și din dorința aceasta exagerai.

Apoi povestea cu avionul... Neghiobie curată. Țineai ca toți cei de aici să te știe plecat, să nu se ducă cu gîndul nici o clipă spre dumneata. Cum nu te-ai gîndit că o călătorie cu avionul e mult mai simplu de verificat decît una cu trenul sau cu o mașină de ocazie? Nu figurezi pe diagrama zilei de 6 august. Apoi bilețelul de la *Meduza:*

Rămîi la sfîrşit în local, dar absolut singură. E ceva extrem de important pentru tine şi pentru Bogdan. Ceva de bine. Dar trebuie rezolvat azi.

Un binevoitor

L-ai uitat la paznic.

Ai tras atunci o spaimă! Ai pîndit undeva, pe după zidul localului. Ai văzut-o pe Dia plecînd cu Bogdan, ceea ce ţi-i încurcat toate socotelile. Casvan rămăsese înăuntru şi asta de asemeni te incomoda. Iată însă că împrejurările îţi devin din nou favorabile. O auzi pe cîntăreaţă ieşind şi încuind uşa. Cînd să-şi deschidă umbrela, reazimă ceva de zid. Se aude un sunet metalic. Ea începe să alerge prin ploaie, uitînd obiectul acela lîngă uşă. Te duci şi-l iei. E tridentul. Nimic mai potrivit, îţi spui. Nu mai e nevoie s-o strîngi de gît, s-o înţepi cu cuţitul. Iată unealta ideală, pe care Bogdan o avea la îndemînă, era aproape la mintea cocoşului că avea să se servească de ea. Dar ce e de făcut? Unde o mai găseşti pe Dia? În oraş e lume, sînt lumini. Aici era locul, păcat! Dar iată că maşina s-a oprit. Ce se întîmplă? Dia fuge îndărăt. Deci n-a uitat mesajul din bilet... A vrut doar să se scape de Bogdan, nu ştia cum să-l expedieze Dumneata te duci în întîmpinarea ei. Maşina a pornit spre şosea. Cu atît mai bine. Sînteţi singuri, dumneata şi Dia. O strigi în şoaptă, sau chiar îi ieşi înainte. Ea se sperie. Nu se aşteaptă să te întîlnească pe alee. Alunecă pe pămîntul cleios şi cade. O atingi cu tridentul. Fără mare efort. Uşor. Un geamăt. Atît. O arunci în mlaştină, ştergi tridentul

cu mîneca udă, deşi ploaia avea grijă să facă să dispară orice urmă, şi-l arunci în direcţia fetei.

Atît.

Toate bănuielilie vor cădea asupra lui Bogdan. Ba încă de abia acum te bucuri că Lilly Casvan a rămas după ei în local. Va fi un martor preţios. I-a văzut plecînd pe amîndoi. Pe parcurs Dia a sucombat. De mîna cui? Nu aveai de unde şti că Lilly a văzut-o pe Dia întorcîndu-se singură spre local şi pe Bogdan plecînd cu maşina, tot singur, spre şosea.

Şi, cu aceasta, eu am terminat. Instanţa va şti ce are de făcut.

Tăcură un timp.

Stăteau amîndoi întinşi pe nişte stînci, cu ochii închişi. Marea clipocea la picioarele lor, în răstimpuri îi stropea şi ei simţeau apoi sarea uscîndu-se în soarele arzător, de amiază.

— Grigore, ai fost magistral! spuse într-un tîrziu Bogdan. N-o lua ca un compliment ieftin, dar, crede-mă, abia m-am abţinut să nu te aplaud. Păcat că nu te-ai făcut procuror! Aşa un rechizitoriu . . .

— Îmi pare numai rău că nu-l pot ţine în faţa lui Cernat. Îmi tot imaginam momentul cînd mă voi duce la Bolovăniş să i le spun toate în faţă, să-l văd ce mutră face.

— Dar ai putea să te duci. Vin şi eu.

— Nu-l mai găsim. De bună seamă a fost arestat. Nu l-am mai întîlnit pe locotenent, dar ultima dată cînd l-am văzut m-a lăsat să înţeleg că el e suspectul.

— Deci . . . tu colaborai cu ei?

— Colaboram, e mult spus. Le-am prezentat raţionamentul meu, investigaţiile, la ce concluzii am

ajuns. Ei au fost politicoşi, mi-au mulţumit şi au zis că le-am fost de ajutor.

— Nu-i aşa că fără tine ar fi putut s-o apuce pe o pistă greşită?

— Ei, ajungeau ei tot aici, nu te teme! Ei deţineau mult mai multe date decît mine. Şi apoi sînt de meserie, lucrează ştiinţific, nu amatoriceşte. Bineînţeles, orice indiciu în plus le prinde bine, grăbeşte descoperirea adevărului. În privinţa asta, am contribuit şi eu cu cîte ceva. Există şi o piesă capturată de mine şi care acum e deosebit de preţioasă, la loc de cinste în dosar.

— Anume?

— Bileţelul lui Cernat către Dia.

— Dar cum ai reuşit să pui mîna pe el.

— Stăteam la taclale cu nea Gică la o masă. Mă jucam cu pălăria lui. Absolut absent, fără să-mi dau seama ce fac, tot sporovăind, îi scot de sub panglică un bileţel şi încep să-l desfac. Cînd am realizat că e vorba de voi, cînd am dat peste numele tău, l-am împăturit, dar nu l-am mai pus la pălărie. În locul lui am vîrît altul. Tocmai îmi notasem numele şoferului din Eforie-Sud, spus de Stoenescu şi aveam hîrtiuţa în mînă. Numele lui Dijmărescu a fost ars de nea Gică.

— Grigore! . . .

— Te ascult.

— Nu ştiu cum să-ţi spun. Îmi pare foarte rău după Dia. Mă doare că-mi vine să urlu. Dar cumva, acum, după ce te-am auzit vorbind, parcă simt o uşurare. Nu ştiu dacă înţelegi.

— Cred că da.

— Nu la modul egoist, că am scăpat eu. Că s-au lămurit lucrurile, că s-au risipit tenebrele, că

s-a făcut ziuă. Poate fi şi asta o consolare într-o situaţie ca a mea, nu?

— Desigur. E foarte important.

— Îţi mulţumesc, Grigore. Mult de tot.

— Mîine plecăm amîndoi, Nicki. Renunţ la tren. Şi pe mine m-a fericit odată unul cu bilet, într-un moment de criză; am şi eu prilejul să i-l dau pe al meu unuia necăjit, care nu ştie cum să plece de aici. Aş vrea să-l dau unei fete frumoase. Mi-ar plăcea să ştiu că o noapte întreagă pe locul meu stă o fată frumoasă, fericită că, uite, nu avea cu ce merge acasă şi s-a găsit cineva să-i dea un bilet, tocmai cînd i se spulberaseră toate speranţele... Deci, mîine, sculare de dimineaţă. La şase „decolăm".

— Unde?

— Mai întîi la Simeria. Acolo procurăm legal, cu forme în regulă, un bloc de marmură pentru *Venus de după aceea*... După aceea... după aceea, mai vedem.

— Grigore, eşti teribil! Deci crezi în talentul meu. Dacă mă duci la marmură... Şi totuşi...

Bogdan făcu o mutră de copil îmbufnat.

— Ce-i necazul, Nicky?

— Mi-ai spus „cam zănatic".

— „Puţin zănatic", aşa am zis. Şi apoi nu erau cuvintele mele. Aşa te vedea Pascu Cernat.

— Dar tu, Grigore, tu cum mă vezi?

— Eu? Zănatic de tot.

Cluj-Napoca, 2 iunie 1969 — Valea Drăganului, 9 mai 1975

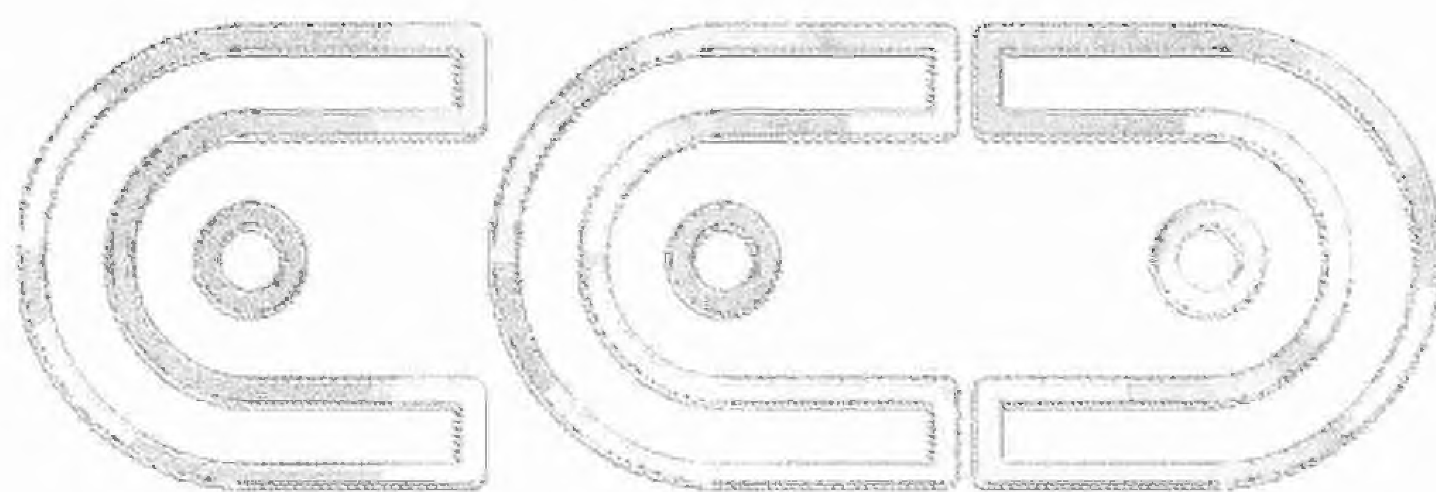
Redactor: MIRCEA OPRIȚĂ
Tehnoredactor: A. MOLNÁR

Apărut: 1976. Bun de tipar: 29.04.1976
Comanda nr.: 1003. Coli de tipar: 7,5.
Tiraj: 100.000+60 ex. broșate.
Hîrtia: semivelină de 60 g/m².
Format: 32/70×100.
C.Z. pentru biblioteci: 859.0—31.

Tiparul executat sub comanda nr. 156/1976
la Întreprinderea Poligrafică Cluj,
Municipiul Cluj-Napoca
str. Brassai nr. 5—7
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

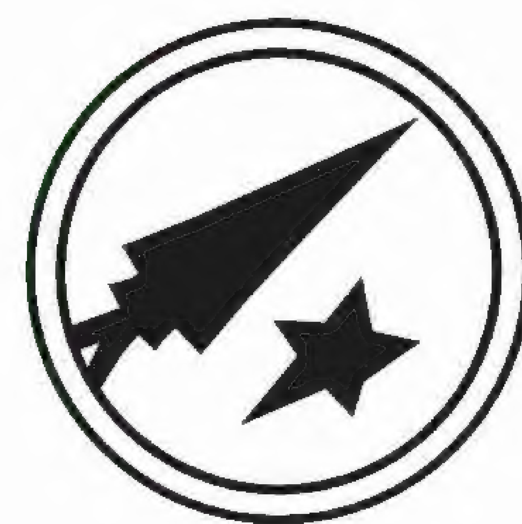

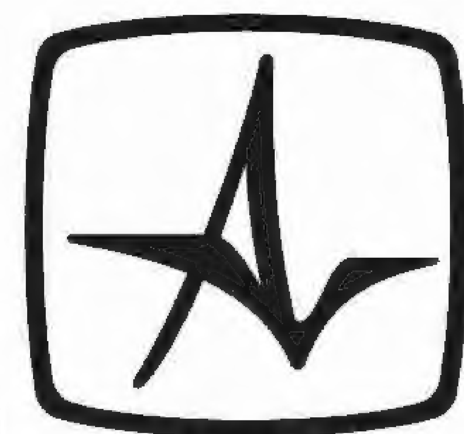
Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

